

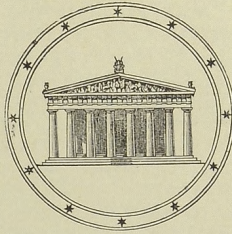
Ω 151

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

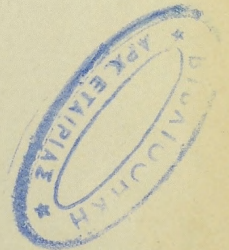
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

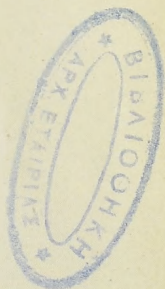
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

1908

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΡΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΡΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΡΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΡΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΡΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΡΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΡΗΣ
GEORGES CLEMENCEAU

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΔΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η Α. Β. Υ. Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἀντιπρόεδρος

Δ. Τσιθανόπουλος

Β' Ἀντιπρόεδρος

† **Γ. Νικολαΐδης**

Γραμματεὺς

Π. Καρθαδίας

Σύμβουλοι

Στ. Ἀνδρόπουλος	Δ. Μακκᾶς
Δ. Θεοφανόπουλος	Γ. Μιστριώτης
Π. Καρολίδης	Γ. Παπαθασιλείου
Ἄ. Κατριθάνος	Ἄν. Σκιᾶς
Β. Λεονάρδος	Β. Στάης
Ἰθ. Λύδερς	Κλ. Στέφανος
Ἐμμ. Λυκούδης	Χ. Τσουντας

ΕΠΙΤΙΜΙΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ ΤΟΥ SAX -
MEININGEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΟΥ HESSEN

Η Α. Υ. Ο ΠΡΙΓΚΙΨ ΡΟΛΑΝΔΟΣ ΒΟΝΑΡΡΑΤΕ

Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Θεό-
κλητος.

Fried. Adler. Berlin.

Ern. Babelon. Paris.

Jul. Beloch. Roma.

Max. Bonnet. Montpellier.

R. C. Bosanquet. Liverpool.

G. Clemenceau. Paris.

Max Collignon. Paris.

Domenico Comparetti. Firenze.

Alexander Conze. Berlin.

Alfred Croiset. Paris.

Ch. Diehl. Paris.

† W. Dittenberger. Leipzig

Wilhelm Dörpfeld. Ἀθήνησι.

Fr. v. Duhn. Heidelberg.

Joseph Durm. Karlsruhe.

Arthur Evans. Oxford.

Sir John Evans. London.

Paul Foucart. Paris.

† Adolph Furtwängler. München.

Fr. Hiller v. Gaertringen. Berlin.

Ernst Gardner. Cambridge (Eng-
land).

Percy Gardner. Oxford.

B. L. Gildersleeve. Baltimore. U.
S. America.

Will. Watson Goodwin. Cam-
bridge. U. S. America.

Hamdy Bey. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Jos. Hampel. Budapest.

B. Haussoulier. Paris.

L. Heuzey. Paris.

D. Hogarth Oxford.

M. Holleaux Ἀθήνησι.

Th. Homolle. Paris.

Κ. Καραπάνος. Ἀθήνησι.

Bruno Keil. Strassburg.

R. Kekulé. Berlin.

Adolph Kirchhoff. Berlin.

G. A. Macmillan. London.

Lucien Magne. Paris.

Rev. J. P. Mahaffy.

Hor. Marucchi. Roma.

Adolph. Michaelis. Strassburg.

L. A. Milani. Firenze.

Oscar Montelius. Stockholm.

D. C. Monro. Oxford.

A. S. Murray. London.

Charles Elliot Norton. Cambridge

U. S. America.

Th. Ouspensky. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

G. Perrot. Paris.

Luigi Pigorini. Roma.

O. Puchstein. Berlin.

W. M. Ramsay. Aberdeen (Scot-
land).

S. Reinach. Paris.

E. Reisch. Wien.

W. Ridgeway. Cambridge. (Eng-
gland).

La Comt. de Rencourt. Ἀθήνησι.

Rufus B. Richardson. New York.
America.	Gr. G. Tocilescu. Bucarest.
G. Treu. Dresden.
Ῥόσφορδισ ϊλ. Κάριον.
Rev. A. H. Sayce. Oxford.	Charles Waldstein. Cambridge
(England).
G. Schlumberger. Paris.	Th. Wiegand. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.
R. A. H. Schneider. Wien.	Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff. Berlin.
H. Schrader. Innsbruck.	Ad. Wilhelm. Wien.
Cecil Smith. London.	Paul Wolters. Würzburg.
Th. D. Seymour. New - Haven
U. S. America.	Henri Weil. Paris.
E. v. Stern. Odessa.	
-

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907

Οι έταίροι, ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε τετυπωμένα διὰ κυρτῶν γραμμάτων, εἶνε
έταίροι ἰσόδιοι.

Ἄγγελόπουλος Ἀθάνατος Θρ.	v. Bissing Fr. W.
Altmann W.	Βοΐσχος Ἐπ.
Ἀθηνογένης Γ.	Bosanquet R. C.
Ἀνδρόπουλος Στ.	Βούκρας Δ
Ἀνέζης Δ.	Βουλπιώτης Δ.
Anthes Ed.	Bulle H.
Ἀντωνιάδης Δ.	Bourguet Ém.
Ἀντωνόπουλος Κ.	
Ἀξελὸς Μιλτ.	Γεννάδιος Ἰωάν.
Ἀποστολάκη Ἄννα	Γενοβέλης Π.
† Ἀραβαντινὸς Ι.	Γεωργακόπουλος Ε.
	v. Gaertringen Hiller. Fr.
Βακράτσας Εἰρ.	Γεωργιάδης Ἀθ.
Βαλαωρίτης Ι.	Γκιῶν Ἀνδρέας
Βαλλώσης Δ.	Graef B.
Βαλτατζῆς Π. Γ.	Γρηγοράκης Γρ.
Βαρβαρέσος Π. Μ.	Γρυπάρης Π.
Βάσης Σπυρ.	
Βάσος Ἀλέξ.	Δαμβέργης Ἄν.
Βάσος Τιμ.	Δαμβέργης Ν.
Βαφειαδάκης Ν.	Δελακοβίας Ν.
Βεκούσης Δ.	Σεβ. Δελένδας Ἄντ.
Βερναρδάκης Ἀθ.	Δέλλιος Ἰωάν.
Βερναρδάκης Γρ.	Δεληγεώργης Δ.
Βικέλας Δ.	Δεμερτζῆς Α.

- Δημητριάδης Χ.
 Διγενῆς Μ.
 Διπλαράκος Γ.
 Dörpfeld W.
 Δραγάτης Ίάκ.
 Δραγούμης Μ.
 Δραγούμης Σ.
 Δρακίδης Π.
 Δυοβουνιώτης Γ.
 Έλευθεριάδης Σωκ.
 Εὐκλείδης Ι.
 Εὔταξις Ἀθ.
 Εὔταξις Ι.
 Ζαίμης Ἀλ.
 Ζαρίφης Γ.
 Ζητουσιάτης Π.
 Ζυγομαλάς Α.
 Ἡλιόπουλος Χρ.
 Θεοδωρακάκης Στυλ.
 Θεοδωράκης Γ.
 Θεοδωρόπουλος Β.
 Θεοφανόπουλος Δ.
 † Ἰορδανόπουλος Μ.
 Judeich Walther
 Καββαδίας Π.
 Καγκάδης Ίάκ.
 Καζάξης Ν.
 Καλαποθάκης Μ.
 Καλθοκορέσης Μ.
 Καλλιγᾶς Πέτρος
 Καλλιοντζῆς Εὐάγγ.
 Καλογερόπουλος Ν.
 Καμαρινός Σ.
 Κανάκης Π.
 Καπετανάκης Κ.
 Καπλάνογλους Κ. Π.
 Καραβασίλης Σπ.
 Καράλης Α.
 † Καραθεοδωρῆς Στέφ.
 Καραπάνος Κ.
 Καρατζᾶς Ἀλ.
 Καρκούλιας Ἡρ.
 Καρολίδης Π.
 Κάρω Γ.
 Καστριώτης Π.
 Κατριβάνος Α.
 Καυταντζόγλους Ἰω.
 Κεραμόπουλος Α.
 Κεφάλας Γ.
 Kineh Fr.
 Κλοντηρόπουλος Γ.
 Κολυβάς Α.
 Κόντος Κ.
 Κοιτόστιαυλος Α.
 Κουλομόπουλος Κ.
 Κουρουνιώτης Κ.
 Κοσσέ Α.
 Κοφινιώτης Ἰω.
 Κριεζῆς Ἀντ.
 Κρίνος Π.
 Κύρης Μ.
 Κωνσταντινίδης Π.
 Κωνσταντόπουλος Κ.
 Λάμπας Μ.

Λαμπρόπουλος 'Αλ.	<i>Μυλωνᾶς Κ.</i>
<i>Δάμπρος Σπ</i>	
Λαμπруνίδης Μ.	Νεγρεπόντης Μ. Μ.
<i>Λεονάρδος Β.</i>	† <i>Νικολαΐδης Γ.</i>
Λεονάρδος Δ.	Νικολαΐδης Ι.
Loewy Em.	Νικολαΐδης Λουδ.
Λιόλιος Γ.	Νικολόπουλος Σ.
<i>Λύδερος "Οθ.</i>	Noack F.
Λυκάκης 'Αλ.	
<i>Λυκούδης Έμ.</i>	Ξυθνάκης Π.
Λύρης 'Ιωάν.	
	Οικονόμος Π.
Μαγγιωῖρος Σπ.	
Μαγιάσης 'Ιωάν.	<i>Πάλλης "Αγ.</i>
Μακκᾶς Δ.	<i>Παναγιωτόπουλος 'Αν.</i>
Μακκᾶς Κ.	† Πανταζῆς Μιλτ'
Μακκᾶς Ν.	Παντελίδης 'Έμμ.
† <i>Μανδραπήλιας Α.</i>	<i>Παπαβασιλείου Γ.</i>
<i>Μανέτας Π.</i>	<i>Παπαδημητρακόπουλος Θ.</i>
Μανιάκης Κ.	<i>Παπαδιαμαντόπουλος Ι.</i>
Μαντζάκος Χ.	<i>Παπαμιχαλόπουλος Κ.</i>
Μαντζούφας 'Ανδρ.	† Παπαναστασίου Π.
Μανωλίδης Σωκρ.	Παπαφράγκος Σπ.
<i>Μαρκόπουλος 'Ιω.</i>	Παπαχρήστου Γ.
Μαρούδης Μ.	Pernice Er.
<i>Μανρομιχάλης Π. Κυρ.</i>	† <i>Περρῆς Π.</i>
Μελισσουργός Γ.	<i>Περρῆς Σ.</i>
<i>Μητσόπουλος Κ.</i>	Πολίτης 'Ι.
<i>Μιστριώτης Γ.</i>	<i>Πολίτης Ν.</i>
Μούσης 'Ιωάν.	Pontalis L. P.
Μουτσόπουλος 'Αθ.	
Μπαλτῆς Θ.	<i>Ραγκαβῆς Κλ.</i>
Μπαλάνος Ν.	<i>Ράλλης Δ.</i>
Μπάρτ. Γουλ.	Ράλλης Στ.
Μπενάκης 'Έμμ.	Robert K.

<i>Ρωμάνος "Αθ.</i>	<i>Σωτηριάδης Γ.</i>
<i>Σακελλαρόπουλος Σπ.</i>	<i>Τραπάντζαλης Γ.</i>
<i>Σακελλαρόπουλος Σωτ.</i>	<i>Τριανταφυλλάκος Ν.</i>
<i>Schiff ΑΙ.</i>	<i>Τσάτσος 'Ιω.</i>
<i>Schrader Η.</i>	<i>Τσιθανόπουλος Δ.</i>
<i>Σιμόπουλος 'Ιω.</i>	<i>Τσίλλερ 'Ερ.</i>
<i>Σκιᾶς Α.</i>	<i>Τσουντας Χρ.</i>
<i>Σκουζές 'Αλ.</i>	<i>Τυπάλδος Μπασιάς 'Αθ.</i>
<i>Σκουζές Π.</i>	
<i>Σκουλούδης Σ.</i>	<i>Fabricius Ε.</i>
<i>Σοφούλης Θ.</i>	<i>† Φίλιος Δ.</i>
<i>Σιάης Β.</i>	<i>Φωτίου 'Ιω.</i>
<i>Σιάης Σ</i>	
<i>Σταμούλης 'Αναστ.</i>	<i>Χαιζιδάκης Γ.</i>
<i>Σταυρόπουλος Δ.</i>	<i>Χαιζιδάκης Ι.</i>
<i>Steele Daniel</i>	
<i>Στέφανος Κλών</i>	<i>Ψαλτήρας Γ.</i>
<i>Στέφανος Κυπ.</i>	<i>Ψάλτης 'Ιάκ.</i>
<i>Στεφανάκος Φιλόθεος</i>	
<i>Στρέιτ Γ.</i>	<i>Wide Sam.</i>
<i>Στρέιτ Στ.</i>	<i>Wiegand Theodor</i>
<i>Studniczka F.</i>	<i>Wilhelm Ad.</i>
<i>Σφακιανάκης Π.</i>	
<i>Σχλίεμαν 'Αγ.</i>	<i>Zahn Robert.</i>

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907
ΜΕΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

Προϋπολογισμοῦ		Εἶδος ἐσόδων	Προϋπολογισθέντα	Εισπραχθέντα		Εισπραχθέντα					
Κεφ.	Ἀρ.			Επί πλέον	Επί ἔλαττον						
Α	1	Εἰσφοραὶ.....Δραχ.	2,200	—	3,049	10	549	10	—		
	2	Τόκοι καὶ μερίσματα.....»	21,625	—	19,723	65	—	—	1,901	35	
	3	Ἔσοδα ἐξ ἀκινήτων κτημάτων.....»	168	—	—	—	—	—	168	—	
	4	» ἐκ δημοσιευμάτων.....»	4,500	—	5,941	45	1,441	45	—	—	
	5	» κεκλεισμένων γρήσεων.....»	308	—	301	65	—	—	—	6	35
	6	» διάφορα.....»	250	—	71	75	—	—	—	178	25
	7	» ἐκ τοῦ Δαχέιου.....»	300,000	—	225,000	—	—	—	—	75,000	—
			Δραχ.	329,351	—	254,087	60	1,990	55	77,253	95

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907

Ὁ ταμίης

Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ λογιστὴς α. α.

Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

Προϋπολογισμοῦ		Εἶδος ἐξόδων	Προϋπολογισθέντα	Συμπληρωματικαὶ πιστώσεις	Ἐντάλθεσαι πληρωμαί	Διαφορὰ ἐπὶ ἑλαττων
Κεφ.	Ἄρ.					
A		Προσωπικόν				
	1	Μισθοὶ προσωπικοῦ Γραφείων...	8,680	—	8,522	158
	2	» » τῶν ἀρχαιοτήτων	22,020	—	48,367	3,652
B		Γραφεῖα, Διαχειρίσεις καὶ Βιβλιοθήκη				
	1	Ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως.	3,040	1,000	3,688	351
	2	Βιβλιοθήκη	8,000	—	5,595	2,404
Γ		Ἀνασκαφ. καὶ συντήρ. ἀρχ. μνημείων				
	1	Ἀνασκαφ. καὶ συντήρ. ἀρχ. μνημείων	255,363	90	199,677	55,686
	2	Δημοσιεύματα	26,000	—	47,743	8,256
Δ		Διάφορα δαπάναι καὶ ἀπρόοπτα ἔξοδα	5,688	5,200	9,319	1,569
E		Ἔξοδα παρελθόντων χρήσεων	558	55	558	—
Τὸ ὅλον Δραχ.			329,351	6,200	263,471	72,079

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐχορηγήθησαν πιστώσεις Δρ. 329,341.00
 Ἐχορηγήθησαν συμπληρωματικαί » » » 6,200.—
 Σύνολον πιστώσεων » 335,541.—
 Ἐνετάλησαν πληρωμαί » 263,471.90
 Ἀδιάθετοι πιστώσεις » 72,079.10

Ἐκ τούτων θέλουσι διατεθῆ ἐντός τοῦ ἐπομένου ἔτους πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1907, εἰς βάρος τῶν ὀπίσμων κατελογίσθησαν, δραχ. 698.90, ὧν ἡ πληρωμὴ δὲν ἐνετάλη ἐντός τοῦ ἔτους τούτου ἕνεκα τοῦ ἀνεκκαθαρίστου τῶν σχετικῶν λ/σμῶν (ὄρα καθητικόν τῆς Ἐταιρείας ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσολογισμῷ 31 Δεκεμβρίου 1907 «Πιστωταὶ Διάφοροι»).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1907

Ὁ Ταμίας
 Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς α. α.
 Π ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Άρθρον 1.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Είσπραχθέντα ἐξ εισφορῶν τακτικῶν ἐταίρων..... Δρ. 3.049.10 Δρ. 3,049.10

Άρθρον 2.

ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Είσπραχθέντα :

Άπό μέρος Β΄ εξαμηνίας 1906 καί Α΄ εξαμηνίας 1907 ἔτους 56 Μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς... Δρ. 40,640.—

Άπό τόκους Β΄ εξαμηνίας 1906 ἔτους 754 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898 καί ὁμοίους Α΄ εξαμηνίας 1907 ἔτους 1697 Ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου Ἐνοποιήσεως 1898.. » 6,127.50

Άπό τόκους Β΄ εξαμηνίας 1906 καί Α΄ εξαμηνίας 1907 τῶν παρά τῆ Τραπεζῆ Γ. Π. Σκουζέ ἐντόκων καταθέσεων..... » 2,945.50

Άπό τόκους τῆς ὑπ' ἀρ. 5169 ὁμολογίας δανείου Κεφαλαιοποιήσεως τοῦ 1893 ἔτους..... » 10.65 Δρ. 19,723.65

Άρθρον 4.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Είσπραχθέντα :

Άπό ἀντίτιμον πωληθέντων τευχῶν τῆς Ἀρχ. Ἐφημ. Δρ. 4,826 45

» ἀντίτιμον πωλ. τευχ. τῶν Πρακτ. τῆς Ἐταιρ. » 37.50

» ἀντίτιμον πωληθέντων τευχῶν τοῦ Α΄ τόμου τῶν Μνημείων τῆς Ἑλλάδος παρά Μπέκ καί Ἐλευθερουδάκη.... » 800.—

» ἀντίτιμον πωλ. τόμων Καταλόγου τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου..... » 37.50

» ἀντίτιμον πωληθ. ἀντιτύπων Πρακτικῶν Ἀρχαιολογικοῦ Συνεδρίου παρά Μπέκ καί Μπάρτ » 240.— Δρ. 5,941 45

Εἰς μεταφορὰν..... Δρ. 28,714.20

Ἐκ μεταφορᾶς..... Δρ. 28,714.20

ἄρθρον 5.

ΕΣΟΔΑ ΚΕΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Εἰσπραχθέντα :

Ἀπὸ ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλαιοτριβεῖοις οἰκίας τῆς Ἐταιρείας διὰ τὸ 1906 ἔτος.....	Δρ.	150.—	
» ἐνοίκιον τῆς ἐν Ἐλευσίνι οἰκίας τῆς Ἐταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1906.....	»	48.—	
» εἰσφορᾶς ἐταίρων τοῦ ἔτους 1906.....	»	<u>133.65</u>	Δρ. 301.65

ἄρθρον 6.

ΕΣΟΔΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

Εἰσπραχθέντα :

Ἐκ πωλήσεως ἀκατεργάστων λίθων ἀνασκαφῶν Θη-σείου.....	Δρ.	53.—	
Ἐξ ἀμοιβῆς διὰ τὴν συγγραφὴν ἄρθρου ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1906 ὑπὸ Στεφ. Δραγούμη, ἣν ἐδώ-ρησε τῇ Ἐταιρείᾳ.....	»	<u>18.75</u>	» 71.75

ἄρθρον 7.

ΕΣΟΔΑ ΕΚ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Εἰσπραχθέντα :

Ἀπὸ ἐσοδα τῶν τριῶν κληρώσεων τοῦ Λαχείου ὑπὲρ τοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων κατὰ τὸν ΓΝΣ'.....	»	<u>225,000.—</u>	» 225,000.—
Ἄσα ἐγράφησαν εἰς χρέωσιν τῆς μερίδος « Ταμίον Λαχείου Ἐθνικοῦ Στόλου » ἐν τῷ Γενικῷ Ἰσο-λογισμῷ τῆς 31 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. εἰς πίστωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου διὰ τὴν εἰς τὴν Ἐταιρείαν ἀνήκουσαν μερίδα ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ Λα-χείου τῆς τετάρτης κληρώσεως τοῦ 1907 ἔτους, μήπω εἰσπραχθείσας.....	»	75,000.—	» <u>75,000.—</u> Δρ. 329,087.60

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προσωπικόν.

Ἔαρθρον 1.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Δαπανηθέντα Δρ. 8,522.— Δρ. 8,522.—

Ἔαρθρον 2.

ΜΙΣΘΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Δαπανηθέντα Δρ. 48,367.30
 Ὅσα ἐγράφησαν εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Πιστωταὶ
 Διάφοροι» πρὸς χρέωσιν τοῦ παρόντος Κεφαλαίου » 475.— Δρ. 48,842.30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραφεῖα, Διαχειρίσεις καὶ Βιβλιοθήκη

Ἔαρθρον 1.

ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

Δαπανηθέντα: Εἰς θέρμανσιν καὶ φωτισμόν. Δρ. 537.25
 » » δημοσιεύσεις εἰς τὰς ἐφημερίδας » 108.50
 » » χάρτιν καὶ τυπωτικά διαφόρων
 ἐντύπων » 180.25
 » » γραφικὴν ὕλην » 254.70
 » » διάφορα ἔξοδα » 375.95
 » » καθαρισμόν τοῦ Καταστήματος.. » 180.—
 » » ταχυδρομικά τέλη » 282.75
 » » ἔξοδα ἀποστολῆς ἐπιταγῶν εἰς
 διαφόρους δικαιοῦχος..... » 195.60
 Εἰς μεταφορὰν..... » 2,115.—

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	2,115.—	
Δαπανηθέντα εἰς φύλακτρα γραφῶν.....	»	15.35	
» » κατανάλωσις ὕδατος 1907....	»	80.—	
» » ἀποστολὴν εἰς Γερμανίαν 2 συλλυπητηρίων τηλεγραφημάτων ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀρχαιολόγου Φουρτφάινγκλερ.....	»	38.05	
» » ἐπιχορήγησιν τοῦ Γραμματέως			
» » τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ..	»	1,440—	Δρ. 3,688.40

Ἔαρον 2.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δαπανηθέντα: Εἰς ἀγορὰν διαφόρων βιβλίων....	Δρ.	2,923.30	
» » δετικά » »	»	720.45	
» » μισθοδοσίαν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς Βιβλιοθήκης	»	1,800.—	
» » κατασκευὴν βιβλιοθηκῶν.....	»	12.—	
» » ἀποζημίωσιν Κ. Κουρουνιώτου διὰ τὴν ἐξέλεξιν καὶ τακτοποίησιν τῆς Βιβλιοθήκης καὶ διόρθωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ καταλόγου αὐτῆς.....	»	100.—	
» » ἀξίαν κιβωτίων πρὸς ἔνθεσιν βιβλίων	»	40.—	Δρ. 5,595.75

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἀνασκαφικὰ ἔργα καὶ δημοσιεύματα

Ἔαρον 1.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Ἀνασκαφαὶ παρὰ τὸ Θηοεῖον.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν καὶ καραγωγέων	Δρ.	14,308.40	
» » ἀξίαν ζεμπιλίων, σχοινοῦ καὶ σπάγγου.....	»	290.70	
» » μεταφορὰν ὄλικῶν.....	»	17.—	
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιιεργάτου Ε. Καμπάνη.....	»	1,000.—	
Δαπανηθέντα εἰς μισθὸν Ν. Κιτσίκη βοηθοῦ μηχανικοῦ.....	»	126.65	
» » ἀποζημίωσιν Γ. Κρητικοῦ διὰ τὴν			
» » ἐποπτεῖαν τῶν ἐργασιῶν.....	»	30.—	Δρ. 15,672.45 ✓
Εἰς μεταφορὰν.....	»		15,672.45

Ἐκ μεταφορᾶς Δρ. 15,672.45

Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ Κεραμικῷ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ καρ- ραγωγέων	Δρ.	1,434.50	
» » ἀξίαν φυλείας, κεράμων, σχοινοῦ, σπάγγου καὶ κυτῶν πρὸς ἔνθεσιν ἀρχαίων	»	120.50	
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμ- πάνη	»	400.—	
» » μεταφορὰν ὑλικῶν	»	3.90	
» » » ἀρχαίων εἰς τὸ Ἐ- θνικὸν Μουσεῖον	»	3.60	Δρ. 1,962.50 ✓

*Ἀνασκαφαὶ ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ περιουσιολογία
τῶν ἀρχαίων*

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ λε- πτουργῶν	Δρ.	5,385.20	
» » ἀμοιβὴν τοῦ ἐφορευόντος Α. Ἄρ- βανιτοπούλου καὶ ὀδοιπορικὰ αὐ- τοῦ	»	3,990.55	
» » Α. Μαυρογιαννόπουλον, Γ. Δουμ- περόπουλον, Στ. Μπίνην καὶ Δ. Παπασταύρου κτλ. διὰ φυλείαν ὕελοπίνακας, κιβώτια, ζεμπίλια, προθήκην, διάφορα ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ὑλικά	»	1,138.80	
» » ἔξοδα φωτογραφήσεως ἀρχαίων	»	673.60	
» » ἔξοδα σχεδιαγραφήσεως ἀνασκα- φῶν Παγασῶν	»	180.—	
» » ἀμοιβὴν καὶ ὀδοιπορικὰ τοῦ ζω- γράφου Ε. Ζιλλιερόν μεταδάντος δὲς εἰς Παγασὰς	»	2,145.90	
» » ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ συγκεντρώ- σεως ἀρχαίων	»	581.60	
» » ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ τοποθετή- σεως ἀρχαίων ἐν τῷ Μουσεῖῳ Βόλου	»	340.90	
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὀδοιπορικὰ τῆς κατὰ τὸν Νόμον Ἐπιτροπῆς διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωτέων κτημάτων	»	589.85	
» » γραφικὴν ὕλην	»	36.60	
» » ὀδοιπορικὰ ἐργάτου Θ. Καλλινί- νικου	»	22.30	Δρ. 15,085.30 ✓
Εἰς μεταφορὰν	»		32,720.25

Ἐκ μεταφορᾶς..... Δρ. 32.720.25

Ἀνασκαφαὶ ἐν Τεγέᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	500.—	
» » ὄδοιπορικά καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας καθη- γητοῦ Κ. Ρωμαιοῦ.....	»	400.20	Δρ. 900.20 ✓

Ἀνασκαφαὶ καὶ ἔρευνα ἐν Ἀρκαδίᾳ

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια σκαφέων.....	Δρ.	464.—	
» » ἀξίαν σκαπτικῶν ἐργαλείων, κυ- τίων πρὸς ἔνθεσιν ἀρχαίων εὐρη- μάτων, χάρτην περιτυλίγματος καὶ ἄλλα ὕλικά.....	»	53.—	
» » μεταφορὰν ὕλικῶν καὶ ἐργαλείων.	»	46.30	
» » μεταφορὰν ἀρχαίων εὐρημάτων εἰς Ἀθήνας.....	»	18.—	
» » ἐνοίκιον δύο οἰκιῶν ἐπὶ τρεῖς μῆνας πρὸς διαφύλαξιν καὶ τοποθέτησιν τῶν εὐρημάτων, ὕλικῶν καὶ ἐργα- λείων.....	»	33.—	
» » ὄδοιπορικά καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας Κλωνῶς Στεφάνου.....	»	233.—	Δρ. 847.30 ✓

Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἀμύκλαις.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	576.80	
» » ὄδοιπορικά καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας Α. Σκιαῖ.....	»	255.35	
» » ὄδοιπορικά καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ Ἐρνέστου Φεῖχτερ.....	»	374.40	
» » ἀξίαν διαφόρων ὕλικῶν.....	»	78.60	
» » ἱερέα διὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἐγκαι- νίων τῆς κατεδαφίσεως τῆς Ἐκ- κλησίας Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ φύλαξιν τῶν ἱερῶν σκευῶν.....	»	11.—	Δρ. 1,296.15 ✓

Ἀνασκαφαὶ ἐν Μυκῆναις

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργα- τῶν.....	Δρ.	1,896.50	
» » ἀξίαν τσιμέντου, ζεμπελίων κερά- μων, χάλυδος, κατρακυλίων, ὕδροβαρέλου καὶ ἄλλων ὕλικῶν..	»	292.80	
» » μεταφορὰν ὕλικῶν.....	»	40.10	
» » γραφικὴν ὕλην.....	»	4.60	
» » ἐπισκευὴν ἐργαλείων.....	»	29.55	
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	2,263.55	Δρ. 35,763.90

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	2,263.55	Δρ.	35,763.90
» » ἐνοίκιον οἰκίας πρὸς διαφύλαξιν ἐφρημάτων καὶ ἐργαλείων.....	»	72.60		
» » ὁδοιπορικά τεχνιτῶν.....	»	37.15		
» » ὁδοιπορικά καὶ ἀποζημιώσιν τοῦ διαχειριστοῦ Χ. Κτενᾶ.....	»	552.15	Δρ.	2,925.45 ✓
<i>Ἄνασκαφαὶ ἐν Σουνίῳ</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	777.—		
» » ὁδοιπορικά καὶ ἀποζημιώσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ Ἐφόρου Β. Στάη »	»	225.05		
» » ἀποζημιώσιν τοῦ διαχειριστοῦ Καλλινίκου.....	»	300.—		
» » ἀξίαν ξυλείας, κεράμων, ζεμπι- λίων, ἐλαιοχρώματος, βελοπινά- κων, στόκου καὶ ἄλλων ὑλικῶν. »	»	45.60		
» μεταφορὰν ἐφρημάτων εἰς τὸ Ἐ- θνικὸν Μουσεῖον.....	»	20.—	Δρ.	1,367.65 ✓
<i>Ἄνασκαφαὶ ἐν Ἀμφιαρῶ</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν.....	Δρ.	3,655.30		
» » ὁδοιπορικά καὶ ἀποζημιώσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ Ἐφόρου Β. Λεο- νάδου.....	«	988.75		
» » ἀμοιβὴν τοῦ διαχειριστοῦ Ν. Ρά- πτου.....	»	323.30		
» » ἀξίαν ξυλείας, βελοπινάκων, ζεμ- πιλίων, πτύων, κυτίων πρὸς ἔνθε- σιν ἀρχαίων, χρωστήρων, στάθ- μης, βίνης καὶ ἄλλων ὑλικῶν... »	»	357.65		
» » ὁδοιπορικά ἐργατῶν.....	»	206.50		
» » ἐπισκευὴν ἐργαλείων.....	»	16.—		
» » γραφικὴν ὕλην μετὰ δύο φακῶν. »	»	26.60	Δρ.	5,574.10 ✓
<i>Ἄνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ,</i> <i>συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσεῖου καὶ</i> <i>καταρισμὸς αὐτοῦ</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν διὰ τὰς ἀνα- σκαφὰς.....	Δρ.	5,745.50		
» » ὁδοιπορικά ἐργατῶν.....	»	59.85		
» » ἡμερομίσθια τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν διὰ τὸ Μουσεῖον.....	»	10,464.50		
» » Ε. Δηλαβέρην, Κουλελῆν-Χρυσαι- την, Α. Μέγαν, Καρδελῆν καὶ Λιάσκον, Γ. Παπαγγελῆ, Σ. Σπη- λιόπουλον, Ἀθανασόπουλον, Στ. Πρατζανάκη, Χ. Νικολόπουλον				
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	16,269.85	Δρ.	45,631.10

Εκ μεταφορᾶς	Δρ.	16,269.85	Δρ.	45,631.40
κτλ., διὰ ξυλείαν, ἄσβεστον, γύψον, τσιμέντο, πλάκας, ἀκροκεράμους, πορσελάνην, χρώματα, ζεμπιλία, τσίγκον, κλειθρα, ἐργαλεία καὶ ἄλλα ὕλικά	»	9,424.80		
» » μεταφορὰν ὀλικῶν	»	222.40		
» » ἀμοιβὴν τοῦ συγκολλητοῦ τῶν ἀρχαίων Ι. Παπανικολάου καὶ ὀδοιπορικὰ αὐτοῦ	»	1,120.20		
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὀδοιπορικὰ τοῦ ἐφόρου Γ. Σωτηριάδου	»	1,101.40		
» » φωτογραφικὰς ἐργασίας	»	260.—		
» » ὀδοιπορικὰ φωτογράφου Α. Ρωμαΐδου	»	42.—		
» » μεταφορὰν ἐκ Λεβαδείας εἰς Μουσεῖον Χαϊρωνεῖας ἐπιγραφῶν ἀρχιτεκτονικῶν, μελῶν γλυπτῶν κλπ. ..	»	149.50		
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὀδοιπορικὰ Γ. Εὐγενίου βοηθοῦ μηχανικοῦ	»	46.—		
» » ἀποζημίωσιν καὶ ὀδοιπορικὰ τῆς κατὰ τὸν νόμον ἐπιτροπῆς διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωτέων κτημάτων	»	345.40	Δρ.	28,981.55 ✓

Ἀνασκαφαὶ ἐν Εὐβοίᾳ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια	Δρ.	1,181.50		
» » ἐπιδιόρθωσιν ἐργαλείων	»	17.50		
» » ὕλικά φωτογραφικῶν	»	45.30		
» » ὀδοιπορικὰ καὶ ἀμοιβὴν τοῦ φωτογράφου Πετρίτση	»	89.70		
» » ἐργοδηγὸν Φαρμακίδην διὰ τὴν σχεδιαγράφησιν τοῦ τύμβου	»	25.—		
» » ἀμαξαγωγία διὰ δύο μεταβάσεις ἀπὸ Χαλκίδος εἰς Ἐρέτριαν καὶ 5 ὁμοίας ἀπὸ Χαλκίδος εἰς σωρὸν Χαλκῶν Αὐλίδος τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας συμβούλου Γ. Παπαθασιλείου	»	89.—		
» » ὀδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας Γ. Παπαθασιλείου	»	487.60		
» » γραφικὴν ὕλην	»	2.60	Δρ.	1,938.20 ✓
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	76,550.85

Ἐκ μεταφορᾶς.....

Δρ. 76,550.85

Ἄνασκαφαὶ Ἐπιδαύρου, μεγέθυνσις καὶ καταρτι-
σμός τοῦ Μουσείου, ἀνέγερσις τῶν μνημείων καὶ
ἀνοικοδόμησις καὶ συμπλήρωσις τῶν πυλῶν καὶ
τῶν ἀναλημμάτων τοῦ θεάτρου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἔργατῶν ξυλουργῶν, κτιστῶν καὶ λιθοξῶν	Δρ.	12,928.10
» » ὀδοιπορικὰ τεχνιτῶν καὶ ἔργατῶν »		436.45
» » Ἰ. Πουλᾶκου, Π. Κοσμῆ κτλ. διὰ ξυλείαν, τζινέτια, σιδηροὺς δοκοὺς, ζεμπιλια καὶ ἄλλα ὑλικά. »		2,375.40
» » διὰ γύψον λευκὸν καὶ μαῦρον, ἄ- σβεστον, τσιμέντον, θηραϊκὴν γῆν καὶ ἄλλα εἰς τοὺς Σ. Πρα- τσουνάκη, Ε. Δηλαθέρη, Ζ. Ψι- λοπούλου καὶ Σ. Σπηλιοπούλου »		1,625.50
» » ἀξίαν κλινοσκεπασμάτων καὶ προσ- κεφαλαίων διὰ τὸν ξενῶνα		112.—
» » μεταφορὰν ἐξ Ἀθηνῶν γύψου, δο- κῶν, τσιμέντου..... »		131.65
» » ὀδοιπορικὰ καὶ ἀποξημίωσις κατὰ τὸν νόμον τοῦ διεθνήσαντος τὰς ἐργασίας Γενικοῦ Ἐφόρου κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγουστον καὶ Σεπτέμ- βριον..... »		775.30
» » ἀμοιβὴν τοῦ Ἰταλοῦ τεχνίτου Ἰωάννου Βούδα..... »		1,345.—
» » χορήγημα πρὸς συντήρησιν τῶν συλλογῶν, ἔξοδα τῶν Μουσείων καὶ γραφικὴν ὕλην..... »		360.—
» » ὀδοιπορικὰ τοῦ ἐπιστάτου Π. Βο- στιτσάνου πρὸς ἐξαργύρωσιν τῶν χρηματικῶν ἐπιταγῶν δι' ὅλον τὸ ἔτος καὶ παραλαβὴν τῶν ὑλικῶν. »		168.—
» » ὀδοιπορικὰ καὶ ἀμοιβὴν τοῦ ἀρχι- τέκτονος Δημ. Τσελεπίδου..... »		755.40
» » ὀδοιπορικὰ, ἀμοιβὴν καὶ ἀποξη- μίωσιν τοῦ βοηθοῦ μηχανικοῦ Γ. Εὐγενίου..... »		669.25
» » φωτογραφικὰς ἐργασίας..... »		122.—
» » ἀποξημίωσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθερίου Καμπάνη..... »		34.—
» » ἀξίαν κινίης διὰ θεραπείαν τῶν Εἰς μεταφορὰν..... Δρ.	21,837.75	Δρ. 76,550.85

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	21,837.75	Δρ.	76,550.85
ἀσθενούντων	»	16.20		
	Δρ.	21,853.95	✓	
Ἄσα ἐγράφησαν εἰς Πίστωσιν τῆς μερίδος «Διάφοροι Πιστωταὶ» πρὸς χρέωσιν τῶν δαπανῶν Ἐπιδαύρου κλπ.....	Δρ.	57.90	Δρ.	21,911.85

Δαπάναι ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐρεθιδίου

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ μαρμαράδων.....	Δο.	9,048.15		
Πληρωθέντα » Μαγγιῶρον, Ἐλευθεριάδην, Γ. Καλογερόπουλον, Βλαχάνην καὶ Πετρόπουλον, Στανωτῶν κτλ. διὰ μόνυδρον, χαλκόν, ὀρείχαλκον, τζινέτια, ἀρίδαν μαρμάρων, τροχὸν ὀδοντωτῶν, γύψον ἄσβεστον, σχοινίον λευκὸν καὶ ἐλαιοχρωματισμένον, κατρακύλια καὶ ἄλλα ὕλικα.....	»	1,353.—		
Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν ὕλικῶν.....	»	9.—		
» » ἀμαξαγωγία τοῦ Νομομηχανικοῦ Ν Μπαλάνου διὰ τὴν ἐπίδραψιν τῶν ἐργασιῶν.....	»	500.—		
» » Γ. Καβαλλίνην διὰ τὴν ἐπίστασιν τῶν ἐργασιῶν.....	»	29.—	Δρ.	10,939.25 ✓

Ἔργασίαι ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κρητιδώματος τοῦ ναοῦ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια μαρμαράδων καὶ ἐργατῶν.....	Δρ.	1,756.25		
Πληρωθέντα » Γ. Πατσουράκη, Ν. Μοσχοῦ, Ἀχ. Σταυριανὸν κτλ. διὰ μάρμαρα, πωρίνους λίθους, ἄσβεστον, τσιμέντο, ἄμμον, κατρακύλια, καὶ ἄλλα ὕλικα.....	»	4,363.20		
Δαπανηθέντα » διορθωτικὰ ἐργαλείων.....	»	42.45		
» ἐργαλεῖα βοηθοῦ μηχανικοῦ Κιτσίκη καὶ χάρτην σχεδιασμάτων.....	»	66.18	»	6,228.— ✓

Ἀνέγερσις τοῦ ἐν Φιγαλείᾳ Ναοῦ.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	2,700.—		
Πληρωθέντα » Κοσμῆν κτλ. διὰ τσιμέντο, κεράμους μαθέρια, ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ὕλικα.....	»	213.20		
Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν ὕλικῶν.....	»	87.35		
» » ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ μηχανικοῦ.....	»	80.—		
Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	3,080.55	Δρ.	115,629.95

Ἐκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	3,080.55	Δρ.	115,629.95
Δαπανηθέντα εἰς ἀποζημιώσεις τοῦ Ἐφόρου Κ. Κουρουγιώτου καὶ ὁδοιορικᾶ... ..	Δρ.	348.10		
» » ἀποζημιώσεις καὶ ὁδοιορικᾶ τοῦ ἀρχιτεχνίτου Π. Καλούδη	»	292.85		
» » ἀποζημιώσεις κατὰ τὸν Νόμον καὶ ὁδοιορικᾶ τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου »	»	102.40		
» » ἀμοιβὴν καὶ ὁδοιορικᾶ τοῦ Γ. Εὐγενίου ἀρχιτέκτονος.....	»	298.40		
» » ὁδοιορικᾶ τοῦ Ν. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ μηχανικοῦ, τοῦ φωτογράφου Πετρίτση καὶ διαφόρων ἐργασιῶν.....	»	769.45		
» » φωτογραφικὰς ἐργασίας.....	»	128.—		
» » γραφικὴν ὕλην.....	»	41.40	Δρ.	5,061.15 ✓
<i>Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων Παλαιᾶς Κορίνθου καὶ μεγέθυνσιν τοῦ Μουσείου.</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργασιῶν καὶ τεχνιτῶν » ὁδοιορικᾶ ἐργασιῶν καὶ τοῦ ἐπιστάτου Ι. Ἀθανάκη.....	Δρ.	5,493 10	»	264.—
Πληρωθέντα » Μπεκιάρην, Ἐγγλέζον, Κοσμῆν, Βεναρδάκην κτλ. διὰ ζυλείαν, τιμμέντον, πορτσελένην, ἄσβεστον, σιδηρικά, ἄμμοι, πλίνθους, κεράμους, ζιμπιλία, χρώματα καὶ ἄλλα ὑλικά.....	Δρ.	1,965.55		
Δαπανηθέντα » μεταφορὰν ὑλικῶν.....	»	717 70		
» » ὁδοιορικᾶ καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ ἐργοδηγοῦ Α. Ἀγγελίδου.....	»	430.25		
» » γραφικὴν ὕλην.....	»	196 20		
» » ἀποζημιώσεις καὶ ὁδοιορικᾶ τοῦ ἀρχιμεγάρτου Κ. Καμπάνη.....	»	77.10		
» » ἐνοίκιον οἰκίματος πρὸς φύλαξιν ὑλικῶν.....	»	55.—		
» » ὁδοιορικᾶ καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ Γενικοῦ Ἐφόρου κατὰ τὸν νόμον.	»	27.70		
» » ὁδοιορικᾶ νομομηχανικῷ Ν. Μπαλάνου.....	»	34.80	Δρ.	9,261.40 ✓
<i>Δαπάναι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων τοῦ Μυσιστῆρα.</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργασιῶν καὶ τεχνιτῶν.....	Δρ.	3,995.75		
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιτεχνίτου Γ. Κρασᾶ »	»	1,555.—		
» » ἀμοιβὴν τοῦ ἐφορευόντος Α. Ἀδα-Εἰς μεταφορὰν.....	Δρ.	5,550.75	Δρ.	129,952.50

Εκ μεταφορᾶς.....	Δρ.	5,550.75	Δρ.	129,952.50
» » μαντιού και ὀδοπορικᾶ αὐτοῦ..	»	989.—		
» » ἀμοιβή τοῦ Γ. Εὐγενίου βοηθοῦ Μηχανικοῦ	»	200.—		
Πληρωθέντα εἰς Ν. Νικολάρον, Α. Μανουσάκην, Β. Γεωργίου και Θεοφιλόπουλον, Ἄλ. Μαυρουκάκην, Ἄθων. Σα- κελλάρον κτλ. διὰ ξυλείαν,τσι- μέντο, ἄσβεστον, πτύα, ζεμπιλια και ἄλλα ὕλικα.....	»	4,387.85		
Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν ὕλικῶν	»	172.50		
» » φωτογραφικᾶς ἐργασίας.....	»	59.50		
» » γραφικὴν ὕλην	»	23.95		
» » ὀδοπορικᾶ τοῦ ἐπιστάτου.....	»	20.—		
	Δρ.	8,403.55	✓	

Ἄσα ἐγράφησακ εἰς πίστωσιν τῆς μερίδος «Διάφοροι Πιστωταὶ» πρὸς χρέωσιν τῶν δαπανῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων τοῦ Μυστραῖ..... » 166.— Δρ. 8,569.55

Δαπάναι πρὸς στερέωσιν Ναοῦ Λαφνίου.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια τεχνιτῶν

Δρ. 2,125.50

Πληρωθέντα » Πετρόπουλον και Βλαχάνην, Παυλάτον και Σεκόπουλον, Β. Γιαβλαρήν, Π. Κοσμᾶν, Γαβριαλάκην, Γ. Βεντούραν, Σ. Ἐλευθεριάδην, Ι. Μαγγιώρον, Α. Ἄγγελόπουλον κτλ. διὰ σιδηρᾶς δοκούς, σιδηροδέσμοις κολώνας τοίχων, χάλυβα, ξυλείαν, ἄσβεστον, πορσελάνην,τσιμέντο, πλάκας ἐκ χυτοσιδήρου, κεράμοις και ἄλλα ὕλικα..... » 3,430.15

Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν ὕλικῶν..... » 305.50

» » ὀδοπορικᾶ και ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν Νόμον τοῦ διευθύναντος τὰς ἐργασίας Α. Ἀδαμαντίου..... » 674.25

» » ἀμοιβὴν Γ. Εὐγενίου βοηθοῦ μηχανικοῦ..... » 200.—

» » φωτογραφικᾶς ἐργασίας..... » 28.— Δρ. 6,760.40 ✓

Κιγκλιδώμα περὶ τὴν Ἄκρόπολιν.

Δαπανηθέντα εἰς Ἄναστάς. Κορκοτσάκην ἐργολά-
» » στον διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ τοί-
χου τοῦ κιγκλιδώματος

» 2,260.—

» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν και κτιστῶν » 25.50

Πληρωθέντα εἰς Γ. Καπετανάκην και Γ. Σεργια-
νὸν δι' ἄμμοι, ἄσβεστον και ἄγ-

Εἰς μεταφορὰν..... Δρ. 2,285.50 Δρ. 145,282.45

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	2,285.50	Δρ.	145,282.45
κωνάρια	»	51.80		
Δαπανηθέντα εἰς Κ. Καμπάνη ἀρχιεργάτην διὰ μισθόν του	»	200.—		
» » Ν. Κιτσίκην βοηθὸν Μηχανικοῦ »	»	200.—	»	2,737.30 ✓
<i>Περίφραξις διὰ τείχους καὶ κηκλιδώματος τοῦ περὶ τὸν Ἄρειον Πάγον χώρου καὶ κατασκευὴ φυλακείου.</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν καὶ ξυλουργῶν	Δρ.	4,554.50		
Πληρωθέντα » Ἐγγλέζον, Στανωτᾶν, Κοσμήν, Γ. Κούκαν, Γαβριαλάκην κτλ. διὰ ξυλείαν, ἄσβεστον, ἄμμον, λίθους ἀργούς καὶ πωρίνους, βυτίον, κο- σκινίστραν, σιδηρικά καὶ ἄλλα ὑ- λικά	»	1,060.95		
Δαπανηθέντα » ἀποζημίωσιν Κ. Μανδολανάκη διὰ τὴν ἐποπτεῖαν	»	18.75		
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμ- πάνη	»	200.—	Δρ.	5,834.20 ✓
<i>Δαπάναι πρὸς καθαρισμὸν καὶ εὐπρέπειαν τῶν ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῶν χώρων</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ κατα- γωγῶν	Δρ.	1,035.—		
» » ἀξίαν ζεμπιλῶν	»	126.75		
» » ἀποζημίωσιν φύλακος Κ. Ν. Σαϊπᾶ διὰ τὴν ἐποπτεῖαν τῶν ἐργασιῶν	»	30.—	Δρ.	1,191.75 ✓
<i>Ἀνέγερσις Μουσείου ἐν τῷ χωρίῳ Πιαλίῳ τοῦ Δήμου Τεγέας.</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἐργολάβον Α. Χόντον διὰ τὴν ἐκ- τελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν ἀ- νέγερσιν Μουσείου ἐν τῷ χωρίῳ Πικλίῳ τοῦ Δήμου Τεγέας . .	Δρ.	5,906.—	Δρ.	5,906.— ✓
<i>Δαπάναι πρὸς μεγέθυνσιν τοῦ ἐν Σπάρτῃ Μουσείου.</i>				
Δαπανηθέντα εἰς ἐργολάβον Γρηγόριον Γρηγορίου διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ ἐν Σπάρτῃ Μουσείου ὡς ὁ τελικὸς λ/σμός τοῦ Νομομηχανικοῦ Σπάρτης .	Δρ.	5,161.—		
» » ἡμερομίσθια ἐργατῶν	»	8.—	Δρ.	5,169.— ✓
Εἰς μεταφορὰν			Δρ.	166,120.70

Ἐκ μεταφορᾶς

Δρ. 166,120.70

Συμπλήρωσις τῆς οἰκοδομῆς Μουσείου Κερκύρας.

Δαπανηθέντα εἰς ἐργολάβον Θεόδ. Κυράκον διὰ τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς οἰκοδομῆς Μουσείου Κερκύρας ὡς οἱ σχετικοὶ λ/σμοὶ καὶ τελικὴ πιστοποίησις τοῦ δημομηχανικοῦ Δοπρέστη	»	6,961.90	
» » ἀποζημιώσιν τοῦ δημομηχανικοῦ Π. Δοπρέστη διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Μουσείου	»	400 —	Δρ. 7,361.90 ✓

Ἔργασίαι πρὸς καταρισμὸν τοῦ Μουσίου Λυκοσούρας

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν	Δρ.	916.—	
Πληρωθέντα » Μαγγιῶρον - Θεοδωρακάκην, Σ. Πρατσουνάκην κτλ. δι' ἄσβεστον, γύψον, χρώματα, σιδηρικά καὶ ἄλλα ὑλικά	»	498.90	
Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν ὑλικῶν	»	222.95	
» » ἀποζημιώσιν καὶ ὁδοπορικά τοῦ			
» » Ἐφόρου Κ. Κουρουνιώτου	»	327.15	
» » ἀποζημιώσιν καὶ ὁδοπορικά τοῦ ἀρχιτεχνίτου Π. Καλοῦδη καὶ τεχνίτου Ο. Λύτρα	»	453.75	
» » φωτογραφικὰς ἐργασίας	»	45.25	
» » μεταφορὰν ἀρχαίων	»	142.—	Δρ. 2,606.— ✓

Συμπλήρωσις τοῦ ὑποστέγου τοῦ Μουσίου καὶ κατασκευὴ φυλακείου ἐν Θήβαις.

Δαπανηθέντα εἰς ἡμερομίσθια ἐργατῶν, κτιστῶν, ξυλουργῶν καὶ ἐλαιοχρωματιστῶν	Δρ.	3,517.25	
Πληρωθέντα » Ἀ. Δράκον, Π. Παππαγγελῆν, Χ. Παντελόπουλον, Μ. Μπερναρδάκην, Π. Κοσμῆν, Σ. Περπινάκην, Ἰ. Χατζηπαναγιώτην, Χ. Δόλογλου, Σ. Γεωργίου, Κ. Ντόκον κτλ. διὰ ξυλείαν, λίθους, ὄγκολίθους, ἰγκωνάρια, γλυφάρια, πωρολίθους, ἄσβεστον, ἄμμον, κεράμους γαλλικοῦ συστήματος, τοῦβλα, σιδηρικά, πεζοδρόμια μετὰ ρεῖθρου, σωλῆνας καπνοδόχου καὶ ἄλλα ὑλικά	»	5,133.90	
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	8,651.15	Δρ. 176,088.60

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	8,651.15	Δρ.	176,088.60
» » μεταφορὰν ὄλικῶν	»	282.60		
» » ὀδοιπορικά, ἀποζημίωσιν, καὶ μισθὸν τοῦ βοηθοῦ μηχανικοῦ Ἀθ. Δραγάτη	»	359.60		
» » ὀδοιπορικά ἐργασιῶν	»	7.30	Δρ.	9,300 65 ✓

Ἔργασια ἐν Δελφοῖς.

Δαπανηθέντα εἰς ὀδοιπορικά καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη . . .	Δρ.	408.65		
» » ἔξοδα συμβολαιογραφικὰ καὶ μεταγραφῆς ἀγορᾶς λωριδῶν γῆς . .	»	69.50		
» » ὀδοιπορικά Α. Κεραμιπούλου . .	»	24.50	Δρ.	502.65 ✓

Εἰσφορὰ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κυρίου τῆς ἐν Βοιωτίᾳ Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ.

Εἰσφορὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου ΒΩΔΘ' τῆς 23 Φεβρουαρίου 1901 πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κυρίου καὶ τῶν Μωσαϊκῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ ἐν Λεβαδείᾳ	Δρ.	5,000.—	Δρ.	5,000.— ✓
---	-----	---------	-----	-----------

Διάφοροι ἐργασιαί.

Δαπανηθέντα εἰς μισθὸν καὶ ἀμαξαγωγία τοῦ Ν. Ἰωαννίτου βοηθοῦ μηχανικοῦ διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	Δρ.	1,950.—		
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Ἐλευθ. Καμπάνη διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	»	1,400.—		
» » μισθὸν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη διὰ τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρείας	»	1,600.—		
Πληρωθέντα » Γ. Τζωρτζόπουλον διὰ 18 ἀρχαιοθηκῆς διὰ τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Μουσεῖα	»	2,088.—		
» » Σ. Στάθην καὶ Α. Φιμούλην διὰ λινάτσαν διὰ τὴν περιτύλιξιν ἀρχαιοθηκῶν	»	146.45		
» » Γ. Πουλάκον διὰ 32 ὑελοπίνακας καὶ τοποθέτησιν αὐτῶν ἐπὶ 4 ἀρχαιοθηκῶν τοῦ Μουσείου Ναυπλίου	»	56 10		
Δαπανηθέντα εἰς μεταφορὰν 4 ἀρχαιοθηκῶν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ναύπλιον	»	40 40		
» » μεταφορὰν 6 ἀρχαιοθηκῶν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Τρίπολιν	»	37.95		
Πληρωθέντα » Δ. Ἀθανασόπουλον διὰ 54 ὑελοπίνακας διὰ τὰς ἀρχαιοθηκῆς τοῦ Μουσείου Χαιρωνείας	»	53.30		
Εἰς μεταφορὰν	Δρ.	7,372.20	Δρ.	190,891.90

	Ἐκ μεταφορᾶς Δρ.	7,372.20 Δρ. 190,891 90
Πληρωθέντα εἰς	Φ. Γριμάνην δι' ἔξοδα τοποθετήσεως ἑξ ἀρχαιοθηκῶν ἐν τῷ Μουσείῳ Σπάρτης »	6.50
»	» δύο ἐργάτας διὰ τὴν συσκευὴν πρὸς ἀποστολὴν δώδεκα ἀρχαιοθηκῶν εἰς τὰ Μουσεία Σπάρτης καὶ Χαιρωνείας »	10.—
»	» Γ. Καβαλλίην διὰ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἐν Σπάρτῃ ἔργων τῆς Ἐταιρείας »	60.—
»	» Γ. Σωτηριάδην δι' ὁδοιπορικὰ αὐτοῦ εἰς Θέρμωνα διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἀνασκαπτέων χώρων . . »	44.10
Δαπανηθέντα εἰς	Α. Ἀγγελίδην, ἐργοδηγόν, δι' ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημίωσιν αὐτοῦ διὰ τὴν σχεδιαγράφειν τῶν ἐν Λαορίσῃ καὶ Βόλῳ οἰκοδομηθησομένων Μουσείων καὶ διὰ γραφικὴν ὕλην »	224 35
»	» φωτογράφον Πετρίτσην διὰ 3 φωτογραφίας ἀρχαίων Ὀλυμπίου Διὸς καὶ 3 ὁμοίας Θησείου . . »	36.—
»	» ἑφημερίδας «Ἐστία», «Ἀκρόπολιν», «Ἐσπερινὴν» καὶ «Ἐμπρός» διὰ δημοσίευσιν ἀγγελιῶν τῆς Ἐταιρείας διὰ τὴν κιχλίδωσιν τοῦ χώρου τῆς Ἀκροπόλεως καὶ προκήρυξιν μειοδοσίας διὰ τὴν προμήθειαν πωρίνων λίθων »	75.—
»	» ἀμαξαγωγία Ἐπιτροπῆς μεταβάσεως εἰς Ἀναφιώτικα »	10.—
»	» ἐνοίκιον οἰκίας Δ. Παπαγγελῆ ἐν Χαιρωνείᾳ πρὸς φύλαξιν τῶν ἐκεῖ ἀρχαίων »	90.—
»	» Μαγγιώρον καὶ Θεοδορακάκην διὰ κλείθρα διὰ τὸ Μουσεῖον Χαλκίδος »	4.—
»	» Ἀ. Ἀθανασόπουλον διὰ μεταφορὰν 6 ἀρχαιοθηκῶν ἐκ Τριπόλεως εἰς Σπάρτην »	31.50
»	» Π. Καλούδην διὰ μεταφορὰν ἀρχαίων ἀπὸ Μεγαλοπόλεως εἰς Ἀθήνας »	12.55
»	» ἐργάτας διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ φυλακείου τῆς Παλαιᾶς Ἀγορᾶς »	135.—
Εἰς μεταφορὰν Δρ.		8,111.20 Δρ. 190,891.90

Ἐκ μεταφορᾶς Δρ.	8,111.20	Δρ. 190,891.90
Δαπανηθέντα εἰς ἄξιαν ἀσβέστου καὶ ἄμμου διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ φυλακείου τῆς Παλαιᾶς Ἀγορᾶς Δρ.	20.85	
» » ἐργάτας διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ κιγκλιδώματος καὶ κατασκευὴν θύρας τοῦ Ναοῦ τοῦ Αἰόλου »	34.50	
» » Β Πεσταρίνην διὰ 8 ἀκόντια διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν ὀροσῆμων τοῦ ἐν Μολυβᾷ κτήματος τῆς Ἐταιρείας »	32.—	
» » Χ. Τσοῦνταν, Β. Στάην καὶ Γ. Παπαθασσιλείου δι' ὀδοιπορικὰ αὐτῶν μεταδάντων εἰς Χαλκίδα πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀπαιτούμενων ἐργῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐκεῖ Μουσείου »	73.—	
» » Ἀχ. Ἀγγελίδην δι' ὀδοιπορικὰ αὐτοῦ μεταδάντος εἰς Χαλκίδα πρὸς σύνταξιν διαγράμματος καὶ προϋπολογισμοῦ ἐπεκτάσεως τοῦ ἐκεῖ Μουσείου »	26.65	
» » Ι. Παπανικολάου συγκολλητὴν ἀρχαίων δι' ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ἀπὸ 5 ἕως 30 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐργασθέντος ἐν τῷ Μουσείῳ Χαλκίδος »	195.—	
» » ἐνοίκιον τῆς ἐν Μυκόνῳ οἰκίας καὶ ἀποθήκης τῆς Ἄννας Μποναζούντα καὶ Γ. Γεωργούλη τοῦ 1907 διὰ τὰ εὐρήματα τῶν ἐν Ρηνεῖα ἀνασκαφῶν »	156.—	
» » Μαγγιῶρον καὶ Θεοδορακάκην διὰ 120 κλειθρα τῶν ἀρχαιοθηκῶν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Μουσείων »	360.—	Δρ. 9 009.20 » 199,901.10

Ἄρθρον 2.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Δαπανηθέντα	διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος 1906	Δρ.	2,445.75
»	» τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἔφημερίδος 1907	»	4,994.65
»	» τὴν ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1904	»	347.75
»	» ὁμοίως τοῦ ἔτους 1905	»	517.75
»	» ὁμοίως » » 1906	»	1,337.70
»	» τὴν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματος « Ἀνασκαφαὶ Ἀκροπόλεως » ὑπὸ Καβαδία καὶ Καβερᾶου	»	3,359.50
»	» ἔκδοσιν τοῦ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Θεσσαλίας συγγράμματος Χ. Τσουντά	»	1,979.60
»	» ἔκδοσιν τῶν « Μνημείων τῆς Ἑλλάδος »	»	1,440.80
»	» τὴν λιθογράψην 420 πινάκων Ἐπιδαύρου διὰ τὰ Πρακτικά τῆς Ἑταιρείας εἰς 4 χρώματα καὶ δι' ἓνα τοπογραφικὸν χάρτην ἐκ 5 χρωμάτων εἰς 420 ἀντίτυπα	»	650.—
»	» τὴν ὑπὸ Ch. André εἰς τὸ Γαλλικὸν μεταφράσειν κειμένου δύο τοπογραφικῶν φύλλων τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑταιρείας ὑπὸ Π. Καβαδία	»	200.—
»	» χάρτην καὶ τυπωτικὰ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρείας τοῦ ἔτους 1906	»	220.—
»	» ὁμοίως καταλόγου τῶν Ἑταίρων διὰ τὸ ἔτος 1907	»	40.—
»	» τὴν λιθογράψην τοπογραφικοῦ χάρτου Παλαιᾶς Κορίνθου διὰ τὰ Πρακτικά τῆς Ἑταιρείας	»	210.— Δρ. 17,743.50

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Διάφοροι δαπάναι καὶ ἀπρόοπτα ἔξοδα.

Δαπανηθέντα	διὰ σύνταξιν τοῦ πρώην κλητῆρος τῆς Ἑταιρείας Κ. Πάνου	Δρ.	972.—
»	» ἐνοίκιον οἰκίας ἐν Μυκῶνι πρὸς κατοικίαν τοῦ ἐκεί φύλακος μέχρι		
Εἰς μεταφορὰν		Δρ.	972.—

	Ἐκ μεταφορᾶς Δρ.	972.—
	τῆς κατασκευῆς τοῦ φυλακείου Δη- λου »	50.—
Δαπανηθέντα διὰ	βοήθημα εἰς τὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑταιρείας ἀσθενήσαντα καὶ ἀποβιώσαντα Κ. Δημητρίου . . . »	50.—
»	» δικαστικὰ ἔξοδα καὶ δικηγορικὴν ἀ- μοιβὴν διὰ τὴν κατὰ τοῦ Ἀλεξ. Λυκάκη δίκην »	55.—
»	» καταβληθέντας εἰς τὸ δημόσιον φόρους τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑται- ρείας τοῦ ἔτους 1906 καὶ 1907. . . »	1,197.75
»	» ἀγορὰν δύο θερινῶν ἐνδυμασιῶν τῶν κλητῆρων τῆς Ἑταιρείας . . . »	70.—
»	» ἄξιαν στεφάνου κατατεθέντος ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ β' ἀντιπροέδρου τῆς Ἑταιρείας Γ. Νικολαΐδου . . . »	99.—
»	» πληρωμὴν νοσηλείας καὶ ἔξοδα κηδείας τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑταιρείας ἀσθενήσαντος καὶ ἀπο- βιώσαντος Ι. Ἰωαννίτου, βοηθοῦ Μηχανικοῦ »	548.—
»	» ἄξιαν καὶ ἐγκατάστασιν προδο- λέως ἠλεκτρικοῦ ἐν τῷ Καταστή- ματι τῆς Ἑταιρείας δι' ἐπιστη- μονικὰς συνεδρίας »	1,310.55
»	» ἀγορὰν παρὰ τοῦ Β. Νοστράκη 28 στατήρων διὰ τὸ νομισματικὸν Μουσεῖον »	420.—
»	» ἔξοδα ταξειδίου εἰς Σπάρτην καὶ Μυστρά ἐπισήμων ξένων »	584.—
»	» ἄξιαν στεφάνου κατατεθέντος ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ ἀρχαιολόγου Φουρτ- δαίγκλερ »	92.—
»	» χρηματικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑ- ταιρείας πρὸς τὴν Α. Π. τὸν Οἰ- κουμενικὸν Πατριάρχην φράγκα χρυσᾶ 2,000 »	2,242.30
»	» ἀποζημίωσιν τῶν Ἰω. Ξανθάκη καὶ Γ. Βαμβακάρη διὰ τὰς ἐν τοῖς κατὰ τὰς θέσεις Χαλανδριανῆ καὶ Μαλό τοῦ δήμου Σύρου κτήμασιν αὐτῶν ἐνεργηθείσας ἀνασκαφὰς κατὰ τὸ ἔτος 1905 ὑπὸ τοῦ Κλω- νὸς Στεφάνου »	246.—
Εἰς μεταφορὰν Δρ.		7,936.60

	Ἐκ μεταφορᾶς Δρ.	7,936.60	
Δαπανηθέντα	διὰ Λ. Σῶχον διὰ προκαταβολὴν ἀπέναντι τῆς ἀποζημιώσεώς του διὰ τὴν κατασκευαζομένην παρ' αὐτοῦ προτομὴν τοῦ πρώην Προέδρου τῆς Ἑταιρείας Κ. Κοντοσταύλου »	400.—	
»	» Γ. Μπανάον διὰ προκαταβολὴν ἀπέναντι τῆς ἀποζημιώσεώς του διὰ τὴν κατασκευαζομένην παρ' αὐτοῦ προτομὴν τοῦ Πενρώζ . . »	300.—	
»	» ὁδοιπορικὰ ἔξοδα μεταβάσεως ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Σπάρτην τοῦ ἐκεί φύλακος Φωτίου Γρυμάνη . . . »	36.60	
»	» ἐλαιοχρωματισμὸν τῆς θύρας τῆς εἰσόδου τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας »	10.—	
»	» ἀποζημιώσιν τοῦ Ἰω. Νικολῆ διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσαν τῇ Ἑταιρείᾳ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου μέχρι 31 Δερίου ἐ. ἔ. »	366.—	
»	» ἀμοιβὴν τοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀρχαιοτήτων Δ. Λώλου τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. . . »	270.—	Δρ. 9,319.20

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Ἐξοδα παρελθουσῶν χρήσεων

Δαπανηθέντα	δι' ἀγορὰν σιδηρῶν ἐργαλείων παρὰ Γ. Ζαχαροπούλου κατὰ Δεκέμβριον π. ἔ. διὰ τὰ ἔργα Κορίνθου Δρ.	54.85
»	εἰς ἀποζημιώσιν ἐργατῶν ἐργαθέντων ἀπὸ 18 ἕως 30 Δεκεμβρίου π. ἔ. εἰς τὰ ἔργα Κορίνθου »	243.—
»	» ἀποζημιώσιν τοῦ ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη μηνὸς Δεκεμβρίου π. ἔ. διὰ τὰ ἔργα Π. Κορίνθου . . . »	56.—
»	δι' ἀγορὰν 100 ὀκάδων γύψου Κρήτης διὰ τὰ ἔργα Ἐπιδαύρου . . »	27.40
»	» ἀγορὰν διαφόρων εἰδῶν γραφικῆς ὕλης διὰ τὰ ἔργα Ἐπιδαύρου . . »	17 90
Εἰς μεταφορὰν Δρ.		399.15

Ἐκ μεταφορᾶς	Δρ.	399.15	
Δαπανηθέντα εἰς ὁδοιπορικά μεταβάσεως ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Π. Κόρινθον ἀρχιεργάτου Κ. Καμπάνη καὶ ἐργάτου Γλυνοῦ »		18.20	
» διὰ φωτισμὸν τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον, Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον π. ἔ. »		113.70	
» » ἀγορὰν δύο δεσμίδων χαρτοῦ διὰ τὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας . . »		12.50	
» » ὁδοιπορικά δύο μεταβάσεων ἐξ ἱεροῦ εἰς Ναύπλιον καὶ τὰνάπαιιν κατὰ Δεκέμβριον π. ἔ. Π. Βοστιτζάνου, ἐπιστάτου »		12.—	
» » ἀξίαν ποσίμου ὕδατος »		3.—	Δρ. 558.55

ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907.

Χ ρ ε ω σ ι ς	Π ο σ ό ν	Π ί σ τ ω σ ι ς	Π ο σ ό ν
Υπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1906	4,376 63	Έπληρώθησαν εις ἔξοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ . . .	263,471 90
Εισπραχθέντα ἐπὶ ἔσοδα Γεν. Προϋπολογισμοῦ . . .	254,087 60	» προκαταβολάς	20,120 —
» προκαταβολάς	19,644 60	» Τράπεζαν Γ. Σκουζέ (ἔντοκος κατάθεσις)	152,945 50
» Τράπεζαν Γ. Σκουζέ (ἔντοκος κατάθεσις)	239,000 —	» Τράπεζαν τῆς Ἀνατολῆς	75,000 —
» Τράπεζαν Ἀνατολῆς	105,000 —	» πιστωτὰς διαφόρους	2,480 45
» ἐγγυοδοσίας	200 —	» ἐπιστροφὰς χρημάτων	274 —
» παρακαταθήκας τῆς Ἐταιρείας δι' ἀρχαιολογικά ἔργα . . .	4,271 52	» παρακαταθήκας δι' ἐκτέλεσιν ἀρχαιολ. ἔργων ἐν ἐπαρχίαις	7,472 20
» ἐπιστροφή χρημάτων	274 —	» ἀγορὰν χρωματῶν	99,958 —
	623,821 35	Υπόλοιπον Ταμείου τῆ 31 Δεκεμβρίου 1907	2,099 30
			623,821 35

Ἐν Ἀθήναις τῆ 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΑΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.
Π. ΠΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ

Ε Ξ Ο Δ Α	Ποσόν	
Εἰς μισθούς τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων	8,522	—
» » » » ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων	18,842	30
» ἔξοδα γραφείων καὶ διαχειρίσεως	3,688	40
» » βιβλιοθήκης	5,595	75
» ἀνασκαφὰς καὶ συντήρησιν ἀρχαίων μνημείων	182,266	15
» δημοσιεύματα	17,743	50
» διαφόρους δαπάνας καὶ ἀπρόοπτα ἔξοδα	9,319	20
» ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	558	55
Κεφάλαιον, τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων προστιθέμενον εἰς τὸ κεφάλαιον	82,551	75
	329,087	60

Ἐν Ἀθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

« ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ »

Ε Σ Ο Δ Α	Ποσόν	
Ἄπο εἰσφοράς	3,049	10
» τόκου: καὶ μερίσματα	19,723	65
» ἔσοδα ἐκ δημοσιευμάτων	5,941	45
» » ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	301	65
» » διάφορα	71	75
» » λαχείου	300,000	—
	329,087	60

Ὁ Λογιστής καὶ α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο Ν		
Ταμείον	2,099	30
Μετοχαί 'Εθνικῆς Τραπεζῆς	131,320	—
'Ομολογία 'Εθνικοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως 1898	171,795	75
» Πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000,000	45	—
» 'Εθνικοῦ δανείου κεφαλαιοποιήσεως	640	—
Προκαταβολαί	4,383	25
Τράπεζα Γ. Σκουζέ (ἔντοκος κατάθεσις)	73,234	70
Χρεῶσαι ἐκ γραμματίων λαχείου	1,331	60
Τράπεζα τῆς 'Ανατολῆς (ἔντοκος κατάθεσις)	120,000	—
'Ακίνητα κτήματα	65,170	24
Κατάστημα τῆς 'Εταιρείας	259,863	80
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα	3,200	68
Ταμείον τοῦ Λαχείου τοῦ 'Εθνικοῦ Στόλου	75,000	—
	908,084	32

'Εν 'Αθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1907

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο Ν

Έγγυοδοσία	1,700	—
Παρακαταθήκη δι' αρχαιολογικά έργα ἐν Ἀθήναις	83,440	52
Πιστωταὶ διάφοροι	698	90
Κεφάλαιον Δρ. 739,693.15		
» τὸ καθαρὸν περίσσευμα ἐσόδων τῆς ληγούσης χρήσεως 1907. . Δρ. <u>82,551.75</u>	822,244	90
	908,084	32

Ὁ Λογιστὴς καὶ α. α.

Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΗΨΟΛΟΓΙΑ

	Χ ρ έ ω σ ι ς					
	Υπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1906		Πράξεις έντός του έτους 1907		Το ὄλον τῆς χρεώσεως	
Ταμείον	4,376	63	626,928	02	628,304	65
Μετοχαι Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	131,320	—			131,320	—
Ὁμολογία Ἐθν. δαν. ἐνοποιήσεως 1898 .	71,837	75	99,958	—	171,795	75
» Πατριωτ. δανείου 30,000,009 .	45	—			45	—
» Ἐθν. δανείου κεφαλαιοποιήσεως	640	—			640	—
Προκαταβολαι	3,874	85	20,120	—	23,994	85
Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ (ἔντοκος κατάθεσις)	159,289	20	152,945	50	312,234	70
Χρεῶσται ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897— 1900	4,331	60			4,331	60
Ἐγγυοδοσίαι						
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐν Ἀθῆναις			17,634	95	17,634	95
Πιστωταὶ διάφοροι			2,480	45	2,480	45
Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς (ἔντοκος κατάθεσις)	150,000	—	75,090	—	225,000	—
Ἀκίνητα κτήματα	65,170	.4			65,170	24
Κατάστημα τῆς Ἐταιρείας	259,863	80			259,863	80
Ταμείον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στῆλου			300,000	—	300,000	—
Παρακαταθῆκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα . .			7,472	20	7,472	20
Κεφάλαιον						
	844,749	07	1,302,539	12	2,147,288	19

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

Πίστωση					Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 1907				
Υπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1906		Πράξεις έντος του έτους 1907		Τό δλον της πιστώσεως		Χρέωσις		Πίστωσις	
		626,205	35	626,205	35	2,099	30		
						131,320	—		
						171,795	75		
						45	—		
						640	—		
		19,611	60	19,611	60	4,383	25		
		239,000	—	239,000	—	73,234	70		
						1,331	60		
1.500	—	200	—	1,700	—			1,700	—
								83,440	52
								698	70
101,075	47	698	90	101,075	47				
2,480	45	105,000	—	3,179	35				
				105,000	—	120,000	—		
						65,000	24		
						259,863	80		
		225,000	—	225,000	—	75,000	—		
		4,271	52	4,271	52	3,200	68		
739,691	15	82,541	75	822,214	90			822,244	90
844,749	07	1,302,539	12	2,147,288	19	908,084	32	908,084	32

Έν Αθήναις 31 Δεκεμβρίου 1907

Ο Ταμίας
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Λογιστής και α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

τῶν Γενικῶν Λογαριασμῶν ἐφ' ὧν ἐπῆλθε μεταβολή ἢ οὐ κατὰ τὴν
χορῆσιν τοῦ ἔτους 1907.

Α'. Ἐπὶ τῶν Γενικῶν Δ/σμῶν τοῦ Ἐνεργητικοῦ

Ταμεῖον

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον	Δρ.	1,376.63
ἐχρεώθη ὁ Δ/σμός οὗτος μετὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1907 ἐνεργηθείσας εἰσπράξεις	»	622,444.72
Τὸ ὅλον	»	623,821.35
καὶ ἐπιστώθη μετὰ τὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐνεργηθείσας πληρωμὰς	»	621.722.05
καὶ ὑπόλοιπον ταμεῖου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1907	»	<u>2,099.30</u>

Χρηματογέγραφα

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον 56 Μετοχαί τῆς Ἐθνικῆς Τραπε- ζης ἀξίας	Δρ.	131,320.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	<u>131,320.—</u>
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον 754 Ὁμολογία Ἐθνικοῦ δανείου 'Ενοποιήσεως 1898 ἀξίας	Δρ.	71,837.75
ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μετὰ τὴν ἀξίαν τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἀγορα- σθεισῶν 943 ὁμοίων	»	99,958.—
καὶ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 ὑπάρχουν ὁμολ. ἀξίας	»	<u>171,795.75</u>
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον 36 ὁμολογία τοῦ Πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000,000 ἀξίας	Δρ.	45.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	<u>45.—</u>
Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχον ὁμολογία τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως ἀξίας	Δρ.	640.—
ἐφ' ὧν οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	»	<u>640.—</u>

Προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδόσει λ/σμοῦ εἰς Ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὠρέλλοντο εἰς τὴν Ἐταιρείαν προκαταβολαὶ Δρ.	3,874.85
ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μετὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1907 γενομένας προ- καταβολὰς	» 20,120.—
καὶ ἐπιστώθη μετὰ τὰς γενομένας ἀποδόσεις προκαταβολῶν	» 23,994.85
Ἐπόλοιπον ἀποδοτέον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	» <u>19,611.60</u>
	» <u>4,383.25</u>

Τράπεζα Γ. Π. Σκουζέ.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐκ τόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Τραπεζῆ Γ. Π. Σκουζέ ἀνήρχето εἰς . . . Δρ.	159,289.20
ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ τὰς καθ' ὄλον τὸ ἔτος 1907 γενομένης ἐν-τόκους καταθέσεις »	152,945.50
	<u>312,234.70</u>
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις »	239,000 —
Ἐπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῆ 31 Δεκεμβρίου 1907 »	<u>73,234.70</u>

Χρεῶσται ἐκ Γραμματίων Λαχείου.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρεωστῶν ἐκ γραμματίων λαχείου ἀνήρχето ἐν ὄλῳ εἰς Δρ.	1,331.60
ἐπὶ τοῦ λ/σμοῦ τούτου οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή. Ἐπόλοιπον 31 Δε-βρίου 1907 »	<u>1,331.60</u>

Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Τραπεζῆ τῆς Ἀνατολῆς ἀνήρχето εἰς . . . Δρ.	150,000.—
ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ τὰς καθ' ὄλον τὸ ἔτος 1907 γενομένης ἐν-τόκους καταθέσεις »	75,000.—
	<u>225,000.—</u>
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς γενομένας ἀναλήψεις »	105,008.—
Ἐπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῆ 31 Δεβρίου 1907 Δρ.	<u>120,000.—</u>

Ακίνητα κτήματα.

Τὴν 31 Δεβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον Δρ.	65,170.24
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, ἐπομένως σημειοῦται ἡ ἀξία αὐτῶν κα.ὰ τὴν 31 Δεβρίου 1907 »	<u>65,170.24</u>

Κατόστημα τῆς Ἑταιρείας.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 τὸ ὑπόλοιπον ἀνήρχето εἰς Δρ.	259,893.80
ἐφ' οὗ οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία τοῦ Καταστη-ματος τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεβρίου 1907 »	<u>259,863.80</u>

Ταμείον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον. Ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μὲ τὸ ποσὸν τὸ ἀνήκον εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν εἰσπράξεων τῶν 4 κληρώσεων τοῦ ἔτους 1907 τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Αρχαιοτήτων Δρ.	300,000.—
καὶ ἐπιστώθη μὲ τὰς παρὰ τῆς Ἑταιρείας γενομένας εἰσπράξεις κατὰ τὸ ἔτος 1907 τῶν 3 κληρώσεων »	225,000.—
Ἐπόλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τὴν 31 Δεβρίου 1907 Δρ.	<u>75,000.—</u>

Παρακαταθήκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον, ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μετὰ τὰς κατὰ τὸ ἔτος 1907 γενομένας παρὰ τῆς Ἑταιρείας παρακαταθήκας παρὰ τῶν δημοσίων ταμείων Δρ.	7,472.20
καὶ ἐπιστώθη μετὰ τὰς γενομένας κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἐπιστροφὰς παρὰ τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν Ἑταιρείαν »	4,274.53
Ἐπίλοιπον ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῆ 31 Δεβρίου 1907 Δρ.	<u>3,200.68</u>

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 31 Δεβρίου 1907.

Ὁ Ταμίης
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

*Β'. Ἐπὶ τῶν Δ/σμῶν τοῦ Παθητικοῦ.**Ἐγγυοδοσίαι.*

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον Δρ.	1,500.—
ἐπιστώθη ὁ λ/σμός οὗτος μετὰ τὰ εἰσπραχθέντα ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907 »	200.—
Ἐπίλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 »	<u>1,700.—</u>

Παρακαταθήκαι δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐκτελεστέα ἐν Ἀθήναις.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον Δρ.	101,075.47
ἐχρεώθη ὁ λ/σμός οὗτος μετὰ τὰ πληρωθέντα »	17,634.95
Ἐπίλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1907 »	<u>83,444.52</u>

Πιστωταὶ διάφοροι.

Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον Δρ.	2,480.45
ἐπιστώθη ὁ λ/σμός οὗτος μετὰ τὰ ὀφειλόμενα τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 »	698.90
καὶ ἐχρεώθη μετὰ τὰς γενομένας πληρωμὰς »	3,179.35
Ἐπίλοιπον τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 »	<u>2,480.45</u>
	<u>698.90</u>

Πληρωτέα ἐντάλματα.

Καθ' ὄλον τὸ ἔτος 1907 ἐξεδόθησαν ἐντάλματα 1541 ἀξίας Δρ.	621,980.15
ἄτινα καὶ ἐξωφλήθησαν, πλὴν τῶν ὑπὸ τοὺς ἀριθμοὺς 268, 405, 917, 982, 1258, 1103 καὶ 1177 ἐκ ὄραχ. ὁμοῦ 258.10, ἀκυρωθέντων.	

Ἐν Ἀθήναις τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίης
Γ. Ν. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΠΙΝΑΞ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας κατὰ
τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ἡ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1907 ἀνήρχετο εἰς		Δρ. <u>739,693.15</u>
ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἐξῆς:		
ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τοῦ ταμείου τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906	Δρ. 1,376.63	
ἐκ 56 μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς ἄξιας	» 131,320.—	
ἐξ 754 ὀμολογιῶν Ἐθνικοῦ δανείου ἐνοποιήσεως τοῦ ἔτους 1898	» 71,837.75	
ἐκ 36 ὀμολογιῶν Πατριωτικοῦ δανείου τῶν 30,000,000	» 45.—	
ἐκ μιᾶς ἀποδείξεως καὶ ἐνός ὀριστικοῦ τίτλου τοῦ Ἐθν. δανείου Κεφα- λοποιήσεως	» 640.—	
ἐκ προκαταβολῶν	» 3,874.85	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τρα- πέζῃ Γ. Π. Σκουζέ	» 159,289.20	
ἐκ χρεωστῶν ἐκ γραμματίων Δαχείου 1897-1900	» 1,331.60	
ἐξ ἀκινήτων κτημάτων ἄξιας	» 65,170.24	
ἐκ τοῦ Καταστήματος τῆς Ἑταιρείας ἄξιας	» 259,863.80	
ἐξ ἐντόκου καταθέσεως παρὰ τῇ Τρα- πέζῃ τῆς Ἀνατολῆς	» 150,000.—	
	Δρ. <u>844,749.07</u>	
ἐκπιπτομένων τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906	Δρ. 1,500.—	
εἰς ἐγγυοδοσίαν ἐργολάβου Ν. Μοσχού		
εἰς ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν ἈθINAIS	» 101,075.47	
εἰς μισθοὺς φυλάκων τοῦ ἔτους 1906	» 645.—	
εἰς ἀνεκκαθαρίστους λ/σμοὺς »	» 1,835.45	
Ἐντός τοῦ ἔτους 1907 ἐπῆλθον αἱ ἐξῆς αὐξορμειώσεις:		
α') εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1907	Δρ. 1,376.63	
προσετέθησαν αἱ καθ' ὄλον τὸ ἔτος 1907 ἐνεργηθεῖσαι εἰσπράξεις κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν κατάστασιν τῆς κινήσεως τοῦ ταμείου	» 622,444.72	
Τὸ ὅλον	» 623,821.35	
ἀφαιρουμένων δὲ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ		

έτος ενεργηθεισών πληρωμών . Δρ.	621,722.05	
ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν 31 Δεκεμ- βρίου 1907 »	2,099.30	Δρ. 2,099.30
β') ἐπὶ τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τρα- πέζης, 56 τὸν ἀριθμὸν, οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν »		131,320.—
γ') Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν ἔθνικοῦ δα- νειοῦ ἐνοποιήσεως 1898 ἔτους 754 τὸν ἀριθμὸν, ἀξίας . . . »	71,837.75	
προσετέθησαν ὅμοιοι 943 ἀγορασθει- σαι κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἀξίας . . »	99,958.—	
ἐπομένως ὑπόλοιπον τὴν 31 Δεκεμ- βρίου 1907 »		171,795.75
δ') Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ Πατριω- τικοῦ δανείου τῶν 30,000,000 οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή (ἀριθ- μοὶ 81,885 ἕως 81,890, 81,892- 81,893, 81,395 ἕως 81,905, 81,907 - 81,909, 81,911 ἕως 81,914, 86,885-86,889, 128,955, 128,957, 187,052 ἕως 187,053 καὶ 187,055-187,056)· σημειοῦ- ται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν »		45.—
ε') Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως οὐδε- μία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν »		640.—
ς') Ἐκ προκαταβολῶν εἰς ἐφόρους, ἐπιστάτας καὶ λοιποὺς ἐπὶ ἀπο- δόσει λ/σμοῦ ὠφείλοντο κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1906 Δρ.	3,874.85	
ἐδόθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907 νέαι προκαταβολαὶ »	20,120.—	
»	23,994.85	
καὶ ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος . . »	19,614.60	
ἐπομένως ὀφείλονται κατὰ τὴν 31 Δε- κεμβρίου 1907 »	4,383.25	» 4,383.25
ζ') Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1906 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπεζῇ Γ. Π. Σκουζέ »	159,289.20	
προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907 »	152,945.50	
»	312,234.70	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους »	239,000.—	

έπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν		
31 Δέβριου 1907. Δρ.	<u>73,234.70</u>	Δρ. 73,234.70
η') Εἰς τοὺς χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου οὐδεμία ἐπῆλθε μετα- βολή, σημειοῦται δὲ τὸ ὀφειλό- μενον ποσόν		» 1,311.60
θ') Εἰς τὸ κατὰ τὴν 31 Δεβρίου 1906 ὑπόλοιπον ἐντόκων καταθέσεων παρὰ τῆ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατο- λῆς	150,000.—	
προσετέθησαν διὰ νέων καταθέσεων ἐντὸς τοῦ ἔτους 1907.	» 75,000.—	
	» 225,000.—	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους	» 105,000.—	
έπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον κατὰ τὴν		
31 Δεκεμβρίου 1907.	<u>120,000.—</u>	» 120,000.—
ι') Εἰς τὰ ἀκίνητα κτήματα οὐδεμία ἐπῆλθε μεταβολή, σημειοῦται δὲ ἡ ἀξία αὐτῶν		» 65,170.24
ια') Ἐπὶ τῆς γενομένης δαπάνης μέ- χρι τῆς 31 Δεβρίου 1899 τοῦ ἀ- νεγερθέντος Καταστήματος τῆς Ἐταιρείας οὐδεμία ἐπῆλθε με- ταβολή, σημειοῦται δὲ αὕτη . .		» 259,863.80
ιβ') Εἰς τὸν λ/σμόν τοῦ ταμείου τοῦ λα- χείου τοῦ Ἐθν. Στόλου καὶ Ἀρ- χαιοτ. οὐδὲν ἀνεγράφετο ὡς ὀφει- λόμενον τῇ Ἐταιρείᾳ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906. Κατὰ τὸ ἔτος 1907 ἐγράφησαν εἰς χρέωσιν τοῦ ταμείου τούτου αἱ ἀνήκουσαι τῇ Ἐταιρείᾳ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ εἰσ- πράξεων τῶν 4 κληρώσεων τοῦ ἔτους τούτου τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιο- τήτων	» 300,000.—	
ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν παρὰ τῆς Ἐταιρείας ἐντὸς τοῦ 1907 διὰ τὰς 3 κληρώσεις εἰσπραχθεῖσάν . .	» 225,000.—	
ἔμεινεν ὑπόλοιπον 31 Δεκεμβρίου 1907	<u>75,000.—</u>	» 75,000.—
ιγ') Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906 οὐδὲν ὑπῆρχεν ὑπόλοιπον παρακαταθη- κῶν δι' ἀρχαιολογικά ἔργα . .		
Ἐντὸς τοῦ 1907 παρακατετέθησαν		

παρά τῷ δημοσίῳ ταμείῳ . . Δρ.	7,472.20	
καὶ ἀνελήφθησαν ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους		
ἐκ παρακαταθηκῶν »	4,271.52	
ἐπομένως ἔμεινεν ὑπόλοιπον 31 Δε-		
κεμβρίου 1907 »	<u>3,200.68</u>	Δρ. 3,200.68
		<u>Δρ. 908,084.32</u>

Κατὰ τὰνωτέρω ἢ περιουσία τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δ/βρίου 1907 ἀποτελεῖται :

1) ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ . .		Δρ.	2,099.30
2) » 56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς		»	131,320.—
3) » 1697 ὀμολογίας Ἐθνικ. δανείου ἐνοποιήσεως		»	171,795.75
4) » 36 ὀμολογίας Πατριωτικοῦ δανείου 30,000,000		»	45.—
5) » μίαν ἀπόδειξιν καὶ ἓνα ὀριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως		»	640.—
6) » Προκαταβολὰς		»	4,383.25
7) » Ἐντοκον κατάρθεισιν παρὰ τῆς Τραπεζῆς Γ. Π. Σκουζέ . .		»	73,234.70
8) » Χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900		»	1,331.60
9) » Ἐντοκον κατάρθεισιν παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἀνατολῆς . .		»	120,000.—
10) » Ἀκίνητα κτήματα ἀξίας . .		»	65,170.24
11) » Κατάστημα τῆς Ἑταιρείας ἀξίας		»	259,863.80
12) » Ταμείον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθν. Στόλου καὶ Ἀρχαιοστ. διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἀνήκουσαν μερίδα ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ λαχείου τῆς Δ' τριμηνίας 1907		»	75,000.—
13) » Παρακαταθήκας παρὰ τῷ δημοσίῳ ταμείῳ δι' ἀρχαιολογικὰ ἔργα		»	3,200.68
Τὸ ὅλον		Δρ.	<u>908,084.32</u>

Ἐξῶν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων:

1) εἰς ἐγγυοδοσίας τοῦ ἐργολάβου Ν. Μοσχοῦ καὶ Α. Κορκοτσάκη Δρ.	1,700.—
2) » ἀρχαιολογικὰ ἔργα ἐν Ἀθήναις »	83,440.52
3) » πιστωτὰς διαφόρους. »	<u>698.90</u>
Ἔπομένως καθαρὰ περιουσία τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	<u>822,244.90</u>

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 31 Δεκεμβρίου 1907.

Ὁ Ταμίης
Γ. ΚΛΟΝΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς α. α.
Π. ΓΡΑΤΣΙΑΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907

*συνταχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς Ἑταιρείας Π. Καβ-
βαδία καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν
ἐταίρων τῇ 27 Ἰανουαρίου 1908.*

Κύριοι,

Ἐκτάκτως ἀτυχῆς ἦτο τὸ λῆξαν ἔτος διὰ τὴν ἀρ-
χαιολογικὴν ἐπιστήμην ἀπολέσασαν τὸν κράτιστον καὶ
ἐπιφανέστατον τῶν ἐργατῶν αὐτῆς. Κατὰ μῆνα Ὀκτώ-
βριον ἀπεβίωσεν ἐν Ἑλλάδι, ἐν μέσῳ ἡμῶν, ἐκηδεύθη
ὑπὸ συντετριμμένων ὑπὸ τῆς δδύνης φίλων, συναδέλφων
καὶ θαυμαστῶν αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γῆ τῶν Ἀθηνῶν,
ὁ κορυφαῖος τῶν σήμερον ἀρχαιολόγων, ὁ Ἀδόλφος
Furtwängler, καθηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ
Μονάχου, ὁ καὶ ἐπίτιμος ἐταῖρος τῆς ἡμετέρας Ἑται-
ρείας. Τοιοῦτος θάνατος, προῶρως καὶ ἀπροόπτως ἐπελ-
θὼν, κατέπληξε πάντας, ἰδίᾳ δὲ συνεκίνησε τὴν ἡμετέ-
ραν Ἑταιρείαν καὶ ἐν τοῖς πρώτοις τὴν Α. Β. Ὑψηλό-
τητα τὸν Διάδοχον, Πρόεδρον αὐτῆς, ὑψηλῇ πρωτοβου-
λίᾳ καὶ ἐπινεύσει τοῦ ὁποῖου συλλυπητήρια γράμματα
ἐπέμφθησαν τοῖς ἐν Μονάχῳ, τοῖς τε οἰκείοις τοῦ μετα-

στάντος, τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῷ Πανεπιστημίῳ, καὶ προσήκουσαι τιμαὶ ἀπεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῷ ἐπιφανεῖ νεκρῷ καὶ ἐψηφίσθησαν. Τὸ Συμβούλιον κατέθηκε στέφανον ἐπὶ τῆς σοροῦ τοῦ Furtwängler καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀνεγείρῃ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ, δαπάναις τῆς Ἐταιρείας, ἐπιτύμβιον μνημεῖον ἐκ μαρμάρου· ἐπὶ πλεόν ἀπεφάσισε νὰ χορηγήσῃ τοῖς συνεργάταις τοῦ Furtwängler τὰ ἀναγκαῖα χρηματικά μέσα, ὅπως οὗτοι ἀγάγωσιν εἰς πέρας τὸ ἐν Ἀμύκλαις τῆς Λακεδαιμόνος ἔργον πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν κατὰ τὸν θρόνον τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, τὸ ἔργον δηλ. οὔτινος πρὸ δύο ἐτῶν τοσοῦτον εὐστόχως καὶ ὑπὸ αἰσίους, ὡς ἐφαίνετο τότε, οἰωνούς, κατήρξατο ὁ Furtwängler, οὔτινος τὴν ἀποπεράτωσιν διακαῶς ἐπιθυμῶν οὗτος κατῆλθε καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτῷ Ἑλλάδα, ἔνθα, ἐν ταῖς ἐν Αἰγίνῃ ἀνασκαφαῖς ἐργαζόμενος, προσεβλήθη ὑπὸ δεινῆς νόσου ἀγαγούσης αὐτὸν εἰς τὸν τάφον, ὑποκύψας οὕτως εἰς τὴν αὐτὴν δυσμενῆ Μοῖραν, εἰς ἣν ὑπέκυψεν ἄλλοτε καὶ ἕτερος συμπατριώτης αὐτοῦ, μέγας καὶ οὔτος, ὁ Ὀδοφρέδος Μύλλερρος. Τὸ ἐν Ἀμύκλαις ἔργον συνεχισθὲν δαπάναις τῆς Ἐταιρείας διὰ τοῦ συνεργάτου τοῦ Furtwängler ἀρχιτέκτονος Ernst Fichter ἐπερατώθη νῦν, ὥστε ὑπολείπεται μόνον ἡ δημοσίουσις τῶν πορισμάτων τῶν ἐργασιῶν.

Μετὰ λύπης δ' ἀνακοινῶ ὑμῖν τὸ Συμβούλιον, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπεβίωσεν ὡσαύτως, πλήρης ἡμερῶν, ὁ Β' Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Γεώργιος Νικολαΐδης, ὅστις ἐπὶ ὄλην εἰκοσιπενταετίαν διετέλεσε συνεχῶς μέλος τοῦ Συμβουλίου, (ἀπὸ τοῦ 1883 μέχρι τοῦ 1886 σύμβουλος, ἀπὸ τοῦ 1887 μέχρι τοῦ 1894 Ταμίας καὶ ἀπὸ τοῦ 1895 μέχρι τοῦ θανάτου του Β' Ἀντιπρόεδρος). Λόγιος ἀνὴρ ὁ Νικολαΐδης καὶ φιλόρχαιος, ἀγαθὸς τὴν ψυ-

χὴν καὶ εὐγενῆς τὸ ἦθος, ἐνθουσιώδης ὑπὲρ τῶν πατρῶων καὶ ἀρχαιοπρεπῆς, ὅπως εἶχεν ἀφοσιωθῆ εἰς τὰ τῆς Ἑταιρείας μετὰ παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἀκριβείας μετέχων τῶν συνεδριῶν τοῦ Συμβουλίου, ἐνδιαφερόμενος καὶ παρακολουθῶν τὰ ἐκτελούμενα ἔργα τῆς Ἑταιρείας καὶ πανταχοῦ, ὅπου ἀνάγκη, τὴν συνεργασίαν του παρέχων, ἐν ταῖς ἐργασίαις τοῦ Ὀλυμπιεῖου, ἐν ταῖς τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἀλλαγῶ. Ὁ θάνατος τοῦ Νικολαΐδου παρήγαγε κενὸν ἐν τῇ Ἑταιρείᾳ δυσαναπλήρωτον.

Ἀρξαμένου δὲ τοῦ ἔτους τούτου, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὁ Δημήτριος Φίλιος, ἔφορος τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσε μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας. Τὸν βίον του ὅλον ὁ Φίλιος διήνυσεν ἐργαζόμενος καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ἀνήκεν ἀπὸ τοῦ 1883, ὅτε τὸ πρῶτον διωρίσθη ἔφορος ἀρχαιοτήτων. Τὸ καθήκον του ἐξετέλεσε μετ' ἀφοσιώσεως, εὐσυνειδησίας καὶ δεξιότητος. Μνημεῖον δὲ τοιαύτης ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, συμβολὴν σπουδαίαν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, καταλείπει τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Ἐλευσίνος, ἃς, ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνεχῶς ἐργαζόμενος καὶ πολλὰ μοχθήσας, εὐστόχως καὶ πεφωτισμένως διήύθυνε καὶ διεξήγαγε. Τὸ Συμβούλιον εἰς ἐκδήλωσιν τιμῆς ἐκήδευσεν αὐτὸν δαπάναις τῆς Ἑταιρείας.

Μετὰ τὰς λυπηρὰς ταύτας κατὰ καθήκον ἀναγγελίας, ἀρχόμενοι τῆς λογοδοσίας τοῦ Συμβουλίου ἀνακοινοῦμεν ἐν πρώτοις, ὅτι πρὸς πλήρωσιν τῆς κενωθείσης μιᾶς θέσεως συμβούλου, ἐπόμενον τὸ Συμβούλιον ταῖς διατάξεσι τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐξελέξατο ὁμοφώνως σύμβουλον τὸν ἐκ τῶν παλαιῶν ἐταίρων κ. Ἀθανάσιον Κατριβάνον.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ Ἑταιρεία εἰσέπραξε ὀρ.

254.087 ἔδαπάνησε δὲ δρ. 263.471. Ἄλλ' εἰς τὰ ἔσοδα τοῦ λήξαντος ἔτους πρέπει νὰ προστεθῶσι καὶ δρ. 75.000 προερχόμενα ἐκ τῆς τελευταίας κληρώσεως τοῦ λαχείου, αἵτινες εἰσέτι δὲν εἰσεπράχθησαν. Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐταιρείας ὡς ἔσοδον τοῦ ἀρξαμένου ἔτους 1908, ἐν ᾧ κατ' οὐσίαν εἶνε ἔσοδον τοῦ λήξαντος ἔτους.

Εἰς τὰ ἔργα τῆς Ἐταιρείας τρέποντες τὸν λόγον, καὶ κατὰ πρῶτον εἰς τὰς ἀνασκαφάς, παρατηροῦμεν ὅτι αἱ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα δαπάναι εἶνε ἐκτεθειμένοι ἀναλελυμένως ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ὑμῶν ἐντύπῳ ἀπολογισμῷ τοῦ λήξαντος ἔτους. Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν, ὑποβληθεῖσαι ὑπὸ τῶν διευθυνόντων αὐτὰς ἐφόρων ἢ μελῶν τοῦ Συμβουλίου, θέλουσι δημοσιευθῆ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἐταιρείας· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ διευθύναντες αὐτὰς θέλουσιν ἀνακοινώσαι τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν των ἐν εἰδικαῖς συνεδρίασι, αἵτινες θέλουσι γίνεαι εὐθὺς ἀμέσως, ἀπὸ τῆς ἀρχομένης ἐβδομάδος. Οὕτως ἡ Ἐταιρεία ποιεῖται ἑναρξιν ἐπιστημονικῶν συνεδριῶν ἐν τῷ ἑαυτῆς καταστήματι, ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν πολλάκις ἐκδηλωθεῖσαν εὐχὴν ὑπὸ τῶν ἐταίρων καὶ τῶν παρ' ἡμῖν λογίων καὶ φιλαρχαίων. Ἀρχῆς δὲ γενομένης ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως τῶν ἐπιστημονικῶν πορισμάτων τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἐταιρείας, εἶνε εὐχταῖον ὅπως ἐπεκταθῶσιν αἱ ἀνακοινώσεις καὶ εἰς ἄλλα ἀρχαιολογικὰ θέματα. Αἱ συνεδρίαὶ θέλουσι γίνεσθαι τὴν ἐσπέραν καὶ διὰ προβολῆς φωτεινῶν εἰκόνων, ἀγορασθέντος πρὸς τοῦτο καταλλήλου προβολέως.

Αἱ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀνασκαφαὶ τῆς Ἐταιρείας εἶνε αἱ μὲν νέαι ἀνασκαφαί, αἱ δὲ συνέχεια ἀνασκαφῶν γινομένων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν.

Νέαν ἀνασκαφὴν ἀναφέρομεν ἐν πρώτοις τὴν παρὰ τὸ

Θησεϊον, αναγγέλλομεν δηλ. τὴν ἔναρξιν τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀποκάλυψιν τῆς ἀρχαίας Ἀγορᾶς. Εἶνε γνωστὸν ὑμῖν ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ Γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου κ. Δαῖρφελδ, ἐπιθυμῶν νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ κατὰ τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως καὶ ἰδίᾳ νὰ ἀνακαλύψῃ ἢ ὅπωςδῆποτε ὀρίσῃ τὴν θέσιν τῆς Βασιλείου Στοᾶς, ἠγόρασε πρὸ ἐτῶν τρεῖς οἰκίας παρὰ τὸ Θησεϊον, κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν αὐτοῦ κατωφέρειαν, ἅς καὶ ἀνέσκαψεν. Ἄλλ' ἡ ἐπιθυμία τοῦ Δαῖρφελδ πρὸς λύσιν τῶν περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς πόλεως ζητημάτων καὶ ἀνακάλυψιν τῆς ἀθηναϊκῆς Ἀγορᾶς συνέπιπτε τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἐταιρείας καὶ τῷ καθήκοντι, ὃ εἶχεν αὐτὴ νὰ ἀναλάβῃ τὸ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν μέγα ἀνασκαφικὸν ἔργον. Ὅθεν τὸ Συμβούλιον ἐξηγόρασε παρὰ τοῦ κ. Δαῖρφελδ ἃ εἶχεν οὗτος ἀγοράσει καὶ ἀνασκάψει κτήματα καὶ ἀπεφάσισε νὰ προβῇ αὐτὸ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνασκαφῶν ἐν μεγαλητέρᾳ ἐκτάσει, ἐξαγοράζον καὶ ἄλλας τινὰς ἐκεῖ πλησίον οἰκίας. Ἐγένοντο δὲ τὰ πρὸς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν οἰκιῶν τούτων ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου, συνετάχθησαν τὰ σχέδια καὶ κατέτεθη τῷ 1903 ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ἐν τῷ κεντρικῷ ταμείῳ τὸ ἐκ δρ. 47,243 τίμημα τῶν ἀπαλλοτριωτέων οἰκιῶν. Ἄλλ' ἡ ἔναρξις τῶν ἀνασκαφῶν ἀνεβάλλετο, διότι τινὲς τῶν ἰδιοκτητῶν ἐπέμενον ἀρνούμενοι νὰ παραδώσωσι τὰς οἰκίας· μόλις δὲ μετὰ παρέλευσιν τετραετίας παρεδόθησαν αὐταὶ τῇ Ἐταιρείᾳ, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ λήξαντος ἔτους, συνδρομῇ τῆς Ἀστυνομίας. Οὕτως ἤρξαντο εὐθὺς ἀμέσως αἱ ἀνασκαφαί, αἵτινες ἐξηκολούθησαν συνεχῶς μέχρι λήξεως τοῦ ἔτους.

Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις εὐρέθησαν καὶ ἐπιγραφαὶ τινες καὶ γλυπτὰ καὶ ἀπεκαλύφθησαν τὰ θεμέλια ἀξίω λόγου οἰκοδομημάτων, ἅτινα ὅμως κατὰ τὸ παρὸν δὲν δύναται τις νὰ ταυτίσῃ πρὸς οἰκοδομήματα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων

μνημονεύμενα· ἀλλ' οὐδ' ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν προκύπτει τι συντελεστικὸν εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα τοπογραφίας τῆς πόλεως. Ὅπως καταστῆ δυνατὴ ἡ διαφώτισις τοιούτων ζητημάτων, πρέπει αἱ ἀνασκαφαὶ νὰ προχωρήσωσιν εἰς μεγάλην ἔκτασιν.

Ἐδαπανήθησαν δὲ μέχρι τοῦδε α') δρ. 23,000, δι' ὧν ἀπεδόθη τῷ κ. Δαῖρφελδ ὅτι οὗτος εἶχε πληρώσει πρὸς ἐξαγοράν τῶν τριῶν ἀνωτέρω οἰκιῶν· β') δρ. 47,263, ἃς ἐπλήρωσεν ἡ Ἐταιρεία πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ιδιοκτητῶν τῶν ἄλλων ἐκεῖ ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωθείσων οἰκιῶν· γ') δρ. 15,672 πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἀνασκαφῶν. Ἐδαπανήθησαν ἄρα ἐν ὅλῳ δρ. 85,935. Μή τις ὅμως νομίσῃ, ὅτι διὰ δαπάνης τοσούτου ποσοῦ κατωρθώθῃ σπουδαῖόν τι, διότι μόλις ἔναρξις τοῦ ἔργου ἐγένετο. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνασκαπτομένου χώρου αἱ ἀνασκαφαὶ πρέπει νὰ προχωρήσωσι κατὰ τρεῖς διευθύνσεις, πρὸς βορρᾶν μέχρι πού τῆς γεφύρας τοῦ σιδηροδρόμου, πρὸς ἀνατολάς, μέχρι τῆς στοᾶς τῶν Γιγάντων τοῦλάχιστον, καὶ πρὸς νότον μέχρι τοῦ Ἀρείου Πάγου. Καὶ εἶνε μὲν διατεθειμένον τὸ Συμβούλιον νὰ προβαίνειν κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἀνασκαφῶν, ἀλλ' ἡ διεξαγωγή τοῦ ὅλου ἔργου ἀπαιτεῖ τὴν ἐξεύρεσιν ἐκτάκτων χρηματικῶν πόρων καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐπιψηφίσιν ἐιδικοῦ νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ιδιοκτητῶν τῶν ἀναγκαστικῶς καταληφθησομένων οἰκιῶν, τοιούτου δηλ. νόμου οἷος ἐψηφίσθη καὶ διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῶν Δελφῶν. Ἄνευ τοιούτου νόμου, οὐδ' ἑκατομμύρια ὄλα εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσωσι διὰ τὰς ἀποζημιώσεις, ἂν αὗται ἐξακολουθῶσι νὰ γίνωνται συμφώνως πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ παρ' ἡμῖν νόμον περὶ καταλήψεως κτημάτων λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης.

Τὸ Συμβούλιον ἐκπληροῖ καθήκον ἀνακοινοῦν τὰς δυσχερείας, καθ' ὧν προσκόπτει ἡ πρόοδος καὶ διεξαγωγή τοῦ ἔργου

τούτου, ἵνα ἐννοηθῇ ὑπὸ πάντων ὅτι, τῶν πραγμάτων με-
νόντων ὡς ἔχουσι, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ κατορθωθῇ τι γεν-
ναῖον. Εἶνε τιμὴ ἡμῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων νὰ ἀπο-
καλύψωμεν τὴν ἀρχαίαν ἀθηναϊκὴν Ἀγοράν, ἀλλὰ τὸ
ἔργον ἀπαιτεῖ θυσίας ἐκτάκτους καὶ συνδρομὴν μεγάλην
παρὰ τε τοῦ ἔθνους καὶ παρὰ τῆς πολιτείας.

Ἐτέραν ἀνασκαφὴν, μικρὰν ταύτην, ἐνήργησεν ἐν
Ἀθήναις ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ἐν τῷ κατὰ
τὸν Κεραμεικὸν παλαιῷ νεκροταφείῳ. Ἀφορμὴν εἰς τὴν
ἐργασίαν ταύτην ἔδωκεν ὁ καθηγητὴς κ. Brückner,
ὅστις, ἔχων ἐντολὴν παρὰ τῆς ἐν Βερολίῳ Ἀκαδημίας
τῶν ἐπιστημῶν ἵνα μελετήσῃ καὶ ἀπεικονίσῃ ἐπιτύμβια
μνημεῖα πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας διὰ
τοῦ Conze ἐκδιδόμενου μεγάλου ἔργου περὶ τῶν «Ἀτ-
τικῶν ἐπιτυμβίων ἀναγλύφων», ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυ-
μίαν νὰ ἐνεργήσῃ μικρὰς τινὰς ἀνασκαφὰς ἐν τῷ παρὰ
τὴν Ἀγίαν Τριάδα νεκροταφείῳ πρὸς ἐξακριβώσιν τῶν
περιβόλων τῶν ἐκεῖ ἐπιτυμβίων μνημείων. Ἐκ τινων
ἐνιαχοῦ σφζομένων λειψάνων τειχῶν ἐφαίνεται, ὅτι τὰ
ἐκεῖ ἐκατέρωθεν τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ κείμενα κατὰ χώραν
ἐπιτύμβια μνημεῖα δὲν θὰ ἦσαν μεμονωμένα καί, οὕτως
εἰπεῖν, αὐτοτελῆ, ἀλλὰ θὰ ἀπῆρτιζον ἐν ἔθλον μετὰ ἄλ-
λων τάφων τῆς αὐτῆς οικογενείας, περιβαλλομένων πάν-
των ὁμοῦ ὑπὸ τείχους. Ἡ Ἐταιρεία ἀνέλαβεν αὐτὴ τὴν
ἐκτέλεσιν τῆς ἀνασκαφῆς, τάξασα ἔφορον τὸν ἐκ τῶν
μελῶν τοῦ συμβουλίου κ. Α. Σκιᾶν, ὅστις ἐν συνεργα-
σίᾳ μετὰ τοῦ Brückner ἐξετέλεσεν αὐτήν. Διὰ τῆς δο-
κιμαστικῆς ταύτης σκαφῆς ἐξηρευνήθησαν τὰ τῶν περι-
βόλων τῶν μνημείων καὶ ἀνεβάνη τμημὰ τι, οὕτως εἰ-
πεῖν, τῆς ἀρχαίας νεκροπόλεως, ὑψώματα καὶ κατοφέ-
ρειαι καὶ ὁδοὶ διαφόρους ἔχουσαι διευθύνσεις. Ὅλως δὲ
ἀπροσδόκητον καὶ σπουδαϊότατον ἀποτέλεσμα τῆς ἀνα-

σκαφῆς ταύτης ἦτο ὅτι ἐδείχθη, ὅτι τὸ νῦν ἔδαφος τῆς ὁδοῦ, ἥς ἐκατέρωθεν εἶνε ἰδρυμένα τὰ ἐπιτύμβια μνημεῖα, δὲν εἶνε αὐτὸ τὸ παλαιὸν ἔδαφος, ὡς γενικῶς ἐπιστεύετο. Τὸ παλαιὸν ἔδαφος, τὸ τῆς Ε' καὶ τῆς Δ' ἐκατονταετηρίδος, ἔκειτο πολὺ κατώτερον. Τοῦτο δὲ τὸ ἔδαφος ἀπεφάσισε τὸ Συμβούλιον, συνεχίζον τὰς ἐργασίας κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος, νὰ ἀποκαλύψῃ ὀλόκληρον, ὅσον εἶνε τοῦτο δυνατόν, καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τῆς ὁδοῦ. Οὕτω τὰ μνημεῖα θὰ ὑπέρκεινται τῆς ὁδοῦ πολὺ πλείοτερον ἢ σήμερον καὶ ἡ περίφημος καὶ μοναδικὴ νεκρόπολις τοῦ Κεραμεικοῦ θὰ μεταβάλλῃ ἐντελῶς ὄψιν. Οἱ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας τοῦ Βερολίνου μετὰ χαρᾶς εἶδον τὴν ἡμετέραν Ἐταιρείαν ἀναλαβοῦσαν ταύτην τὴν κατὰ τὸν Κεραμεικὸν ἀνασκαφὴν ἐν τῇ πανηγυρικῇ δὲ συνεδρίᾳ τῆς ἑαυτῶν Ἐταιρείας ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ Βίνγκελμαν, λόγου γενομένου περὶ τῶν πορισμάτων τῆς ἀνασκαφῆς, συνεχάρησαν τηλεγραφικῶς τὴν ἡμετέραν Ἐταιρείαν ἐπὶ τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ταύτης, ἥτις λαμπρὰ ἔσχεν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ἀποτελέσματα.

Τῶν δὲ κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀνασκαφικῶν ἔργων τῆς Ἐταιρείας μνημονεύομεν ἐν πρώτοις ἀνασκαφῶν ἐν πολλαῖς χώραις τῆς Θεσσαλίας καὶ ἰδίᾳ ἐν Παγασαῖς, ἃς ἐνήργησεν ἡ Ἐταιρεία διὰ τοῦ διδάκτορος Α. Ἀρβανιτοπούλου, ὃν προσέλαβε τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐταιρείας ὡς ἔφορον τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχαιοτήτων. Ἐν Παγασαῖς, παρὰ τὰς νῦν Ἀλικάς, εἶχεν οἰκοδομηθῆ κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς χρόνους μικρὸς πύργος, ὃν οἱ κάτοικοι ἐσπευσμένως, ὡς φαίνεται, ὠχύρωσαν ἐν τοῖς ὕστερον ρωμαϊκοῖς χρόνοις, κατασκευάσαντες περὶ αὐτὸν ἕτερον μείζονα πύργον, μεταχειρισθέντες ὡς ὕλικὸν πρὸς κτίσιν τοῦ νέου πύργου καὶ πρὸς γόμωσιν τοῦ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ παλαιότερου πύργου κενοῦ χώρου ἐπιτυμβίους

στήλας καὶ ἄλλους λίθους ἐκ τῶν μνημείων τοῦ ἐκεῖ πλησίον κειμένου νεκροταφείου τῆς πόλεως. Τοιοῦτόν τι ἐγένετο ἄλλοτε, ἐν παλαιοῖς χρόνοις, καὶ ἐν Ἀθήναις, ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι, κτιζομένοι ἐν πάσῃ σπουδῇ τοῦ κατὰ τὸν Κεραμεικὸν τεῖχος τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως, μετεχειρίσαντο ὡς οἰκοδομικὸν ὑλικὸν καὶ ἐπιτυμβίους στήλας ἐκ τοῦ ἐκεῖ νεκροταφείου προερχομένας· ἀλλ' ἐν Παγασαῖς ἐγένετο τοῦτο πολὺ εὐρύτερον καὶ συστηματικώτερον, οὕτως εἰπεῖν, διότι ἅπαν τὸ ὑλικὸν τὸ πρὸς ὀχύρωσιν τοῦ παλαιοῦ πύργου χρησιμεῦσαν ἐλήφθη ἐκ τοῦ νεκροταφείου. Οὕτως ἐν τῇ νῦν γενομένη ἀνασκαφῇ εὐρέθησαν πολλὰ ἑκατοντάδες ἐπιτυμβίων στηλῶν, αἵτινες ἔχουσι τοῦτο τὸ περίεργον, ὅτι ἅπασαι φέρουσιν οὐχὶ ἀναγλύφους, ὡς συνήθως, ἀλλὰ γραπτὰς πολυχρώμους παραστάσεις. Εἵκοσι περίπου τούτων διατηροῦσι τὰ χρώματα ἐν καλλίστῃ καταστάσει.

Τὸ Συμβούλιον ἔλαβε πᾶν ἀναγκαῖον μέτρον πρὸς ἐξασφάλισιν καὶ συντήρησιν τῶν πολυτίμων τούτων εὐρημάτων καὶ ἀπέστειλεν εἰς Βόλον τὸν ζωγράφον Ζιλλιερῶν, ὅστις ἀντέγραψεν ἑπτὰ τῶν ἐγχρωμάτων τούτων μνημείων, τὰ μᾶλλον σημαντικὰ καὶ κάλλιον διατηρούμενα, ἅτινα προσεχῶς θέλει ἐκδώσει ἡ Ἐταιρεία. Εἶχε δ' ἀποφασίσει τὸ Συμβούλιον νὰ οἰκοδομήσῃ καὶ Μουσεῖον ἐν Βόλῳ, παρεμβῆς ὅμως ὁ ἐν Βόλῳ κ. Ἀθανασάκης ἐδήλωσε τῇ Ἐταιρείᾳ, ὅτι αὐτὸς ἀναλαμβάνει ἰδίαις δαπάναις τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Μουσείου. Προθύμως δ' ἀποδεξάμενον τὸ Συμβούλιον τὴν πρότασιν τοῦ φιλοπάτριδος ἀνδρὸς προέβη εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τοῦ Μουσείου, ὃ καὶ ἀπέστειλε τῷ μέλλοντι δωρητῇ, ἵνα οὗτος προβῇ εἰς τὴν οἰκοδομὴν, καθ' ὃν τρόπον ἐγκρίνει. Ἐντὸς τοῦ ἀρξαμένου ἔτους θέλει περατωθῇ τὸ Μουσεῖον, καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας· τότε δὲ θέλουσιν ἐκτεθῆ ἐν αὐτῷ καταλλήλως

τὰ ἀνωτέρω λαμπρὰ εὐρήματα τῶν Παγασῶν καὶ ἄλλα ἐν Βόλῳ νῦν συνηγμένα καὶ πολλαχῶθεν τῆς Θεσσαλίας δυνάμενα νὰ περισυναχθῶσιν ἀρχαῖα. Οὕτω τὸ Μουσεῖον τοῦτο θέλει καταστῆ σὺν τῷ χρόνῳ πανθεσσαλικὸν Μουσεῖον καὶ θέλει εἶσθαι καὶ τῆς πόλεως τοῦ Βόλου ἐγκαλλώπισμα.

Ἄλλην ἀνασκαφὴν ἐξετέλεσεν ἡ Ἐταιρεία διὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. Ρωμαίου ἐν Τεγέᾳ παρὰ τὸ χωρίον Μαυρίκι, πλησίον τῶν ἀρχαίων λατομείων τοῦ γνωστοῦ μαρμάρου τῶν Δολιανῶν. Ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθη τὸ κρηπίδωμα παλαιοῦ δωρικοῦ ναοῦ καὶ εὐρέθησαν κιονόκρανά τινα ἀρχαῖκά, ὧν τινα λίαν περίεργα, ἅτε ὑπὸ τὸν ἔχῃνον ἔχοντα κυμάτιον καὶ ὑπὸ τοῦτο ἐγγεγλυμμένα ἀνθέμια, ὁμοιάζοντα ὡς πρὸς τοῦτο τοῖς κιονοκράνοις τοῦ ἐν Ποσειδωνίᾳ τῆς Ἰταλίας ναοῦ.

Σκαφικαὶ τινες ἐργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Κλωνὸς Στεφάνου. Αἱ ἐργασίαι αὗται ἐξετάθησαν εἰς ἐξερεύνησιν διαφόρων χωρῶν συνδεομένων μετὰ ἀρκαδικῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων καὶ εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τύμβων τινῶν τῶν ἐν τῇ δυτικῇ λεκάνῃ τῆς πεδιάδος τῆς Μεγαλοπόλεως ἀπαντώντων, ἐν οἷς καὶ εὐρήματα ἑλληνικῶν χρόνων ἐγένοντο.

Εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν σκαφικῶν τούτων ἐργασιῶν προσθετέον καὶ τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἡμῶν μνημονευθεῖσαν ἀνασκαφὴν ἐν Ἀμύκλαις, ἣν ἐξετέλεσεν ἡ Ἐταιρεία διὰ τοῦ ἐκ τῶν συνεργατῶν τοῦ Furtwängler ἀρχιτέκτονος κ. Fichter. Τὸν χώρον, ἐν ᾧ ἔκειτο ὁ τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος θρόνος, εἶχεν ἀνασκάψει, ἐφ' ὅσον ἠδυνήθη ὁ Furtwängler, δὲν ἐγένετο ὅμως δυνατὸν νὰ περατώσῃ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην, διότι ἐπὶ μέρους τοῦ χώρου τούτου ἔκειτο ἡ μικρὰ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἁγίας Κυ-

ριακῆς, ἥτις ἔπρεπε νὰ κατεδαφισθῆ. Ἀναλαβοῦσα δὲ ἡ Ἐταιρεία τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου κατηδάφισε τὴν ἐκκλησίαν, ἣν ἀνήγειρεν ὁμοίομορφον ἐν ἄλλῃ πλησίον θέσει, οὕτω δὲ ἠδυνήθη ὁ Fichter νὰ περατώσῃ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ὄλου χώρου. Τὸ Συμβούλιον ἀναμένει νῦν νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐπὶ τιμῇ τῆς μνήμης τοῦ Furtwängler δημοσίευσιν τοῦ συγγράμματος περὶ τῶν πορισμάτων τῆς ὄλης ἀνασκαφῆς.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνέχισεν ἡ Ἐταιρεία καὶ τὰς ἀπὸ προηγουμένων ἐτῶν ἀρξαμένας ἀνασκαφάς, ἐν Μυκῆναις, ἐν Σουνίῳ, ἐν Ἀμφιαρείῳ, ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ.

Ἐν Μυκῆναις ἐγένοντο ἐργασίαι ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Χρ. Τσουντα, δι' ὧν ἐπεσκευάσθη τὸ ἀριστερὸν ἡμισυ τοῦ καλουμένου τάφου τῆς Κλυταιμῆστρας, ἐξαχθέντων ὄλων τῶν σαθρῶν λίθων καὶ ἀντικατασταθέντων διὰ νέων λίθων· ἐκαθαρίσθη δὲ ὄλος σχεδὸν ὁ τάφος ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ ὀγκολίθων καὶ χωμάτων μέχρι τοῦ σπερεσοῦ· ἐκαθαρίσθη δὲ καὶ ἄλλος μικρὸς τάφος κείμενος παρὰ τὴν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἄγουσαν ὁδόν.

Ἐν Σουνίῳ ἐξηκολούθησαν αἱ ἐργασίαι ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Β. Στάη. Ἐγένοντο σκαφαὶ παρὰ τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκεῖ ἔνθα τὸ προπαρελθὸν ἔτος εὐρέθησαν τὰ γνωστά ὑμῖν κολοσσιαῖα ἀρχαῖκὰ ἀγάλματα. Εὐρέθησαν δὲ ἐνταῦθα τεμάχια τῶν ἀγαλμάτων τούτων καὶ δὴ αἱ κνήμαι τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀρχαϊκῆς αἰθούσης τοῦ Μουσείου ἡμῶν ἰδρυμένου. Ἐπεκταθεῖσαι δὲ αἱ ἐργασίαι καὶ ἀλλαχοῦ ἤνεγκον εἰς φῶς πολλὰ ἀξιόλογα ἀναθήματα τῶν προπερσικῶν χρόνων, ἐν οἷς σκαραβαίους καὶ καὶ ἄλλα τινὰ μικροτεχνήματα αἰγυπτιακῆς τέχνης, καὶ ἀπεκάλυ-

φαν ἐρείπια οικήμάτων ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὸ ἱερόν.

Ἐν Ἀμφιαρείῳ συνεχίσθησαν αἱ ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Β. Λεονάρδου. Ἀπεκαλύφθησαν ἴχνη ἀρχαίας ὁδοῦ, ἥς ἐκατέρωθεν πολλὰ δωμάτια, καταλύματα πιθανῶς τῶν εἰς τὴν πάλαι πανήγυριν προσερχομένων, καὶ ἐγένοντο εὐρήματά τινα, ἐν οἷς χρυσοῦν ἐνώτιον ἐκ κεφαλῆς λέοντος καὶ σώματος ὀφιοειδοῦς.

Ἐν Εὐβοίᾳ ἐξηκολούθησαν αἱ ἀνασκαφικαὶ ἔρευναι ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Γ. Παπαβασιλείου. Σπουδαιότατον πόρισμα τῶν ἀνασκαφῶν τούτων εἶνε, ὅτι ἐν Καρυσίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐξηρευνήθησαν κτιστοὶ θολωτοὶ τάφοι μυκηναϊκοὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν κατασκευὴν, ἐν οἷς οἱ νεκροὶ ἦσαν κεκαυμένοι (ἐν ἐνὶ τῶν τάφων τούτων) καὶ οὐχὶ τεθαμμένοι. Ἐγένοντο δὲ ἀνασκαφαὶ τάφων καὶ παρὰ τὴν Χαλκίδα, ἐν τῷ χώρῳ, ἐν ᾧ καὶ κατὰ τὸ προ-παρελθὸν ἔτος ἀπεκαλύφθησαν συστάδες προϊστορικῶν τάφων. Ἐν δ' Ἐρετρίᾳ ἀνεσκάφησαν καὶ τάφοι ἐλληνικῶν χρόνων, ἐν οἷς ἐγένοντο τὰ συνήθη εὐρήματα, λευκαὶ λήκυθοι καὶ διάφορα χρυσοῦς κοσμήματα.

Ἐν Χαιρωνείᾳ συνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος αἱ ἐργασίαι, ἀπὸ Ἀπριλίου μέχρι Νοεμβρίου, ὑπὸ τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων κ. Γ. Σωτηριάδου. Ἐγένοντο ἀνασκαφαὶ ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐν τῷ προϊστορικῷ παρὰ τὸν Κηφισὸν γηλόφῳ, παρὰ τὸν Ὀρχομενὸν καὶ ἐν διαφόραις χώραις τῆς Φωκίδος. Εὐρέθησαν δὲ πλῆθος ἀγγείων καὶ εἰδωλίων, χαλκῶν καὶ χρυσῶν ἀντικειμένων, ἐκ τάφων μυκηναϊκῶν καὶ νεωμετρικῶν, ἐλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων, καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀγγείων καὶ ἐργαλείων τῆς νεολιθικῆς ἐποχῆς. Διὰ τῶν εὐρημάτων τούτων ἐπλουτίσθη σημαντικῶς τὸ νεόδμητον ἐν Χαιρωνείᾳ Μουσεῖον. Ἐξετελέσθησαν δὲ καὶ αἱ ὑπολειπόμεναι ἐργασίαι πρὸς

περάτωσιν τοῦ Μουσείου τούτου, γενομένων τῶν ἐσωτερικῶν ἐπιχρισμάτων, κατασκευασθέντος τοῦ δαπέδου, οἰκοδομηθέντων καὶ δύο προσαρτημάτων, ὧν τὸ μὲν χρησιμεύει ὡς διαμονὴ τοῦ φύλακος, τὸ δὲ θέλει χρησιμεύσει διὰ τὰ ἥττονος λόγου ἄξια ἀρχαῖα. Ἐπὶ πλέον ἐγένοντο αἱ πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Μουσείου ἐργασίαι. Κατεσκευάσθησαν ἀρχαιοθῆκαι, συνεκολλήθησαν καὶ ἐτοποιητήθησαν καταλλήλως πάντα τὰ ἀρχαιολογικῶς καὶ ἱστορικῶς σπουδαῖα εὐρήματα, τὰ εὐρεθέντα ἐν ταῖς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν γενομέναις κατὰ τὰς χώρας ἐκείνας ἀνασκαφαῖς. Οὕτως ἡ Ἐπαίρεια, ὑψηλῆ πρωτοβουλία τῆς Α. Β. Ὑ. τοῦ Διαδόχου, προέδρου αὐτῆς, ἐξετέλεσεν ἐν Χαιρωνείᾳ ἔργον ἐθνικῆς σημασίας. Τὸν κατὰ γῆς κείμενον καὶ εἰς τεμάχια συντετριμμένον λέοντα, τὸν πάλαι ποτὲ ἄγρυπνον φύλακα τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος πεσόντων ἱερολογιτῶν, συνεκόλλησε καὶ ἐπὶ ὑψηλοῦ βάρου ἀνήγειρεν, ἔνθα οὗτος ἀγέρωχος ἴσταται, μνημεῖον τῆς περὶ τὰ πάτρια φιλοτιμίας, ὡς ὠφείλει, καὶ στοργῆς ἡμῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Παρὰ τὸν λέοντα δὲ εὐπρεπὲς Μουσεῖον ὠκοδόμησε καὶ εὐπρεπῶς τοῦτο κατήρτισε. Καὶ περὶ καταλλήλου φυτείας κατὰ τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον χώρον ἐφρόντισε καὶ ἐξακολουθεῖ φροντίζουσα ἡ Ἐπαίρεια, φιλοτιμουμένη δὲ καὶ ἡ κυβέρνησις εὐρεῖαν ἀμαξιτὸν κατεσκεύασεν, ἥτις ἄγει κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ εἰς τὸν λέοντα. Διὰ τοιούτων ἐργασιῶν ἐγένετο ἡ Χαιρώνεια σήμερον προσκυνητήριος τόπος διὰ πάντας ἐκείνους, οἵτινες εἶνε ἐπίδεικτικοὶ ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν ἐντυπώσεων καὶ ἀντιλήψεων.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ αἱ ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν δι' ὄλου τοῦ ἔτους. Σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο μόνον πρὸς ἐξακρίβωσιν τινῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἀνακαλυφθέντων οἰκοδομημάτων. Κύρια ἐργασία ἦσαν αἱ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν μνημείων καὶ ἐργασίαι μουσειακαί. Ἡ

διπλῆ πύλη τῆς ἀνατολικῆς πτέρυγος τοῦ θεάτρου ἀνηγέρθη ὀλόκληρος ἐκ τοῦ ἀρχαίου ὑλικοῦ αὐτῆς, τοποθετηθέντων τῶν ὑπερθύρων καὶ τοῦ γείσου, ἐπὶ πλέον ἀνηγέρθη καὶ συνεπληρώθη τὸ μεῖζον μέρος τοῦ παρακειμένου τῆ πύλη τείχους τῶν ἀναλημμάτων τοῦ κοίλου. Ἐν τῷ Μουσεῖῳ ὀικοδομήθη καὶ δεύτερος ὄροφος ὑπὲρ τὴν πρώτην τῶν αἰθουσῶν αὐτοῦ Ἐντὸς δὲ τοῦ Μουσειοῦ ἐξηκολούθησεν ἡ προσαρμογὴ καὶ συγκόλλησις τῶν λίθων καὶ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου καὶ ἡ διὰ τούτων ἀνέγερσις τμημάτων τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος. Τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας δὲ ταύτης ἐπιστημονικὰ πορίσματα εἶναι τοιαῦτα, ὥστε ἀνευ ὑπερβολῆς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τώρα, πρώτην φοράν, γνωρίζομεν τὸ περιφανὲς τοῦτο οἰκοδόμημα ἐν τῇ ἀληθεῖ αὐτοῦ μορφῇ. Τώρα ἐξηκριβώθησαν ἀσφαλῶς τὰ τοῦ ὑπογείου κατασκευάσματος, τώρα ἐγνώσθησαν τὰ συστατικὰ μέρη τοῦ τοίχου καὶ τὸ δάπεδον τοῦ οἰκοδομήματος, τώρα ἐγνώσθη τὸ βᾶθρον τῶν χορινθιακῶν κίωνων καὶ ἡ καλλιμορφος καὶ πλουσιώτατα κεκοσμημένη μαρμαρίνη θύρα τοῦ οἰκοδομήματος.

Περὶ τῶν ἔργων τῆς Ἑταιρείας πρὸς ὑποστήριξιν, συντήρησιν καὶ εὐπρέπειαν τῶν μνημείων ἀνακοινοῖ τὸ Συμβούλιον τὰ ἑξῆς.

Κατὰ τὸ ληξάν ἔτος ἐπανελήφθησαν αἱ πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ Ἐρεχθίδειου ἐργασίαι. Ἐγένοντο αἱ ἀναγκαῖαι ἐπισκευαὶ πρὸς στερέωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ οἰκοδομήματος, ἐποποθετήθησαν ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει ὅσα τεμάχια τῆς ἐκ μέλανος ἐλευσίνιου λίθου ζωφόρου ἔκειντο χαμαὶ καί, τὸ σπουδαιότατον, ἀνηγέρθη τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ μεσημβρινοῦ τείχους τοῦ οἰκοδομήματος, τεθείσης ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει καὶ τῆς ὠραίας ἐπικρανίδος.

Ἐπανελήφθησαν δὲ καὶ αἱ ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ ἐργασίαι. Εἶνε εὐνόητον ὅτι τὰ κατὰ τὸ κρηπίδωμα τοῦ ναοῦ τούτου δὲν πρέπει νὰ μένωσιν, ὡς ἔχουσι νῦν, δὲν πρέπει δηλ. νὰ ὑπέρκεινται τὰ χῶματα ὑπὲρ τὴν νῦν πλατεῖαν πρὸς δῆλωσιν τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ. Τὰ χῶματα ταῦτα πρέπει νὰ περιβληθῶσι διὰ τῶν ἐλλειπουσῶν ἐκ πειραϊκοῦ λίθου βαθμίδων τοῦ κρηπιδώματος, συμπληρουμένων διὰ νέων λίθων τῶν ἐνιαχοῦ σφζομένων, πρέπει δηλ. νὰ συμπληρωθῶσι καὶ κατασκευασθῶσιν αἱ δύο κάτω βαθμίδες τοῦ κρηπιδώματος, αἱ ἀμέσως ὑπὲρ τὴν πολλοῦ καλῶς σφζομένην εὐθυνηρίαν. Τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ γείνη, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀνασκαφῶσι τὰ χῶματα μέχρι τῶν σφζομένῶν ὑπ' αὐτὰ ἐσωτερικῶν λιθίνων στρωμάτων τοῦ κρηπιδώματος, ἐξερευνηθῶσι δὲ ἐπισταμένως, φωτογραφηθῶσι καὶ ἀπεικονισθῶσι τὰ σφζόμενα ταῦτα λείψανα καὶ ἀκολούθως ἐπιχωσθῶσιν ἐν μέρει ἐκ νέου. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον πρόκειται νὰ διεξαχθῶσιν αἱ ἀρξάμεναι ἐργασίαι. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνεπληρώθη καὶ ἀνηγγέρθη ἡ νοτιοανατολικὴ γωνία τοῦ κρηπιδώματος.

Ἐπιθυμοῦν δὲ τὸ Συμβούλιον νὰ συντελέσῃ, ὅπως τὰ ἐν Ἀθήναις μνημεῖα διατελῶσιν, ὅσον τὸ δυνατόν, ἐν εὐπρεπεῖ καταστάσει, κατήρτισεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τακτικὴν ὑπηρεσίαν ἐξ ἀριθμοῦ τινος ἐργατῶν, οἵτινες ἀποκλειστικῶς ἐργάζονται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων. Ἐπανελάβε δὲ καὶ τὰς ἀπὸ ἐτῶν ἀρξάμενας ἐργασίας πρὸς περίφραξιν τῶν χώρων τούτων. Οὕτω κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος περιεφράχθη διὰ τείχους ἅπας ὁ χῶρος ὁ ἀπὸ τῆς νοτιοδυτικῆς γωνίας τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου μέχρι τοῦ μέσου σχεδὸν τῆς βορείας κλιτύος τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ κατεσκευάσθη ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ, παρὰ τὸν Ἄρειον Πάγον, φυλακεῖον. Διὰ τοῦ τείχους τούτου ὄχι μόνον ὁ χῶρος ἐκεῖνος θὰ εἶνε

δυνατὸν νὰ διατηρῆται εὐπρεπῶς, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐξασφαλισθῆ ὅστος ἀπὸ πάσης ὑπὸ τῶν γειτόνων γινομένης βαθμῆδόν, ὡς συνήθως, παρανόμου καταλήψεως. Ἦρξατο δὲ καὶ ἡ κατασκευὴ κιγκλιδώματος, ὅπερ ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ Ὁρδείου θὰ βαίνει παρὰ τὴν λεωφόρον τῆς Ἀκροπόλεως, θὰ περικλείῃ τὸν μεσημβρινῶς τῆς Ἀκροπόλεως χῶρον καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ Ἰνστιτούτου γενομένας ἀνασκαφάς, διευθυνόμενον δὲ πρὸς τὸ Θησεῖον θὰ κάμψῃ πρὸς ἀνατολάς, παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ οὕτω θὰ συναντήσῃ τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν τεῖχος. Οὕτως ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ ὁ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν χῶρος θὰ περιφραχθῶσι καὶ θὰ ἀποτελέσωσιν ἓν ὅλον. Τὸ περίφραγμα τοῦτο θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχισθῆ ἐν τῷ μέλλοντι, περὶ τὴν κατασκευαστέαν περιφερικὴν περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ὁδόν, καὶ οὕτω νὰ συναντήσῃ τὸ κιγκλιδῶμα τοῦ θεάτρου.

Ἐπανελήφθησαν δὲ ἐπὶ βραχὺν χρόνον καὶ αἱ ἐν Φιγαλίᾳ ἐργασίαι πρὸς ἀνέγερσιν τῶν τοίχων τοῦ ναοῦ. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ Κουρουνιώτης ἐνήργησε καὶ μικρὰν δοκιμαστικὴν ἀνασκαφὴν παρὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ναοῦ, ἐν ἣ ἐγένοντο ὅμοια εὐρήματα τοῖς καὶ ἄλλοτε, ἐν ἔτει 1902, εὐρεθεῖσιν. Ἄλλ' ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ χώρου τοῦτου δὲν εἶνε δυνατὸν οὐδὲ πρέπει νὰ γείνη πρὶν ἢ ἐκτελεσθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος κρηπιδώματος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ ναοῦ.

Αἱ ἀπὸ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἀρξάμεναι ἐργασίαι ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος ναοῦ καὶ τῆς περιφῆμου κρήνης Πειρήνης ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἐπερατώθησαν, στερεωθέντων καὶ ὑποστηρικθέντων ἀσφαλῶς τῶν μνημονευθέντων μνημείων. Κατηράφισθη δὲ καὶ τὸ παρὰ τὸν ναὸν νεώτερον

κατηρειπωμένον κτίσμα, ὅπερ ὄχι μόνον ἦτο ἐκτισμένον ἐν μέρει ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν μακρόθεν ὄψιν τοῦ ναοῦ τούτου, τοῦ ἀρχαιοτάτου τῶν ἐν Ἑλλάδι σφριζομένων ναῶν, ἐπεσκίαζεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας κτισθὲν παρὰ τὸν χώρον τῶν ἀνασκαφῶν Μουσεῖον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περιλάβῃ ἅπαντα τὰ ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ ἀρχαῖα, ἰδίᾳ τὰ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς εὑρεθέντα, τὸ Συμβούλιον ἐπέξετεινε τὸ Μουσεῖον τοῦτο, διπλασιάσασαν σχεδὸν αὐτό. Οὕτως ἐπερατώθη τὸ ἐν παλαιᾷ Κορίνθῳ ἔργον τῆς Ἐταιρείας, ὑπολειπομένων μόνον ἐργασιῶν τινῶν πρὸς κατάλληλον καὶ εὐπρεπῆ τοποθέτησιν τῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ ἀρχαίων.

Αἱ ἐν Μυσιστῶν ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν διὰ τοῦ βυζαντινολόγου κ. Α. Ἀδαμαντίου δι' ὅλου σχεδὸν τοῦ ἔτους. Ὁ κατηρειπωμένος ναὸς τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, ὅστις μόλις παρεῖχε καιρὸν πρὸς διάσωσιν ἀπὸ τῆς τελευταίας καταστροφῆς, ἐστερεώθη καὶ ὑπεστηρίχθη καταλλήλως καὶ ἀνεστηλώθη μέχρι τοῦ τρούλλου, διασωθεὶς οὕτως ἀπὸ τῆς ἐρειπώσεως. Συγχρόνως δὲ ἐγένοντο καὶ ἄλλαι ἐργασίαι, οἷον ἡ ἀνάκτισις ὠραίας ἡρειπωμένης προσόψεως τοῦ ἐστιατορίου τῶν μοναχῶν τῆς Περιβλέπτου, ἡ ὑποστήριξις Πύργου παρὰ τὸ Ἀφεντικό, ἡ συμπλήρωσις καὶ ἀνάκτισις τῆς κόγχης καὶ τοῦ τρούλλου τοῦ ἐστιατορίου τῆς μονῆς τοῦ Ἀφεντικοῦ καὶ ἡ στερέωσις πολλῶν κελλίων καὶ ἄλλων κτισμάτων καθ' ἅπασαν τὴν μεσαιωνικὴν πόλιν. Ἐγένοντο δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀδαμαντίου καὶ αἱ ἀναγκαῖαι μελέται πρὸς ὑποστήριξιν καὶ συντήρησιν τῶν μνημείων τῆς ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Πάρνωνος περισπουδάστου μεσαιωνικῆς πόλεως «Γεράκι» καὶ ἄλλων ἀξίων λόγου βυζαντινῶν ναῶν κατὰ τὸ Ἔλος καὶ τὴν μεσαιωνικὴν πεδιάδα κειμένων.

Κατὰ τὸ ληξάν ἔτος ἐπανέλαβε τὸ Συμβούλιον καὶ

τάς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Δαφνίου ἐργασίας πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ, ὅστις παρεκκλίνειας τῆς καθέτου στάσεως αὐτοῦ, ἕνεκα σεισμικῶν δονήσεων, δὲν ἦτο ἀσφαλής. Ὁ τοίχος οὗτος ὁ μετὰ τοῦ ἀβαθοῦς ἀψιδωτοῦ προθύρου τοῦ προτετειχισμένου πρὸ τῆς σημερινῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ, συνεκρατήθη δι' ὑψηλῶν ὀρθοστατῶν σιδηρῶν, συνδεθέντων διὰ σιδηρῶν συσφιγκτήρων πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ βάρβα, ἐπὶ τῶν ὑποίων ἐδράζεται ὁ τροῦλλος. Εἶνε δὲ ταῦτα ἀσφαλέστατα, διότι ἔχουσι παραμείνει κάθετα καὶ ἀκλόνητα. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐξετελέσθη ἐποπτεία τοῦ κ. Ἀδαμαντίου κατὰ σχέδιον τοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐταιρείας προσληφθέντος ἐρχιτέκτονος Γ. Εὐγενίου, ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς Ἀκροπόλεως νομομηχανικοῦ κ. Ν. Μπαλάνου, ἐπισταμένως ἐξετάσαντος, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων, τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ ναοῦ. Οὕτω συνεπληρώθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐταιρείας πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνίου. Ὑπολείπονται πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλαι τινὲς ἐργασίαι πρὸς εὐπρέπειαν τοῦ ναοῦ καὶ ὅπως οὗτος προσλάβῃ, ὅσον ἔνεστι, τὴν ἐν τοῖς καθέκαστα ἀρχικὴν αὐτοῦ μορφήν· ἀλλ' αἱ ἐργασίαι αὗται, μὴ ἐπείγουσαι, δύνανται κατὰ τὸ παρὸν νὰ ἀναβληθῶσιν, ἵνα προηγηθῶσιν ἐργασίαι πρὸς ὑποστήριξιν ἄλλων κινδυνεύοντων χριστιανικῶν καὶ μεσαιωνικῶν μνημείων.

Περὶ Μυστρᾶ καὶ Δαφνίου ὄντος τοῦ λόγου, ἐπίκαιρον νομίζει τὸ Συμβούλιον νὰ ἀνακοινώσῃ, ὅτι ὅσα ἐξετέλεσεν ἡ Ἐταιρεία ἔργα ὑποστηρίξεως τῶν μνημείων κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1895 ἀρξαμένην νέαν αὐτῆς περίοδον, δεικνύουσιν, ὅτι ἀδίκως φρονοῦσι τινες ὅτι ἡ Ἐταιρεία ἐνδιαφερομένη κυρίως διὰ τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, ἐλάχιστα φροντίζει περὶ τῶν μεσαιωνικῶν ἢ χριστιανικῶν μνημείων. Μόνον οἱ

ἀγνοοῦντες τὰ πράγματα δύνανται νὰ λέγωσιν ἢ νὰ πιστεύωσι ταῦτα, διότι ἡ Ἐταιρεία οὐδέποτε παρέλειψε νὰ πράξῃ ὅ,τι δυνατόν ὑπὲρ τῶν βυζαντιακῶν μνημείων καὶ οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται μεταξὺ τῶν μνημείων τούτων καὶ τῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἔχουσα πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν βίος εἶνε ἀδιαίρετος. Ἄν δὲ ὑπάρχωσιν εἰσέτι πολλὰ χριστιανικὰ καὶ μεσαιωνικὰ μνημεῖα δεόμενα ὑποστηρίξεως καὶ περιθάλψεως, δὲν προέρχεται τοῦτο ἐξ ἑλλείψεως ἐνδιαφέροντος τῆς Ἐταιρείας, διότι καὶ πολλὰ τῶν ἀρχαίων μνημείων τῆς αὐτῆς δέονται μερίμνης. Οὐδ' ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις κατωρθώθη μέχρι τοῦδε νὰ γείνη ὅ,τι πρέπει, διότι αὐτὰ τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως διατελοῦσιν εἰσέτι ἐν ἐρειπιώδει καταστάσει. Τώρα δὲ μόλις ἐσώθη ἐκ τῆς καταπτώσεως ὁ ναὸς τῆς Κορίνθου, ὃ δὲ ναὸς τῆς Φιγαλίας, τὸ κάλλιστον καὶ ἐπισημότατον τῶν οἰκοδομημάτων τῆς Πελοποννήσου, τώρα μόλις σφίζεται ἐκ τῆς καταστροφῆς, ὁ ναὸς τῆς Νεμέας εἶνε εἰσέτι ἐρείπιον καὶ ὁ περίφημος ἐν Ὀρχομενῷ τῆς Βοιωτίας θησαυρὸς τοῦ Μινύου, διατελεῖ ἐν λυπηρᾷ καταστάσει. Αἴτιον δὲ τῆς βραδύτητος ταύτης περὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν μνημείων δὲν εἶνε ἡ ἑλλείψις χρηματικῶν πόρων, ὡς θὰ νομίση τις ἴσως, διότι, δυνατῆς οὔσης τῆς συγχρόνου ἐκτελέσεως ἐργασιῶν τοσοῦτον σπουδαίων καὶ ἐπείγουσῶν, τὸ Συμβούλιον θὰ ἦτο πάντοτε πρόθυμον νὰ θέσῃ ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ διακόψῃ πρὸς καιρὸν τὰ ἀνασκαφικὰ καὶ λοιπὰ αὐτοῦ ἔργα, ὧν ἡ ἐκτέλεσις δὲν ἐπέγει. Τὸ αἴτιον τῆς βραδύτητος ταύτης ἔγκειται εἰς τὴν ἑλλειψιν ἐιδικῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν κεκτημένων καὶ τὰ ἀπαιτούμενα φῶτα καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐμπειρίαν, ὅπως διεξάγωσιν ἔργα ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τῶν μνημείων. Ἡ Ἐταιρεία καὶ συνετέλεσε τὸ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὴν μόρφωσιν τοιούτων συνεργατῶν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν ὑπη-

ρειαίαν της προσέλαθε πάντα δυνάμενον νά ἐργασθῆ πρὸς πλήρωσιν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει· ἀλλ' οὗτοι εἶνε εἰσέτι ὀλίγοι, δὲν εἶνε δ' εὐκόλος ἡ ἐπαύξησις τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν, διότι ἀπαιτεῖται καὶ ἐνθουσιασμὸς ὑπὲρ τοῦ ἔργου καὶ ἀφοσίωσις, μόνη δὲ ἡ παιδεία καὶ ἡ ἰκανότης δὲν ἀρκοῦσιν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐμπειρία, ἣν κτᾶται τις μόνον διὰ τῆς ἐπὶ τῶν μνημείων ἐργασίας. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἡ Ἐταιρεία, ἐν ᾧ ἔχεται σπερρῶς τῆς ἐκτελέσεως τοιοῦτων ἔργων, βαίνει μετὰ βραδύτητος. Σήμερον καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ μηχανικὴ προήχθησαν μεγάλως, ὥστε οἱ νῦν τὴν Ἐταιρείαν ἀποτελοῦντες δὲν εἶνε εὐκόλον νά ἔχωσι κριτὰς τῶν ἔργων των τοσοῦτον ἐπιεικεῖς, ὅσον οἱ τῆς Ἐταιρείας τοῦ 1837. Παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν οἱ ἀοίδιμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες ἐν πάσῃ σπουδῇ καὶ δι' ὧν διέθετον ἀνεπαρκῶν μέσων ἀνήγειρον τὸν Παρθενῶνα καὶ τὸ Ἐρέχθειον, συνάγοντες πανταχόθεν τοὺς ἀρχαίους λίθους καί, ἄνευ ἐπισταμένης μελέτης, τοποθετοῦντες αὐτοὺς εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε, συμπληροῦντες αὐτοὺς δι' ἀσβέστου καὶ διὰ πλίνθων. Τὸ ἔργον ἐκεῖνων εἶνε ἀληθῶς ἀξιολύμαστον, δὲν εἶνε ὅμως τέλειον. Διὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ τῆς νῦν Ἐταιρείας δέον μετὰ μεγάλης περισκέψεως νά προβαίνωσιν εἰς τὰ ἔργα των.

Περὶ τῶν μουσειακῶν ἔργων τῆς Ἐταιρείας εἰρήσθωσαν τὰ ἐξῆς:

Πλὴν τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθε μνημονευθέντων Μουσείων τῆς *Ἐπιδαύρου*, τῆς *Κορίνθου* καὶ τῆς *Χαιρωνείας*, ἐγένοντο καὶ ἐργασίαι ἐν *Θήβαις* πρὸς μεγέθυνσιν τοῦ ὑποστέγου, ἐν ᾧ θέλουσιν ἐκτεθῆ ἐπιγραφαί, καὶ πρὸς οἰκοδομὴν *Φυλακείου*, καὶ ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπερατώθησαν αἱ ἐν *Σπάρτῃ* ἐργασίαι πρὸς μεγέθυνσιν τοῦ Μουσείου, ὅπως οὕτως εὐπρεπῶς ἐκτεθῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ εὐρήματα

κυρίως τὰ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἀγγλικῆς Σχολῆς. Ἦρξατο δὲ ἡ οἰκοδομὴ Μουσείου ἐν Τεγέα, ἐν τῷ χωρίῳ Πιαλί, ἐν οἰκοπέδῳ δωρηθέντι τῇ Ἐταιρείᾳ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου πρώην Καρπάθου καὶ Κάσσου Νείλου Σμυρνωτοπούλου Τεγεάτου.

Περὶ Τεγέας δ' ὄντος τοῦ λόγου, προσθετέον ὅτι χρήμασι τῆς Ἐταιρείας ἀπηλλοτριώθη ἢ ἐν τῷ χώρῳ τῶν ἀνασκαφῶν οἰκία Τσακανάκη ὅστις ἔστερξεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας κατὰ τὸν νόμον ἐπιτροπῆς ὀρισθὲν τίμημα τῆς οἰκίας του ἐκ δρ. 2942 καὶ ἔλαβε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος τὰ χρήματα ταῦτα ἐκ τοῦ Ταμείου, ἔνθα εἶχε καταθέσει αὐτὰ πρὸ ἐτῶν ἡ Ἐταιρεία.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος συνεπληρώθη καὶ ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἐν Κερκύρα Μουσείου, ὑπολείπεται δὲ ἡ εἰς αὐτὸ μεταφορὰ τῶν ἐν τῷ κτιρίῳ τῆς πάλαι Ἰονίου Ἀκαδημίας κειμένων ἀρχαίων, ἢ διὰ τείχους, ἐξασφαλίζοντος καὶ τὸ Μενεκράτειον μνημεῖον, περίφραξις τοῦ περὶ τὸ Μουσεῖον χώρου, καὶ ἡ κατασκευὴ Φυλακείου.

Ἡ Ἔργασίαι ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκοσοῦρα, διὰ τοῦ τεχνίτου τοῦ ἐργαστηρίου τῶν ἐκμαγείων Π. Καλούδη ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Κ. Κουρουνιώτου, πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ἐκεῖ, ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Δεσποίνης, κτισθέντος ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας Μουσείου. Τῶν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἐθνικῷ Μουσεῖῳ ἐκτεθειμένων κεφαλῶν ἐκ τοῦ περιφήμου ἐν τῷ ναῷ τῆς Δεσποίνης κολοσσιαίου συμπλέγματος Δαμοφῶντος τοῦ Μεσσηνίου ἐστάλησαν εἰς Λυκόσουραν ἐκμαγεῖα, ἐκομίσθησαν δ' ἐκεῖσε καὶ τὰ ἐν τῷ αὐτῷ Μουσεῖῳ κείμενα τεμάχια ἐκ τοῦ συμπλέγματος ἐκείνου. Συναρμολογηθέντα δὲ νῦν ταῦτα μετὰ τῶν ἐν Λυκοσοῦρα κειμένων κορμῶν καὶ ἄλλων τεμαχίων τοῦ αὐτοῦ συμπλέγματος καὶ συγκολληθέντα ἀπετέλεσαν μέγα μέρος τοῦ ὅλου συμπλέγματος, ἀπετέλεσαν δηλ. ὅλον τὸν

κορμόν τῆς Δήμητρος μέχρι τῶν μηρῶν καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ κορμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος· συνεκολλήθησαν δὲ καὶ μέρη τινὰ τοῦ Τιτᾶνος Ἀνύτου καὶ μέρη τινὰ τοῦ θρόνου. Ἀνιδρυθέντων δὲ τῶν ἀγαλμάτων τούτων ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Λυκοσοῦρας ἐπὶ βάθρου ὁμοίων διαστάσεων ταῖς τοῦ ἐν τῷ ναῷ τῆς Δεσποίνης κατὰ χώραν κειμένου, ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ ἐπισκέπτης τοῦ Μουσείου εἰκόνα ἀμυδρὰν μὲν, λίαν ὁμως σημαντικὴν τοῦ περιφήμου ἔργου τοῦ Δαμοφῶντος.

Τοσαῦτα περὶ τῶν ἔργων τῆς Ἐταιρείας. Περὶ δὲ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῆς δημοσιευμάτων ἀνακοινῶσι τὸ Συμβούλιον, ὅτι ἡ ἔκδοσις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος καὶ ἡ τῶν Πρακτικῶν ἐξακολουθεῖ ταχτικῶς γινομένη. Ἐξεδόθη δὲ εἰς μέγα φύλλον καὶ τὸ περὶ τῶν ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας γενομένων ἀνασκαφῶν τῆς Ἀκροπόλεως δημοσίευμα ὑπὸ Π. Καββαδία καὶ Γ. Καθεράου, ὅπερ περιέχει 13 διπλοῦς τοπογραφικοὺς πίνακας, κείμενον (ἑλληνιστὶ καὶ γερμανιστὶ) ἐρμηνευτικὸν τῶν πινάκων, καὶ ἱστορικὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκένωσης τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι σήμερον ἐργασιῶν καὶ ἀνασκαφῶν, συντεταγμένην κατὰ τὰ περὶ τῶν ἐργασιῶν τούτων δημοσιεύματα καὶ κατὰ τὰ σφζόμενα ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἔγγραφα, ἅτινα πολλὰς καὶ σημαντικὰς εἰδήσεις, ἀγνώστους μέχρι σήμερον, παρέχουσιν ἡμῖν.

Καταπαῦον τὸν λόγον τὸ Συμβούλιον ὑπομινῆσκει ἡμᾶς ὅ,τι καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος λογοδοσίας του ἀνεκοίνωσεν, ὅτι δηλ. ἡ Ἐταιρεία περὶ πολλοῦ ποιουμένη τὴν ἐξασφάλισιν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων καὶ τὴν περισυναγωγὴν αὐτῶν, τῆδε κάκεῖσε διεσπαρμένων, καὶ ἐν Μουσείοις κατάθεσιν, προσέβη

εις τήν οικοδομήν Μουσείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἅτινα ὅμως ἐξηκολούθουν στερούμενα τῶν ἀναγκαίων ὑπαλλήλων. Βλέπον δὲ τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὑπὸ τὰς κρατούσας περιστάσεις ἀδύνατος ἦτο ἡ θεραπεία τοῦ πράγματος, ἀπεφάσισε νὰ προβῆ αὐτὸ εἰς τὰς ἀναγκαίας πρὸς διορισμὸν τοιοῦτου προσωπικοῦ δαπάνας καὶ παρεκάλεσε τὴν κυβέρνησιν, ὅπως διὰ νόμου ἰδρῦση θέσεις ἐπιμελητῶν καὶ ἐπιτηρητῶν τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιοτήτων, τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν καταβαλλομένης ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.

Ἄτυχῶς ἡ παράκλησις αὕτη τῆς Ἐταιρείας δὲν κατορθώθη νὰ ἐκπληρωθῆ. Ἐν τούτοις τὰ οἰκοδομηθέντα Μουσεῖα ἐπληρώθησαν ἀρχαίων, πλῆθος δὲ νέων εὐρημάτων ἔφεραν εἰς φῶς αἱ γενόμεναι ἀνασκαφαί. Ἡ σωτηρία καὶ ἐξασφάλισις τῶν ἀρχαίων τούτων, ἡ κανονικὴ ἐν τοῖς Μουσεείοις λειτουργία τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας καὶ αὐτὴ ἡ εὐπρόσωπος παράστασις τῆς τε Ἐταιρείας καὶ τοῦ Κράτους ἀπέναντι τῶν πανταχῶθεν τοῦ κόσμου προσερχομένων ξένων πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀρχαιοτήτων ἡμῶν καθίστων ἐπείγοντα τὸν διορισμὸν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εἰδικῶν καὶ πεφωτισμένων ὑπαλλήλων μονίμως ὑπηρετούντων ἐν τοῖς Μουσεείοις. Διὰ τοῦτο τὸ Συμβούλιον ἐνόμισεν, ὅτι ἐκπληροῖ ἐπιβεβλημένον καθῆκον νὰ προβῆ αὐτό, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου, εἰς τὸν διορισμὸν τοιοῦτων ὑπαλλήλων. Οὕτω κληθεῖσα συνέλευσις τῶν ἐταίρων τῆ 14 Ὀκτωβρίου λήξαντος ἔτους ἐψήφισε προτάσει τοῦ Συμβουλίου προσθήκην εἰς τὸν Ὁργανισμὸν τῆς Ἐταιρείας, καθ' ἣν δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ προβῆ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὸν διορισμὸν δέκα ἐπιμελητῶν ἀρχαιοτήτων τοποθετουμένων καὶ ὑπηρετούντων μονίμως ἐν τοῖς Μουσεείοις Ὀλυμπίας, Δελφῶν, Ἐπιδαύρου, Σπάρτης, Τεγέας, Ἰθώμης, Θηβῶν, Χαλκίδος, Βόλου καὶ Δήλου.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Συνελεύσεως ἐνεκρίθη διὰ Β. Διατάγματος ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1907. Τὸ Συμβούλιον προκειμένου νὰ προβῆ βαθμηδόν, ἀπὸ τοῦ ἀρχομένου ἔτους, εἰς τὸν διορισμὸν τοιούτων ὑπαλλήλων, εὔχεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις σπεύσῃ νὰ κανονίσῃ τὰς θέσεις ταύτας διὰ νόμου, τῆς Ἐταιρείας οὕσης πάντοτε προθύμου νὰ καταβάλλῃ τὰς δαπάνας, ἵνα μὴ ἐπιβαρύνηται ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους.

Ταῦτα εἶχε νὰ λογοδοτήσῃ τὸ Συμβούλιον περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ λήξαντος ἔτους.

B. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐγκρίσεως προσθήκης εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ ὄργανισμὸν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ἐγκρίνομεν τὴν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ψηφισθεῖσαν τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1907 προσθήκην εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ ὄργανισμὸν τῆς Ἑταιρείας, ἔχουσαν οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

«Πρὸς ἐπιμέλειαν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μουσείων δύναται τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας νὰ διορίζῃ, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου, τέσσαρας ἐπιμελητὰς α΄ ἢ β΄ τάξεως, τοποθετούμενους καὶ ὑπηρετοῦντας μονίμως ἐν τοῖς μουσείοις Ὀλυμπίας, Δελφῶν, Ἐπιδαύρου, Σπάρτης, καὶ ἕξ ἐπιμελητὰς β΄ τάξεως, τοποθετούμενους καὶ ὑπηρετοῦντας μονίμως ἐν τοῖς μουσείοις Ἰθώμης, Τεγέας, Δηβῶν, Χαλκίδος, Βόλου, Δήλου.

Οἱ ἐπιμεληταὶ διορίζονται κατ' ἀκολουθίαν δοκιμασίας, ἐν ἧ ἐξετάζονται εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ὀρισθησόμενα μαθήματα καὶ εἰς μίαν τοῦλάχιστον ξένην γλῶσσαν, εἰς τὴν γαλλικὴν, γερμανικὴν ἢ ἀγγλικὴν. Καὶ πρώτης μὲν τάξεως διορίζονται οἱ διδάκτορες τῆς φιλοσοφίας, δευτέρας δὲ τάξεως τελειοδιδασκτοὶ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἢ οἱ ἐπὶ τετραετίαν διατελέσαντες φοιτηταὶ ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, προσάγοντες ἀποδείξεις εὐδοκίμου μετοχῆς εἰς τὰ φιλογικὰ φροντιστήρια, λαμβάνουσι δὲ μηνιαῖον μισθὸν οἱ μὲν α΄ τάξεως δρ. 200, ἀξαναόμενον ἀνὰ πενταετίαν κατὰ δραχμὰς 50, μέχρις οὐ ἀνέλθῃ ἐν ὄλφ εἰς δρ. 300, οἱ δὲ β΄ τάξεως δραχμ. 140, ἀξαναόμενον ἀνὰ διετίαν κατὰ δρ. 20 μέχρις οὐ ἀνέλθῃ ἐν ὄλφ εἰς δρ. 200.

Πάντες ανεξαιρέτως οί επιμεληται β' τάξεως, διδάκτορες τυ-
χόν ὄντες ἢ γενόμενοι μετὰ τὸν διορισμὸν των, δύνανται μετὰ
ἐξαστῆ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν οἰφδήποτε
τῶν ἀνωτέρω δέκα μουσειῶν νὰ προβιβάζωνται εἰς ἐπιμελητὰς
α' τάξεως, ἀσχέτως τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιμελητῶν τεσσά-
ρων α' τάξεως».

Ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ διάταγμα
τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 3σ Ὀκτωβρίου 1907.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Π. Ν. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Α' Τακτική συνέλευσις πρὸς λογοδοσίαν
καὶ πρὸς ἀρχαιρεσίας.

Τῆ 27 Ἰανουαρίου 1908, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 1/2 π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς πρώτην γενικὴν συνέλευσιν, ἵνα κατὰ τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐκλέξωσι τὸ Προεδρεῖον τῆς συνέλευσεως καὶ τὴν τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπεῖαν καὶ ἀκούσωσι τὴν λογοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος 1907. Προσῆλθον ἑταῖροι 35.

Εἰς τοὺς παρόντας ἑταίρους διανεμήθη ἔντυπος γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1907 μετὰ ἀναλυτικῶν πινάκων (ἴδε σελ. 14-50).

Γενομένης ψηφοφορίας ἐξελέγησαν ὁμοφώνως Πρόεδρος τῆς συνέλευσεως ὁ κ. Δ. Βικέλας, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Λουδ. Νικολαΐδης, α' Γραμματεὺς ὁ κ. Δ. Ἀντωνιάδης καὶ β' Γραμματεὺς ὁ κ. Π. Καστριώτης.

Ἀκολούθως ἀνεδείχθησαν διὰ μυστικῆς ψηφορίας μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεῖας οἱ κ. κ. Π. Μπαρμπαρέσος, Εἰρ. Βακράτσας καὶ Β. Θεοδωρόπουλος.

Προσῆλθεν εἶτα ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας, ὁ δὲ Γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου κ. Π. Καβαδίας ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 51-74 ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τῆς Ἐταιρείας.

Β' Τακτικὴ Συνέλευσις.

Τῆ 10 Φεβρουαρίου 1908, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 1/2 π. μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς δευτέραν γενικὴν συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Δ. Βικέλα. Παρῆσαν ἑταῖροι 21.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς συνέλευσεως κ. Δ. Ἀντωνιάδης ἀνέγνω τὴν ἐν σελ. 76-80 ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεῖας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1907.

Ἡ συνέλευσις ἐνέκρινεν ὁμοφώνως τὴν γενομένην διαχείρισιν τοῦ ἔτους 1907 καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἐταιρείας.

Ἀκολούθως ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Δουβουνιώτου, Σ. Παπαφράγκου, Δ. Ἀντωνιάδου, Γ. Γρηγοράκη καὶ Α. Κριεζῆ.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Συνέλευσιν τῶν ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς
Ἑταιρείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Λαβόντες γνώσιν τῆς κατὰ τὴν 27ην Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. συγκροτηθεῖσαν γενικὴν συνέλευσιν ἐκλογῆς ἡμῶν ὡς μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 32 ἀπὸ 28 ἰδίου μηνὸς ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, μετέδθημεν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐπελήφθημεν τοῦ ἐλέγχου τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1907 διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἄρθρον 34 τοῦ Ὁργανισμοῦ αὐτῆς, τὸ δὲ πόρισμα τοῦ ἐλέγχου ἔχει ὡς ἑξῆς :

Α'. ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΝ

Ταμεῖον.

α'. Χρέωσις.

Ἐπίλοιπον Ταμεῖου 31 Δεκεμβρίου 1906.....	Δρ.	1,376.63
Εἰσπραχθέντα ἀπὸ ἔσοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ.....	»	254,087 60
» » Προκαταβολας.....	»	19,611.36
» » Τράπεζαν Γ. Π. Σκουζέ (ἔντοκος καταθέσεις) »	»	239,000.—
» » » τῆς Ἀνατολῆς.....	»	105,000.—
» » Ἐγγυοδοσίας.....	»	200.—
» » Παρακαταθήκας τῆς Ἑταιρείας δι' ἀρ- χαιολογικὰ ἔργα.....	»	4,271 52
» » Ἐπιστροφὰς χρημάτων.....	»	274.—
Τὸ ὅλον εἰσπράξεις.....	Δρ.	<u>623,821.35</u>

β'. Πίστωσις.

Πληρωμαὶ εἰς ἔξοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ.....	Δρ.	263,471.90
» » Προκαταβολας.....	»	20,120.—
» » Τράπεζαν Γ. Π. Σκουζέ (ἔντοκος καταθέσεις) »	»	152,945 50
» » » τῆς Ἀνατολῆς.....	»	75,000.—
» » Πιστωτὰς διαφόρους.....	»	2,480.45
» » Ἐπιστροφὰς χρημάτων.....	»	274.—
» » Παρακαταθήκας δι' ἐκτέλεσιν ἀρχαιολογικῶν ἔργων ἐν ἐπαρχίαις.....	»	7,472.20
» » Ἀγορὰν χειρῶν.....	»	99,958.—
Ἐπίλοιπον Ταμεῖου τῆ 31 Δεκεμβρίου 1907.....	»	2,099.30
Τὸ ὅλον τῆς πιστώσεως.....	Δρ.	<u>623,821.35</u>

Β'. ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ

α'. Έσοδα.

Από εισφοράς εταίρων.....	Δρ.	3,049.10
» τόκους και μερίσματα.....	»	19,723.65
» έσοδα εκ δημοσιευμάτων.....	»	5,941.45
» » εκ κελεισμένων χρήσεων.....	»	301.65
» » διάφορα.....	»	71.75
» » εκ του Λαχείου.....	»	300,000.—
Τό όλον.....	Δρ.	<u>329,087.60</u>

β'. Έξοδα.

Είς μισθούς του Προσωπικού των Γραφείων.....	Δρ.	8,522.—
» » » » αρχαιοτήτων.....	»	18,842.30
» έξοδα γραφείων και διαχειρίσεως.....	»	3,688.40
» » βιβλιοθήκης.....	»	5,595.75
» άνασκαφάς και συντήρησιν αρχαίων μνημείων.....	»	182,266.15
» δημοσιεύματα.....	»	17,743.50
» διαφόρους δαπάνας και διάφορα έξοδα.....	»	9,319.20
» έξοδα παρελθουσών χρήσεων.....	»	558.55
Κεφάλαιον, τό καθαρόν περίσσευμα έσόδων προστιθέμενον εις τό Κεφάλαιον.....	»	82,551.75
Τό όλον.....	Δρ.	<u>329,087.60</u>

Γ'. ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

α'. Ένεργητικόν.

Τό ενεργητικόν της Έταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 1907 άνήρχετο εις.....	Δρ.	<u>908,084.32</u>
άπαστελούμενον εκ των εξής:		
1) από μετρητά εν τῷ Ταμείῳ.....	Δρ.	2,099.30
2) » μετοχάς Έθνικῆς Τραπεζῆς.....	»	131,320.—
3) » όμολογίας Έθνικου Δανείου ένο- ποιήσεως 1898.....	»	171,795.75
4) » όμολογίας Πατριωτικου Δανείου των 30,000,000.....	»	45.—
5) » όμολογίας Έθνικου Δανείου Κεφα- λαιοποιήσεως.....	»	640.—
Είς μεταφοράν.....	»	<u>305,900.50</u>
	Δρ.	<u>908,084.32</u>

	Ἐκ μεταφορᾶς.....	»	305,900.05	908,084.32
6)	» προκαταβολάς	»	4,383.25	
7)	» ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῆ Τραπέζῃ Γ. Π. Σκουζῆ.....	»	73,234.70	
8)	» χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου	»	1,331.60	
9)	» ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῆ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς.....	»	120,000.—	
10)	» ἀκίνητα κτήματα.....	»	65,170.24	
11)	» κατάστημα τῆς Ἐταιρείας.....	»	259,863.80	
12)	» παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικά ἔργα.....	»	3,200.68	
13)	» Ταμεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου.....	»	75,000.—	
	Τὸ ὅλον.....	<u>Δρ.</u>	<u>908,084.32</u>	

β'. Παθητικόν.

	Τὸ δὲ παθητικὸν τῆς Ἐταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 ἀνήρχετο εἰς.....	Δρ.	908,084.32
	ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς :		
1)	ἀπὸ ἐγγυοδοσίας.....	Δρ.	1,700.—
2)	» παρακαταθήκας δι' ἀρχαιολογικά ἔργα ἐν Ἀθήναις.....	»	83,440.52
3)	» πιστωτὰς διαφόρους.....	»	698.90
4)	» Κεφάλαιον.....	»	822,244.90
	Τὸ ὅλον.....	<u>Δρ.</u>	<u>908,084.32</u>

Δ'. ΠΕΡΙΟΓΙΣΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 ἡ περιουσία τῆς Ἐταιρείας ἀνήρχετο εἰς.....	Δρ.	<u>822,244.90</u>
	ἀποτελουμένη :		
1)	ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ.....	Δρ.	2,099.30
2)	» 56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.....	»	131,320.—
3)	» 1697 Ὁμολογίας Ἐθνικοῦ Δανείου ἐνοποιήσεως... ..	»	171,795.75
4)	» 36 » Πατριωτικοῦ Δανείου 30,000,000	»	45.—
5)	» 1 ἀπόδειξιν καὶ ἓνα ὀριστικὸν τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ δανείου Κεφαλαιοποιήσεως.....	»	640.—
6)	» προκαταβολάς	»	4,383.25
7)	» ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῆ Τραπέζῃ Γ. Σκουζῆ.....	»	73,234.70
8)	» χρεώστας ἐκ γραμματίων Λαχείου 1897-1900.....	»	1,331.60
9)	» ἔντοκον κατάθεσιν παρὰ τῆ Τραπέζῃ τῆς Ἀνατολῆς.....	»	120,000.—
10)	» ἀκίνητα κτήματα.....	»	65,170.24
11)	» κατάστημα τῆς Ἐταιρείας.....	»	259,863.80
	Εἰς μεταφορὰν	»	<u>829,883.64</u>

	Εἰς μεταφορὰν	Δρ. 829,883.64
12)	» Ταμείον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἀνήκουσαν μερίδα ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Λαχείου τῆς Δ' τριμηνίας 1907.....	» 75,000.—
13)	» παρακαταθήκας παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου διὰ ἀρχαιολογικά ἔργα.....	» 3,200.68
	Τὸ ὅλον.....	Δρ. 908,084.32
ἔξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ὀφειλομένων		
1)	» εἰς ἐγγυοδοσίας τοῦ ἐργολάβου Ν. Μοσχού καὶ Α. Κορκοτσάκη	Δρ. 1,700.—
2)	» ἀρχαιολογικά ἔργα ἐν Ἀθήναις.....	» 83,440.52
3)	» πιστωτὰς διαφόρους.....	» 698.90
	» 85,839.42	» 85,839.42
	Ἔπολειπεται καθαρὰ περιουσία κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907	Δο. 822,244.90

Ἐκτὸς τῆς περιουσίας ταύτης ἡ Ἑταιρεία κέκτηται καὶ διάφορα δημοσιεύματα, ἧτοι Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα, Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κλπ. καταγεγραμμένα ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ, τηρουμένῳ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἑταιρείας. Κατὰ τὸ ὑπόλογον ἔτος ἐπωλήθησαν διάφορα δημοσιεύματα, ἐξ ὧν εἰσπράχθησαν δραχμαὶ 5,941.45 αἱ ὁποῖαι ἀνεγράφησαν εἰς τὰ τακτικά ἔσοδα τῆς Ἑταιρείας ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Α', ἄρθρον 4. Ἡ διαχείρισις τῶν ἐντύπων εὐρέθη τακτικὴ καὶ ἀνελλιπής. Ἐκ τοῦ γενομένου ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς Ἑταιρείας ἐξάγεται, ὅτι αὕτη εἶνε ἀκριβεστάτη, τηρουμένη ἀνελλιπῶς τῶν τε βιβλίων τοῦ Λογιστηρίου καὶ τοῦ Ταμείου, δι' ὃ προτείνομεν, ὅπως ἡ ἐν λόγῳ διαχείρισις τοῦ 1907 θεωρηθῆ ὀρθῶς ἔχουσα, καὶ ἐπικυρωθῆ ὑπὸ τῆς συνελύσεως ὃ τε Ἰσολογισμὸς καὶ Ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους 1907, συγκρινῶν δὲ νὰ ἐκφρασθῆ ἡ εὐαρέσκειά τῆς συνελεύσεως τῷ ἐνδελεχῶς ἐποπτεύοντι Διοικητικῷ Συμβουλίῳ, καὶ ἔπαινος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἑαυτῶν καθηκόντων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Φεβρουαρίου 1908.

Τὰ μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς
 Β. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
 ΕΙΡ. ΒΑΚΡΑΤΣΑΣ
 Π. Μ. ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907.

α') Έξεδόθησαν τὰ ἐξῆς.

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς τοῦ ἔτους 1906, τεῦχος γ'-δ' εἰς 500 ἀντίτυπα.

2) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς τοῦ ἔτους 1907, τεῦχος α'-β' εἰς 500 ἀντίτυπα.

3) Πρακτικὰ τῆς Ἐταιρείας τοῦ 1905 ἔτους εἰς 398 ἀντίτυπα.

β') Ἐπωλήθησαν καὶ διατέθησαν τὰ ἐξῆς.

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς. Α' Περίοδος (1837-1860). Ἐπωλήθη ἔν ἀντίτυπον τοῦ 15^{ου} τεύχους, δύο τοῦ 25^{ου} καὶ ἔν τοῦ 29^{ου} ἀντὶ δραχμῶν ἔν ὄλῳ 4.

2) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς. Β' Περίοδος (1862-1874). Ἐπωλήθησαν ἔν ἀντίτυπον τοῦ α' τεύχους, δύο τοῦ ιγ' τεύχ. καὶ ἀνά ἔν τῶν ιδ', ιε', ις', ιζ' τευχῶν ἀντὶ δραχμῶν ἔν ὄλῳ 21.

3) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς. Γ' Περίοδος (1883-1906). Ἐπωλήθησαν ἀνά ἔν ἀντίτυπον τῶν ἐτῶν 1886, 1887, 1904, ἀνά δύο τῶν ἐτῶν 1902 καὶ 1903, ἔν τοῦ τεύχους γ'-δ' τοῦ 1896, ἔν τοῦ τεύχους α'-β' τοῦ 1907, 7 τῶν τευχῶν α'-γ' τοῦ 1905, 11 τοῦ δ' τεύχους 1905 ἔτους, 100 τοῦ τεύχους α' β' 1906 ἔτους, 109 ἀντίτ. τοῦ τεύχ. γ'-δ' 1906 ἔτους καὶ 69 τοῦ τεύχους α'-β' 1907 ἔτους ἀντὶ δραχμῶν ἔν ὄλῳ 3,970. Διενεμήθησαν εἰς καθιδρύματα, Βιβλιοθήκας καὶ Ἐταιροὺς ἔν ἀντίτ. τεύχ. α'-β' 1898, ἔν τεύχ. δ' 1899, ἔν ἀντίτ. τεύχ. α'-β' 1900, ἔν ἀντίτ. τεύχ. γ' 1900, ἔν ἐξ ἐκάστου τῶν ἐτῶν 1902, 1903 καὶ 1904, ἔν ἀντίτ. τεύχ. γ'-δ' 1903 ἔτους, 17 ἀντίτυπα τεύχ. α'-β' 1906 ἔτους, 207 τοῦ τευχ. γ'-δ' 1906 ἔτους καὶ 218 τοῦ τεύχ. α'-β' 1907 ἔτους.

4) Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας (1842-1906) ἐπωλήθησαν δύο ἀντίτυπα τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1842

δύο αντίτυπα τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1842 καὶ 1843 ἔτους, ἀνὰ ἓν τῶν ἐτῶν 1858-1859, 1884, 1903, 1904, 1905 καὶ 1906 καὶ 3 τῶν τοῦ ἔτους 1905 ἀντὶ δρ. 27 ἐν ὄλφ. Ἐδωρήθησαν, εἰς τὸ Μουσεῖον Δελφῶν σειρά Πρακτικῶν ἀπὸ τοῦ 1880-1905, εἰς τὸν ἐν Παρισίοις «Σύνδεσμον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ» ἀντίτυπα Πρακτικῶν τῶν ἐτῶν 1900, 1901 1902. Εἰς Καθιδρύματα, βιβλιοθήκας καὶ ἑταίρους ἐδόθησαν 338 ἀντίτυπα τῶν Πρακτικῶν 1905 ἔτους, καὶ 326 ἀντίτυπα τῶν Πρακτικῶν 1906 ἔτους.

5) Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἱστορίας ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐδωρήθη ἐν ἀντίτυπον εἰς τὸν ἐν Παρισίοις «Σύνδεσμον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

6) Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου. Ἐπωλήθησαν τρία ἀντίτυπα ἀντὶ δραχμῶν 37,50.

7) Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ, ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἐπωλήθη ἐν ἀντίτυπον ἀντὶ δραχμῶν 15 καὶ ἐδωρήθη ἕτερον εἰς τὸν ἐν Παρισίοις «Σύνδεσμον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

8) Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος. Τόμος Α'. Ἐπωλήθησαν διὰ τῶν κκ. Μπέν καὶ Μπάρτ καὶ Ἐλευθερουδάκη 28 ἀντίτυπα ἀντὶ δραχμῶν 700. Ἀπεστάλησαν δὲ ἀντίτυπα 120 εἰς τὸν ἐν Λειψία βιβλιοπώλην Hiersemann πρὸς πώλησιν.

9) Comptes Rendus du Congrès International d'Archéologie, 1re Séssion. Ἐπωλήθησαν 40 ἀντίτυπα διὰ τῶν κκ. Μπέν καὶ Μπάρτ ἀντὶ δρ. 240.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω τὰ πρὸς πώλησιν ἔντυπα τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1907 εἶχον ὡς ἡ ἐξῆς κατάστασις ἀναγράφει:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῶν πρὸς πώλησιν ὑπαρχόντων ἐντύπων ἐν τῇ ἀποθήκῃ
τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1906.

I

Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1837—1860)

<i>Ἔτη</i>	<i>Τεύχη</i>	<i>Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν</i>
1837	1	155
»	2	211
»	3	403
1839	11	1
»	12	1
»	15	8
»	17	13
1840	18	1
»	19	22
»	20	14
»	21	20
1841	22	27
»	23	13
»	24	30
1842	25	48
»	26	60
»	27	53
»	28	31
1843	29	36
1858	50	87
1859	51	321
1860	53	48
»	54	18
»	56	43

II

Ἀρχαιολογική Ἐφημερίς

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(1862 καὶ 1869 - 1874)

Ἔτη	Τεύχη	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων τευχῶν
1862.....	α'	274
»	β'	288
»	γ'	279
»	δ'	295
»	ε'	283
»	ς'	292
»	ζ'	279
»	η'	281
»	θ'	303
»	ι'	298
»	ια'	295
»	ιβ'	286
1869.....	ιγ'	169
1870.....	ιδ'	123
1872.....	ιε'	303
1873.....	ισ'	306
1874.....	ιζ'	297

III

Ἀρχαιολογική Ἐφημερίς

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

(ἀπὸ τοῦ 1883 κ. ἑ.)

α') Πλήρεις σειραί.

Ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἑταιρείας ὑπάρχουσι 73 πλήρεις σειραὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς Γ' Περιόδου τῶν ἐτῶν 1883-1906, ὧν ἑκάστη πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 600.

β') Μεμονωμένοι τόμοι καὶ τεύχη.

Υπάρχουσι προσέτι καὶ οἱ ἐξῆς τόμοι πωλούμενοι μεμονωμένοι ἑκάστος δραχ. 25, ἑκάστων δὲ τεύχος δραχ. 6,25.

	Ἀριθμὸς τόμων	Ἀριθμὸς τευχῶν			
		α'	β'	γ'	δ'
1883	102	—	—	8	6
1884	114	2	2	17	—
1885	25	—	—	—	1
1886	12	1	1	—	4
1887	20	2	—	—	1
1888	27	—	—	2	2
1889	28	—	—	—	—
1890	27	—	—	2	2
1891	34	—	—	—	—
1892	36	—	—	—	—
1893	57	—	—	—	1
1894	61	—	—	7	2
1895	14	31	3	3	—
1896	6	—	—	9	9
1897	12	2	2	—	—
1898	7	2	2	—	—
1899	—	—	8	8	20
1900	12	—	—	3	—
1901	6	—	—	1	1
1902	4	—	—	7	7
1903	4	—	—	2	2
1904	5	—	—	8	8
1905	100	—	—	—	4
1906	104	—	—	7	7
1907	—	213	213	—	—

IV

Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας

1242-1904

Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων	Ἔτος	Ἀριθμὸς ἀντιτύπων
1842.....	86	Ἐκ μεταφορᾶς	3153
1848—1849....	181	1889.....	143
1858—1859....	236	1890.....	102
1871—1872....	618	1891.....	165
1872—1873....	102	1892.....	185
1873—1874....	262	1893.....	229
1874—1875....	627	1894.....	71
1876—1887....	508	1895.....	74
1877—1878....	530	1896.....	65
1878—1879....	654	1897.....	77
1879—1880....	599	1898.....	74
1880—1881....	571	1899.....	73
1881—1882....	389	1900.....	58
1882—1883....	118	1901.....	35
1883.....	67	1902.....	39
1884.....	27	1903.....	42
1885.....	134	1904.....	44
1886.....	91	1905.....	54
1887.....	75	1906.....	63
1888.....	150		

Τὰ πρακτικά τῆς Ἐταιρείας ἐκάστου ἔτους πωλοῦνται δραχ. 3.

V

Γενικαὶ συνελεύσεις

τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας τῶν ἐτῶν 1860-1870.

Ἔτος	Φυλλάδια
1860	197
1861	347
1862	372
1863	247
1864	21
1866	316
1867	43
1868	74
1869	114
1870	172

Ἐκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντί δραχ. 1.

VI

Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι

ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Συλλόγου. Ἐν Ἀθήναις 1852-1855.

Ἔτος	Φυλλάδιον	Ἀντίτυπα
1852	2ον	87
1855	3ον	239

Ἐκαστον φυλλάδιον πωλεῖται ἀντί δραχ. 1.

VII

Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου ἐπιτροπῆς

ἡ ἀναγραφὴ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου. Ἐν Ἀθήναις 1853. Ἀντίτυπα 45, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντί δρ. 1.

VIII

Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ

κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμενοι δαπάνῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἐν Ἀθήναις 1860. Ἀντίτυπα 140, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντί δραχ. 1.

IX

**Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ
Μουσείου**

ἐκδιδόμενος ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Τόμος πρῶτος.
Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως. Τεῦχος πρῶτον. Ἀρχαῖκαι
ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί, ὑπὸ Η. G. Lolling. Ἐν Ἀθήναις
1899, ἀντίτυπα 250, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 12.50.

X

Τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ

καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν, ὑπὸ Π. Καββαδία. Ἀθήνησι
1900, ἀντίτυπα 151, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δρ. 15.

XI

Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας

ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900, ὑπὸ
Π. Καββαδία. Ἐν Ἀθήναις 1902, ἀντίτυπα 684, ὧν ἕκαστον
πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 1.

XII

Ἐρρετήριον Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος

τῆς τρίτης περιόδου, συνταχθὲν ὑπὸ Ἀλεξ. Λαμπροπούλου. Τό-
μος πρῶτος περιλαμβάνων τὰ ἔτη 1883 - 1887. Ἐν Ἀθήναις
1902, ἀντίτυπα 322, ὧν ἕκαστον πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 30.

XIII

Τὰ εὐρήματα τοῦ ναυαγίου τῶν Ἀντικυθῆρων

Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος τεῦχος γ' καὶ δ' 1902

Ἀντίτυπα 103, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δραχ. 5.

XIV

Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος

(Τόμος Α' 1906).

Πίνακες 1 - 33. Γλυπτά ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως.
Ἀντίτυπα 252, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δρ. 25.

XV

Comptes Rendus du Congrès International d'Archéologie. 1re Session. Athènes 1905. Ἀντίτυπα 1415, ὧν ἕκαστον πωλεῖται δρ. 6.

Κ Α Τ Α Σ Τ Α Σ Ι Σ
ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Α' Κατάλογος βιβλίων ἀγορασθέντων κατὰ τὸ 1907 ἔτος.

Altertümer v. Pergamon III, I.

Anthropologie 1907, Tom. XVIII N° 1-2.

Aristotelis Divisiones quae vulgo dicuntur.

Ἀριστοτέλους τῶν περὶ τὰ ζῷα Ἱστοριῶν βιβλία Α-Κ.

Babelon. Traité de monnaies grecques et romaines Tom.
1er, IIème et IIIème partie. Planches 1-85.

Baedeker's, Oesterreich-Ungarn.

» Egypte et Soudan.

» Griechenland, 3te éd. 1908.

Behn. Die Ficoronische Cista.

Bericht über die Fortschritte der röm-germanisch. For-
schung im Jahre 1905.

Berthelot. Archéologie et Histoire des Sciences 1906.

Bertrand A. La Gaule avant les Gaulois.

» » Archéologie celtique et gauloise.

Bertrand-Reinach. Les Celtes dans les vallées du Po et
du Danube. Paris 1894.

Boblaye P. Recherches géographiques sur les ruines de
la Morée. Paris 1835.

Bouillet-Οἰκονομοπούλου, Λεξικὸν Ἱστορίας-Γεωγραφίας I, II.

Brueckner A. Lebensregeln auf athenischen Hochzeits-
geschenken (Winck. Prog. 62).

Brunn - Arndt. griech. römische Porträts Lief 71-74.
Bulle H. Orchomenos I 1907.

Burrows R. The discoveries in Crete 1907.

Capart Z. Les Débuts de l'art en Egypte 1907.

Cartailhac. La France préhistorique, 2 édit.

Chantre Recherches en Egypte.

Clemens Alexandrinus. 2er Bd. Stromata Buch I-VI
 1906.

Collignon A. Scopas et Praxitèles.

Daremberg-Saglio. Dictionnaire Fasc 32.

Dehio. Kunstgeschichte in Bildern I, II, III.

Delitzsch F. Mehr Licht.

Διεθνής Ἐφημερίς τῆς Νομισματικῆς Ἀρχαιολογίας. Τόμ. Θ'.
 Ἐλληνομνήμων Νέος. Τόμ. Γ-Δ.

Friedländer P. *Heracles.* Philologische Untersuchungen.

Furtwängler-Reichhold. Griech. Vasenmalerei II, III.

Gayet A. La Civilisation Pharaonique 1907.

Γεωγραφικὸς Ἀτλας, ὑπὸ I. Σιδέρη.

Hegemonius. Acta Archelai 1903.

Hermes. Zeitschrift für. klas. philologie, 1907.

Hirt H. Die Indogermanen, ihre Verbreitung, I, II 1905.

Hærnes M. Der Diluviale Mensch in Europa 1903.

» » Wissenschaftliche Mitteilungen aus Bosnien
 u. Herzegowina 9er, 10er 1904.

Hoops J. Waldbäume u. Kulturpflanzen.

Inscriptiones græcae ad res romanas pertinentes III.

Jahrbuch d. Zentral Kommission III Bd. I, II Theil.

Jahresbericht über die Fortschritte der klas. Altertums-
 wissenschaft 1906.

Klein W. Geschichte d. griechisch. Kunst III^{er} Band 1907.

Kromayer J. Antike Schlachtfelder in Griechenland 2er
 Bd. 1907.

Krumbacher. Byzantinische Zeitschrift 16er Bd 1907.

Larfeld. Handbuch d. griech. Epigrafik I.

- Lefèvre G.* Fragment d'un manuscrit de Menandre. Le Caire 1907.
- Leges græcorum sacrae e titulis collectae* Ed. J. Prott L. Ziehen. Paris II, I.
- Lichtenberg R.* Die ionische Säule 1907.
- Malinin A.* Enneacrunos-Episode.
- Maraghianis G.* Antiquités crétoises 1ère Série.
- Maury A.* La magie et l'astrologie dans l'antiquité et au moyen âge 4e édit. 1877. Paris.
- Memnon.* Zeitschrift für die Kunst und Kulturgeschichte des Alten Orients, I 1907.
- Michel André.* Histoire de l'art. Tom. 1. Des débuts de l'art chrétien à la fin de la période Romane III 1905.
- Mitteilungen* d. Prähistor. Commission d. k. Akademie der Wissenschaften Wien, Bd. I, 4, 6.
- Montelius - Reinach* Les Temps préhistoriques en Suède etc.
- Munumenti Antichi.* XVI 1906.
- Mortillet G.* Les monuments mégalithiques de la Lozère. Paris 1905.
- Mortillet G.* Musée Préhistorique 1903.
- Much.* Die Trugspiegelung orientaler Kultur. 1907.
- Müller S.* Nordische Altertumskunde I, II. 1907.
- » » Urgeschichte Europas 1905.
- Nilson M.* griechische Feste von religiöser Bedeutung. *Philologus* 1906-1907. Supplement-band.
- Photios,* der Anfang des Lexicons des Photios von R. Reitzenstein 1907.
- Piot.* Monuments et Mémoires. Tom. XV.
- Pottier E.* Catalogue des Vases antiques de terre cuite IIIe Partie L'École Attique 1906 k. 130.
- Poulsen F.* Die Dipylongräber u. die Dipylonvasen 1905.
- Πρόκλον διαδόχου εἰς τὸν Τιμαίων Πλάτωνος* II ed G. Diehl 1905.
- Puchstein,* die Ionische Säule 1907.

- Putsgers.* Historisch. Schul-Atlas
- Reinach-Gow.* Minerva, Introduction à l'étude de classiques Scolaires 1905.
- Reinach S.* Chroniques d'orient. Documents I. II parties.
- » » Cultes, Mythes et Religions II.
- » » Manuel de Philologie 2ème ed Paris 1904.
Tom. A. B.
- Reinhardt L.* Der Mensch zur Eiszeit 1908.
- Rheinisches Museum* Bd. 62 1907.
- Revue Archéologique* IX. 1907.
- » Mensuelle de l'école d'Anthropologie 4ème année
N° 2, 1904.
- Roscher.* Lexicon 54-56 Lief.
- » » d. Mythologie 54 Lief.
- Schurtz H.* Urgeschichte der Kultur 1900.
- Schwalbe G.* Die Vorgeschichte des Menschen 1904.
- Springer-Michaelis.* Handbuch d. Kunstgeschichte I Altertum 1904. *Εξδ. 7η.
- Stais V.* Marbres et Bronzes du musée national I vol. 1907.
- Studniczka-Kalamis.* Ein Beitrag zur griech. kunstgeschichte.
- Terret V.* Homère. Étude historique et critique. Paris 1899.
- Wilamowitz-Krumbacher κλ.* Die griech. u. lateinische Literatur u. Sprache 1905.
- Wosinsky M.* Die Inkrustierte Keramik der Stein-Zeit.
- Wundt.* Völkerpsychologie. Mythos und Religion II Bd. I, II Teil 1906.
- Zehetmaier.* Leichenverbrennung im Alten Hellas.

Β' Κατάλογος βιβλίων δωρηθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ
κατὰ τὸ 1907 ἔτος.

Ἀθηνᾶ Τόμος 1905.

American Journal of Archæology XI 1907.

Analecta Bollandiana XXVI 1907.

Annual of the British School at Athens XII 1905 1906.

*Annual Progress report of the Archæol. Survey for the
year (India) 1905-1906.*

Ἀντωνιάδου Δ. τὸ δίκαιον τῶν Μελισσῶν 1907.

Argive Heræum by Charles Waldstein Β'.

Ausonia. Rivista della Società Italiana di archeologia.

Anno I 1906 Roma 1907.

Βέη Ν. Διόρθωσις καὶ παρατηρήσεις εἰς ἀφιερωτήριον τοῦ 1375,
ἔτους 1907.

Βέη Ν. Ἡ Τρίπολις πρὸ τοῦ 17^{ου} αἰῶνος 1907.

Βελανιδιώτου Ι. Ἐλεγχος τῆς συγγραφῆς καὶ μεταφράσεως τοῦ
Ἑκκλ. Δικαίου Μίλας 1907.

Βορτσέλλα Ι. Φθιώτις ἢ πρὸς Νότον τῆς Ὁρθρουοῦς 1907.

Bulletin de corresp. Hellénique 1906 IX-XII, 1907 I-VII.

» de l'Institut Archéol. Russe à Constantinople
avec un Album. Tom. 12.

Bulletin del'Institut Nation. genevois. Tom. XXXVII 1907.

» de la Société Archéol. d'Alexandrie N° 9. 1907.

Bulletino di Paletnologia Italiana 1906-1907.

Bureau of American Ethnology. Annual Report 1907.

Βυζαντινὰ Χρονικά. Τόμ. 13^{ος} 1906, 15^{ος} τεῦχος Α' 1906.

Classical Philology JI 1907.

» Quaterly vol I, δ' 1907.

Desplanges L. Le plateau central Nigérien. Paris 1907.

Dionysii Orbis Description um commentariis Eustha-
thii (Διονυσίου οἰκουμένης).

Eranos. Acta philologica Suecana 1905-6. VI, 1-4.

Εὐθυμίου Ἐπισκόπου Κυθήρων. Λόγοι ἐκκλησιαστικοί. Τόμ. 4^{ος}.

Εὐταξίου Α. Ἡ ἔθνικὴ ἡμῶν Μουσική, 1907.

- Foucart P.* Étude sur Didymos d'après un papyrus de Berlin.
- Fouilles de Delphes.* Tom. IV. Monum. Figurés, Sculpture XXI-XXXIII. Tom. V. Text I Fasc. 1906.
- Jahrbueh* der K. D. Archäol. Instituts 1907.
- Jozsef H.* Archæologiai Ertesitô.
- Journal of Anthropological Institute* XXXVI 1906.
- » » Hellenic Studies 1907.
- Κανδηλώρου Γ.* ἡ Ἀρκαδικὴ Ἐπετηρὶς τεύχος 2ον 1907
- Κασσιώτου.* Γλυπτὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου. 1 Τόμ. 1907.
- Κορδέλλα Α.* Χρωματολογία. Ἐν Ἀθήναις 1886.
- Lissauer.* General Register zu Band XXI-XXXIV (1889-1902) der Zeitschrift für Ethnologie 1906.
- Lœvy Em.* La Statua di Anzio Pergamo 1907.
- Mellon H.* Ἡ διδασκαλίς τῆς Ἱατρικῆς ἐν Γαλλίᾳ 1904.
- Mémoires de l'Académie des Sciences de Toulouse* 10ème série. Tom. VI 1906.
- Mitteilungen* des deutsch. arch. Instituts. Römische-Abteilung XXII 1907.
- Mitteilungen* Athenische Abteilung 1907.
- Notizie degli scavi di Antichità* 1907.
- Πολίτων Ν.* Περὶ τοῦ ἔθνικοῦ ἔπους τῶν Νεωτέρων Ἑλλήνων.
- Portugalia.* Materias para o estudo do povos portugues.
- Revue Archéologique* 1907.
- » des Etudes grecques XX 1907.
- Σκῆ Α.* Ἄμυνα κατὰ φιλονικούντο; θεσιθήρα.
- » Ἄναγκαῖον Ἐπίμετρον 1907.
- Seymour T. D.* The Life in the Homeric age 1907
- Smithsonian Institution.* Bulletin 30 I.
- Τριανταφυλλίδου Μ.* Ἐσθηλασία ἢ ἰσοτέλεια. Μελέτη περὶ τῶν ξένων λέξεων τῆς Νέας Ἑλληνικῆς. Μερὸς Α'. τεύχος Β' 1907.
- Wilhelm A.* Zu den Inschriften v. Priene.
- Wolters P.* Darstellung d. Labyrinths 1907.
- Zeitschrift für Ethnologie* 1906, 1907.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΕΝ Τῷ ΚΕΡΑΜΕΙΚῷ.

Ἡ ἀνασκαφή, ἣν ἐνήργησα κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐν τῷ Κεραμεικῷ, πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς προοίμιον ἄλλης γενικωτέρας ἀνασκαφῆς μελλούσης νὰ συμπληρώσῃ καὶ ἀποπερατώσῃ τὰς ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν πολλάκις ἐκτελεσθείσας αὐτόθι ἀνασκαφικὰς ἐργασίας τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἡ ἐν Βερολίῳ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν προλαμβάνουσα τὴν μελετωμένην ἐργασίαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἐζήτησε παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ ἐν τῷ Κεραμεικῷ διὰ τοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἀνασκαφικῶν ἐργασιῶν ἐγνωσμένου ἀρχαιολόγου Ἀλφρέδου Brückner μικράς τινας ἀνασκαφικὰς ἐρεῦνας, ἵνα συνταχθῆ ἀκριβὲς τοπογραφικὸν σχέδιον τοῦ αὐτόθι ἀρχαίου νεκροταφείου καὶ ἐξακριβωθῆ ἀσφαλῶς εἰς τίνας ἐκ τῶν ὑπαρχόντων περιβόλων ἀνήκουσιν οἱ ἀνακαλυφθέντες τάφοι, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία ἐδήλωσεν ὅτι εἶνε πρόθυμος νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἔναρξιν τῆς ὑπ' αὐτῆς μελετωμένης ἀνασκαφῆς καὶ ἀναλαμβάνει νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Βερολίῳ Ἀκαδημίας ζητούμενον, ἐπιφυλαττομένη νὰ ἐξακολουθήσῃ κατόπιν τὴν περαιτέρω ἐξερεύνησιν. Ἀποδεκτῆς γενομένης τῆς προτάσεως ταύτης τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἀνετέθη εἰς ἐμὲ νὰ ἐκτελέσω καθ' ὑπόδειξιν τοῦ κ. Brückner ὅσας οὗτος ἐθεώρει ἀναγκαίας ἀνασκαφικὰς ἐρεῦνας πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τῆς ἐν Βερολίῳ Ἀκαδημίας ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐντολῆς. Τὰς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας παρηκολούθησε καὶ ἐμελέτησεν ὁ κ. Brückner ἐπιμελέστατα ἔχων ὡς συμπαραστάτην τὸν βιβλιοφύλακα

τοῦ ἐνταῦθα Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Καθιδρύματος κ. Struck, ὅστις ἐλάμβανε πλείστας φωτογραφικὰς ἀπεικονίσεις τῶν ἀποκαλυπτομένων, συνέταξε δὲ καὶ σχέδια λεπτομεροῦς. Ἐκ τοῦ οὕτω συλλεχθέντος ὕλικου μέλλει προσεχῶς ὁ κ. Brückner νὰ δημοσιεύσῃ ἐκτενῆ πραγματείαν ἐκθέτουσαν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀρχαίου νεκροταφείου καὶ ἐν γένει τὰ πορίσματα πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε ἐνεργηθεισῶν ἀνασκαφῶν ἐν αὐτῷ, ἡ δὲ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς πραγματείας ταύτης ἐπαναληφθησομένη ἀνασκαφὴ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας μέλλει νὰ ἐξελέγξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ γραφησομένων καὶ νὰ συμπληρώσῃ αὐτά. Τὸ ἴδιον λοιπὸν ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κυρίως εἰπεῖν ἄρχεται ἀπὸ τῆς μελλούσης ἐπαναλήψεως τῆς ἀνασκαφῆς.

Ἐκ δὲ τῶν πορισμάτων τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ παρελθόντος θέρους σπουδαιότερα εἶνε τὰ ἀκόλουθα. Αἱ παλαιαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν εἶχον χωρήσει βαθύτερον τοῦ ἐδάφους τῆς ὁδοῦ, ὅπερ ἐνομίσθη σύγχρονον πρὸς τὰ εὐρεθέντα πολυτελεῖ ἀρχαῖα μνημεῖα τῆς Δ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καθωρίσθη δὲ τὸ ἔδαφος τοῦτο τὸ μὲν ἐκ τῶν θεμελίων πολυγωνικῶν τινῶν τοίχων περιβαλλόντων τινὰ τῶν μνημείων, τὸ δὲ ἐκ τῶν στομιῶν ἀρχαίων ὑπονόμων κειμένων ἐν τῇ εἰρημένῃ ὁδῷ. Διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ὅμως τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐβεβαιώθη ὅτι οἱ τοῖχοι καὶ τὰ στόμια τῶν ὑπονόμων καίπερ ὄχι πολὺ νεώτερα τῶν πολυτελεῶν μνημείων τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος, ὅμως δὲν δεικνύουσι τὸ σύγχρονον πρὸς τὰ μνημεῖα ταῦτα ἀρχαῖον ἔδαφος τῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ τὸ ἔδαφος τοῦτο ἔκειτο δύο καὶ πλέον μέτρα βαθύτερον τοῦ τέως νομιζομένου, ἡ δὲ ἐπίχωσις τῆς ὁδοῦ καὶ τῶν παλαιότερων τάφων ἐσχηματίσθη ταχύτατα εὐθὺς μετὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰρημένων πολυτελεῶν μνημείων. Τὰ μνημεῖα λοιπὸν ταῦτα

ἔκειντο πολὺ ὑψηλότερον τῆς μεταξὺ αὐτῶν διερχομένης ὁδοῦ, οἱ δὲ περιβόλοι αὐτῶν ἀπετέλουν ἀναλήμματα ἑκατέρωθεν· ὅτε ὅμως ἐπεχώσθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἡ ὁδός, οἱ λίθοι τῶν ἀναλημάτων τούτων πολλαχοῦ ἀφηρεθήσαν κατὰ τὸ ἔλον ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον, οὕτω δὲ ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν καὶ ἡ διεύθυνσις ἐξηκριβώθη διὰ τῶν σωζομένων κατωτάτων δόμων αὐτῶν, ἐνιαχοῦ δὲ μόνον διὰ τῆς διαφορᾶς τῶν χωμάτων τῆς ἐπιχώσεως. Ἐπίσης βαθύτερον τοῦ τέως νομιζομένου ἀρχαίου ἐδάφους διήρχετο καὶ ἡ ἐγκαρσία ὁδός, ἡ διερχομένη παρὰ τὸ μνημεῖον τῆς Δημητριάς καὶ τῆς Παμφίλης. Κατόπιν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης τοῦ ἀληθοῦς ἐδάφους τῶν παλαιότερων ὁδῶν ὁ κ. Brückner παρετήρησεν ὅτι πολλὰ τῶν καλλίστων ἀρχαίων μνημείων εἶχον ὑπολογισθῆ ὑπὸ τῶν ποιησάντων αὐτὰ καλλιτεχνῶν νὰ εἶνε θεατὰ ἐκ τοῦ βαθέως κειμένου ἐδάφους ἐκείνου, καὶ σήμερον δὲ οὕτω θεωρούμενα φαίνονται πλεονεκτοῦντα μᾶλλον ἢ ἐὰν ὁ θεατῆς ἴσταται ἐπὶ τοῦ τέως νομιζομένου ἀρχαίου ἐδάφους τῆς ὁδοῦ. Ἐκτὸς τούτων ἐξηκριβώθησαν πολλαὶ τέως ἄγνωστοι ἢ ἀνεπαρκῶς ἐγνωσμένα λεπτομέρειαι τῆς κατασκευῆς τῶν περικλειόντων τοὺς τάφους περιβόλων, τῆς προφυλάξεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ αὐτῶν δι' ἐπιχρισμάτων, ἀναθημάτων, ἐμφυτεύσεως ἐξωραϊστικῶν φυτῶν κ.τ.τ., ἐβεβαιώθη ἡ χρονολογικὴ σχέσις τινῶν μνημείων πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τοὺς πλησίον αὐτῶν περιβόλους καὶ ἀνευρέθησαν πολλαὶ ἐπισκευαὶ καὶ διασκευαὶ τῶν τε περιβόλων, τῶν εἰσόδων αὐτῶν καὶ τῶν παρ' αὐτοὺς ὁδῶν. Διὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων κατέστη ἡδὴ πολὺ γνωστότερον ἢ πρότερον τὸ σχέδιον καὶ τοῦ ἔλου νεκροταφείου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μνημείων καθ' ἕκαστα. Ἰδίως τὰ δύο γνωστὰ δημόσια μνημεῖα, ἧτοι τὸ τοῦ Σηλυμβριανοῦ προξένου Πυθαγόρου καὶ τῶν Κερκυραίων πρέσβειων

Θερσάνδρου καὶ Σιμούλου ἀπεδείχθησαν πολὺ μεγαλοπρεπέστερα τῆς προτέρας ὄψεως αὐτῶν.

Τάφοι νέοι ἀνεκαλύφθησαν ἱκανοί, ἀλλ' ἅπαντες ἦσαν λίαν πενιχροί, ὥστε οὐδὲν λόγου ἄξιον εὕρημα προῆλθεν ἐξ αὐτῶν. Ἐντὸς ὅμως τῶν χωμάτων ἀνεκαλύφθησαν ἐνιαχοῦ εὐρήματά τινα πολλοῦ λόγου ἄξια. Ἐκ τούτων τὰ μάλιστα ἀξιομνημόνευτον εἶνε τὸ ἄνω μέρος κορμοῦ μαρμαρίνου ἀγάλματος καθημένου, ὡς φαίνεται, εἰκονίζοντος ἄνδρα φοροῦντα Περσικὸν κἀνδυν, ἀνήκοντος δὲ εἰς τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Οὐχ ἦπτον λόγου ἄξια εἶνε ἡ εὕρεσις μαρμαρίνης λουτροφόρου σωζούσης πολλὰ λείψανα χρωματισμοῦ καὶ κιονίσκου μαρμαρίνου ἐπίσης διὰ χρωμάτων διακεκοσμημένου. Ἀξία σημειώσεως εἶνε προσέτι ἡ εὕρεσις δύο πηλίνων μητρῶν ἐιδωλίων καὶ ἄλλων τινῶν μικρῶν εὐρημάτων.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΣΟΥΝΙΩ.

Κύριε Πρόεδρε

Διακοπέσης ἤδη τῆς ἐν Σουνίῳ μικρᾶς ἀνασκαφῆς τοῦ λήγοντος ἔτους, ἀνακοινῶ ἡμῖν ἐν συντόμῳ τὰ κατὰ ταύτην.

Ἐξηκολούθησα τὴν ἔρευναν τοῦ ἐδάφους ἀν. μεσημβ. τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος (ἐκεῖ ἔνθα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπεκαλύφθησαν τὰ κολοσσαῖα ἀγάλματα τῶν ἀρχαϊκῶν Ἀπολλῶνων καὶ αἱ τρεῖς ἕτεραι βάσεις ἄλλων ὁμοίων ἀγαλμάτων) ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ἀνευρέσεως τῆς κεφαλῆς

τοῦ ἐτέρου τῶν Ἀπολλώνων ὅπως καὶ τῆς εὐρέσεως τῶν ἄλλων τριῶν ἀγαλμάτων, ὧν αἱ βάσεις μόνον διεσώθησαν.

Καὶ τῶν τελευταίων τούτων μὲν δυστυχῶς οὐδ' ἔγνος ἀνευρέθη, δὲν ὑπάρχει δὲ καὶ ἐλπίς πλέον ὅπως εὐρεθῶσι ταῦτα, τοῦ χώρου τοῦ περὶ τὸν ναὸν ἅπαντος καλῶς ἐρευνηθέντος. Εὐρέθησαν ὅμως πολλὰ τεμάχια τῶν κολοσσιαίων ἀγαλμάτων τῶν πέρυσι ἀνακαλυφθέντων καὶ δὴ καὶ ἡ ἐτέρα τῶν κνημῶν τοῦ ἐν τῷ Μουσεῖῳ ἀναστηλωθέντος.

Κατὰ τὸ μεσημβρινὸν ὅμως ἄκρον τῆς πρὸ τοῦ ναοῦ πλατείας, ἀπεκάλυψα βόθρον, ἀρχαιότερον τῆς μεταπερσικῆς ἐπιχώσεως, ἐν ᾧ εὐρέθησαν πλεῖστα ἀναθήματα. Μεταξὺ τούτων τὰ ἀξιολογώτερα εἰσὶ τὰ ἑξῆς: 1) Περὶ τοὺς πεντήκοντα σκαραβαίους, ὧν τινες ἰδιόρρυθμοι καὶ σπάνιοι. 2) Δώδεκα λίθοι διάτρητοι διαφόρου μεγέθους καὶ χρώματος, ὧν τινες φέρουσι καὶ ἀπλᾶς ἐγγλυφάς. 3) Δύο γύπες ἐξ αἰγυπτιακῆς πορσελάνης, ὧν ὁ ἕτερος φέρει ἔμπροσθεν γλυφὴν εἰκονίζουσαν αἰγυπτιακὴν θεότητα. 4) Δύο ἑλληπῆ εἰδώλια θεοτήτων αἰγυπτιακῶν ἐκ πορσελάνης. 5) Ποῦς ἐκ πηλοῦ, ἀναθηματικός, πεδιλοφόρος, φέρων τρῆμα πρὸς ἀνάρτησιν. 6) Περὶ τὰ ἑκατὸν μικρὰ ἀγγεῖα ρυθμοῦ βοιωτικοῦ (γεωμετρικοῦ) καὶ τινὰ πρωτοκορινθιακοῦ, ἀλλὰ τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα εἶνε ὅλως ἐφθαρμένα καὶ ἄχρηστα. 7) Χαλκοῦν εἶδωλιον πολεμιστοῦ, ἀρχαϊκῆς τέχνης. Σφύρα χαλκῆ καὶ ἄλλα τινὰ ἐργαλεῖα χαλκᾶ, οἰκοδομητικῆς χρήσεως. 8) Πλεῖστα τεμάχια πηλίνων πινάκων ἄλλων ἴσως γραπτῶν (ἀλλ' ἐξηλειμμένων) καὶ ἄλλων ἀναγλύπτων, εἰκονιζόντων τὸν Ἡρακλῆ παλαιόντα κατὰ λέοντος. Ταῦτα, ὡς εἶπομεν, εἰσὶ τὰ κυριώτερα τῶν εὐρημάτων τῆς ἐφεινῆς ἀνασκαφῆς.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐρεύνης τῆς περὶ τὸν ναόν, ἐπεχείρησα τὴν περαιτέρω ἀποκάλυψιν τῆς ὁδοῦ, τῆς ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὰ προπύλαια τοῦ ἱεροῦ, ἧς κατὰ τὰ παρελθόντα

ἔτη εἶχα ἀνασκάψει τμήμα κατὰ τὸ μέσον, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποίου ἀπεκαλύφθησαν τὰ ἐρείπια οἰκημάτων. Τοιαῦτα οἰκοδομήματα ἀπεκαλύφθησαν καὶ κατὰ τὸδε τὸ ἔτος, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας δὲν ἐξηρευνήθησαν ἐπαρκῶς.

86ριος 1907.

B. ΣΤΑΗΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΑΜΥΚΛΑΙΣ.

Τὴν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐκτελεσθεῖσαν ἀνασκαφὴν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος ἔμελλε νὰ ἐνεργήσῃ κατ' ἐντολὴν τῆς ἐν Μονάχῳ Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ὁ ἐπὶ τούτῳ κατελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὄλως ἀπροσδοκῆτως ἐναυθῶ ἀποθανὼν περιώνυμος ἀρχαιολόγος Ἀδόλφος Φουρτβαϊγκλερ. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὅμως ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία τιμῶσα τὸν πολὺκλαυστον ἄνδρα καὶ θέλουσα νὰ δημιουργήσῃ μνημεῖόν τι ἄξιον αὐτοῦ ἀπεφάσισε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν δαπάνην τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης καὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν πορισμάτων αὐτῆς ἐν ἰδίῳ συγγράμματι ἀφιερουμένῳ εἰς μνημόσυνον τοῦ ἀποθανόντος σοφοῦ ἀνδρός. Τὴν δ' ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀνέθεσεν εἰς τοὺς μαθητάς τοῦ Φουρτβαϊγκλερ κκ. Thiersch καὶ Fiechter, οὓς καὶ αὐτὸς εἶχε προσλάβει ὡς συνεργάτας ἐν τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ· καὶ ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἐκ τούτων δὲν ἦτο παρὼν, διήύθυνε τὴν ἀνασκαφὴν μόνος ὁ Fiechter, ἀρχιτέκτων ὑψηγῆτης ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ Πολυτεχνείῳ. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἔμελλε νὰ κατεδαφισθῇ ἢ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς τιμωμένη ἐκκλησία

τοῦ παρακειμένου τῷ ἀρχαίῳ ἱερῷ χωριδίου, προεβλέπετο δὲ ὅτι ἡ κατεδάφισις αὕτη ἔμελλε νὰ προσκρούσῃ, ὡς καὶ πράγματι προσέκρουσεν, εἰς ἐμπόδια παρὰ τῶν ἐγγχωρίων, ἀπεστάλην ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου καὶ ἐγώ, ἵνα ἐξομαλύνω πᾶσαν ἀναφυησομένην δυσχέρειαν. Εὐτυχῶς καὶ αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐπιχωρίων ἦσαν εὐλογοὶ καὶ μέτριαι, καὶ ἐκθυμότατα ἐβοήθησε τὸ ἔργον ἡμῶν ὁ δήμαρχος Σπάρτης κ. Κοπανίτσας ἀναλαβὼν νὰ ἐπιστατήσῃ αὐτὸς εἰς τὴν ἀνέγερσιν νέας ἐκκλησίας κτιζομένης δαπάνῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας εἰς ἀντικατάστασιν τῆς κατεδαφισθείσης, ὥστε ἡ κατεδάφισις συντελέσθη εὐχερῶς. Ἡ ἐξερεύνησις ὅμως τοῦ πέριξ χώρου δὲν ἔγινε πλήρης, ἅτε ἐπειγομένου νὰ ἀπέλθῃ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Γερμανίαν τοῦ κ. Fiechter.

Ἀφορμὴν πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης παρέσχον εἰς τὸν Φουρτβαϊγκλερ ἐπανειλημμέναι ἀνευρέσεις περιέργων ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων ἐνεπιγράφων ἀρχαϊκῆς ἐργασίας, ἅτινα εὐλόγως ὑπέλαθεν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ κτίριον τοῦ ὑπὸ Βαθυκλέους κατασκευασθέντος περιωνύμου θρόνου τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, τὸν ὁποῖον λεπτομερῶς μὲν, ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ λίαν ἀσαφῶς περιγράφει ὁ Παυσανίας. Ἐκ τῶν τοιούτων τεμαχίων πολλὰ ἐφαίνοντο ἐνφοκοδομημένα ἐν τοῖς τοίχοις τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, ὡσαύτως δὲ μέρος ἀρχαίου κρηπιδώματος κτιρίου διήρχετο ὑπὸ τὴν ἐκκλησίαν ταύτην, ὅθεν ἤλπιζεν ὁ Φουρτβαϊγκλερ ὅτι κατεδαφιζομένης αὐτῆς ἔμελλον ἐκτὸς τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων νὰ ἀνακαλυφθῶσι καὶ θεμέλια τοῦ κτιρίου τοῦ θρόνου, ὥστε ἔκ τε τῶν πρότερον εὐρημένων καὶ τῶν προσδοκωμένων ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων καὶ ἐκ τῶν θεμελίων νὰ κατορθωθῇ ἡ ἐξακριβῶσις τοῦ σχεδίου τοῦ θρόνου καὶ ἡ ἀναπαράστασις αὐτοῦ. Χάριν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ταύτης ἐργασίας εἶχε συμπαραλάβει ὡς συ-

νεργάτην τὸν μαθητὴν αὐτοῦ καὶ ἄριστον γνώστην τῆς ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς κ. Fiechter. Ἡ ὑφ' ἡμῶν ἐκτελεσθεῖσα ἀνασκαφή δὲν ἐδικαίωσε τὰς ἐλπίδας τοῦ Φουρτβαϊγκλερ κατὰ πάντα, διότι θεμέλιόν τι ἐκτὸς τοῦ καὶ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς φαινομένου μέρους κρηπιδώματος δὲν ἀνευρέθη, τὸ κρηπιδώμα δὲ τοῦτο, καίπερ δυνάμενον νὰ ἀνήκη εἰς τὸ κτίριον τοῦ θρόνου, δὲν συντελεῖ σχεδὸν οὐδαμῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναπαραστάσεως τοῦ σχεδίου αὐτοῦ. Ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια δυνάμενα νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸν θρόνον εὐρέθησαν ὄχι ὀλίγα, ἐν οἷς διαπρέπουσι δύο μικρὰ κιονόκρανα ἀρίστης ἐργασίας, ἔχοντα ῥυθμὸν σύμμικτον, ἥτοι δωρικὸν ἅμα καὶ ἰωνικόν, ὅπως πρωτοφανῆ δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαίας τέχνης. Παρὰ τὸν μέγαν ἀριθμὸν ὅμως καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀνευρεθέντων ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων ἢ ἀναπαράστασις τοῦ σχεδίου φαίνεται ἀμφίβολος, καίτοι ὁ κ. Fiechter ἔχει ἐλπίδας τινὰς εἰσέτι. Τινὰ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τούτων τεμαχίων φέρουσι καὶ βραχείας ἐπιγραφὰς ἀρχαϊκάς, δυσερμηνεύτους ὅμως καὶ πιθανῶς ἀχρήστους διὰ τὸ ἔργον τῆς ἀναπαραστάσεως. Ἐκ τε τῆς τέχνης δὲ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τεμαχίων καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων τῶν εἰρημένων ἐπιγραφῶν τὸ κτίριον δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο πολὺ παλαιόν, ἴσως δὲ νεώτερον τῶν Μηδικῶν.

Ἐκ τῶν λοιπῶν εὐρημάτων ἀξιοσημείωτον εἶνε τεμάχιον μαρμαρίνου ἀναγλύφου φέροντις ἐλλιπῆ ἀρχαϊκὴν ἐπιγραφὴν, ἐφ' οὗ διακρίνεται τὸ παρὰ τὴν δεξιὰν ὠμοπλάτην καὶ τὸ στέρνον μέρος ζῶου τινός, ἴσως κάπρου, προσέτι δὲ καὶ ἐπιγραφαί τινες ῥωμαϊκῶν χρόνων, ὧν αἱ πλείονες ἀναθηματικαὶ τῷ «Ἀπέλλωνι». Ἐν γένει τὸ κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου μέρος τοῦ ἱεροῦ, ἔνθα περιωρίσθη ἢ ἀνασκαφῆ φαίνεται πολλάκις κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἀνεσκαμμένον καὶ ὡς ἐκ τούτου πενιχρὸν εἰς ἀρχαιο-

λογικά εύρηματα, διότι και ἐκ τῶν εὐρεθέντων τὰ πλεῖστα ἦσαν ἐνωκοδομημένα ἐν τοῖς τοίχοις τῆς Ἀγίας Κυριακῆς ἢ ἄλλων κτιρίων ὄχι πολὺ παλαιότερων αὐτῆς. Ὀλίγον δὲ κατωτέρω τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ἀπεκαλύφθη ἱκανὸν τέως ἄγνωστον μέρος τοῦ περιβόλου τοῦ ἱεροῦ, πλησίον τοῦ ὀποίου εὐρέθησαν καὶ πολυάριθμα, ἀλλ' ὅλως ἀσήμαντα μικρὸν ἀναθηματικά ἀγγεῖα πῆλινα καὶ ὄστρακα ἀγγείων πρὸ πάντων γεωμετρικῶν, ὀλίγα δὲ καὶ προϊστορικῶν καὶ ὑστερωτέρων χρόνων. Κατωτέρω κατὰ τὴν κλιτὸν τοῦ λόφου δὲν ἐγένετο σκαφή τις, ἐλέγετο ὅμως ὅτι αὐτόθι ἀνευρέθη μικρόν τι χαλκοῦν εἰδώλιον νεανικῆς μορφῆς γυμνῆς φερούσης κράνος καὶ ἐχούσης τὸ σῶμα συγκεκαμμένον καὶ τοὺς πόδας διεστηκότας ὡς ἐν ἄλματι. Τὸ εἶδῶλιον τοῦτο παραχωρηθὲν ὑπὸ τῆς εὐρούσης αὐτὸ γυναικὸς κατετέθη εἰς τὸ ἐν Σπάρτῃ μουσεῖον, ἐκ δὲ τῆς εὐρέσεως αὐτοῦ ἐπιτρέπεται νὰ συμπεράνη τις ὅτι πιθανῶς δύνανται νὰ εὐρεθῶσιν αὐτόθι καὶ ἄλλα ἀναθήματα ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

Ἐκ τῶν εὐρημάτων τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μὴ ὀκώδη μετηνέχθησαν εἰς τὸ ἐν Σπάρτῃ μουσεῖον τοποθετηθέντα ἐν αὐτῷ προσωρινῶς κατὰ τὰ ἐνόητα καὶ καταγραφέντα ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ ὑπὸ Δ. Φιλίου γεγραμμένῳ χειρογράφῳ καταλόγῳ τοῦ μουσείου τούτου ὑπ' ἀριθ. 871-946. Οἱ δὲ ὀγκωδέστεροι καὶ ὀλιγώτερον σπουδαῖοι λίθοι, ἐν οἷς καὶ εἷς ἐνεπίγραφος, διὰ τὸν φόβον ἐνδεχομένης καταστροφῆς ἢ διαρπαγῆς μέλλουσι νὰ ἐνοικοδομηθῶσιν ἐν τῷ προστῷ τῆς νέας κτιζομένης ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Κυριακῆς κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε καὶ ὁρατοὶ νὰ εἶνε καθ' ἅπαν τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ εὐκόλως νὰ δύνανται νὰ ἐξαχθῶσι διὰ μικρᾶς δαπάνης ἄνευ βλάβης τῆς ἐκκλησίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ,
ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΟΡΧΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΝ ΦΩΚΙΔΙ.

Αί ἐν Χαίρωνείᾳ, παρὰ τὸν Ὀρχομένον καὶ ἐν Φωκίδι ἀνασκαφαὶ ἐξηκολούθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀπὸ τοῦ τέλους Ἀπριλίου μέχρις ὑπερμεσοῦντος τοῦ Νοεμβρίου.

Ἐν Χαίρωνείᾳ προήχθη σημαντικῶς ἡ σκαφή τοῦ παρὰ τὸν νῦν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν προϊστορικοῦ ἐκείνου τύμβου, ὅστις ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1902, ὅτε τὸ πρῶτον ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ ἤρχισε, δὲν ἔπαυσε παρέχων πληθὸς ἀγγείων, εἰδωλίων καὶ ἐργαλείων τοῦ νεολιθικοῦ αἰῶνος. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡ συναγωγή αὕτη ηὔξησεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ συναπαρτισθῶσιν ἐκ τῶν ἀπειροπληθῶν ὀστράκων πάμπολλα ἀξιόλογα μικρὰ καὶ μεγάλα ἀγγεῖα, πληροῦντα νῦν ἰκανὰς προθήκας τοῦ νεοδημήτου τῆς Χαίρωνείας μουσείου. Τὰ σημαντικώτερα τούτων εἶναι τὰ ἐπὶ λευκοῦ ἢ λευκοκιτρίνου ἐπιχρίσματος φέροντα γραφικὸν διάκοσμον μὲ χρῶμα κόκκινον, λαμπερόν, παχύρρευστον ¹⁾.

Ἐντὸς τῆς ἀρχαίας πόλεως Χαίρωνείας ἀνεσκάφη ἡ ὀρχήστρα τοῦ γνωστοῦ μικροῦ θεάτρου, τοῦ μικροτάτου πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι. Οὐδὲν ὅμως ἄξιον λόγου εὐρέθη. Ἄλλ' ὀλίγον κατωτέρω αὐτοῦ εἰς τὰ καλύπτοντα ὄλον τὸ ἔδαφος τοῦ σημερινοῦ χωρίου ρωμαϊκῶν καὶ βυζαντινῶν κτιρίων λείψανα εὐρέθησαν βάθρα τινὰ ἀγαλμάτων ρωμαϊκῶν χρόνων ἐνεπίγραφα, κίονες μονόλιθοι ἐκ γρανίτου καὶ

¹⁾ Συνεκολλήθησαν καὶ τέλεια ἀγγεῖα ἀπήρτισαν ὡσαύτως τὰ πέρυσιν ἐν τῷ τύμβῳ τοῦ Δραχμανίου εὐρεθέντα προμηκοναϊκὰ ἀγγεῖα, ἀνήκοντα εἰς τὸν πρῶτον μὲν χαλκοῦν αἰῶνα,

στυλοβάται προσέτι ἑλληνικῶν κτιρίων, παντελῶς κατὰ τᾶλλα κατεστραμμένων.

Παρά τὸν Ὀρχομενὸν ἀνεσκάφη τελείως ὁ μέγας τύμβος, ὅστις ἐκ τῆς δοκιμαστικῆς ἐργασίας τοῦ 1904 εἶχεν ἀποδειχθῆ ὕψος ἔχων ὀκτώ περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους. Ἡ ξηρασία τοῦ φθινοπώρου ἐπέτρεψε ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἐκ τοῦ κέντρου αὐτοῦ πάντες οἱ κατὰ τὸ πλεῖστον ὀγκώδεις φερτοὶ λίθοι, οἵτινες ἐσημάτιζον τὸν στερεὸν οὕτως εἰπεῖν πυρῆνα τοῦ τύμβου, ἔχοντα διάμετρον ἑπτὰ περίπου μέτρων καὶ ὕψος δύο. Κατὰ τοῦτο ὁ μυκηναϊκὸς οὗτος τύμβος τοῦ Ὀρχομενοῦ ὠμοιάζειν ἐντελῶς πρὸς τὸν πολὺ μικρότερον προμυκηναϊκὸν τοῦ Δραχμανίου, τὸν ὁποῖον πέρυσιν ἀνέσκαψα. Ἄλλ' ἐνῶ ὁ τοῦ Δραχμανίου παρέσχευ εἰς τὸ βάθος τάφον γυναικὸς μετὰ κτερισμάτων ποικίλων, ἦτοι ἀξιολόγων ἀγγείων καὶ χρυσῶν τινῶν κοσμημάτων, ὁ τοῦ Ὀρχομενοῦ ἀπεδείχθη ἄμοιρος παντὸς τοιοῦτου εὐρήματος. Τοιουτοτρόπως μένει ἀνεξήγητον, ποῖον σκοπὸν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ τεχνητῆ συσσώρευσις τῶν λίθων ἐκείνων καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἀνέγερσις τοῦ μεγαλοπρεποῦς τύμβου, ὅστις ἐξ ἀρχῆς ἐπιστεύθη ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κρύπτῃ ἄλλο τι ἢ τάφον σύγχρονον πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ εὐρεθέντα μυκηναϊκῶν μόνον ἀγγείων θραύσματα.

Ὀλίγον ἀπωτέρω αὐτοῦ παρὰ τὸ χωρίον Βρανέζι ἀνεσκάφησαν καὶ πάλιν τάφοι γεωμετρικῆς ἐποχῆς, οἵτινες παρέσχον ὠραῖα μεγάλα γεωμετρικὰ ἀγγεῖα καὶ χρυσᾶ τινα μικρὰ ἀντικείμενα.

Ἐν Φωκίδι, εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῶν ἀρχαίων Ἀδῶν, ἐγγὺς τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἐξάρχου, ἀνεσκάφησαν πάμπολλοι τάφοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήχθησαν πολύτιμα ἀγγεῖα τοῦ τετάρτου καὶ πέμπτου αἰῶνος, εἰδώλια καὶ προσωπεῖα, χαλκᾶ ἀντικείμενα, λάρνακες νεκρῶν πῆλιναι, στήλαι ἐνεπίγραφοι ἐπιτύμβιαι, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κοσμήματα,

συγκροτήσαντα τὴν πλουσίαν νῦν τοιούτων εὐρημάτων συλλογὴν τοῦ μουσείου τῆς Χαιρωνείας.

Ὅμοια ἀγγεῖα καὶ προσωπεῖα παρέσχον καὶ οἱ τάφοι τοῦ ἀρχαίου Πανοπέως, τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἁγίου Βλάσιος, ἔνθα ὁμοίως ἐπὶ χρόνον τινὰ ἐνηργήθη ἀνασκαφή.

Ὀλίγον ἀπωτέρω ἐζητήθη κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Παυσανίου τὸ Φωκικὸν λεγόμενον, ἧτοι τὸ κτίριον ἔνθα συνήρχοντο εἰς κοινὸν σύλλογον τῶν φωκικῶν πόλεων οἱ ἀντιπρόσωποι. Ὁ τόπος οὗτος, λεκάνη ἱκανῶς εὐρεῖα, κεῖται εἰς τὸν ἔσχατον μυχὸν τῆς μεταξὺ Δαυλείας καὶ Πανοπέως πεδιάδος, διαρρέεται ὑπὸ ποταμίου, ἔχει μεγάλην πηγὴν ὕδατος, Κεφαλόβρυσον λεγομένην, περικυκλώνεται ὑπὸ βουνῶν καὶ εἶνε ὠχυρωμένον κατὰ τὴν εἰσοδὸν καὶ τὴν ἔξοδον δι' ἀρχαίων φρουρίων, ὧν τὸ ἕτερον σώζεται σχεδὸν ἀκέραιον. Ἄλλ' ἐκ τοῦ κτιρίου δὲν εὐρέθη σωζόμενον ἄλλο τι πλὴν τῶν ὀγκωδῶν βάσεων μεγάλων στηλῶν.

Ἀποτελεσματικωτέρα ὑπῆρξεν ἡ ἔρευνα εἰς τὴν τρίοδον, ἧτις πολὺ μᾶλλον εὐλογον εἶνε νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ Σχιστὴ ὁδὸς τοῦ Παυσανίου παρὰ ἡ λεγομένη σήμερον Στενή, ἧτις περαιτέρω τῆς θέσεως τοῦ Φωκικοῦ φέρει ἐκ τῆς Βοιωτίας παρὰ τὸν Πανοπέα εἰς τοὺς Δελφούς. Ἡ τρίοδος αὕτη σχηματίζεται ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν Νταβελαιίκα μεταξὺ τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τοῦ Ξεροβουνίου (Κίρφιος), ἔμπροσθεν τοῦ μονήρους βραχῶδους λόφου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ μνημεῖον τοῦ Μέγα. Μεταξὺ τῶν βράχων τοῦ λόφου τούτου καὶ εἰς τὴν ρίζαν του εὐρέθησαν πλεῖστα λείψανα οἰκήσεων προϊστορικῶν, παρὰ δὲ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ χειμάρρου, ὅστις κατέρχεται ἐκ τοῦ Ζεμενοῦ, ἀπεκαλύφθησαν εἰς μέγα διάστημα τὰ ἐκ λίθων μεγάλων ἀποτελούμενα κράσπεδα τῆς ἀρχαίας ἀμαξιτῆς κατὰ τὸν χῶρον ἀκριβῶς ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποιον ὁ ἀρχαῖος μῦθος τοποθετεῖ τὰ κατὰ τὴν μοιραίαν συνάντησιν τοῦ Λαίου καὶ τοῦ Οἰδίποδος συμβάντα.

Εἰς τὸ χωρίον Δίστομον, ἦτοι τὴν ἀρχαίαν Ἄμβρωσον, ἀνεσκάφησαν τάφοι τινὲς ἑλληνικοὶ καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων, ἐξ ὧν εἷς περιεῖχε καὶ ἀξιώλογα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ κτερίσματα. Καὶ ἐπιγραφαὶ τινες ὑστέρων χρόνων εὐρέθησαν παρὰ τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου, ἧτις ἀναμφιβόλως εἶνε ἰδρυμένη ἐπὶ τῶν θεμελίων ἀρχαίου ἑλληνικοῦ ναοῦ.

Νοτιώτερον τέλος τοῦ Διστόμου παρὰ τὴν θάλασσαν δεξιὰ τῶν εἰσπλέοντι τὸν τῆς Ἀντικύρας κόλπον ἠρευνήθη ἀρχαία φωκικὴ πόλις, ἧτις καθόσον δυνάμεθα ἐκ τοῦ Στράβωνος νὰ εἰκάσωμεν ἐκαλεῖτο Μάραθος. Ἡ βραχυδῆς ἀκρόπολις, σήμερον Ἄγιος Θεόδωρος λεγομένη, ὑπέρεκειται τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ μεγάλου εἰς τὴν ἐγγὺς μονὴν τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ ἀνήκοντος ἐλαιῶνος. Πλεῖστα ἐρείπια σώζει ἡ πόλις αὕτη, ἧτις ὡς φαίνεται ἠρημώθη κατὰ τὸν τέταρτον ἤδη πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα. Τὸ δὲ νεκροταφεῖον αὐτῆς ἀπεδείχθη σῶζον πολλοὺς ἀθίχτους μυκηναϊκοὺς τάφους καὶ πολὺ πλειοτέρους ἑλληνικοὺς. Χρυσοὶ ὄρμοι ἐκ γεωμετρικῶν τάφων, ἀγγεῖα ἐκ τῶν τάφων τῶν κατόπιν χρόνων καὶ πολλὰ ἐκ τῶν μυκηναϊκῶν, ἔτι δὲ εἰδῶλια καὶ νησιωτικοὶ λίθοι ἦσαν τὰ εὐρεθέντα κτερίσματα, κατατεθέντα πάντα εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Χαιρωνείας.

Οἱ μυκηναϊκοὶ τάφοι ἀποτελοῦνται ἐκ μικρῶν χαμηλῶν τετραπλευρῶν δωματίων τειχισμένων μὲ μικροὺς λίθους. Οἱ τοῖχοι, καθ' ὅσον ἀνέρχονται, συγκλίνουν πρὸς τὰ ἔσω ὀλίγον, πλάκες δὲ εἶνε ἐπιτεθειμέναι ἐπ' αὐτῶν οὕτως, ὥστε ἡ ἐκ τῆς μιᾶς πλευρᾶς προβαλλομένη μακροτέρα νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς βραχυτέρας τῆς ἄλλης καὶ νὰ καλύπτῃ τοιοῦτοτρόπως μετ' αὐτῆς τὸν τάφον. Κλιμαξὶ ὀλίγων βαθμίδων φέρει κάτω τοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν διὰ μακρῶν λίθων τειχισμένην εἴσοδον αὐτοῦ. Οἱ ἀνοιχθέντες γεωμετρικοὶ τάφοι ἦσαν βόθροι πλήρης ἀνθρώκων, προερχομένων ἐκτῆς

καύσεως τῶν νεκρῶν. Οἱ ἑλληνικοὶ περιεῖχον σκελετοὺς
 τεθαμμένων νεκρῶν καὶ ἀσήμαντα ἀγγεῖα.

Δεκέμβριος 1907.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΛΥΚΟΣΟΥΡΑ.

Προσεχῶς περατοῦνται πιθανώτατα αἱ ἐργασίαι πρὸς
 τοποθέτησιν καὶ συγκόλλησιν τῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς Λυ-
 κοσοῦρας εὑρεθέντων ἀγαλμάτων καὶ λοιπῶν ἀρχαίων.

Κύριον ἡμῶν ἔργον ἦτο ἡ συγκόλλησις καὶ ἀνίδρυσις
 τῶν κολοσσαίων ἀγαλμάτων τοῦ Δαμοφῶντος, ἧτις ἐξετε-
 λέσθη, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἦτο δυνατόν, διὰ τοῦ τεχνίτου τοῦ
 ἐθνικοῦ Μουσείου Π. Καλούδη.

Διὰ τῶν εὑρεθέντων τεμαχίων κατωρθώθη νὰ συντελε-
 σθῆ καὶ νὰ ἀνιδρυθῆ ὅλος ὁ κορμὸς τῆς Δήμητρος μέχρι
 τῶν μηρῶν, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ κορμοῦ τῆς 'Αρτέμιδος'
 τοῦ ἀγάλματος τῆς 'Αρτέμιδος συνεκολλήθησαν καὶ οἱ πό-
 δες καὶ αἱ χεῖρες, ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον νὰ προσαρμοσθῶσιν
 εἰς τὸν κορμόν, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς Δήμητρος ἀπετελέσθη
 τὸ κάτω μέρος τοῦ δεξιῦ σκέλους καὶ τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ
 ἀριστεροῦ, ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν ἐγένετο δυνατόν νὰ προ-
 αρμοσθῶσιν εἰς τὸ λοιπὸν σῶμα.

Τῆς Δεσποίνης συνετελέσθησαν οἱ βραχίονες, τὸ ἄνω μέ-
 ρος τοῦ στήθους μετὰ τοῦ λαιμοῦ, διάφορα μέρη τῶν μετ'
 ἀναγλύφων ἐνδυμάτων, τὸ περὶ τοὺς μηρούς μέρος, κα-
 λυπτόμενον ὑπὸ τοῦ κεκοσμημένου δι' ἀναγλύφων ἱματίου
 καὶ ἔχοντος εἰσέτι μέρος τῆς κίστης, ἧς ἕτερον μικρὸν τε-
 μάχιον εὑρηται ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τῆς θεοῦ.

Τοῦ Ἀνύτου εὐρέθησαν καὶ συνεκολλήθησαν μόνον διάφοροι πλάκες μετὰ πτερυγίων, αἵτινες ἦσαν ἀνηρτημένα κατὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ θώρακος αὐτοῦ, καὶ ὀλίγα μέρη ἐκ τῶν σκελῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Ἐπίσης κατηρτίσθησαν πολλὰ μέρη τοῦ θρόνου, ἐφ' οὗ, ὡς φαίνεται, ἦσαν ἀνάγλυπτοι πτυχαὶ ὑφασμάτων.

Ἡ καταστροφή εἶνε δυστυχῶς μεγάλη καὶ αἱ ἐλλείψεις πλεῖσται, ἐν τούτοις καὶ τὸ μικρὸν μουσεῖον τῆς Λυκοσούρας διὰ τῆς ἀνιδρύσεως τῶν ἀγαλμάτων τούτων γίνεται ἐν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων δευτερευόντων μουσείων ἡμῶν, καὶ ἡ ἀναπαράστασις τῶν ἀγαλμάτων δύναται ἤδη εὐκόλως νὰ γίνῃ σχεδὸν μετ' ἀπολύτου βεβαιότητος τῇ βοηθείᾳ καὶ τῶν πληροφοριῶν τοῦ Πausανίου.

Πλὴν τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Δαμοφῶντος συνεκολλήθησαν καὶ τοποθετοῦνται διάφορα ἄλλα δευτερευούσης σημασίας γλυπτὰ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξέχουσι μία πλουσίως δι' ἀρχιτεκτονικῶν κοσμημάτων κεκοσμημένη ἱερὰ τράπεζα, καὶ ἑτέρα, πιθανῶς ὁμοία ἱερὰ τράπεζα, ἐπὶ τῆς προσόψεως τῆς ὁποίας εἶνε ἀναγεγλυμμένοι δύο λέοντες ἀντωποί, ἔχοντες τοὺς προσθίους πόδας ἐπὶ μεγάλου κυμβάλου.

Τὰ μικρότερα τεμάχια τοποθετοῦνται ἐπὶ θηκῶν κατασκευασθεισῶν διὰ τῶν χονδρῶν σανίδων, αἵτινες εἶχον ὑπολειφθῆ ἐκ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ μουσείου.

Πρόεβην πρὸς τούτοις εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν διαφόρων οἰκοδομημάτων, ἅτινα εἶχον ἐπικαλυφθῆ δι' ἰλύος κατὰ τὸν παρελθόντα δριμὺν χειμῶνα, καὶ εἰς μικρὰν συμπληρωτικὴν ἀνασκαφὴν ἐπὶ τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ μεγάρου, διὰ δύο ἐργατῶν, οἵτινες πλὴν τῶν ταχτικῶς ἐργαζομένων ἐν τῷ μουσεῖῳ, ἦσαν ἐνίοτε ἀναγκαῖοι διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν λίαν ὀγκωδῶν τεμαχίων.

Κ. ΚΟΥΡΟΥΝΙΩΤΗΣ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΕΥΒΟΙΑΙ

Ὅπως ἀκριθέστερον ὀρισθῆ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐτάφησαν οἱ νεκροὶ ἐν τοῖς παρὰ τὴν Χαλκίδα γνωστοῖς ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τάφοις, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ σκάψωμεν περὶ τὴν συστάδα τῶν ἐπτὰ τάφων, ἔνθα ἕνεκα τῆς τοῦ λίθου μείζονος σκληρότητος ὑπῆρχεν ἐλπίς ὅτι οἱ εὐρεθησόμενοι τάφοι ἔμελλον νὰ εἶνε κενοὶ χώματος. Καὶ εὐρομεν μὲν πέντε τάφους περὶ τὴν συστάδα ταύτην, ἀλλ' ἀτυχῶς καὶ τούτους πλήρεις χώματος. Τῶν τάφων τούτων ἰδίας μνείας εἰς εἶνε ἄξιος διὰ τε τὸ μέγεθος αὐτοῦ (πλάτ. μ. 3 μῆχ. 2 ὕψ. 1,60) καὶ διότι ἐν αὐτῷ οἱ νεκροὶ ἔκειντο ἐπὶ δύο στρωμάτων, ὁ μὲν εἰς βάθος μ. 1,20, ὁ δὲ κάτωθεν αὐτοῦ μετὰ στρώμα ἄμμου μ. 0,40. Τὰ ὀστᾶ τῶν νεκρῶν τοῦ μὲν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ στρώματι ἦσαν τετριμμένα λίαν, τοῦ δὲ ἐν τῷ βαθυτέρῳ εὐρέθη ὁ σκελετὸς σχεδὸν πλήρης ἐν δεξιᾷ τῆς εἰσόδου κείμενος. Τὸ κρανίον ἔκειτο πρὸς ἀνατολὰς μετὰξὺ δύο λίθων, τὰ δὲ ἄλλα ὀστᾶ ἐπὶ εὐθείας γραμμῆς μὴ ὑπερβαίνουσης τὸ μέτρον, ἐξ οὗ καταδείκνυται ὅτι τὰ ἄκρα δὲν ἦσαν κεκαμμένα ἀλλὰ τεταμένα. Τούτου τοῦ σκελετοῦ διεσώσαμεν τὰ ὀστᾶ τῆς κεφαλῆς, ἅτινα εἶνε λεπτὰ καὶ εὐθρυπτα, τέσσαρας ὀδόντας, τῶν πλευρῶν τινὰς καὶ τὸ ἔτερον τῶν μηρικῶν ὀστῶν. Ἐν τοῖς τάφοις τούτοις εὐρέθησαν νέα εἶδη ἀγγείων καὶ ἐκ τῶν λεγομένων κατόπτρων ἐν ἔχον ἀρτάνην δικελλοειδῆ, ὡς καὶ τινὰ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀλλὰ φέρον ἐν τῷ μέσῳ ὀπήν, ἵνα που ἀναρτᾶται. Τῶν ἀγγείων τούτων ἐν μὲν εἶδος εἶνε πρόχει ἐχουσαι γάνωμα ἐρυθρὸν καὶ λαβὴν, βᾶσιν δὲ στρογγύλην ἢ περὶ τὸν ὀμφαλὸν πεπιεσμένην, λαιμὸν μακρὸν πῶς καὶ καὶ στόμιον ῥαμφοειδές. Ἐτερον εἶδος εἶνε ποτήριον μέλαν ἐχον λαιμὸν πλατυνόμενον ἐν τοῖς χεῖλεσι πρὸς τὰ ἔξω,

φέρων δὲ λαβὴν ἢ προεξοχὴν κυρτὴν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὀξεῖαν περὶ τὸ ἄκρον. Καὶ πρόχοι μὲν εὐρέθησαν ἕξ, ὧν αἱ μὲν τρεῖς ἀκέραιαι, αἱ δὲ ἄλλαι τεθραυσμέναι, ποτήρια δὲ δύο, ὧν τὸ μὲν ἔχει λαβὴν, τὸ δ' ἄλλο κυρτὴν προεξοχὴν. Πρὸς τούτοις εὐρέθησαν περόναι χαλκαῖ καὶ ἄλλα πῆλινα ἀγγεῖα ὅμοια τοῖς πέρυσιν εὐρεθεῖσιν.

Γινώσκοντες ὅτι ἐν Καρυστίᾳ ὑπῆρχον τάφοι θολωτοί, ὧν ἡ κορυφὴ πρὸ πολλοῦ εἶχε καταπέσει, ἐπεχειρήσαμεν τὴν διερεύνησιν αὐτῶν. Καὶ πρῶτον μὲν τοῦ ἐν Ὁξυλίθῳ ὄντος. Τούτου ἡ διάμετρος ἐπὶ τῆς βάσεως εἶνε μέτ. 4,60, τὸ δὲ σφζόμενον ὕψος τὸ μέγιστον τρία μέτρα. Εἶνε κατεσκευασμένος ἐξ ἐγγχωρίων λίθων ἀκατεργάστων προσηρμοσμένων ἄνευ τινος ὕλης συνδετικῆς, τῶν μεταξὺ μικρῶν κενῶν πληρουμένων δι' ἄλλων λίθων μικροτέρων. Ἡ εἰσοδος αὐτοῦ καὶ ἡ θύρα, ἥς τὸ πλάτος ἐπὶ τῆς βάσεως εἶνε μ. 0,80 ἦτο κατεστραμμένη. Ὡς ἐγένετο ἡμῖν δῆλον ἐκ τῶν σφζομένων ὀστῶν καὶ ἐκ τῶν κτερισμάτων, οἱ νεκροὶ ἔκειντο ἐκατέρωθεν τῆς εἰσόδου καὶ ἀντικρὺ αὐτῆς, εἷς δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ, ὅστις ἦτο κεκαυμένος. Πλὴν τῶν ἀνθρωπίνων ὀστῶν συνελέξαμεν καὶ πληθὺν ὀστῶν ζώων, βοῶν, προβάτων, αἰγῶν, χοίρων, κυνῶν. Κτερίσματα μνείας ἄξια πλὴν πλήθους συντριμμάτων Μυκηναϊκῶν ἀγγείων εὐρέθησαν καὶ τὰδε: 1) λίθος ἀγάτης ἀνήκων πιθανῶς εἰς ὄρμον γυναικὸς φέρον ἔγγλυφον ἀντιλόπην ἐν μέσῳ δένδρων, 2) ἐπτὰ κόκκοι ὄρμου, ὧν ὁ μὲν λίθου σαροῖου διατρήτος καὶ ἔχων ἐντομάς, πέντε ἐκ μάζης ὑαλοειδοῦς κυανοῖ, εἷς ἐκ χρυστάλλου φυσικοῦ, 3) μικρὸν πτηνὸν ἐκ χρυστάλλου καθήμενον ἐπὶ βάσεως διατρήτου, 4) εἴκοσι καὶ ἕξ σπονδύλια ἢ κομβία ἐκ πυρίτου λίθου διαφόρου μεγέθους καὶ χρώματος, 5) ἡμισέληνος μικρὰ μολυβδίνη περὶ τὸ ἄκρον ὀξεῖα, 6) πλεῖστοι φθοειδεῖς χάλικες ποτάμιοι ἢ θαλάσσιοι ποικίλοι τὸ χρῶμα καὶ τὸ μέγεθος.

Δεύτερον θολωτὸν τάφον ὅμοιον μὲν κατὰ τὰ ἄλλα, μείζονα δὲ καὶ κάλλιον σφζόμενον διηρευνήσαμεν τὸν ἐν ἀριστερᾷ τῆς εἰς *Κατακαλοῦ* ἀγούσης ὁδοῦ παρὰ τὸ Βρυσακί, εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας τῶν Ταμυνῶν ἢ τοῦ νῦν Ἀλιβερίου. Τούτου ἡ εἴσοδος μήκους μ. 3,90 ἦν ἔξωθεν καλῶς κεκαλυμμένη διὰ χώματος καὶ διὰ τοῦτο ἀφανής. Ὑπεράνω αὐτῆς καθ' ὅλον τὸ μῆκος σχηματίζεται τρίγωνον, ὡς καὶ ἐν τοῖς τῶν Μυκηνῶν ὁμοίοις τάφοις, ὅπερ ἔσωθεν μὲν ἦτο ἀνοικτὸν, ἔξωθεν δὲ πεφραγμένον ὑπὸ τοίχου πάχους μ. 1,30. Ἡ θύρα κειμένη πρὸς δυσμὰς ἔνδον ἀναλημμάτων μήκους μ. 6,95 ἔχει ὕψος μὲν 1,65 μ. πλάτος δὲ 0,80 μ. φέρει δὲ ὑπέρθυρα, ὧν τὸ μὲν ἔξωθεν τὸ πρὸς τὴν ὁδὸν ἔχει μῆκος 1,53, πάχος 0,37, πλ. 0,57, τὸ δὲ ἔσωθεν μῆκος μὲν 1,88 μ. πάχος 0,30, πλ. 0,56. Πᾶσα δὲ ἡ εἴσοδος ἢ μεταξὺ τῶν δύο ὑπερθύρων καλύπτεται ὑπὸ δύο μόνον λίθων. Ἡ διάμετρος τοῦ τάφου ἐπὶ τῆς βάσεως εἶνε μ. 5,60, τὸ σφζόμενον μέγιστον ὕψος 4,70, τὸ δ' ἐλάχιστον 3,50. Οἱ νεκροὶ ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ πάντες ἦσαν κεκαυμένοι, εὐρέθησαν δὲ εἰς βάθος 0,80 τοῦ μέτρου κάτωθεν ὀστέων, βοῶν, προβάτων, αἰγῶν καὶ χοίρων. Πλὴν ἐλαχίστων θραυσμάτων μὴ δυναμένων νὰ ἀποτελέσωσιν ἀγγεῖον πλῆρες καὶ τινῶν ὀστέων ἡμικαύστων οὐδὲν ἄλλο ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ εὑρομεν. Ὡς εἰκάζομεν, τὰ κτερίσματα τῶν ταφέντων νεκρῶν ἦσαν τεθειμένα ἐπὶ τοῦ ἄνωθεν τῆς εἰσόδου ὑπάρχοντος τριγωνοειδοῦς κενοῦ, διηρπάγησαν δὲ ὑπὸ τοῦ τὸ πρῶτον κατελθόντος ἐκ τῆς καταπεσοῦσης κορυφῆς.

Τρίτον τάφον ὅμοιον κατὰ τὰ ἄλλα τοῖς προειρημένοις ἀλλὰ μικρότερον καὶ μὴ ἔχοντα ὑπεράνω τῆς εἰσόδου τριγωνοειδὲς κενὸν εὑρομεν παρὰ τὴν κώμην Μπελλούσια ἐν ἀριστερᾷ τῆς εἰς Κύμην ὁδοῦ. Καὶ τούτου ἡ εἴσοδος ἔξωθεν ἦτο καλῶς πεφραγμένη διὰ χώματος λίαν πεπιεσμένου.

Ἐχει διάμετρον ἐπὶ τῆς βάσεως 4,20, ὕψος δὲ 2,95. Τοῦ τάφου τούτου ἡ κορυφή σχεδὸν σφίζεται, διότι τὸ ἡμισυ τῆς πλακὸς τῆς καλυπτοῦσης αὐτὴν κεῖται κατὰ χώραν. Τὸ μῆκος τῆς εἰσόδου κειμένης πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ τῆς ἔξωθεν μέχρι τῆς ἔσωθεν θύρας εἶνε μ. 2,75, καλύπτεται δὲ ὑπὸ πέντε λίθων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπερθύρων τῆς ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν θύρας. Καὶ ἐν τούτῳ εὐρέθη πλῆθος ὀστῶν ζώων ἀναμίκτων ἀνθρωπίνοις. Κτέρισμα εὐρομεν μόνον ἐν σπονδυλίῳ μικρὸν ἐκ πυρίτου λίθου, θραύσματα δὲ ἀγγείων τινὰ σύγκεινται ἐκ δύο στρωμάτων, ὧν τὸ μὲν ἔξωθεν ἐρυθρόν, τὸ δ' ἔσωθεν ὑποπράσινον.

Ἐν Ὁξυλίθῳ ἐν θέσει Πτελέα πέραν τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ εὐρομεν οἰκοδόμημα τετράγωνον ἐκ μεγάλων λίθων πεποιημένον, ὅπερ κοινῶς μὲν καλεῖται πύργος, πράγματι δὲ εἶνε ἀρχαῖος ναός. Τούτου τὸ μὲν μῆκος εἶνε μ. 8,35, τὸ δὲ πλάτος 6,17. Τὸ πάχος τοῦ προσθίου τοίχου καὶ τῶν ἑκατέρωθεν πλευρῶν εἶνε 0,90, τοῦ δὲ ὀπισθίου 0,60. Εἰς ἀπόστασιν μέτρων 5,85 ἀπὸ τῆς προσόψεως ὑπάρχει διάσσημος τοῖχος μήκους 4,45, πάχους 0,60. Τὸ ὕψος τοῦ μὲν τοίχου τῆς προσόψεως εἶνε 1,10, τοῦ δὲ ὀπισθίου, 1,90. Ἡ κατασκευὴ τῶν τοίχων ἔσωθεν δὲν εἶνε οἶα καὶ ἔξωθεν, διότι, ἐν ᾧ ἔξωθεν οἱ τοῖχοι εἶνε ἐκ μεγάλων τετραγώνων ἢ τριγωνικῶν λίθων, ὧν ὁ μέγιστος εἶνε μήκους μ. 2,90, ἀνευ παρεμβολῆς μικροτέρων ἔσωθεν εἶνε ἐκ μικρῶν. Τὸ ἀπὸ τῆς προσόψεως μέχρι τοῦ διαμέσου τοίχου διάστημα εἶνε ἐπεστρωμένον κεράμοις τετραγώνοις, μήκους 0,60, πλ. 0,50, πάχ. 0,005. Ἐκ τῆς στρώσεως ταύτης καὶ ἐξ ὑπερθύρου μαρμαρίνου μήκους 1,69, ὅπερ εἶνε τετοιχισμένον ἐν τῷ διαμέσῳ τοίχῳ, πειθόμεθα ὅτι ὁ ναὸς οὗτος πολλὰς ἔπαθε τὰς διασκευὰς καὶ μεταβολὰς. Ἐν δεξιᾷ τῆς προσόψεως ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς σφίζεται προέκτασις τοῦ τοίχου μήκους 2,30.

Ἐν δὲ τῷ ἀγρῷ τοῦ Βελισαρίου ἐν πληθύϊ θραυσμάτων ἀμφορέων καὶ ὑδριῶν προερχομένων πάντως ἐξ ἀγγειοπλαστείου ἐκεῖ που ὄντος εὐρέθη οὓς ἀμφορέως, ἐφ' οὗ εἶνε τετυπωμένη γλαυξ ἄντωπός.

Τελευταῖον ἐσχάψαμεν ἐν Ἐρετρίᾳ κατὰ πρῶτον μὲν ἐν τῷ ἀγρῷ Ἰωάννου Βράκα. Ἐνταῦθα εὔρομεν ἑπτὰ τάφους, ὧν εἷς καλυβίτης, πέντε λάρνακες ἐκ ψαμμίτου λίθου καὶ εἷς κλειδωτός. Καὶ ἐν μὲν τῷ καλυβίτη εὐρέθη σκύφος ἔχων κοσμημάτα ἔκτυπα καὶ ὑδροχόη μικρὰ ἔχουσα λαβὴν στρεπτήν. Ἐν μιᾷ τῶν λαρνάκων, ἔνθα ἦτο τεθαμμένη γυνή εὐρέθη χρυσοῦς δακτύλιος ἔχων ἐπὶ τῆς σφενδόνης κεφαλὴν μεδούσης, κάτοπτρον μετὰ λαβῆς ἐχούσης περίβλημα ξύλινον, πυξίς μικρὰ ἄνευ γραφῶν καὶ ληκύθιον. Ἐν ἄλλῃ λάρνακι εὐρέθησαν τρεῖς λευκαὶ λήκυθοι ὕψους 0,33 τεθραυσμέναι ὑπὸ τοῦ καταπεσόντος πώματος τοῦ τάφου. Ἐν τῇ μικροτέρᾳ δὲ τῶν λαρνάκων εὐρέθησαν δύο ὑάλινα μυροδόχα ἀγγεῖα, ὧν τὸ ἕτερον ἀκέραιον. Ὁ κλειδωτός τάφος περιεῖχε δύο φιάλας τεθραυσμένας.

Ἐν δὲ τῷ ἀγρῷ τῶν ἀδελφῶν Ρούστων σκάψαντες εὔρομεν δέκα τάφους, οἵτινες ἀτυχῶς ἦσαν πλήρεις ὕδατος, οὗ ἕνεκα αἱ ἐν ταῖς εὐρεθείσαις λευκαῖς ληκύθοις εἰκόνες πᾶσαι ἦσαν βεβλαμμέναι. Ἐν τούτοις εὐρέθησαν ὀκτὼ ὑδροχόαι, τρία ἀλάβαστρα, ὧν τὰ δύο μέλανα, εἴκοσι καὶ ἕξ ληκύθια ἐρυθρομέλανα μετὰ γραφῶν ἢ κοσμημάτων, δέκα ἕξ φιάλαι, οἰνοχόη μετὰ κοσμημάτων κιτρίνων, δύο πηλῖναι χελῶναι, μικρὰ πηλῖνη πυξίς, σκύφος, εἴκοσι καὶ τέσσαρες λήκυθοι ἐρυθρομέλαιναι μετὰ γραφῶν ἢ κοσμημάτων καὶ λευκαί, ὧν αἱ εἰκόνες εἶνε ἐφθαρμέναι. Ἐν ἐνὶ δὲ τούτων, ἐν τάφῳ γυναικὸς εὐρέθησαν καὶ τάδε: 1) ζευγος ἐνωπίων χρυσῶν, ἐν οἷς εἰκονίζεται γυνή, ἣν πειρᾶται νὰ ἀρπάσῃ ἀνὴρ ἐν δεξιᾷ αὐτῆς ὧν ἐν ἀριστερᾷ εἰκονίζεται ἰών ὀρμῶν πρὸς τὸν ἄνδρα. Τὰ ἐνώτια φέρουσι κά-

τωθεν χρυσούς, ἀφ' ὧν κρέματα θαλάσσιον ὄστρακον. Ἐν τῷ ἐνὶ τῶν ἐνωτίων λείπει εἷς χρυσὸς καὶ ἡ δεξιὰ ρόδαξ, ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ λείπουσι δύο χρυσοί. 2) δακτύλιος χρυσοῦς στρεπτός ἔχων σφενδόνην ἀμυγδαλοειδῆ φέρουσαν κόσμημα. 3) μικρὸς δακτύλιος χρυσοῦς παιδὸς μετὰ σφενδόνης ἄνευ κοσμήματος. 4) ἔμβλημα (médaillon) χρυσοῦν περιδεραίου ἔχον ἄνωθεν ρόδακα, οὐδὲν δὲ εἰκόνιζον, ἐπειδὴ, ὡς φαίνεται, ἡ εἰκὼν ἦτο πεποιημένη ἐξ ὕλης εὐφθάρτου, ἣτις περιρρυεῖσα κατέλιπε τὴν ἐπιφάνειαν ἀνώμαλον. 5) ὅμοιον τῷ προειρημένῳ μικρότερον καὶ ἄνευ ρόδακος.

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ 1907

Αἱ ἐφ' ἔτος ἀνασκαφαὶ τοῦ ἐν Ὀρωπῷ Ἀμφιαρείου ἤρξαντο τῇ 23ῃ ἰουλίου, διεκόπησαν δὲ ὀκτωβρίου φθίνοντος. Ἔργασίαι ἐγένοντο ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὄχθῶν τοῦ χειμάρρου.

Α') Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης. Ἐν τοῖς πρὸς Δ. τοῦ ναοῦ (τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ λαμβανομένης ὡς ἀνατολικῆς πλευρᾶς) μεταγενεστέροις ὀματίαις, ἐπαναληφθείσης τῆς σκαφῆς, ἠρέθησαν τεμάχια εἰδωλίων πηλίνων, τεμάχιον μαρμαρίνου Ἐρμοῦ τετραγώνου καὶ τεμάχια πηλίνης λουτροφόρου μελαμμόρφου τῆς 5^{ης} π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, ἐφ' ὧν σφίζεται κεφαλὴ καὶ πούς ἵππου καλπάζοντος πρὸς δεξιὰ.

Β') Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης. Ἐπανελήφθη ἡ σκαφὴ τοῦ ἀγροῦ ὄν, ὡς καὶ πέρυσιν ἐρρήθη, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑται-

ρεία ἔχει ἀγοράσασα παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ Σπυρ. Κολληγεώργα. Ἐν τῷ ἀγρῷ τούτῳ ἐκατέρωθεν τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ, ἣτις ἄγει ἐξ ἀνατολῶν διὰ τοῦ ἐτέρου ἀγροῦ τῆς Ἐταιρείας (πρ. Σπυρ. Κολληστάση), ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἄλλα ἐν Ρωμαϊκοῖς χρόνοις μετασκευασθέντα δωμάτια, ὧν τινὰ φέρουσιν ἔτι λευκὸν χρῶμα ἐπὶ τῶν τοίχων. Ἐνταῦθα ἠύρεθῃ κρίκος χρυσοῦς ἐνωτίου συγκείμενος ἐκ κεφαλῆς λέοντος καὶ σώματος ὄφειδοῦς, διαμέτρου 0.015 (ἀπόκειται νῦν ἐν τοῖς χρυσώμασι τοῦ Ἀθηνῆσιν Ἀρχαιολογικοῦ μουσείου), ἔτι δὲ τεμάχια πηλίνων σκύφων μετ' ἐκτύπων κοσμημάτων, σταθμίον χαλκοῦν τετράγωνον (0.057, πᾶχ. 0.005) φέρον ἐπιγραφὴν Ἀμφιαράου καὶ τεμάχιον μαρμαρίνης στήλης, ἐφ' οὗ σφύζεται τὸ δεξιὸν ἡμισυ ἐπιγραφῆς, προξενίας τῶν Ὠρωπίων τῆς 3^{ης} π. Χρ. ἑκατονταετηρίδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΕΓΕΑ

Ὁ παρὰ τὸ χωρίον Μαυρίκι τῆς Τεγέας ἐρευνηθεὶς ὑφ' ἡμῶν ναὸς διασφύζει μόνον τὸ $\frac{1}{3}$ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ στυλοβάτου, ἐκ δὲ τῶν διαφόρων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν διετηρήθησαν μικρὰ συντρίμματα ἐπὶ τοῦ ναοῦ καὶ περίξ αὐτοῦ εὐρεθέντα. Τὸ ὑλικόν, ἐξ οὗ κατεσκευάσθη τὸ κτίριον ὅλον συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν θεμελίων κατὰ μέγα μέρος, εἶναι μάρμαρον, διότι οὐχὶ μακρότερον τῆς ἡμισείας ὥρας εὐρίσκονται τὰ ἀρχαῖα λατομεῖα τοῦ γνωστοῦ μαρμάρου τῶν Δολιανῶν. Μέγεθος, καθόσον ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ μέτρησις ἀκριβῆς ἐπὶ τοίχων θεμελίων, τοῦ

ναοῦ εἶναι 14×6 . Τύποι βάσεων κιόνων ἀνεγνωρίσθησαν τέσσαρες ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ στυλοβάτου, ὥστε κατὰ ταῦτα ὁ ναὸς ἦτο πρόστυλος. Πτερόν δὲν ὑπῆρχεν, εἶναι δὲ ἄγνωστον, διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ στυλοβάτου, ἂν καὶ κατὰ τὴν δυτικὴν πλευρὰν ὑπῆρχε στοά. Ὁ ρυθμὸς εἶναι δωρικός καὶ χρόνων ἀρχαίων, τοῦ τέλους τοῦ 6^{ου} π. Χ. αἰῶνος. Τὰ κιονόκρανα ἐν τούτοις διαφέρουσι. Ἐν ᾧ τὰ πλεῖστα συντρίμματα δεικνύουσι τὸν γνωστὸν τύπον τοῦ ἀρχαίου κιονοκράνου μετὰ τοῦ ἐξωγκωμένου ἐχίνου καὶ τῶν δακτυλίων, ἐπὶ δύο ἄλλων τεμαχίων ἀντὶ μὲν τῶν δακτυλίων παρατηρεῖται ἀπλοῦν κύμα, ὑπ' αὐτὸ δὲ γλυπτὸν ἀνθέμιον μετὰ φύλλων ἐναλλάξ εἰς ὄξυ καὶ πλατὺ ληγόντων. Ταῦτα ὑπενθυμίζουσι μὲν τὸ κιονόκρανον τοῦ ἐν Ποσειδωνίᾳ ναοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐντελῶς ὅμοια.

Ἐκ γλυπτῶν εὐρέθησαν μόνον τεμάχια μικρὰ κολοσσι-κοῦ ἀγάλματος μετὰ πλατυτάτων πτυχῶν, ὡς αἱ τῶν ἀγαλμάτων τῆς Λυκοσούρας. Συντρίμματα πηλίνων εἰδωλίων εὐρέθησαν πολλὰ, ἐξ ὧν περὶ τὰ 10 παριστῶσιν ἀσφαλῶς Ἄρτεμιν. Ἐνεκα τούτων καὶ πολλῶν πηλίνων ζωαρίων, ἰδίως κυνῶν, καὶ τῶν βελῶν, ἐξ ὧν ἠρίθμησα περὶ τὰ 30, ὑποθέτομεν, ὅτι ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ἐλατρεύετο ἡ Ἄρτεμις. Ἐν τοῖς βαθυτέροις στρώμασι ἐφάνησαν πολλὰ χαλκᾶ τῆς γεωμετρικῆς ἐποχῆς, ὡς καὶ τινα ἀγγεῖα, δεικνύοντα, ὅτι καὶ παλαιότερον τοῦ μαρμαρίνου ναοῦ ἐτελεῖτο ἐνταῦθα λατρεία.

Ἐν Ἀρβανιτοκερασιᾷ ἐξετέλεσα μικρὰν ἀνασκαφὴν ὀρίσασαν διὰ τοῦ εὐρεθέντος πλήθους κορῶν ὁμοίων πρὸς τὰς περιφήμους τοῦ Ἁγ. Σώστη τὴν θέσιν τεμένους Δήμητρος. Ἐν Τεγέα αὐτῇ παρὰ τὸ χωρίον Ἴμβραῆμ-Ἐφένδη ἀπεκαλύφθη ἀρχαῖον πολυάνδριον, τετράγωνος δηλ. περίβολος ἐξ ὀγκολίθων περικλείων ἐννέα σκελετούς. Ὅτι οἱ

σκέλετοί οὗτοι ἀνήκουσιν εἰς πολεμιστάς ταφέντας ὑπὸ τῆς πόλεως καθιστᾶ πιθανὸν στήλη ἐνεπίγραφος μετ' ὀνομάτων ἀνδρῶν γεγραμμένων κατὰ φυλάς εὐρεθεῖσα 2 μέτρα μακρὰν τοῦ περιβόλου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Δεκεμβρίου 1907.

ΚΩΝΣΤ. Α. ΡΩΜΑΙΟΣ, Καθηγητής.

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΑΡΚΑΔΙΑ

Μεταβάντες εἰς Ἀρκαδίαν κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος θέρους, ἐξετελέσαμεν προκαταρκτικὰς τινὰς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλφειοῦ ἐν τῇ λεκάνῃ τῆς Μεγαλοπόλεως, ἐφ' ὅσον ὁ βραχὺς ἄχρι τῆς ὑετώδους ὥρας τοῦ ἔτους χρόνος ἐπέτρεπεν.

Α'. Ἐν πρώτοις δοκιμαστικὴν σκαφὴν ἐνηργήσαμεν παρὰ τὸ χωρίον Βρωμοσέλλαν, ὑπεράνω τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας *Θωκνίας*, ἐπὶ λοφοσειρᾶς, παρ' ἣν ὁ ῥύαξ Ἀμίνιος ἐνοῦται μετὰ τοῦ Ἐλισσῶντος, συμβάλλοντος μικρὸν πορρωτέρω εἰς τὸν Ἀλφειόν. Τοιαύτην ἀπόπειραν ἐπέβαλεν ἡ παρὰ Πausanίᾳ παράδοσις, καθ' ἣν ἡ *Θωκνία* (= *Κνωσία*, ὡς ἐκ πολλῶν δεδομένων ἐξάγεται) ἐκτίσθη ἀρχικῶς ἐπὶ τοῦ λόφου ὑπὸ τοῦ Θώκνου υἱοῦ τοῦ Λυκάονος (Πaus. Η', 3, 2). Πολλὰ δοκιμαστικὰ αὐλακεῖς ἀνοιγεῖσαι εἰς τὰς τρεῖς αὐτόθι κορυφὰς εἰς βάθος χωροῦν ἄχρι τοῦ συμπαγοῦς ὑπεδάφους, κατέδειξαν ὡς ὅλως μυθώδη τὴν παράδοσιν ταύτην. Ἐν μιᾷ μόνῃ τῶν κορυφῶν ἐν μικρᾷ ἐκτάσει εὐρέθησαν κέραμοι καὶ θραύσματα ἀγγείων καλῶν χρόνων, ἐν οἷς καὶ τινὰ ἀγγείων ἐρυθρομόρφων· ἀλλ' οὐδὲν ἀπεκαλύφθη ἀρχαίου κτίσματος λείψανον.

Β'. Ὡραν περίπου μακρὰν τῆς Θωκνίας μεταξύ τοῦ κατὰ τὸν Ἄλφειόν Βάθους, οὗ ἡ θέσις ἀκριβῶς προσδιοριστή, τῆς νῦν ἔτι περιοδικῆς πηγῆς Ὀλυμπιάδος καὶ τοῦ χωρίου Μαυριῶν ἐκτεταμένα ἐρείπια (κατὰ τὴν θέσιν μάλιστα Ἀρμακάδια καὶ τὰ πέριξ) δηλοῦσι τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Τραπεζοῦντος, ἀναμφισβητήτως αὐτόθι κειμένης κατὰ τὴν παρὰ Πausanίαν περιγραφὴν τῶν τόπων (H' 29). Βραχεῖα σκαφή πολλῶν κτισμάτων τὰ θεμέλια ἀπεκάλυψε, δι' ἀργῶν λίθων καὶ ἀπλοῦ πηλοῦ ἐκτισμένα, μεταξύ δὲ αὐτῶν πλήθος θραυσμάτων ἀγχείων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου, ἀνηκόντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς χρόνους ἑλληνικοὺς οὐ λίαν μεμακρυσμένους. Ἰδιαιτέρως ἄξιον σημειώσεως ὅτι τὰ θεμέλια τῶν αὐτόθι οἰκοδομημάτων ἦσαν ἐκτισμένα ἐπὶ γαιώδους ἔλως ἐδάφους, ἀσταθοῦς καὶ ἐυδιαρρήκτου, ὡς καὶ τοῦ νῦν ἀμέσως ὑπερκειμένου χωρίου Κυπαρισσίων, ἐπανειλημμένως ὑποστάντος καταστροφὰς ἐκ σεισμῶν. Οὕτω δὲ φαίνεται ἐρμηνευόμενος ὁ μῦθος, ὅτι ἔν ἐν τῇ ἀρχαδικῇ Τραπεζοῦντι ὁ Ζεὺς ἀνέτρεψε τὴν τράπεζαν τοῦ Λυκάονος, παραθέντος αὐτῷ πρὸς ἐστίασιν ἀνθρωπίνους σάρκας.

Γ'. Οὐ μακρὰν τῆς Τραπεζοῦντος, παρὰ τὴν διασφάγα δι' ἧς ῥέων ὁ Ἄλφειὸς μετὰ κοίτης βαθείας καὶ κρημνώδους, καταλείπει τὴν λεκάνην τῆς Μεγαλοπόλεως φερόμενος κατωτέρω, κεῖται τὸ Βάθος (νῦν Χοῦνη) γῶρος ἱερὸς τῶν Μεγάλων θεῶν, αἷς οἱ Ἀρχάδες καὶ ἐπὶ Πausανίου ἔτι ἦγον ἑορτὴν κατὰ τριετίαν. Μικρὰ αὐτόθι σκαφή ἀπεκάλυψε τὰ ἐξ ἀργῶν λίθων θεμέλια μικρῶν οἰκοδομῶν συναφῶν τῇ λατρείᾳ καὶ πληθὺν ἀφιερωμάτων, κυρίως πηλίνων. Ἐκ τῶν εὐρημάτων τούτων τὰ πλεῖστά εἰσι μικρὰ ἀναθηματικά ἀγγεῖα ποικίλων σχημάτων καὶ ἔλως ἄκοσμα· εὐρέθησαν δὲ προσέτι πολλὰ πήλινα εἰδῶλια τῶν αὐτόθι λατρευομένων θεοτήτων, ἐλάχιστα μὲν πανάρχαια, τὰ πλεῖστα δὲ τῶν μετέπειτα χρόνων, παρεμφέροντα ἐν γένει

πρὸς τὰ τοῦ Ἀργείου Ἡραίου καὶ τοῦ ἐν Ἀρχαδίᾳ Ἀγίου Σώστη. Ἐκ τῶν ἄλλων πηλίνων εὐρημάτων σημειωτέα ἰδίᾳ τεμάχια μεγάλου πηλίνου ἀγάλματος (πούς, μέρος ἱματίου), ἀγγεῖον δίκην ὑποδεδεμένου ποδός, δύο πολύφωτοι λύχνοι καὶ μικροὶ πήλινοι χοῖροι· ἐκ δὲ τῶν μεταλλίνων μικρὸν χαλκοῦν ἀγαλμάτιον τῆς ἐκεῖ λατρευομένης Μεγάλης θεᾶς καὶ δύο μικροὶ χαλκοῖ χοῖροι (1).

Δ'. Ἐκ τῶν ἐν τῇ δυτικῇ λεκάνῃ τῆς Μεγαλοπόλεως τύμβων ἀνεσκάψαμεν τέσσαρας (κατὰ τὰς θέσεις: Πουρναράκια, Κωστῆ ῥάχι καὶ Λυγιά). Οἱ τύμβοι οὗτοι διαφέρουσι λίαν ἀλλήλων. Ἄλλοι μὲν μόλις χθαμαλὸν ἔπαρμα ἀποτελοῦσιν ὑπὲρ τὸ λοιπὸν ἔδαφος, ἄλλοι δὲ σπανιώτερον λόφον ἱκανῶς ὑψηλὸν μετ' ἀποτόμων κλιτύων, οἷον ὁ τῆς Λυγιάς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τύμβου σπανιώτερον μὲν ὑπάρχουσιν ὀστεῶνες, ἐν οἷς συνελέγοντο τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν ἀρχαίων τάφων (Πουρναράκια), συνηθέστερον δὲ τάφοι ἐπιμήκεις κατεσκευασμένοι διὰ πολλῶν ἀκατεργάστων ὀρθίων πλακῶν, ἐμπεπηγμένων εἰς τὸ ἔδαφος καὶ διὰ πλείονων πλακῶν κεκαλυμμένοι, ἐνέχοντες δὲ ἕκαστος ἓνα ἢ πλείονας νεκροὺς ταφέντας διαδοχικῶς. Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν πλείονων τύμβων τοιχία ἐκ μεγάλων ἀργῶν λίθων ἐκσημαίνουσι τὴν θέσιν τῶν ὀσπεύων ἢ τῶν τάφων. Ἐν ἑνὶ τύμβῳ (Κωστῆ ῥάχι) εὗρομεν τρεῖς ἀλλήλοις ἐπικειμένους τάφους· ἐν δυτῇ δὲ (Πουρναράκια, Λυγιά) τάφους κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν τύμβων, δι' ἀκατεργάστων πλακῶν ἢ κεράμων (Πουρναράκια) κατεσκευασμένους, ἀνὰ ἓνα ἐκλείοντας νεκρὸν. Οἱ νεκροὶ συγχάκεις εἰσὶν ὅλως ἑστερημένοι κτερισμάτων· ἀξιόλογος δὲ εἰς κτερίσματα ὅσον οὐ-

(1) Παρεμφερῆ καθόλου εὐρήματα παρέσχεν ὀλιγοήμερος σκαφὴ μέρους τοῦ ἱεροῦ τούτου χώρου, πρὸ δεκαπενταετίας περίπου γενομένη ὑπὸ τῶν Ἀγγλων A. G. Bather καὶ V. W. Yorke, οὐδὲν ὅμως οἰκοδομήματος λείψανον ἀποκαλύψασα (The Journal of Hellenic Studies, XIII, 1892-3 σ 227 κέ.).

δεις ἄχρι τοῦδε ἀνασκαφῆς ἀρκαδικῶς τύμβος ἦν ὁ κατὰ τὴν θέσιν Πουρναράκια, παρασχῶν πλήν τινων χαλκῶν πολλὰ πῆλινα κτερίσματα, ἐν οἷς γραπτὸν ἀμφορέα καὶ ἐρυθρόμορφα ἀγγεῖα εἰς τεμάχια.

Περὶ τῶν εὐρημάτων τούτων, οὕτω καθαρθέντων καὶ συγκολληθέντων, ἀδυνατοῦμεν νὰ διατρίψωμεν λεπτομερέστερον ἐνταῦθα.

ΚΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΘΕΙΣΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΙΝ ΤΟΥ ΕΡΕΧΘΕΙΟΥ ΚΑΤΑ
ΤΟ ΕΤΟΣ 1907

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐξηκολούθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐρεχθείου καὶ ἐγένοντο,

Α') αἱ ἀναγκαῖαι ἐπισκευαὶ πρὸς στερέωσιν καὶ συμπλήρωσιν κατὰ τὸ δυνατόν τῆς ἀνατολικῆς προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου.

Πρὸς τοῦτο ἐξετελέσθησαν τὰ ἑξῆς:

1). Ἐξήχθησαν ἐκ τῆς προτέρας αὐτῶν θέσεως τὰ ἐπιστύλια τῆς προστάσεως ταύτης, ὅπως συγκολληθῶσι τὰ ἐτοιμόβροπα κιονόκρανα τῶν κίωνων, προστεθῶσιν εἰς ταῦτα τεμάχια τινὰ σφζόμενα ἐν τῷ Μουσεῖῳ, τοποθετηθῆ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὁ γωνιαῖος ΑΜ κίων, καὶ συγκολληθῆ ἡ ἀνευρεθεῖσα γωνία τοῦ πρώτου ἐπιστυλίου. Μετὰ δὲ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς ἀρμοζούσας αὐτῶν θέσεις τὰ ἐπιστύλια ταῦτα.

2). Ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν θέσεις ἡ ἐξ

ἐλευσινίου λίθου ζωοφόρος, ἥς τινὰ μὲν τεμάχια ἐσφίζοντο κατὰ χώραν, τινὰ δὲ ἔκτειντο χαμαί.

3). Ἐτοποθετήθησαν πάντα τὰ ἀνευρεθέντα τεμάχια τοῦ ὑπερκειμένου γείσου. Τὸ πρὸς τὴν ΑΜ γωνίαν τεμάχιον τούτου, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐφαρμένον, ἠναγκάσθημεν νὰ συμπληρώσωμεν διὰ νέου μαρμάρου, ὅπως ἀφ' ἐνὸς μὲν δώσωμεν εἰς τοῦτο τὸ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων γόμφων ἐνδε-
δειγμένον αὐτοῦ μῆκος, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὅπως συγκολήσω-
μεν ἐπὶ τούτου διάφορα ἀνευρεθέντα ἀρχαῖα τεμάχια, τὰ ὅποια ἀσφαλῶς δύναται τις ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτό.

Ἐπὶ τοῦ γείσου τούτου ἐτοποθετήθη καὶ ἡ σφίζομένη ἀπαρχὴ τοῦ ἀετώματος.

Πάντα τὰ τοποθετηθέντα τεμάχια συνεδέθησαν καταλ-
λήλως διὰ σιδηρῶν γόμφων καὶ συνδέσμων μετὰ μολύ-
βδου καὶ σιμέντου Ἐπίσης δὲ διὰ λιθοκόλλας καὶ χαλκοῦ ἐστερεώθησαν διάφοροι ἀποσχίδες τῶν κιόνων.

Β) Ἀνφοδομήθη τὸ πλεῖστον τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου τοῦ Ἐρεχθείου μέχρι τῆς ἐπικρανίτιδος συμπεριλαμβανο-
μένης.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης ἠναγκάσθημεν νὰ κατεδαφίσωμεν καὶ ἀνεγείρωμεν ἐκ νέου ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν ΑΜ παραστάδα, καθόσον, τοῦτο μὲν, τινὲς τῶν λίθων ταύτης δὲν εὑρίσκοντο εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῶν θέσιν, τοῦ-
το δέ, ἀνευρόντες πάντα σχεδὸν τὰ ἐλλείποντα μέρη τῶν γωνιαίων λίθων, ἠδυνήθημεν νὰ συμπληρώσωμεν αὐτούς.

Ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων λίθων πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ μεσημβρινοῦ τούτου τοίχου ἠδυνήθημεν ν' ἀνεύρωμεν ἀρ-
κετούς, ἄλλους μὲν πλήρεις, ἄλλους δὲ εἰς τεμάχια, τοὺς τελευταίους δὲ τούτους συνεπληρώσαμεν δι' ἄλλων τεμα-
χίων προσαρμοζομένων ἢ διὰ νέων ὅλως μαρμάρων.

Ἐνεκα τῆς καταστάσεως, εἰς ἣν εὑρίσκοντο οἱ λίθοι οὗ-
τοι ἰδίως κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν πλευράν, δὲν ἠδύ-

νήθημεν νά καθορίσωμεν τὸ ἀκριβὲς αὐτῶν πάχος καὶ νά τοποθετήσωμεν ἐπομένως αὐτοὺς εἰς τὰς οἰκείας σειράς, διότι ἡ ἐσωτερικὴ αὐτῶν πλευρὰ εἶνε ἐντελῶς βεβλαμμένη ἐκ ταῦ πυρός, εἰς ὃ πιθανώτατα ὀφείλεται καὶ ἡ κατερείπωσις τοῦ μνημείου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπάρχων ἀριθμὸς τῶν λίθων τῶν ἀνηκόντων πράγματι εἰς τὸν μεσημβρινὸν τοῖχον δὲν ἦτο ἐπαρκής, ὅπως συμπληρώσωμεν αὐτόν, ἐχρησιμοποίησαμεν περὶ τοὺς δέκα λίθους ἀνήκοντας εἰς τὸν βόρειον τοῖχον καὶ ἐρρίμμένους τῆδε κάκεῖσε. Οἱ λίθοι οὗτοι διακρίνονται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν ἔχει διαβρωθῆ ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐπιρρείας κατ' ἴδιόν τινα τρόπον.

Ἐχρησιμοποίησαμεν δὲ τοὺς λίθους τούτους καθόσον ἐνομίσαμεν προτιμότερον νά συμπληρώσωμεν τὸν μεσημβρινὸν τοῖχον μᾶλλον ἢ ν' ἀφήσωμεν καὶ τοῦτον ἡμιτελῆ· ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ βορείου τοῖχου ἐλλεῖπει τόσον μέγας ἀριθμὸς λίθων, ὥστε καὶ οἱ παρ' ἡμῶν ἐξευρεθέντες λίθοι, περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω, καὶ ἂν ἤθελον προσαρμοσθῆ εἰς τὴν οἰκείαν αὐτῶν θέσιν, ἐλάχιστα ἤθελον συντελέσει εἰς τὴν ἀναστήλωσιν αὐτοῦ.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς ὅλης σειρᾶς τῆς ἐπικραντιδος ἀνεύρομεν εὐτυχῶς πλεῖστα ὅσα τεμάχια, ἅτινα συνδυσθέντα κατὰ τὸ ἐφικτὸν καὶ συγκολληθέντα πρὸς ἄλληλα ἀπετέλεσαν σχεδὸν τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν λίθων. Καὶ τῆς σειρᾶς ταύτης πάντες οἱ λίθοι συνεδέθησαν διὰ γόμφων καὶ συνδέσμων σιδηρῶν μετὰ μολύβδου ἢ σιμέντου.

Κατὰ τὴν ἐργασίαν ἀνευρέθησαν λίθοι τινὲς τῆς ΒΑ παραστάδος τῆς ἀνατολικῆς προστάσεως, καὶ ἰδίως οἱ λίθοι τῆς βάσεως τῆς παραστάδος ταύτης, καθόσον ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1832 γενομένη ἀναστήλωσις τῆς γωνίας ταύτης δὲν ἐγένετο μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἐξελέγξεως καὶ μελέτης τῶν χρησιμοποιηθέντων λίθων.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ Ἐρεχθείου ὑπολείπεται ἡ ἐπισκευὴ τῆς προστάσεως τῶν Καρυατίδων, συγκολλημένων μὲν καὶ στερεομένων τῶν σφριζομένων Κορῶν, ὧν αἱ πλεῖσται μεγάλας βλάβας ὑπέστησαν ἐκ τῆς ἀτελοῦς ἐργασίας τῆς γενομένης κατὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἀναστήλωσιν (1832-1840), ἀνατοποθετουμένου δὲ τοῦ ἀνευρεθέντος ἀρχαίου ἐπιστυλίου ἀντὶ τοῦ νῦν ὑπάρχοντος νεωτέρου, ὡς καὶ τοῦ ἐλλείποντος φατνώματος, ὅπερ ὀλόκληρον σχεδὸν ἀνευρέθη καὶ συνεκολλήθη ἤδη.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ Κόραι, ὡς προείπομεν, πολλὰς βλάβας δεικνύουσιν, ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται πλέον νὰ φέρωσι τὸ ὑπερκείμενον βᾶρος, δι' ὃ ἐσκέφημεν νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀναστήλωσιν κατὰ τρόπον ὥστε ν' ἀπαλλάξωμεν αὐτὰς τοῦ φορτίου αὐτῶν, καὶ νὰ μεταφέρωμεν τοῦτο ἐπὶ τριῶν σιδηρῶν στύλων ἀντὶ τῶν ὑπαρχόντων δύο.

Ἐπισυνάπτω τέσσαρας εἰκόνας, αἵτινες σαφηνίζουσι τὰς γενομένας ἐργασίας, ἐπιδεικνυομένου τοῦ μέρους τούτου τοῦ Ἐρεχθείου ὡς ἦτο πρὸ τῶν ἔργων τούτων καὶ μετὰ τὴν τέλεσιν αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰανουαρίου 1908.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων Νομομηχανικός
Ν. Μ. ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΜΥΣΤΡΑ ΚΑΙ ΔΑΦΝΙΟΥ

Α'.

Ἡ μεσαιωνικὴ πόλις τοῦ Μυστρᾶ, ἡ περιλάλητος πρωτεύουσα τοῦ δεσποτάτου τῶν Παλαιολόγων, κατέστη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀντικείμενον μερίμνης ἐνδελεχοῦς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἡ ἐπιστημονικὴ συντήρησις καὶ ἀναστήλωσις τῶν μνημείων τοῦ Μυστρᾶ, καὶ ἀρχιτεκτονικῶν καὶ γραφικῶν, ἡ εὐπρέπεια τῆς ὅλης βυζαντινῆς πόλεως, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀνελλιπῶς καὶ συντόνως μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ μεγάλου καὶ πολυδαπάνου ἔργου.

Ἡδὴ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἤρχισαν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν μου, αἱ συστηματικαὶ ἐργασίαι, ἀρκετὰ δὲ μνημεῖα ὑπεστηρίχθησαν ἐκ τῶν ἐχόντων τὴν μᾶλλον ἐπείγουσαν ἀνάγκην συντηρήσεως.

Ἡ προσοχὴ τοῦ διευθύνοντος τὰς ἐργασίας ἐστράφη εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὸν παλαιότερον βυζαντινὸν ναὸν τοῦ Μυστρᾶ, τὸν Ἅγιον Θεόδωρον. Ὁ κομψὸς ναὸς οὗτος ἀνηγέρθη κατὰ τὰ τέλη τῆς II' ἐκ. ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου καὶ πρωτοσυγκέλλου Παχωμίου, ὁ ὁποῖος ὀλίγον κατόπιν ἔκτισε καὶ τὴν μονὴν τῆς Θεοτόκου τῆς Ὁδηγητρίας σήμερον Ἀφεντικοῦ. Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὑπῆρξε λοιπὸν ἐκ τῶν πρώτων κτισμάτων, βεβαίως δ' ὁ πρῶτος ναὸς, τὸν ὁποῖον ἰδρύσαν οἱ Βυζαντινοὶ εὐθὺς ὡς παρέλαβον ἀπὸ τῶν Φράγκων τὸ κάστρον τοῦ Μυστρᾶ καὶ ἤρχισαν νὰ συνοικίζωσι καὶ νὰ ἰδρύωσι τὴν βυζαντινὴν πόλιν.

Ὁ ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου, διακρινόμενος διὰ τὸν παμμεγέθη τροῦλλον, κατέχοντα ὄλον τὸ κεντρικὸν τετράγωνον τοῦ ναοῦ, εἶναι ἰδιότυπος, εἰς ὀλίγα ἐν Ἑλλάδι περισωθεὶς ὑποδείγματα: τὸν Ἁγιον Νικόδημον τῶν Ἀθηνῶν, τὸν ναὸν τοῦ Δαφνίου τῆς Ἀττικῆς, τὸν Ὅσιον Δουκᾶν τῆς Φωκίδος, τὴν Ἀγίαν Σοφίαν τῆς Μονεμβασίας.

Τῆς γραφικῆς διακοσμῆσεως τοῦ Ἁγ. Θεοδώρου ὀλίγα, καλλίστης ἔμως τέχνης, μνημεῖα περιεσώθησαν, καὶ εἰς τὸν κυρίως ναὸν καὶ εἰς τὰ περιβάλλοντα αὐτὸν παρεκκλήσια.

Δεινὴ δὲ ἦτο ἡ ἐρείπωσις τοῦ μνημείου. Μικρά τις ἐργασία ὑποστηρίξεως εἶχε γείνει ἄλλοτε, καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς ἄλλας τινὰς ἐκκλησίας, τῇ ὑποδείξει τοῦ ἀπὸ ἐπῶν καταστήσαντος ἀντικείμενον μελέτης λεπτομεροῦς τὰ μνημεῖα τοῦ μεσαιωνικοῦ ἐρειπιῶνος Γάλλου βυζαντινολόγου κ. Γ. Μιλλέ. Δύο στῆλαι, ἀντὶ τῶν ἄλλοτε κίωνων, εἶχον συγγρατήσῃ τὸ Δ. σκέλος τοῦ σταυροῦ. Πάντα τὰ ἄλλα εἶχον καταρρεύσει, πλὴν τοῦ κεντρικοῦ τετραγώνου τοῦ ναοῦ. Ἀσκεπὲς δὲ ἦτο καὶ τοῦτο καὶ τὸ περικαλύπτον αὐτὸ τύμπανον. Ὁ μέγας ἐπὶ τοῦ περικόμφου, σεσαθρωμένου ἤδη, τυμπάνου στηριζόμενος τροῦλλος εἶχε καταπέσει. Ἐχαινε δὲ τὸ τύμπανον διὰ δύο εὐρυτάτων ῥωγμῶν, αἱ ὅποια εἶχον συντελέσει ὥστε νὰ παρασυρθῶσι καὶ τὰ πρὸς αὐτάς παρακείμενα μέρη αὐτοῦ. Τὰ παρασυρθέντα ταῦτα τμήματα ἐστηρίζοντο μόνον εἰς μίαν λεπτὴν σειρὰν πλίνθων, ἡ ὅποια, μόλις συγγρατουμένη, εἶχεν ἀπομείνει ἄνω τῶν ῥωγμῶν. Ἐὰν μικρὸν ἐσαλεύετο ὁ ναὸς εἴτε ὑπὸ βροχῶν καὶ ἀνέμων ἐβλάπτετο τὸ τύμπανον, — ὄλον τὸ ὠραῖον τοῦτο ἀρχιτεκτόνημα ἤθελε καταρρεύσει ἐπὶ τῶν ἡρειπωμένων ἤδη καμαρῶν.

Τῆς Β. καὶ Ν. καμάρας ἐσώζοντο μόνον τὰ κατώτατα μέρη, τὰ ὅποια δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν γενέσεις αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ τὰς καμάρας ὑποβαστάζοντες τοῖχοι, καὶ αὐτοὶ ἦσαν σαθοί. Κατηρειποῦντο δ' ὅσημέραι πάντες οἱ τοῖχοι, μάλιστα δὲ ὁ τοῦ ἱεροῦ κάλλιστος, ὁ ἐκτισμένος κατὰ τὸν κλασσικὸν βυζαντινὸν τρόπον τῆς οἰκοδομίας, κατὰ τὸ ὅποιον πάρινοι λίθοι εἰς σειρὰς ἰσοδόμους ἐναλλάσσουσι μετὰ πλίνθων.

Δίλοβα καὶ μονόλοβα παράθυρα πλαισιούμενα διὰ ποικιλοτρόπων ἐκ λίθου διακοσμήσεων, διάζωμα μαρμαρίνον καὶ ἄλλα ἐξ ὀδοντωτῶν πλίνθων, τὰ πάντα ἤδη κατηρειπωμένα, ἐποικίλλον χαριέστατα τὴν πρόσοψιν τοῦ ἱεροῦ.

Ὁ ναὸς τοῦ Ἀγ. Θεοδώρου, ὡς καὶ ὁ τοῦ Δαφνίου καὶ τοῦ Ὁσ. Δουκᾶ, ἔχει δύο νάρθηκας. Ὁ εἷς ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ διαγράμματος τοῦ ναοῦ. Ὁ ἕτερος, τὸν ὅποιον θὰ ἠδυνάμεθα ν' ἀποκαλέσωμεν ἐξωνάρθηκα, προσετέθη πιθανῶς μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἄλλου ναοῦ, ὅτε ἐφάνη ἀνεπαρκῆς ὁ χῶρος τοῦ κυρίου νάρθηκος.

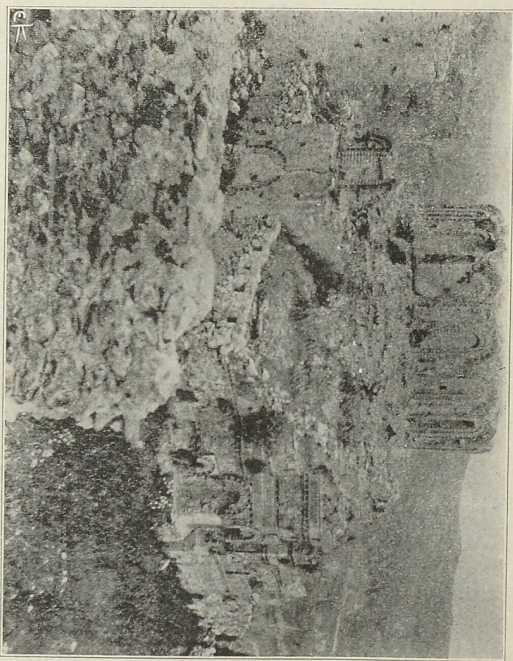
Ὁ ἐξωνάρθηξ οὗτος ἦτο τελείως κατεστραμμένος ἢ κάθετος πρὸς τὸν κυρίως ἄξονα τοῦ ναοῦ καμάρα, ἢ ἀπὸ Β. πρὸς Ν. διήκουσα, εἶχε καταπέσει καὶ πληρώσει αὐτὸν χώματος καὶ ἄλλης ὕλης μέχρι δύο μέτρων ἄνω τοῦ ἐδάφους τοῦ ἄλλου ναοῦ. Εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἐξωνάρθηκος τούτου εἶναι παρατετειχισμένοι καταρρέοντες ἤδη πυργίσκοι μὲ δύο ὀρόφους. Ὁ κάτω ἦτο παρεκκλήσιον, ὁ ἄνω δωμάτια τῆς μονῆς, πιθανῶς θησαυροφυλάκιον ἢ καὶ βιβλιοθήκη.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὔρον τὸν ναὸν τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου κατὰ τὴν εἰς Μυστρᾶν μετάβασίν μου πρὸς ἐναρξίν τῶν συστηματικῶν ἐργασιῶν τῆς διασώσεως τῶν μνημείων αὐτοῦ (εἰκ. 1).

Μετὰ προσεκτικὴν ἔρευναν περὶ τῆς καταστάσεως καὶ

ἀξίας τῶν μνημείων τοῦ Μυστραῖ δὲν ἐδίστασα ν' ἀποφασίσω τὴν ἔναρξιν ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Θεοδώρου.

Ὁ σπάνιος καὶ κομψὸς ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς τοῦ ναοῦ, τὰ κάλλιστα λείψανα ζωγραφικῆς, ἡ παλαιότης τοῦ μνη-

Εἰκὼν 1

μείου, τὸ μέγεθος τῆς ἐρειπώσεως καὶ ὁ ἐπικρεμᾶμενος κίνδυνος, — τὰ πάντα ἐπέβαλλον τὴν ἄμεσον συντήρησιν τοῦ ναοῦ.

Ἡ διάσωσις τοῦ μνημείου ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ

παρά διὰ τῆς συμπληρώσεως τῶν ἐλλειπόντων μερῶν τῆς οἰκοδομῆς. Εἰς τὰς ἐργασίας συντηρήσεως τῶν μνημείων κυρία φροντίς πρέπει νὰ εἶναι ἡ ὅσον ἔνεστι ἀσφαλεστέρα ὑποστήριξις αὐτοῦ τούτου τοῦ ὑπάρχοντος. Εἰς τὰ μεσαιωνικὰ ὅμως μνημεῖα, τὰ ὅποια δὲν εἶναι διὰ μαρμάρων φκοδομημένα, ὅπως τὰ ἀρχαῖα, καὶ εἰς τὰ ὅποια ἡ τοιχοποιία ἐξακολουθεῖ ὁσημέραι κατερειπούμενη, πολλάκις δὲν ὑπάρχει ἄλλος καλύτερος τρόπος ὑποστηρίξεως, ὅταν εἶναι μεγάλη ἡ ἐρείπωσις, ἢ ὁ τῆς συμπληρώσεως. Οὕτως ἐρχόμεθα εἰς ἐπιβεβλημένην, τοῦλάχιστον κατὰ μέρος, ἀνεγερσιν καὶ ἀναστήλωσιν τοῦ μνημείου.

Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην τῆς ἀναστήλωσεως ὁδηγόν μου εἶχον πᾶν ἔχνος παλαιὸν ἀρχιτεκτονικὸν ἢ διακοσμητικόν, κατὰ τὸ ὅποιον συνετελεῖτο ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐλλείποντος μέρους. Ὅπου δὲ τὸ ἔχνος τοῦτο ἦτο ἀβέβαιον, τότε ὑλικὸν πρὸς ἀναπαράστασιν μοὶ παρεῖχον αὐτὰ ταῦτα τὰ μνημεῖα τοῦ Μυστρᾶ, Μουσείου πλουσίου καὶ πρωτοτύπου τῆς βυζαντινῆς οἰκοδομίας καὶ τέχνης.

Μετ' εὐλαβείας δὲ συνετήρουν, εἰς ἣν θέσιν εὔρισκον πᾶν ἔχνος τοιοῦτον, ὡς τεκμήριον (documentum) ἀρχαιολογικὸν καὶ ἱστορικόν. Ἡ ἀναπαράστασις ἐπροσπάθησα νὰ εἶναι πιστή, δὲν ὑπερέβαλλον ὅμως μέχρι τοσούτου, ὥστε νὰ ὑποκατασταθῇ ἡ νεωτέρα ἐργασία πρὸς τὰ περιωθέντα τῆς παλαιᾶς οἰκοδομίας λείψανα.

Πρώτην ἀνεκτίσαμεν τὴν ἡρειπωμένην ὠραίαν πρόσοφιν τοῦ ἁγίου Βήματος. Οἱ ἐλλείποντες δόμοι τῶν πωρίνων λίθων συνεπληρώθησαν, εἰς τὸ μεταξὺ δ' αὐτῶν ἐτοποθετήθησαν πλίνθοι κάθετοι, κατὰ γραμμὴν δ' ὀριζόντιον ἐχώρισαν ἄλλαι πλίνθοι τὰς ἰσοδόμους σειρὰς τῶν πώρων.

Οἱ Βυζαντινοὶ συνήθιζον νὰ περισφίγγωσι τοὺς λίθους ἢ πώρους τῆς τοιχοδομίας διὰ παχείας αὐλακος ἐξ ἄμμο-

κονίας, ἀφ' ἑνὸς πρὸς στερεότητα καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς χάριν. Τὸ πάχος δὲ τῆς ἀμμοκονίας ἦτο γενικῶς μεγαλύτερον τοῦ πάχους τῆς πλίνθου, τῆς κειμένης εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλάκος ταύτης. Τὸν τρόπον τοῦτον τῆς βυζαντινῆς τοιχοδομίας μιμούμεθα κατὰ πᾶσαν ἐργασίαν ἀνεγέρσεως μεσαιωνικῶν μνημείων.

Πιστὴ ὁμοίως ἀναπαράστασις ἔγεινε καὶ πάντων τῶν κεραμοπλαστικῶν κοσμημάτων καὶ διαζωμάτων τῆς ἐξωτερικῆς ὄψεως τοῦ ἱεροῦ. Ἐξ σειραὶ ὀδοντωτοῦ διὰ πλίνθων κόσμηματος διέθεον τὸν τοῖχον καὶ περιεζώνουν τινές, εἰς τὸ ἄνω μέρος, τὰ παράθυρα, τὰ ὁποῖα πάλιν ἐπλαισιοῦντο δι' ἄλλων ἐκ πλίνθων ἐπίσης πλαισίων.

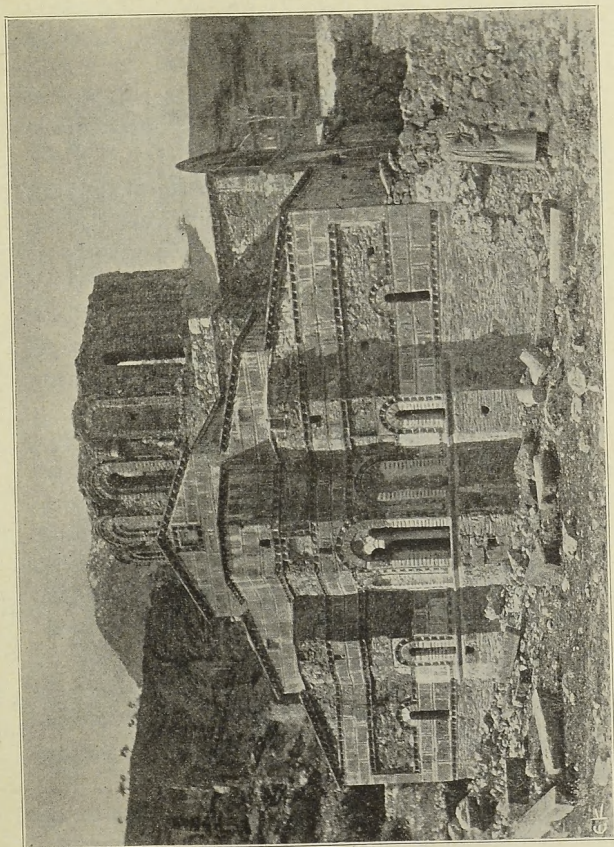
Ἡ στέγη τοῦ ἱεροῦ ἦτο κατεστραμμένη, φυτὰ δ' ἐφύοντο ἐπ' αὐτῆς, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων στεγῶν τοῦ ναοῦ. Ἐπιμελῶς ἐξετάσας αὐτήν, ὡς καὶ ἰχνογράφημα τοῦ Γάλλου ἀρχιτέκτονος Couchaud πρὸ ἑβδομηκονταετίας περὶ τοῦ ἐπισκεφθέντος τὸν Μυστράν, ἐπέισθη, ὅτι ἡ στέγη τῆς ὅλης Α. προσόψεως τοῦ ναοῦ ἀπετελεῖτο ἐκ τριῶν ἀλληλαλλήλων τμημάτων, τῶν δύο ἀμφοτέρωθεν ἐπικλινῶν, τοῦ μεσαίου ἀμφικλινοῦς. Ὑπὸ τὸ γείσωμα τῆς στέγης ἐφιλοτεχνήθη ὀδοντωτὸν κόσμημα ἐκ πλίνθων, ὁποῖον ποικίλλει πάντα τὰ βυζαντινὰ στεγάσματα.

Τὰ παράθυρα τοῦ ἱεροῦ ἐστηρίζοντο ἐπὶ μαρμαρίνου διαζώματος, τοῦ ὁποῖου εὗρομεν ελάχιστον ἴχνος. Συμφώνως πρὸς τοῦτο ἐτοποθετήθη καὶ πάλιν ἐκ λίθου πωρίνου ὀλόκληρον τὸ διάζωμα.

Οὕτως ἀνεστηλώθη ἐν τῇ βυζαντινῇ ἀρχαίᾳ μορφῇ αὐτῆς ἡ πρόσοψις τοῦ ἱεροῦ (εἰκὼν 2).

Συγχρόνως δὲ προεβαίνομεν εἰς τὴν ἐκχωμάτωσιν τοῦ ἐξωνάρθηκος καὶ τῶν πέριξ τοῦ ναοῦ. Κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην εὗρομεν πολλοὺς τάφους πλήρεις ὀστέων, ἕνα εἰς τὸ μέσον τοῦ ἐξωνάρθηκος, καὶ σειρὰν τάφων παρατετειχισμέ-

νων εἰς τὴν Ν. πλευρὰν τοῦ ναοῦ. Εἰς ἐν δέ, τὸ ΝΔ. τῶν
παρὰ τὸν ἐξωνάρθηκα ἐκχωματωθέντων παρεκκλησίων εὐ-

Εἰκὼν 2

ρέθη λάρναξ σεσυλημένη, καὶ ἀξιόλογος τοιχογραφία περι-
στάνουσα τὴν Ὑπαπαντήν. Συμπληρώσαντες δὲ τὴν τοιχο-

ποιάν συνεκρατήσαμεν τὸν ἐξωτερικὸν τοῖχον τοῦ ἐξω-
νάρθηκος καὶ τοὺς καταρρέοντας παρατετειγισμένους πυρ-
γίσκους.

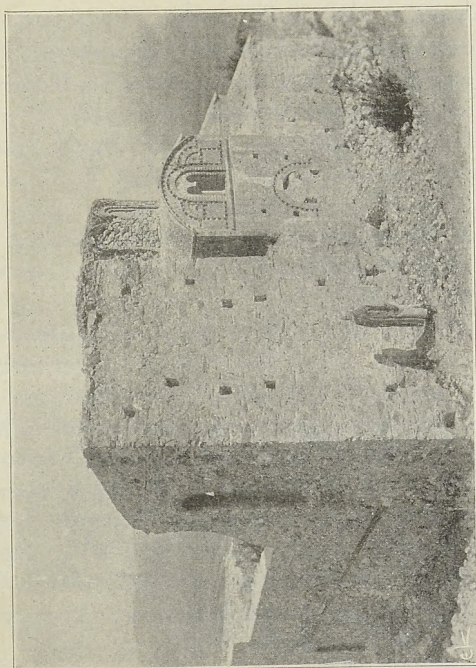
Οἱ σαθροὶ καὶ ἐρειπούμενοι τοῖχοι τοῦ ναοῦ, Β. καὶ Ν.
ὑπεστηρίχθησαν, αἱ στέγαι συνεπληρώθησαν, καὶ ἀνηγέρ-
θησαν αἱ καταπεπτωκυῖαι Β. καὶ Ν. καμάραι. Εἰς τὰ ἄκρα
δ' αὐτῶν ἐφιλοτεχνήθησαν τὰ κρημισμένα κομφὰ δίλοβα
παράθυρα, ὡς καὶ τὸ ὑπεράνω τοῦ νάρθηκος. Ὑπ' αὐτὰ
ἐτέθη τὸ διάζωμα πάλιν ἐκ πωρίνου λίθου κατὰ τὸν αὐτὸν
τύπον, ἀλλ' ἄνευ τῆς διακοσμῆσεως, τὴν ὁποίαν εἶχε μι-
κρὸν κατὰ χώραν σωζόμενον τεμάχιον. Τὰ ἀπομεινάντα
ἴχνη τῶν παλαιῶν παραθύρων, ἐλάχιστον τμήμα παλαιοῦ
κιονίσκου εἰς τὸ Δ. παράθυρον, ἡ μελέτη ἄλλων διλόβων
παραθύρων, τὰ ὁποῖα κοσμοῦσι τοὺς ναοὺς τοῦ Μυστρᾶ,
ὠδήγησαν ἡμᾶς εἰς τὴν πλήρη αὐτῶν ἀναπαράστασιν
(εἰκὼν Β).

Οὕτω πᾶσα ἐργασία στερεώσεως ἐξετελέσθη καὶ ὁ ἄξιος
λόγος ναὸς τοῦ Ἁγ. Θεοδώρου, διασωθεὶς ἤδη ἐκ τῆς ἐρει-
πώσεως, ἀνεστηλώθη μέχρι τοῦ τρούλλου. Ἡδὴ δὲν ἀπο-
μένει ἄλλο εἰ μὴ ἡ συμπλήρωσις τοῦ περικαλλοῦς τυμπά-
νου, ἂν μὴ καὶ ἡ ἀνέγερσις τοῦ τρούλλου, ἵνα τὸ κομφὸν
μνημεῖον καταστῆ τέλειον ὑπόδειγμα βυζαντινοῦ ναοῦ τῆς
γ' ἐκ. καὶ τοῦ τοιοῦτου ἰδιοτύπου ἀρχιτεκτονικοῦ ῥυθμοῦ.

Ὡς κέντρον ἐργασίας λαμβάνων ἐν ἐκ τῶν σημαντικῶν
μνημείων τοῦ Μυστρᾶ ἐκτελεῶ συγχρόνως καὶ ἄλλας δευ-
τερευούσας ἐργασίας ὑποστηρίξεως μνημείων ὀλιγωτέρας
ἀξίας ἢ καὶ ἀξίον λόγου ἀλλὰ μικροτέρων.

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ μνημονεύσω τὴν ὑποστήριξιν καὶ
ἀνέγερσιν ὠραίας ἠρειπωμένης προσόψεως τοῦ ἐστιατορίου
τῆς Περριβλέπτου. Εἰς τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ μεγάλου
ψευδοτριλόβου παραθύρου καὶ τῶν ἐπάλλξεων τῆς ὡς πύρ-

γου χρησιμευούσης προσόψεως ταύτης μ' ἐβοήθησε σχέδιον τοῦ Couchaud καὶ τὰ ἔγνη τῆς παλαιᾶς οἰκοδομίας. Εἰς περιφανῆ θέσιν ὑψούμενος ὁ πύργος οὗτος, εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ κομψότερα μνημεῖα τοῦ Μυστρᾶ, καὶ ἡ ἀναστήλωσις αὐ-

Εἰκὼν 3

τοῦ συντελεῖ σπουδαίως εἰς τὴν εὐπρέπειαν τῆς βυζαντινῆς πόλεως.

Πολλὰ τοιαῦτα ὑποστηρίξεως ἐργασίαι ἔχουσιν ἤδη συντελεσθῆ εἰς τὸν Μυστρᾶν. Τοῖχοι ἐτοιμόρροποι ὑπεστη-

ρίχθησαν καθ' ἅπασαν τὴν βυζαντινὴν νεκρόπολιν, πύργος παρὰ τὸ Ἀφεντικὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιτειχίσματος, ἀνεκτίσθη ἡ κόγχη καὶ ὁ τροῦλλος τοῦ ἐστιατορίου τῆς μονῆς τοῦ Ἀφεντικοῦ, ἐστερεώθησαν κελλία τῶν μοναχῶν, παρεκκλήσια καὶ ἄλλα ποικίλα κτίρια περὶ τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦτον ναόν.

Ἀψευδῆ τεκμήρια τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τῷ βίῳ τῶν τελευταίων αἰώνων τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας διασώζονται ἀκόμη τὰ λείψανα τῶν τοιχογραφιῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐκοσμήθησαν μὲ πᾶσαν γλιδὴν οἱ ναοὶ τῆς πρωτεύουσας τοῦ δεσποτάτου. Ἔως ὅτου διὰ τελείας στεγάσεως τῶν ναῶν καὶ δι' ἔργων ὑδραυλικῶν προφυλαχθῶσιν, ὅσον εἶναι δυνατὸν τελειότερον, ἀπὸ τῆς ὑγρασίας αἱ τοιχογραφίαι, ἐμερίμνησα πάντοτε καὶ περὶ τῆς στερεώσεως αὐτῶν.

Εἰς πολλοὺς ναοὺς τοιχογραφίαι ἀποτριβόμεναι ἐστερεώθησαν, ἰδίως εἰς τὸν Ἁγ. Θεόδωρον, Ἁγ. Ἰωάννην καὶ Ἁγ. Νικόλαον. Συντελεστικὸν τρόπον στερεώσεως εὐρομεν τὴν μετὰ προσοχῆς περιστεφάνωσιν αὐτῶν διὰ τιμέντου. Οὕτω ὅ,τι ἀπέμεινεν ἐκ τῶν πολυτίμων τούτων μνημείων γραφικῆς διατηρεῖται ὡς ἐν πλασίῳ ἐντιθέμενον.

Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐξεχωματώθησαν ἀξιοσπουδάστοι βυζαντιναὶ δεξαμεναί, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ τῆς Ἁγίας Σοφίας εἶναι μνημεῖον εὐπρεπέστατον τῆς ὀλίγον γνωστῆς καὶ ὀλίγα λείψανα ἐχούσης νὰ ἐπιδείξῃ ἀστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Βυζαντινῶν.

Μνημεῖον ἀξίον λόγου διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὰς τοιχογραφίας καίτοι μεταγενέστερον, εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας ἀναγόμενον, εἶναι ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ὁ ναὸς οὗτος, μάλιστα κατὰ τὸν εὐρὺν νάρθηκα, τελείως κατακεχωσμένος, ἐκαθαρίσθη καὶ ἐξεχωματώθη. Γλυπτὰ βυζαντινὰ κεχωσμένα εὐρέθησαν, τὸ

διάγραμμα τοῦ ναοῦ ἐξηκριβώθη, αἱ τοιχογραφίαι τοῦ περιεσώθησαν, μικρὰ δ' ἐργασία, ὡς καὶ εἰς τὸν Ἅγιον Θεόδωρον ἀπομένει, διὰ τὴν ἀναστηλωθῆ ὡς εἶχε τὸ πάλαι καὶ τὸ μνημεῖον τοῦτο.

Τὸ Μουσεῖον τοῦ Μυστρᾶ κατὰ τὰς ἐκτελουμένας ἐργασίας ὁσημέραι πλουτίζεται. Εἶναι τοῦτο τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι καταρτιζόμενον Βυζαντινὸν Μουσεῖον, τὸ ὁποῖον καθιστάνει τὸν Μυστρᾶν, μὲ τὰ πολύτιμα σωζόμενα μνημεῖά του, τὰ μάλιστα περισπούδαστον, πλουσιώτατον κέντρον Βυζαντινῶν μελετῶν.

Β'.

Καθ' ὃν χρόνον διήρκουν αἱ ἐργασίαι τοῦ Μυστρᾶ παρέστη ἀνάγκη ἐπειγούσης ὑποστηρίξεως τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνίου. Ὁ διευθύνων τὰς ἐν Μυστρᾶ ἐργασίας ἐκλήθη εἰς Ἀθήνας, ἔδωκε δὲ ὁδηγίαν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀπλουστέρων τινῶν ἐργασιῶν εἰς τὸν Μυστρᾶν.

Ὁ μεσημβρινὸς τοῖχος τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνίου ἔχει παρεκκλίνει τῆς καθέτου ἐκ συνεχῶν σεισμικῶν δονήσεων, παρεῖχε δὲ πάντοτε κίνδυνον καταπτώσεως. Ὁ ἀπέναντι Β. τοῖχος εἶχεν ὑποστηριχθῆ ἄλλοτε δι' ἀντηρίδων ὀγκωδῶν ἐκ τοιχοποιίας, αἱ ὁποῖαι καὶ ἠλλοίωσαν τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τοῦ μνημείου καὶ τὸν κίνδυνον ἐπηύξησαν ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν ἀπέναντι ἐτοιμόροπον Ν. τοῖχον ἀποκρούσεως ἐνδεχομένης σεισμικῆς δονήσεως.

Ἡ παρέκκλισις τοῦ Ν. τοῖχου ἦτο ἀρκετὰ ἐπικίνδυνος. Μικρὰ πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὸ ἱερόν, ἕνεκα τῆς παρ' αὐτὸ κλίμακος, ἔβαινε ἀξάνουσα καθ' ὅλον τὸ ὕψος πρὸς τὸ μέρος τοῦ νάρθηκος καὶ πρὸς τὸν τοῖχον ἄκρα, ὅπου ἔφθανε μέχρι 30 ἐκ. Ἐσωτερικῶς ἦσαν καταφανῆ τὰ εὐρέα ῥήγματα καὶ ἡ διεύθυνσις αὐτῶν. Ἡ ἀπόσπασις δ' αὐτῆ τοῦ Ν. τοῖχου ἀπὸ τοῦ ἄλλου σώματος τοῦ ναοῦ προῆλθεν ἐκ

τῆς καχοτέχνου συναρμογῆς τῶν γωνιολίθων. Κατὰ τὰς στιγμὰς τῶν σεισμικῶν δονήσεων αἱ καταπίπτουσαι σκληραὶ ὕλαι, ὡς λιθοσυντρίμματα, παρεντιθέμεναι συνετέλουν εἰς συνεχῆ παρέκκλισιν τοῦ τοίχου καὶ ἠΰξανον τὸν κίνδυνον εἰς περίπτωσιν νέας ἰσχυρᾶς δονήσεως.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Γενικῆς ἐφορείας τῶν ἀρχαιοτήτων μετέβην εἰς τὸν ναὸν τοῦ Δαφνίου μετὰ τοῦ μηχανικοῦ κ. Γ. Εὐγενίου, ὅπου ἐπισταμένως ἐξητάσαμεν τὴν βλάβην τοῦ ναοῦ. Περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς ὑποστήριξεως τοῦ ναοῦ ὑπέβαλον ἔκθεσιν μετὰ σχεδίων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἣ ὁποία, μετὰ τὴν μελέτην τοῦ πράγματος ἐπὶ τόπου, ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ κ. Π. Καββαδία καὶ Ν. Μπαλάνου.

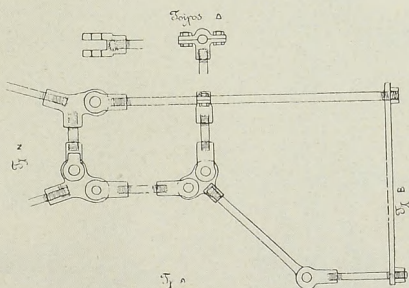
Ἡ ὑποστήριξις τοῦ κεκλιμένου τοίχου βάσιν ἔχει, ἀντὶ ἀντηριδῶν ἐκ τοιχοποιίας, ἀντηριδάς σιδηρᾶς. Ὑψηλοὶ σιδηροὶ ὀρθοστάται, τῶν ὁποίων ὑπελογίσθη μηχανικῶς ἡ δύναμις, ὄχι ἀπλῶς ἀνάλογος, ἀλλ' ὑπερτέρα τῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ἀπώλεσεν ὁ παθὼν τοίχος, ὑπῆρξαν τὸ κύριον αὐτοῦ ἔρεισμα.

Ἄβαθές καὶ ὑψηλὸν ἀψιδωτὸν πρόθυρον εἶναι προτετεταχισμένον πρὸ τῆς σημερινῆς εἰσόδου τοῦ μεσημβρινοῦ τοίχου. Ἐκατέρωθεν τῶν παραστάδων, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουσι τὸ πρόθυρον συνεκράτησαν, καθ' ὅλον τὸ ὕψος, τὸν κεκλιμένον τοῖχον, σιδηροὶ ὀρθοστάται χιαστοῦ ἀμερικανικοῦ συστήματος. Οἱ δύο πρὸς τὸ ἔξω μέρος τοῦ προθύρου ὀρθοστάται ἐξικνοῦνται μέχρι τῆς ἀνωτάτης ἄκρας τοῦ τοίχου, ἔχοντος ὕψος περὶ τὰ 10 μέτρα. Τὸ πρὸς τὰ ἔσω, πρὸς τὴν θύραν, ὕψος τοῦ ἐτέρου ζεύγους εἶναι μικρότερον· οὗτοι δὲν υπερβαίνουνσι τὰ 5 $\frac{1}{2}$ μέτρα, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ ἐπικαλύψωσι τὸ ὀδοντωτὸν ἀψιδωτὸν κόσμημα τοῦ ἄνω τῆς εἰσόδου μεγάλου τριλόβου παραθύρου.

Οι ὀρθοστάται οὗτοι, ἀποτελοῦντες δύο ζεύγη ἐκατέρωθεν τῆς θύρας, ἐπακτώθησαν στερεῶς εἰς τὸ ἔδαφος, οἱ μὲν μεγάλοι εἰς βάθος δύο μέτρων, οἱ δὲ μικροὶ εἰς ἑνὸς καὶ ἡμίσεως.

Εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ τοίχου, ἠνοίχθησαν ὀπαι πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος. Ἡ διάνοιξις τῶν ὀπῶν τούτων ἀπῆ-
τησε καὶ προσοχὴν καὶ χρόνον πολύν.

Κατὰ μῆκος δὲ τῶν μετὰ τοῦ παθόντος τοίχου συνεχο-
μένων στηλῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδράζεται ὁ τροῦλλος, ἠνοίχθησαν αὐλακες, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐνεθυλακώθησαν

Εἰκὼν 4

αἱ σιδηραὶ ράβδοι. Οὕτως ἀπετελέσθη σιδηροῦς ζωστήρ, μετὰ μεγίστης ποικιλίας συνδέσεως τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος συνέζευξε τὰς στήλας ἤτοι τὰ βάθρα τοῦ τροῦλλου, τὰ ὁποῖα παρέμειναν ἀκλόνητα, πρὸς τοὺς ἐξωτερικοὺς σιδηροῦς ὀρθοστάτας.

Πολλοὶ τοιοῦτοι σιδηροὶ ζωστήρες ἐτέθησαν καθ' ὅλον τὸ ὕψος τοῦ τοίχου. Τὰ πολύτιμα ψηφιδωτά, τὰ πλησίον τοῦ βεβλαμμένου τοίχου, ἠνάγκασαν, κατὰ τὰς διανοίξεις τῶν ὀπῶν καὶ αὐλάκων, καὶ βραδέως νὰ προβαίνωμεν καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν ἐκάστοτε ν' ἀλλάσωμεν (εἰκὼν 4).

Ἐκ τούτου κατηναλώθη μὲν χρόνος, συνετελέσθη ὅμως ἡ ἐργασία ὅλως ἀβλαβῶς.

Τὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τοῦ τοίχου αὐλακας ἐσκά-

Εἰκὼν 5

ψαμεν, ἵνα ἐνθυλακώσωμεν ἐν αὐταῖς τοὺς σιδηροὺς βρα-
χίονας. Τὸ ἐπίχρισμα τοῦ τοίχου θέλει ἐπικαλύψει πᾶσαν
τὴν ἰσχυρὰν ταύτην σιδηρὰν περίσφιγξιν, ἢ ὅποια οὕτως

ἀφανῆς καθισταμένη, κατ' οὐδὲν παραβλάπτει τὴν εὐπρέπειαν τοῦ ναοῦ (εἰκὼν 5).

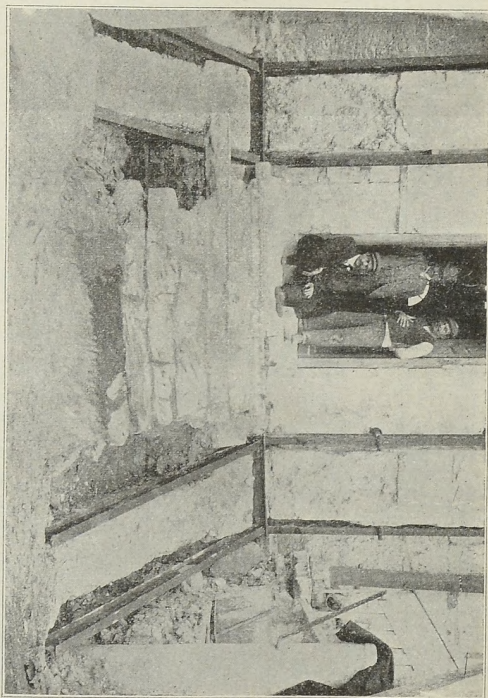
Ὁ πρὸς τὸ ἱερόν εἰς τὸ κάτω μέρος σιδηροῦς ζωστήρ συνήντα τὴν θύραν τοῦ ΝΑ. παρεκκλησίου. Τοῦτο ἠνάγκασεν ἡμᾶς νὰ προβῶμεν εἰς πρόσθετον ἐργασίαν. Πλαίσιον σιδηροῦν ἰσχυρὸν ἐφηρμόσθη εἰς τὴν θύραν, καὶ τὸ πλαίσιον τοῦτο συνεκρατήθη ἔνθεν μὲν πρὸς τὸν ἐξωτερικὸν ὀρθοστάτην ἔνθεν δὲ πρὸς τὴν στήλην τοῦ τρούλλου.

ὑπὸ τὸ ἔδαφος ἀφανῶς σιδηραὶ ἀντηρίδες προσωθοῦσι τοὺς ὀρθοστάτας πρὸς τὸν τοῖχον. Αἱ ἀντηρίδες αὗται ἐρείδονται ἐπὶ ὀγκολίθων στερεῶς κεχωσμένων εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἀποτελούντων μέρος θεμελίων, τὰ ὅποια εὔρομεν κατὰ τὰς ἐκσκαφὰς καὶ τὰ ὅποια ἴσως ἀνῆκον εἰς τὸν παλαιὸν ναὸν τῆς πρώτης μονῆς τοῦ Δαφνίου τῆς Γ' μ. Χ. ἑκατ. (εἰκὼν 6).

Οἱ ὀρθοστάται συνεδέθησαν εἰς τὴν κορυφὴν διὰ σιδηρῶν ῥάβδων πρὸς τὴν ἰσχυρὰν σιδηρᾶν στεφάνην, τὴν περιθέουσαν τὸν βαναύσως ἀλλὰ στερεῶς πρὸ ἐτῶν ἀνακτισθέντα τρούλλον. Ἡ ἰσχυροτάτη λοιπὸν σύνδεσις τοῦ κεκλιμένου τοῖχου πρὸς τὰ βάρη τοῦ κεντρικοῦ τετραγώνου τοῦ ναοῦ συνεκρατήθη καὶ αὕτη πρὸς τὸ ὄλον οἰκοδόμημα. Ὅταν δέ, κατὰ τὰς μελλούσας ἐργασίας, κατεδαφισθῶσιν αἱ βάναι αἱ ἐκ τοιχοποιίας ἀντηρίδες τοῦ Β. τοῖχου καὶ παρομοία σύνδεσις συγκρατήση αὐτὸν πρὸς τὴν σιδηρᾶν στεφάνην τοῦ τρούλλου τότε πλεόν τὸ ὄλον οἰκοδόμημα καθίσταται ἐν ὄλον καὶ τέλειον συναπάρτημα.

Ἄλλὰ δὲν περιωρίσθημεν μόνον εἰς τὴν σύνδεσιν ταύτην καὶ ἰσχυρὰν οὔσαν. Καὶ ἄλλοι σύνδεσμοι σιδηροὶ συνέδεσαν τὸν κεκλιμένον τοῖχον πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ ἀκλόνητα μέρη τοῦ ναοῦ. Οὕτως εἷς σύνδεσμος συνεκράτησε τὸν τοῖχον πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἱεροῦ, ἕτεροι δὲ δύο πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἐξωνάρθηκος παρὰ τὸν πρὸ ἐτῶν ἀνακτισθέντα τοῖχον.

Ὁ κεκλιμένος Ν. τοῖχος ἠδύνατο καὶ διὰ βαθμιαίας συσφίξεως νὰ ἐπαναχθῆ εἰς τὴν προτέραν κάθετον αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς ὑποστήριξις θὰ ἐγίνετο, ἐὰν δὲν εἶχεν ἤδη συντελεσθῆ ἢ στερεώσῃς τῶν ψηφιδωτῶν τοῦ ναοῦ, ὅποια

Εἰκὼν 6

ὑπάρχουσι καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ τοίχου καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ συνεχομένους. Διὰ τοῦτο, εἰς ἣν θέσιν εὐρέθη ἔχων παρεκκλίνει ὁ τοῖχος, εἰς ταύτην καὶ ἰσχυρῶς συνεκρατήθη.

Και ἄλλαι ἐργασίαι στερεώσεως ἐξετελέσθησαν εἰς τὰ ἐρείπια τῆς μονῆς τοῦ Δαφνίου. Ὑπεστηρίχθησαν πυργίσκοι τοῦ Β. παλαιοῦ περιβόλου τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ ἄλλοι καταρρέοντες τοῖχοι. Ἐμπροσθεν δὲ τοῦ Α. περιτειχίσματος ὠρύχθη χάνδαξ μακρὸς πρὸς προφύλαξιν τῶν θεμελίων τοῦ ναοῦ ἀπὸ τῶν κατακλυζόντων αὐτὰ ὑμβρίων ὑδάτων.

Τὰ εἰς τὴν αὐλὴν δ' ἐσπαρμένα βυζαντινὰ γλυπτὰ περι-συνέλεξα καὶ ἐταξινόμησα καταθέσας προσωρινῶς εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας κτισθὲν οἰκοίμα, ἕως ὅτου, κατὰ τὰς μελλούσας ἐργασίας, ἀποτελεσθῆ Ἑβζαντινὸν Μουσεῖον καὶ ἐν Δαφνίῳ.

Οὕτως ὁ ναὸς καὶ τὰ ἐρείπια τῆς μονῆς Δαφνίου ἐξησφαλίσθησαν ἀπὸ παντὸς κινδύνου. Ἡ ὑποστήριξις αὐτῆ τοῦ Ν. τοίχου ἦτο τὸ τελευταῖον ὑπολειφθὲν ἔργον συντηρήσεως τοῦ ναοῦ.

Κατὰ τὰς γενομένας ἀπὸ τοῦ 1895 ἐργασίας ἀνεκτίσθησαν τὰ πρὸς τὸν νάρθηκα παρεκκλήσια τοῦ ναοῦ, ὁ ἐξωνάρθηξ, τὸ πρὸς αὐτὸν μέρος τοῦ Ν. τοίχου, τοῦ ὁποίου ὑπεστηρίζαμεν τὴν πρὸς τὸν ναὸν κυρίαν πλευράν. Τὸ σπουδαιότατον δ' ἐκαθαρίσθησαν καὶ συνεκρατήθησαν δεξιώτατα ὑπὸ τοῦ Ἑνετοῦ καλλιτέχου Νιονο τὰ πολύτιμα ψηφιδωτὰ τοῦ ναοῦ.

Ἦδη, μετὰ τὴν ἐπείγουσαν ὑποστήριξιν ἄλλων σημαντικῶν μνημείων, εὐρεῖται ἐργασίαι εὐπρεπειᾶς θέλουσι συντελεσθῆ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δαφνίου. Καὶ ὁ ἄκοιμπος τροῦλλος θὰ ἀνακτισθῆ κατὰ τὴν παλαιὰν μορφήν του καὶ τὰ περικαλύπτοντα τὸν ναὸν μεταγενέστερα κτίρια θέλουσι κατεδαφισθῆ, ὥστε ν' ἀναπτρωθῆ τὸ περικαλλῆς μνημεῖον καὶ καταστῆ ἀληθὲς προσκύνημα βυζαντινῆς τέχνης.

Κατὰ τὴν εἰς τὸ *Γεράκι* ἀποστολήν μου ἐμελέτησα τὰ δέοντα γενέσθαι πρὸς συντήρησιν, ἀνέγερσιν καὶ εὐπρέπειαν

τῆς ἄλλως ἀκόμη ἀγνώστου, περισπουδάστου δ' ἐπὶ τῶν ὁρέων τοῦ Πάρνωνος μεσαιωνικῆς ταύτης πόλεως. Προσέτι καὶ ἄλλους ἀξίους λόγου βυζαντινοὺς ναοὺς κατὰ τὸ Ἔλος καὶ τὴν Μεσσηνιακὴν πεδιάδα κειμένους. Τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον τὸν ἐν Πάρῳ παλαιότατον ναὸν τῆς Ἐκατονταφυλιανῆς, ὅπου σώζεται μοναδικὸν μνημεῖον τῆς Χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας, τὸ κιβώριον ἔχον ἀνάγκην ὑποστηρίξεως. Εἰς δὲ τὴν Σίκινον δωρικὸν ναὸν μεταβεβλημένον εἰς βυζαντινὸν καὶ στεγασθέντα διὰ τρούλλου. Ἐσχάτως δ' εἰς τὴν Ζάκυνθον ἀξία λόγου, λίαν μεταγενέστερα ὅμως, ἔργα τοπικῆς τέχνης καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἔχοντα σημασίαν τοπικὴν ἢ ἱστορικὴν.

Περὶ πάντων τῶν χριστιανικῶν καὶ βυζαντινῶν τούτων μνημείων ὑποβάλλω ἐκθέσεις εἰς τὴν Γενικὴν Ἐφορείαν πρὸς ἐπιχείρησιν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἐργασιῶν ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις, 20 Μαΐου 1908

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΙ

(Πβ. Β'-Γ')

Καθ' ὄλον τὸ ἔτος 1907 ἐξηκολουθήσαμεν τὰς ἐν Θεσσαλίᾳ ἀρχαιολογικὰς ἐργασίας, ὧν ἑναρξίς ἐγένετο ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1906, ὅποτε ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία, ἐγκρίσει τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ. Ὑπουργείου, ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς ἐξερεύνησιν τῆς χώρας ταύτης¹.

Πρωτίστως ἡσχολήθημεν εἰς τὴν διάσωσιν καὶ περισυλλογὴν τῶν ἀνὰ τὴν ὑπαιθρον χώραν διεσπαρμένων κινήτων μνημείων, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1906, μετακομίσαντες ἐκ πολλῶν χωρίων περὶ τὴν *Καρδίτσαν*, ἐκ *Τρικιάλων* καὶ τῶν πέριξ, ἐκ *Φαρσάλου* καὶ ἐκ *Φερῶν* εἰς *Βόλον* οὐκ ὀλίγας ἐπιγραφάς, ἀγάλματα καὶ ἀνάγλυφα.

Τῶν μνημείων τούτων τινὰ μὲν ἔχουσιν ἤδη γνωστῆ δια προγενεστέρων δημοσιεύσεων, ἄλλα δ' εἰσὶν ἀνέκδοτα, περιγραφέντα καὶ παρασκευασθέντα ὑφ' ἡμῶν πρὸς ἔκδοσιν ἐν τῇ «Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι».

Ἐκ *Φθιωτίδων Θηβῶν* μετεκομίσσαμεν τὰ ἐν τῷ χωρίῳ Ἄκκετσι ὑπάρχοντα μνημεῖα καὶ τινα νεωστὶ εὑρεθέντα εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Συλλογὴν *Ἀλιμυροῦ*, ἐκ δὲ *Πυράσου*, ἔνθα ἤρξατο ἰδρυομένη ἡ *Νέα Ἀγχίαλος*, εὐρήματά τινα, ἰδίως ἀρχιτεκτονικά, βυζαντιακῶν τὸ πλεῖστον χρόνων, ἀφήκαμεν κατὰ χώραν ἐν ἀποθήκῃ, ἐπιγραφὰς δὲ ἐλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν χρόνων μετεκομίσσαμεν εἰς *Βόλον*.

Τὰ ἐκ *Λαρίσης* καὶ τῶν πέριξ μνημεῖα, τὸ πλεῖστον ἐπι-

¹ Περὶ τῶν γενομένων κατὰ τὸ 1906 ἐργασιῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ὑφ' ἡμῶν βλ. *Πρακτικά* τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας 1906 σελ. 123-130. Ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἐκδόσεως ταύτης διεμένομεν ἐν Θεσσαλίᾳ, παρεσέφρησαν εἰς αὐτὴν σφάλματά τινα· π. χ. σελ. 123 στίχ. 11 καὶ σελ. 129 στίχ. 4 ἐξαιλειπτόν τὸ ἐφθῶν σελ. 127 στίχ. 3 ἀντὶ ὄντα γραπτέον ὄν.

γραφάς, συνεκεντρώσαμεν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Λαρίσης, τινὰ δὲ ἀνάγλυφα καλῆς τέχνης καὶ νέας σημαντικὰς ἐπιγραφὰς μετεκομίσαμεν εἰς Βόλον.

Ἐνταῦθα ἐπίσης ἐθέσαμεν καὶ τὰ λόγου ἄξια τῶν εὐρημάτων τῆς ἐν ὄρμῳ Θεοτόκου (Σηπιάδι Μαγνησίας) ἀνασκαφῆς ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς γενομένης διὰ τῶν κκ. Wace καὶ Droop.

Ἐν Βόλῳ ἤρξατο ἰδρυόμενον Μουσεῖον δαπάναις τοῦ φιλαρχαίου Πηλιορείτου κ. Ἀλεξίου Ἀθανασάκι καὶ ἐγκρίσει τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ὅπερ θὰ εἶναι ἔτοιμον ἐντὸς τοῦ 1908· θὰ περιλάβῃ δὲ τὰς πλείστας καὶ σημαντικωτάτας τῶν θεσσαλικῶν ἀρχαιοτήτων, ἃς προσωρινῶς συνεκεντρώσαμεν καὶ συγκεντροῦμεν ὑπὸ τὸ Γυμνάσιον Βόλου.

Πάντα τὰ ἐξ ἀνασκαφῶν ὑφ' ἡμῶν γενομένων εὐρήματα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, περὶ ὧν βλ. κατωτέρω, ἐκομίσαμεν ἐπίσης εἰς τὸ Γυμνάσιον Βόλου, ἵνα ἐν καιρῷ κατατεθῶσιν ἐν τῷ Ἀθανασακείῳ Μουσεῖῳ.

Δοκιμαστικὰς ἢ εὐρυτέρας ἀνασκαφὰς ἐξετελέσαμεν εἰς τὰ ἐξῆς σημεία:

Α') ἐν Φαρσάλῳ

1) Ἡ Ἀγορά.

Κατὰ τὴν Βορειοδυτικὴν γωνίαν τῆς πλατείας τῆς νῦν κωμοπόλεως ὑπῆρχον *Τυρρικὰ λουτρά*, ἅτινα ἡ Ὀθωμανικὴ Βακουφικὴ Ἐπιτροπεία διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Χασιπ-Σερέτ βέη κατηδάφισεν ἐν μέρει, ἵνα ἀνεγείρῃ ἐργαστήρια. Τὸ πλεῖστον τοῦ ὑλικοῦ τῶν λουτρῶν τούτων, ὡς καὶ τῶν ἄλλων περὶ τὴν πλατεῖαν οἰκιῶν καὶ ἐργαστηρίων, εἶχε ληφθῆ ἐξ ἀρχαίων οἰκοδομημάτων, κατὰ χώραν βεβαίως κειμένων.

Οὕτως ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν λουτρῶν εὔρομεν θεμέλια ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ἠμποδίσασμεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας καὶ διὰ περαιτέρω ἀνασκαφῶν, ὧν τὴν δαπάνην ἀνέλαβεν αὐτὴ ἡ εἰρημένη Ὀθωμανικὴ Βακουφικὴ Ἐπιτροπεία, κατὰ Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον γενομένων, προσεπαθήσαμεν νὰ προσδιορίσωμεν τὸ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα.

Τοῦτο εἶναι τετράγωνον, κείμενον εἰς βάθος 1.80-2.20 μ. ἀπὸ τοῦ νῦν ἐδάφους. Αἱ πλευραὶ αὐτοῦ ἔχουσι διαστά-
 13×13.12 μ., συνίστανται δ' ἐξ εὐθυνηρίας ἐκ μεγάλων πλακῶν φαιοῦ λίθου, διὰ τῆς σφύρας λελαξευμένων, ἐφ' ἧς βαίνει στυλοβάτης λείων διὰ τῆς σμιλῆς πλακῶν ἐκ μελανολίθου· ἡ στυλοβάτης δὲν ἐσώθη πανταχοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πλείστου τῆς Νοτίου πλευρᾶς (βλ. Πίν. Β' εἰκόνα 1 ἀποδίδουσαν ἀριστερὰ μὲν κατὰ τὸ σημεῖον Δ τὴν Δυτικὴν, κάτω δὲ κατὰ τὸ Ν τὴν Νότιον πλευράν), ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς Δυτικῆς καὶ ἐπ' ἐλάχιστον τῆς Βορείου. Κατὰ τι τῆς Ἀνατολικῆς ἐσώθη μόνον ἡ εὐθυνηρία μετὰ τοῦ ὀχετοῦ.

Διότι τὸ κτίριον τοῦτο περιθῆει ὀχετὸς ἔνδον (Πίν. Β' εἰκ. 1 κατὰ τὸ Ο) ἐκ μεγάλων πλακῶν φαιοῦ λίθου, ἠυλακωμένων ἐπιμελῶς ἐν μέσφ'· κατὰ δὲ τὰς γωνίας τοῦ ὀχετοῦ ὑπάρχει στρογγύλη βαθυτέρα κοιλότης (Πίν. Β' εἰκ. 1 σημεῖον Ο'), ἵνα ἐν αὐτῇ ἀποτίθενται τὰ παρασυρόμενα ὑπὸ τῶν ὑδάτων μικρὰ ἀντικείμενα καὶ καθαρίζονται κατόπιν.

Ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου ὑψοῦντο κίονες, καίτοι τὰ συνήθως ἐπ' αὐτοῦ ἀφινόμενα ἔχνη δὲν διακρίνονται νῦν. Ἄλλ' εὔρομεν τμήματα τοιούτων κίωνων ἰωνίου ρυθμοῦ ἐκ πώρου καλοῦ κιτρίνου, πολὺ καλῆς ἐργασίας. Ἐβάσταζον δ' οὗτοι στέγην ἐλαφράν, ἐξ ἧς προέρχονται καὶ τινὰ πώρινα ἐπίσης τμήματα κορωνίδος. Τῶν δὲ κεράμων αὐτῆς

ερέθησαν πολλά συντρίμματα ἐν τῷ ὀχετῷ καὶ παρ' αὐτόν, καλῆς ἐργασίας ὄντα, ἀλλὰ μὴ φέροντα ἐπιγραφάς.

Οὕτως ἀπηρτίζετο σιοά, ἥς τὸ βάθος ἐξητήσαμεν πρὸς τὴν Νότιον διεύθυνσιν, ἔνθα μόνον ἦτο δυνατόν νὰ προχωρήσῃ ἡ ἀνασκαφή· ὄντως εὔρομεν κατώφλιον εἰς ἀπόστασιν 4 μ. ἀπὸ τοῦ στυλοβάτου. Τοῦτο σύγκειται ἐκ πωρίνων καλῶν πλακῶν καὶ ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν ἐργαστηρίου, ὅπερ παρηκολουθήσαμεν ἔχον βάθος 5.13 μ. Ὁ ὀπίσθιος τοῖχος αὐτοῦ, οὐχὶ ἐπιμελοῦς ἐργασίας, ἔχει πᾶχ. 1 μ., τὸ δὲ δάπεδον εἶναι ἐστρωμένον διὰ σκληροῦ λευκοφαίου κονιάματος, περιέχοντος ἀναμίκτους πολυχρώμους ψηφίδας (βλ. κατωτέρω κεφάλ. Β' 1).

Ἐκ τῶν εἰρημένων καταφαίνεται ὅτι τὸ ἀνωτέρω σύνολον εἶναι Ἀγορά, κτίσμα τῆς Δ' - Γ' π.Χ. ἑκατονταετηρίδος, οὓσα τὰ ἔνδον ὑπαιθρος καὶ ἔχουσα ἐκεῖ φρέαρ βάθους 5.80 μ., ὅπερ φαίνεται καὶ ἐκ τῆς θέσεως καὶ ἐκ τῆς κατασκευῆς ἀρχαίων. Δυστυχῶς ἡ ἀνασκαφή αὐτῆς καθίσταται νῦν ἀδύνατος, διότι κατέχεται ὑπὸ οἰκοδομημάτων ἅπας ὁ χώρος· κατὰ τὴν κατασκευὴν δ' αὐτῶν κατεστράφησαν ὅσαι ἀρχαιοῦτες τυχὸν ὑπῆρχον τέως ὑπ' αὐτά, ἤδη ἀπὸ τῶν Τουρρικῶν χρόνων.

Εἰς ἀπόστασιν 21 μ. ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀγορᾶς ταύτης, ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου Ν. Παρπόδη, ἀνασκάψαντες εὔρομεν μονόδομον ἀνάλημμα ἐκ μεγάλων λίθων ἐπὶ εὐθυντηρίας, ἀποτελοῦν τὸν ἕτερον τῶν βραχιόνων ὁδοῦ, ἡ ἀπλῆς εἰσόδου, σχετικῆς βεβαίως πρὸς τὴν Ἀγοράν. Ἄλλο τι εὔρημα πλὴν θραυσμάτων ἀγγείων ἀσημάντων δὲν προέκυψεν ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης. Ἐμάθομεν ὅμως ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀνεγειρομένων τῶν περὶ οἰκημάτων, ἢ ἄλλως διασκευαζομένων, εὔρέθησαν πολλαὶ ἐπιγραφαί, ὧν ἄλλαι κατεστράφησαν, ἄλλαι ἐκομίσθησαν εἰς Δάρισαν, κατατεθεῖσαι ἐν τῇ ἐκεῖ Ἀρχαιολογικῇ Συλλογῇ,

ἄλλαι δὲ διενεμήθησαν εἰς οἰκίας καὶ μάνδρας τοῦ χωρίου, ὁπότεν καὶ ἡμεῖς συναθροίσαντές τινας μετεκομίσαμεν εἰς Βόλον, μὴ ὄντες φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐν πάσαις βέβαιοι ὅτι ποτὲ εὐρέθησαν παρὰ τὴν Ἀγοράν.

Τὸ δὲ ἀνασκαφὴν τετράγωνον κτίσμα τῆς Ἀγορᾶς διετηρήσαμεν, ὡς ἀπεκαλύφθη διὰ τῶν ἀνασκαφῶν, καὶ δύναται τις νὰ ἴδῃ αὐτὸ νῦν, καταβαίνων εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ κατασκευασθέντος ἐπὶ τῶν λουτρῶν ἐργαστηρίου (καφείου τοῦ Σ. Ρεμπάπη). Τὸ ἀρχαῖον ὅμως ἐργαστήριον ἐκαλύψαμεν, ὡς ἐμποδίζον τὴν διάβασιν τῶν ἐν τῇ νῦν πλατεῖᾳ συναλλασσομένων.

2) Ἱερὸν Διὸς Θαυλίου.

Ἵπὲρ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀπιδανοῦ, κατὰ τὴν νῦν συνοικίαν τῆς κωμοπόλεως Φαρσάλου *Ταμπάχανα*, ὑψοῦται λόφος ἀρκούντως μέγας καὶ τὰ πολλὰ βραχώδης. Ἡ ἀπ' αὐτοῦ θεὰ τῶν πέριξ εἶναι ἐξαιρετος· καὶ ὡς στρατηγικὸν ἐπίσης σημεῖον εἶναι λόγου ἄξιος ὁ λόφος· πράγματι δ' ὑπὲρ τὰς πηγὰς διακρίνονται ἔχνη ἰσοδομικοῦ τείχους, ἴσως ἐξ ἀρχαίου πύργου προερχομένου.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου πολλοὶ βράχοι ἔχουσι λαξευτῆ οὕτως, ὥστε νὰ μένη ἐπὶ τοῦ μέσου τῆς ὀριζοντίου λαξεύσεως ἐξόγκωμα μαστοειδὲς ἐν ἧ πλείονα. Ἐπ' αὐτοῦ εἰκάζομεν ὅτι ἡρμόζοντο βάσεις ἀναθημάτων, φέρουσαι ὑποκάτω κοιλότητα, ἥτοι τόρμον, εἰς ὃν εἰσῆρχετο ὁ μαστοειδὲς οὗτος γόμφος τοῦ βράχου καὶ οὕτως ἡ βάσις μετὰ τοῦ ἀναθήματος ἐστερεοῦτο.

Ὅμοιαν συνήθειαν παρετηρήσαμεν καὶ ἐν τῇ συνοικίᾳ Βαροῦσι τῆς Φαρσάλου ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου, ἔνθα ὑπῆρχεν ἱερὸν, ἐν ἧ πλείονα, τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀσφαλῶς ὡς μεμαρτυρημένον ἐξ ἐπιγραφῶν, κατὰ χώραν εὐρεθεισῶν, καὶ νῦν

ἐν τῇ ἐγγύς ἐκκλησίᾳ ἐκτισμένων. Τὸν αὐτὸν τρόπον ἀρ-
μογῆς ἐπὶ πολλῶν μαστοειδῶν ἐξογκώσεων εὐρομεν καὶ ἐπὶ
λίθινων ἢ μαρμαρίνων βάθρων ἐν Φαρσάλῳ.

Ἐπὶ τοιοῦτου βράχου τοῦ ὑπὲρ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀπιδά-
νου λόφου εὐρομεν κατὰ τὴν κορυφὴν, καὶ δὴ κατὰ τὸ ΒΑ
ἄκρον τοῦ ἐπιπέδου αὐτῆς, ἐπιγραφὴν ἐπιμελῶς κεχαραγ-
μένην, δι' ἧς προσφέρεται ἀνάθημα τῷ ΔΙΘΑΥΛΙΩΙ ἦτοι
«Δι(ι) Θαυλίῳ» ὑπὸ τινων «ἀγχιστῶν τῶν περὶ Παρμε-
νίσκον». Ἡ προσωνομία αὕτη τοῦ Διὸς τὸ πρῶτον ἐνταῦθα
ἐμφανίζεται· πρὸ βλ. Ἦουχ. «Θαύλια· ἑορτὴ [Ταραντῖνοι]
ἀχθεῖσα ὑπὸ Κτεάτου, παρ' ᾧ καὶ θαυλί(ειν <φασί>) λέγειν
τοὺς Δωριεῖς»· βλ. καὶ «Θαυλωνίδα· γένος ἰθαγενῶν Ἀθή-
νησι»¹, «Θαῦμος ἢ Θαῦλος· Ἄρης Μακεδονι(κ)ῶς» καὶ
«* Θαυλέα· οὐρά, κέρκος» ἐκ τῶν γλωσσῶν τοῦ Ἠσυχίου
ἐπίσης.

Ἡ λατρεία τοῦ Διὸς ὡς Θαυλίου δὲν ἦτο μόνον ἐν Φαρ-
σάλῳ ἐπιχώριος· διότι εὐρομεν καὶ ἐν Φεραῖς στήλην μετ'
ἀετώματος φέρουσαν ἐπιγραφὴν

ΔΙΙ

ΘΑΥΛΙΟΥ

ἦτοι Διῖ|Θαυλίον (= Θαυλίῳ, θεσσαλικῶς).

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου τούτου ὑπάρχει παλαιὸν
Τουρκικὸν τζαμίον, κτισθὲν, ὡς λέγεται, πρὸ ἑκατονταε-
τηρίδων ἐπὶ τῆς θέσεως ἀρχαιοτέρας ἐκκλησίας· λέγεται
μάλιστα ὅτι ὁ «μιναρὲς» κατέπιπτε, καὶ μόνον ὅταν ἐτέθη
ἐπὶ τοῦ ὑψίστου σημείου αὐτοῦ σταυρός, ἐστερεώθη, οἱ δὲ
Τούρκοι οὕτως ἐσέβοντο ἐκεῖ τὸν σταυρὸν.

Τὸ τζαμίον τοῦτο ἔχει κτισθῆ ἔξ ἀρχαίου ὕλικου· πλεῖ-
σται βάσεις ἀγαλμάτων, ἀρχιτεκτονικὰ τμήματα καὶ δώ-
ριον κιονόκρανον πώρινον λίαν ἀρχαϊκὸν ἔχουσιν ἐντειχισθῆ
ἐπ' αὐτοῦ καὶ διακρίνονται νῦν.

¹ Τὴν εἰς τοῦτο προσοχὴν ἡμῶν ἐπέστησεν ὁ σεβαστὸς πολιτευτὴς κ. Στεφά-
νος Δραγοῦμης.

Ἐκτελέσαντες ἐνταῦθα Δυτικῶς τοῦ τζαμίου ἀνασκαφί-
κην δοκιμὴν οὐδὲν εὕρομεν· διηγοῦνται ὅμως οἱ κάτοικοι
ὅτι ἐνταῦθα εὐρέθησαν καὶ ἐπιγραφαὶ καὶ μαρμάρινα ἀγαλ-
μάτια καὶ πολλὰ νομίσματα, καὶ ὅτι ἐκ τῶν δύο πρώτων
ἄλλα μὲν ἐκομίσθησαν εἰς Λάρισαν, ἄλλα ἐπωλήθησαν, ἢ
ἄλλως ἐκλάπησαν, ἄλλα δὲ κατεστράφησαν. Ἐπίσης λέ-
γεται ὅτι ἐνταῦθα ἐπεθύμει νὰ ἐκτελέσῃ ἀνασκαφὰς ὁ κ.
Κωνστ. Καραπάνος, ἀλλ' ἀπέσχε τοῦ ἔργου ἕνεκα τῆς
υπερβολικῆς τιμῆς, ἣν ἐζήτησαν πρὸς ἀγορὰν τοῦ χώρου.

Εἰκάζομεν δ' ἐκ τούτου ὅτι τὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ κατέχει
αὐτὸ τὸ τζαμίον, ἢ δὲ Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπεία, ἀποτε-
λουμένη ἐκ τῶν καθηγητῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ κκ. Ν.
Γ. Πολίτου, Π. Καββαδίου καὶ Χρ. Τσουντα ἐνέκρινε τὴν
εἰκασίαν ταύτην, καὶ ἀπηλλοτρίωσε τὸ τζαμίον μετὰ τοῦ
πέριξ χώρου, ἵνα κατὰ τὸ ἔτος 1908 ἐξακολουθήσωμεν
τὰς ἀνασκαφὰς.

Β') ἐν Φεραῖς

1) Ἡρώων παρὰ μέγαν τύμβον.

Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τοῦ Μαΐου ἐξετελέσαμεν
δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς δαπάναις ἐν μέρει τοῦ δήμου Φε-
ρῶν, τὸ δὲ πλεῖστον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, εἰς διά-
φορα σημεῖα τῶν ἀρχαίων Φερῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ χώρου τῆς
ἀρχαίας πόλεως καὶ ἔξω μακρὰν αὐτῆς.

ΒΑ τῶν ἀρχαίων Φερῶν, τοῦ νῦν Βελεστίνου, πρὸς τὴν
πεδιάδα, οὐ μακρὰν τοῦ σταθμοῦ τοῦ Σιδηροδρόμου Θεσ-
σαλίας, ἐπὶ τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ ἐκ Φερῶν εἰς Βόλον,
συναντᾷ τις δεξιὰ μὲν δύο τύμβους, ὧν ὁ πρῶτος εἶναι
μείζων καὶ λίαν ὑψηλότερος, περαιτέρω δ' ἀριστερὰ τρί-
τον ἐλάσσονα· κατὰ δὲ τὴν ἀνοδὸν πλέον ἐπὶ τῶν προπό-

δων τοῦ ὄρους Μαυροβούνι (Καραδάγ) ἀριστερὰ ἐπίσης βλέπει τις τὸν ἤδη ἀνασκαφέντα γνωστὸν τύμβον *Πιλάφ-τεπέ* ἢ *Mål-τεπέ* (βλ. *C. D. Edmonds, Journal of Hellenic Studies XX 1900, 20-25 πίν. 5*).

Παρὰ τὸν πρῶτον τοῦτον μέγαν τύμβον διέρχεται ποτάμιον, ὅπερ κατὰ τὰς πλημμύρας ἀπεκάλυψέ ποτε, ὡς διηγήθησαν ἡμῖν οἱ κάτοικοι, ἀρχαῖον κτίριον ἐκ μαρμάρου. Τοῦτο ἀπὸ τοῦ 1883 ἤρξατο καταστρεφόμενον ὑπὸ τῶν χωρικῶν, οἵτινες μετεκομίζον ἐκεῖθεν ὠραίας πλάκας μαρμαρίνας εἰς τὸ χωρίον Βελεστῖνον, ἵνα κτίσωσιν αὐτὰς ἐπὶ τῶν οἰκιῶν ἢ ἐκκλησιῶν αὐτῶν. Ἄλλ' ἔπειτα ὑπ' ἄλλης πλημμύρας ἐκαλύφθη πάλιν.

Ἀνασκάψαντες ἐκεῖ εὔρομεν εἰς βάθος ἀπὸ τοῦ νῦν ἐδάφους 1.70 μ. ἐπὶ τῆς ΝΔ περιφερείας τοῦ τύμβου μικρὸν, ὠραῖον, τετράγωνον κτίριον (βλ. Πίν. Β' εἰκ. 2), ποιηθὲν κατὰ τὴν Δ'-Γ' πιθανῶς π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Τὸ κτίριον τοῦτο εἶχε τὴν πρόσοψιν πρὸς Β, βλέπον πρὸς τὴν ἐγγὺς διερχομένην ἀρχαίαν λεωφόρον, τὴν ἄγουσαν ἐκ Φερῶν εἰς Βοίβην ἀφ' ἑνός, εἰς Παγασὰς ἀφ' ἑτέρου, ὡς διχαζομένην παρὰ τὸν τύμβον τοῦτον. Καὶ σήμερον οἱ κάτοικοι ἐντεῦθεν διέρχονται διὰ κοινοτικῆς ὁδοῦ, μεταβαίνοντες εἰς τὰ αὐτὰ μέρη.

Ἡ πρόσοψις (Βόρειος· ἐν τῇ εἰκ. 2 Πίν. Β' ἢ τοῦ σημ. Β) ὄψις αὐτοῦ κατεστράφη κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν χωρικῶν, τὸ δ' ἐπὶ τῆς εἰκόνας παριστάμενον ἐντεῦθεν τῆς γωνίας τμήμα τοῦ στυλοβάτου ἐπεσκευάσαμεν ἡμεῖς ἐκ τῶν παρακειμένων πλακῶν, ἃς εὔρομεν ἀνατραπέσσας· διότι αὕτη ἀπεκαλύφθη ποτὲ ὑπὸ τοῦ ποταμίου, τὸ δὲ πολὺ τοῦ ὑλικοῦ αὐτῆς μετεκομίσθη εἰς Βελεστῖνον. Ὅντως εὐρόντες κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τμήματα ὄωρου πωρίνου κίονος, ἀνεζητήσαμεν ὅμοιον ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ εὔρομεν ἐν τῇ ἐκκλη-

σία σπόνδυλον ἐντεῦθεν μετακομισθέντα, ὡς εἶπον ἡμῖν καὶ ἐπιστεῦσαμεν διὰ τῆς παραβολῆς.

Οὕτως εἰκάζομεν ὅτι τὸ κτίριον εἶχε δύο κίονας, παρουσιάζον μορφὴν ναοῦ ἐν παραστάσιν. Ἡ ὀπίσθιος πλευρὰ (Νότιος, ἐν τῇ εἰκ. 2 Πίν. Β' ἢ τοῦ σημ. Ν) διετηρήθη ὀλόκληρος ἔχουσα μῆκος 7.667 μ. Ἡ Ἀνατολικὴ πλευρὰ (ἐν τῇ εἰκ. 2 σημ. Α) διετηρήθη ἐπίσης ὀλόκληρος ἔχουσα μῆκος 5.975 μ., ἀλλ' ἡ Δυτικὴ (ἐν τῇ εἰκ. 2 δὲν διακρίνεται) ἐσώθη μόνον ἐπὶ μῆκος 3.68 μ. ἀπὸ τῆς ΝΑ γωνίας, τοῦ λοιποῦ πρὸς τὴν ΒΔ γωνίαν καταστραφέντος ὑπὸ τῶν χωρικῶν.

Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο κλειστὸν ἐκ τῶν τριῶν πλευρῶν, ἀνοικτὸν μόνον πρὸς Α, σύγκειται ἐκ μεγάλων πλακῶν ἐκ λιθομαρμάρου, ὡς εὐθυνηθρίας, ἐφ' ἧς βαίνει τοῖχος, τὰ μὲν ἔξω ἐξ ὠραίων μαρμαρίνων πλακῶν, καλῶς εἰργασμένων, τὰ δ' ἔσω ἐξ εὐτελεστέρων· τοῦτο συμβαίνει διότι οἱ τοῖχοι ἔνδον ἦσαν κεκονιαμένοι, ὡς ἐξηκριβώσαμεν κατὰ τὴν ΝΑ γωνίαν (ἐν τῇ εἰκ. 2 ἐκεῖ ὅπου τὸ Π). Καὶ τὸ δάπεδον ἦτο κεκονιαμένον, δεικνυόμενον ἐν τῇ εἰκ. 2 ἐπὶ τοῦ ὑψίστου τοῦ σπειλεοῦ τῆς δικέλλης, ἔνθα τὸ σημ. Ε.

Φέρει δὲ τὸ κονίαμα καὶ βαφὴν μέλαιναν, ὅποθεν συμπεραίνομεν ὅτι ἅπαν τὸ ἐσωτερικὸν θὰ ἔφερε τοιχογραφίας ἢ κοσμήματα ἐπὶ νωπῶ (a fresco)· ὁμοίως περίπου ἦτο βεβαμμένος ὁ καμαρωτὸς τάφος ἐν τῷ Παλαιῷ Γαρδίκι (βλ. Πρακτικὰ 1906, 129).

Οἱ τοῖχοι εἶναι οὕτως ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένοι ἐπὶ ὕψος 1 μ. περίπου· ὑπὲρ τὸ ὕψος τοῦτο κατεσκευάσθη τὸ λοιπὸν τοῦ κτιρίου ἢ ἐκ πώρου, ἢ ἐκ πλίνθων· πώρου τμήματα μικρὰ εὕρομεν οὐκ ὀλίγα· πλίνθου ὠμῆς ἢ ὀπτῆς οὐδέν· τινὰ μάλιστα τῶν πωρίνων τμημάτων φέρουσιν ἔχνη ἐρυθρᾶς βαφῆς καὶ λαξεύσεις ἀρχιτεκτονικᾶς.

Ἦτο δ' ἐστεγασμένον τὸ κτίριον δι' ὠραίων κεραμίδων,

ὧν πολλές καὶ στρωτῆρας καὶ καλυπτῆρας, ἔτι δ' ἀνθεμο-
τάς εὕρομεν. Ἐπίσης εὕρομεν καὶ τμήματα κεράμων μετὰ
γραπτῶν κοσμημάτων, μαιανδρικών ἢ ἀνθεμοειδῶν, δι'
ώραίας στιλπνῆς μελαίνης καὶ πορφυρᾶς βαφῆς ἀποδοιο-
μένων, ἀνηκουσῶν εἰς τὸν θριγκὸν πιθανῶς.

Οὕτω τὸ ὄλον οἰκοδόμημα ἦτο κομψόν, ἐμφανὲς τῶ λαῶ
ἡρώων, πρὸς τιμὴν ἐπισήμου νεκροῦ, βασιλέως τινὸς ἢ ἄλ-
λως λίαν σημαίνοντος προσώπου ἐν Φεραῖς κτισθέν.

Ἐντὸς τοῦ ἡρώου δὲν εὕρομεν σημαντικὸν τι εὑρημα
πλὴν σκελετοῦ ὠρίμου ἀνθρώπου ἐν κακῇ καταστάσει, οὗ
τὰ ὀλίγα εὐθρυπτα ὡστᾶ συνελέξαμεν (βλ. ἐν τῇ εἰκ. 2
ἄνω ἐν μέσῳ εἰς ὀπήν τοῦ τοίχου τὸ κρανίον, ὅπου τὸ ση-
μεῖον K). Οὗτος ἐτάφη διαρρηχθέντος τοῦ κονιάματος τοῦ
δαπέδου, ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς εἰκόνας, ἔνθα ἢ δίκελλα,
κατὰ διεύθυνσιν ἐκ Νότου πρὸς Βορρᾶν τεθείς· δὲν ἦτο ἄρα
ὁ νεκρός, δι' ὃν κατεσκευάσθη τὸ ἡρῶον, ἀλλὰ μεταγενέ-
στερός τις, ἴσως τῆς αὐτῆς τῶ ἐπισήμῳ νεκρῷ οἰκογενείας,
κατὰ τὰ ἄλλα οὐχὶ σημαίνων οὐδὲ πλούσιος ἢ ἔνδοξος. Τὰ
παρὰ τὸν σκελετὸν χώματα ἦσαν τριαυτὰ, ὥστε νὰ ὑποθέ-
σωμεν ὅτι ἐτέθη ἐντὸς φερέτρου, ἐξ οὗ βεβαίως προέρχον-
ται καὶ τινες χαλκοῦ ἤλοι εὐρεθέντες ἐντὸς τῶν χωμάτων
τούτων· κτέρισμα οὐδὲν εὐρέθη.

Τούτου ἕνεκα ὑπεθέσαμεν ὅτι ὁ ἐπίσημος νεκρός, δι' ὃν
ἐτελοῦντο ἐν τῶ ἡρώῳ αἱ προσήκουσαι θυσίαι, σπονδαί, ἢ
τὰ συνήθη ἐναγίσματα, θὰ ἐτάφη ἐν τῶ παρακειμένῳ με-
γάλῳ τύμβῳ, οὗ ἡ περίμετρος τῆς κάτω βάσεως εἶναι 200
μ. περίπου, ὁ δὲ ἄξων ἀπὸ τοῦ νῦν ἐδάφους μέχρι τῆς νῦν
κορυφῆς 8 μ. περίπου, μέχρι δὲ τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους ἀπὸ
τῆς νῦν κορυφῆς 12 μ. καὶ πλέον.

Οὕτως ἠγάγομεν δοκιμαστικὴν τάφρον κατὰ τὸ Βόρειον
ἡμισυ τῆς διαμέτρου ἐκ Ν πρὸς Β, ὃν 18.50 μ. περίπου.
Ταύτην μετὰ πολλοῦ κόπου ἐβαθύνομεν, διότι τὸ χῶμα

ἦτο σκληρότατον, οὐδὲν ἔχνος δὲ λίθου εὑρομεν, πλὴν μικρῶν λατυπῶν πώρου καὶ ποικίλων μαρμάρων εἰς μέγα βάθος, καὶ θραυσμάτων ἀγγείων καὶ τινων ἀκεραίων τῆς Δ' Γ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔτι δὲ τέφρας, ἀνθράκων καὶ ἄμμου.

Καίτοι ἐφθάσαμεν ἀπὸ τῆς νῦν κορυφῆς εἰς βάθος 12 ὄλων μέτρων, δὲν συνηντήσαμεν τὸ φυσικὸν ἔδαφος, οὔτε τὸν τάφον τοῦ νεκροῦ, ὅστις ἴσως κεῖται βαθύτερον ἐν τῷ κέντρῳ ἢ κατὰ τὴν περιφέρειάν του. Ἐσκοποῦμεν δὲ νὰ προχωρήσωμεν καὶ πέρα τι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, κειμένου πολὺ ὑπὸ τὸ σημερινόν, ὅπερ προέρχεται ἐκ προσχώσεων, ὡς βεβαιώνει ἡ ἀρχαία ἐπιφάνεια τοῦ ἡρώου, ἀλλ' ἠναγκάσθημεν κατὰ τὰ μέσα Μαΐου νὰ ἀναβάλωμεν τὴν ἐν γένει πολὺπνον ἐργασίαν τῆς ἐξερευνήσεως τοῦ τύμβου τούτου διὰ τὸ 1908, ἐλλείψει ἐργατῶν. Διότι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Μαΐου, ἀρχομένου τοῦ θερισμοῦ τῆς κριθῆς οἱ ἐργάται ζητοῦσι καὶ λαμβάνουσι διπλάσιον ἡμερομίσθιον, εἶναι δὲ καὶ ἄλλως ἐν τῇ πεδιάδι δυσχερὴς ἡ ἀνασκαφὴ ὑπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου καὶ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν κωνώπων ἐκ τῆς Βαϊθηίδος λίμνης.

2) τύμβος μετὰ κιστοῦ ἄξινος.

Ὁ τρίτος τῶν εἰρημένων τύμβων κεῖται παρὰ τὸ φυλακεῖον 16 τοῦ σιδηροδρόμου, ἀριστερὰ καὶ ἐγγύτατα τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, κατὰ διεύθυνσιν ἐκ Φερῶν εἰς Βόλον.

Εἶναι δὲ μικρὸς ὁ τύμβος οὗτος, περιμέτρου τῆς κάτω βάσεως 70 μ. περίπου, καὶ ὕψους ἀπὸ τῆς νῦν ἐπιφανείας 4 μ. ὡς ἔγγιστα· ἐπειδὴ δὲ πρό τινων ἐτῶν ἐπεχείρησαν νὰ ἀνασκάψωσιν αὐτὸν τυμβωρύχοι, ἐκρίναμεν εὐλογον νὰ δοκιμάσωμεν ἐπ' αὐτοῦ.

Εύρομεν δ' εὐθύς ἄξονα, κατεσκευασμένον ἐκ μεγάλων λίθων ὀρθογωνίων, σαπρῶν, ὧν τὸ μῆκος εἶναι κατὰ μέσον ὅρον 1.40 μ., τὸ ὕψ. 0.55, τὸ πλάτ. ἢ πάχ. 0.60, ἐκ τοῦ ἐγγυὲς βουνοῦ λατομηθέντων, οἵτινες ἔχουσι τεθῆ ἄνευ πολλῆς ἐπιμελείας, ἀνὰ δύο παρατεθειμένοι, μετὰ διακένου ἐκ μικροτέρων λίθων ἕκαστος ἐπικείμενος δόμος εἶναι σπαυροειδῶς τεθειμένος ἐπὶ τοῦ ἐτέρου χάριν στερεότητος.

Μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους, ἧτοι 6.20 μ. περίπου ἀπὸ τῆς νῦν κορυφῆς τοῦ τύμβου, ὑπάρχουσιν ἑνδεκα τοιοῦτοι δόμοι. Ὁ οὕτω σχηματισθεὶς ἄξων ἐχρησίμεισε πρὸς συγκράτησιν τῶν φορητῶν χωμάτων κατὰ τὴν ὕψωσιν τοῦ τύμβου, καὶ δὴ ὅπως ὑποδεχθῆ ἀνωτάτω ἀγαλμα ἢ στήλην τοῦ τεθαμμένου νεκροῦ.

Δυστυχῶς οὐδὲ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην ἠδυνήθημεν νὰ ἀγάγωμεν εἰς πέρας διὰ τοὺς ἀνωτέρω μνημονευθέντας λόγους· ὑποθέτομεν ὅτι καὶ ἐν τῷ τύμβῳ τούτῳ κρύπτεται τάφος, οἷος ὁ τοῦ οὐ μακρὰν κειμένου τύμβου Πιλᾶφ-Τεπέ, ἀλλὰ δέον νὰ ζητηθῆ κατὰ τὴν περιφέρειαν μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τὸν ἄξονα. Τὴν ζήτησιν ταύτην θὰ ἐκτελέσωμεν πιθανῶς κατὰ τὸ 1908.

3) ἱερὸν Ἑρακλέους παρὰ τὴν ἀκρόπολιν.

Ἡ περίφημος ἀρχαία πόλις τῶν Φερῶν κατέχει μεγάλην ἔκτασιν, ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα τοῦ τείχους δὲν δύναται τις πανταχοῦ νὰ παρακολουθήσῃ ἀσφαλῶς· διακρίνεται μόνον ὅτι ἡ πόλις αὕτη σὺν τῷ χρόνῳ ἐπεξετείνετο, ἀρξάμενη ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς πόλεως, τῆς κατόπιν ἀκροπόλεως γενομένης.

Ὁ λόφος οὗτος εἶναι ὁ μέγιστος καὶ ὕψιστος τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ προϊστορικῶν λόφων, ἢ δὲ ἀνασκαφὴ αὐτοῦ θέλει δώσῃ σημαντικὰ εὐρήματα, διότι οἱ ἀπὸ τοῦ μυθολογου-

μένου Ἀδμήτου καὶ τῆς Ἀλκῆστιδος, καὶ ἔτι ἀρχαιότερον, προϊστορικοὶ συνοικισμοὶ θέλουσιν εὐρεθῆ ἔν καλῇ σχετικῶς καταστάσει, ἕνεκα τῆς μετέπειτα ἐν τοῖς ιστορικοῖς χρόνοις χρήσεως τοῦ λόφου ὡς ἀκροπόλεως, ἐξ ἧς συνεσώρευθη ἐκεῖ πολὺ χῶμα, καὶ δὲν παρεσύρθησαν, ὡς πανταχοῦ σχεδὸν ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπὶ ὁμοίων τύμβων συνέβη, τὰ τειχάρια καὶ οἱ οἰκίσκοι τῶν προϊστορικῶν συνοικισμῶν.

Βορείως καὶ οὐ μακρὰν τοῦ λόφου τούτου, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ιστορικῆς πόλεως, παρὰ τὴν νῦν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, ἐξετελέσαμεν μικρὰν δοκιμὴν, εὐρόντες τμήματα ὠραίου ὄωριου κιονοκράνου πωρίνου τῆς Δ' π. X. ἑκατονταετηρίδος, ἓνα πολυγωνικὸν καὶ ἕτερον ἰσοδομικὸν τοῖχον μετ' εὐθυνηρίας, ἴσως περιδόλου ἱεροῦ, ἔτι δὲ πολυάριθμα ἀγγεῖα λαμπρᾶς μελαίνης γανώσεως, ὧν τινα φέρουσι χαράγματα ΗΡΑ ἢ ΗΡ, ἐν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν ΡΑΚΛΕΟ ἦτοι Ἡ]ρακλέο[υς, τῶν γραμμάτων ἀποδοθέντων ἐπιμελέστατα ἐκτύπως· ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη κεῖται ἐπὶ λαιμοῦ, διατρήτου κύκλω ὄντος, ὠραιοτάτου μεγάλου ἀγγείου. Εὐρομεν πρὸς τούτοις καὶ κεφαλὴν πηλίνου ἀγαλματίου νεανίου ἀγενείου ἀδρῶν χαρακτηριστικῶν, καὶ μικρὸν ἀγαλμάτιον πήλινον καθήμενου ἀνδρὸς πωγωνοφόρου, κρατοῦντός τι παρὰ τὴν ἕβην αὐτοῦ· πρὸς τούτοις εὐρέθη κεραμὶς καλυπτὴρ ἀρχαϊκῆ, τὴν κυρτὴν ἐπιφάνειαν γεγανωμένη μέλαινα, ἐπὶ δὲ τῆς κοιλῆς φέρουσα ἐνσφράγιστον γλαῦκα (;) καὶ περὶ αὐτὴν γράμματα ἀρχαϊκὰ ἐξ ἐπιγραφῆς τοῦ ἐργαστηρίου, τοῦ δαπανήσαντος ἢ τοῦ τιμωμένου θεοῦ.

Ἐκ τῶν εὐρημάτων τούτων συμπεραίνομεν ὅτι ἐνταῦθα κεῖται ἱερὸν τοῦ Ἡρακλέους, οὗ ἡ μυθολογούμενη σχέσις πρὸς τὸν Ἀδμητον καὶ τὴν Ἀλκῆστιν εἶναι γνωστὴ. Τὰ εὐρήματα εἶναι τῆς Δ'-Γ' π. X. ἑκατονταετηρίδος, πλὴν τῆς κεραμίδος οὔσης τῆς Γ'-Ε', οἱ δὲ τοῖχοι τῆς Ε'-Δ'.

Περαιτέρω ανασκαφαί κατά τὸ 1908 ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου θέλουσι διαφωτίσει τὸ ζήτημα τῆς ἐκεῖ λατρείας τοῦ Ἡρακλέους, ἣν δέον νὰ ἀναμένωμεν πολὺ παλαιὰν καὶ πῶς ἰδιάζοντος τύπου, σχετικοῦ πρὸς τὴν πολυφαγίαν καὶ πρὸς τὸν ἐκεῖ ἄθλον τοῦ ἥρωος.

4) προϊστορικὸς συνοικισμὸς ὑπὸ τὴν Ὑπέρειαν.

Ὑπὲρ τὸν νῦν μέγαν μύλον τῆς Τραπεζῆς, κατὰ τὸν βουὴν τῶν ὑδάτων τῆς Ὑπερείας κρήνης, ἔξω τῆς ἀρχαίας πόλεως, παρὰ λόφον καλούμενον νῦν *Μάτι* ἢ ἔς τὰ *Μύλια*, εἶχον εὐρεθῆ ὑπὸ χωρικῶν ἱστορικοὶ τάφοι. Ἐξ ἐνὸς τούτων διεσώσαμεν χρυσοῦν λεπτὸν ἔλασμα μικρότατον, φέρον διστιχὸν ἐπιγραφὴν εἰς τὴν χθονίαν Δήμητρα. Αὐτὸς δὲ ὁ λόφος φέρει ἄφθονα θραύσματα ἀγγείων λιθικῆς περιόδου, καὶ ἐξήτάσθη ἄνευ ανασκαφῆς ὑπὸ τοῦ κ. Τσουντα.

Ἐνταῦθα ἐκτελέσαντες μικρὰν δοκιμὴν, εὗρομεν τὸ ἔδαφος πανταχοῦ κεκαυμένον, πλήρες θραυσμάτων ἐκ μνημονευθέντων ἀγγείων, ἔτι δὲ ἐργαλεῖα, οἷον πελέκεις κομψοὺς, τριπτῆρας, κοπίδας καὶ βέλη ἐξ ὄψιανου, τῆς νεολιθικῆς περιόδου.

Κτίσμα τι δὲν εὗρομεν, διότι ταῦτα θὰ ἦσαν ἐξ ὠμῶν πλίνθων, οὐδὲ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ανασκαφὴν, διότι ἦσαν ἐσπαρμένοι ἀγροὶ ἐπὶ τοῦ λόφου. Πάντως ὅμως ἐκ τῆς καλλιεργίας ἔχουσι καταστραφῆ τὰ ἀσθενῆ ἄλλως προϊστορικὰ κτίσματα.

5) δώριος ναὸς παρὰ τὴν κάτω πόλιν.

Ὑπὲρ τὸν προμνησθέντα λόφον, ἐγγὺς ὁδοῦ κοινοτικῆς, ἀγούσης ἐκ τοῦ μεγάλου μύλου εἰς τὸ χωρίον Βελεστίνον, οὐ μακρὰν τῶν τειχῶν τῆς ἱστορικῆς πόλεως, μεταξύ τῶν

κήπων κατά τὸν ῥοῦν τῆς Ὑπερείας, εὕρομεν, ἀνασκάφαν-
τες ἐπ' ὀλίγον, πολυαριθμούς σπονδύλους δωριῶν κίωνων ἐκ
πώρου λευκοφαίου, ἐπιχειρισμένου διὰ καλοῦ μαρμαροκο-
νιάματος, ἔχοντος πάχος 0.004.

Οἱ σπόνδυλοι οὔτοι ἔχουσι διάμετρον μεταξύ 0.76 καὶ
0.81 μ., αὐλακας δὲ 19 ἢ 20, καὶ εἶναι καλῆς ἐργασίας.
Δυστυχῶς δὲν κεῖνται κατὰ χώραν, ἀλλ' ἐκομίσθησαν διὰ
χρῆσιν μεταγενεστέραν ἐπὶ κτιρίου ἐξαφανισθέντος νῦν
σχεδὸν ὀλοτελῶς.

Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ μὲν σπόνδυλοι εἶναι ὀγκώδεις, τὸ δὲ
μεταγενέστερον κτίριον λίαν εὐτελές, φαίνεται πιθανὸν ὅτι
οὔτοι μετεκομίσθησαν ἐκ ναοῦ ἀρχαίου ἐγγύς που κειμέ-
νου. Τὴν ἀναζήτησιν αὐτοῦ ἠμποδοῦσιν οἱ ἐσπαρμένοι ἀγροὶ
καὶ αἱ μεγάλαι ἀποζημιώσεις, ἃς ἐζήτουν οἱ κάτοικοι, οἵ-
τινες ἄλλως ἔλεγον ἡμῖν ὅτι ἐγγύς εὔρον δάπεδον μεγάλων
μαρμαρίνων πλακῶν ἐκτεινομένων ἐπὶ πολὺ, ὅπερ ἴσως εἶ-
ναι ὁ στερεοβάτης τοῦ ζητουμένου ναοῦ.

Γ'.) Ἐν Φθιώτισι Θήβαις

1) διπλῆ στοὰ ἐν τῇ κάτω πόλει.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μαΐου καὶ καθ' ὄλον
τὸν Ἰούνιον ἐξετελέσαμεν δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς εἰς πολ-
λὰ σημεῖα τῶν Φθιωτίδων Θηβῶν, δαπάναις τοῦ ἐν Ῥου-
μανίᾳ φιλεπιστήμονος καὶ εὐπαιδευτοῦ ἰδιοκτῆτου κ. Π. Σ.
Τοπάλη, λαβόντος τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν παρὰ τῆς Γενι-
κῆς Ἐφορείας τῶν Ἀρχαιοτήτων.

Ἐν πρώτοις ἐσκάψαμεν ὀλίγον κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν ἄκρον
κτίσματος ἐν εἰδὲι στοᾶς (πρὸς βλ. *F. Staehlin*, Athen. Mitt.
XXXXI ΧΙΧΧ 1906, σελ. 6 εἰκ. 1 ἀρ. 6). Ἐξηκριβώθη δ' ἐκ τῆς
ἀνασκαφῆς ὅτι πρόκειται ὄντως περὶ στοᾶς, οὔσης οὐχὶ ἐπι-

μελοῦς ἐργασίας, χρόνων δὲ τῆς Γ' π. Χ. πιθανῶς ἑκατονταετηρίδος· αὕτη ἦτο διπλῆ, φέρουσα ξυλίνους μᾶλλον ἢ λιθίνους κίονας, ἀφ' οὗ τῶν δευτέρων οὐδὲν ἴχνος εὐρέθη. Ἦτο δ' ἡ στοὰ αὕτη ἀγοραία, εἶδος δῆλον ὅτι συστάδος ἐργαστηρίων, κατεχόντων τὸ ὄπισθεν ἡμισυ, ἐν ᾧ τὸ πρόσθιον ἀπετέλει τὴν κυρίως στοάν, ἔνθα ἐξετίθεντο τὰ ἐμπορεύματα.

Ἐντὸς τοῦ ὀλίγου ἀνασκαφέντος τμήματος οὐδὲν εὐρομεν· ἦσαν δὲ τὰ ἔσω πλήρη κονιάματος καταπεσόντος ποτὲ ἐκ τῶν τοίχων, λίαν εὐτελοῦς κατασκευῆς καὶ τούτου. Ἡ πλήρης ἀνασκαφὴ αὐτῆς εἶναι ἀμφίβολον ἂν θὰ δώσῃ ἀξιόλογόν τι εὕρημα. Ἡ θέσις τῆς στοᾶς ταύτης μόλις διακρίνεται κατὰ τὸ σημεῖον Σ τῆς ἐν Πίν. Β' εἰκ. 3.

2) οἰκήματα ἢ λέσχη παρὰ τὴν στοάν.

Μεταξὺ τῆς στοᾶς καὶ τοῦ θεάτρου σημεῖοί ὁ κ. Staehlin (ἔ. ἀ. εἰκ. 1 ἀρ. 5) σύστημα τοίχων, θεωρῶν αὐτοὺς ὡς εἰς ναόν τινα ἴσως ἀνήκοντας, οὗ διέκρινε τὸν πρόναον. Μικρὰ ἀνασκαφὴ (βλ. Πίν. Β' εἰκ. 3) ἀπέδειξεν ὅτι ἦσαν οἰκήματα, ἰδιωτικὰ ἢ δημόσια, εἰδὸς τι Λέσχης, ὧν μετασκευὴ καὶ χρῆσις ἐγένετο καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, ὡς ἀπέδειξαν νομίσματα ῥωμαϊκῶν αὐτοκρατορικῶν καὶ βυζαντιακῶν χρόνων.

Ἐν αὐτοῖς εὐρομεν μικρὰν μαρμαρίνην κεφαλὴν Ἀθηνᾶς (Πίν. Γ' εἰκ. 5 στοιχ. α), ἐπιγραφὴν ἐντετελιχισμένην, φέρουσαν τὴν ἐν εἰδει εὐχῆς λέξιν

Ε Π Ι Δ Ο

Σ Ι Σ

«Ἐπίδοσις», διακρινομένην μόλις ἐπὶ τῆς εἰκόνης 3 εὐθὺς ὑπὲρ τὴν κλειστὴν θύραν τοῦ ἀριστεροῦ δωματίου κατὰ τὸ

σημείον Ε, καὶ πολυάριθμα συντρίμματα οἰκιακῶν ἀγγείων εὐτελῶν, ὀστῶν καὶ ἰχνῶν σαφῶν πυρκαϊᾶς. Ἐν τῶν εὐτελῶν μεγάλων ἀγγείων φέρει ἐνσφράγιστον τὴν ἐπιγραφὴν ΗΡΑΚ ἤτοι Ἡρακ(λείδου) ἢ τι ὅμοιον, ὄνομα τοῦ κατασκευαστοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἀγγείων ὑπῆρχον καὶ πολυτελέστερα τοῦ εἶδους τῶν λεγομένων *μεγαρικῶν σκύφων* μετ' ἀναγλύφων κοσμημάτων καὶ παραστάσεων. Ταῦτα ἔχουσι ποικιλώτατα χρώματα, ἀπομιμούμενα διὰ τῆς ἀργυρόχρου, ὑπερύθρου, στυλπνῆς μελαίνης καὶ ἄλλων χρωμάτων βαφῆς, τὰ ὅμοια ἐξ ἀντιστοιχῶν μετάλλων ἀγγεῖα. Εὐρέθησαν δὲ πάντα ἐν τῷ ἀριστερῷ δωματίῳ κατὰ τὸ σημεῖον Α τῆς εἰκόνος 3 Πίν. Β'.

Οὐδὲν τούτων εὐρέθη ἀκέραιον. Πολλὰ θραύσματα ἐν τούτοις φέρουσιν ὠραιοτάτας παραστάσεις κατὰ τὴν συνήθη ἐπὶ τοιούτων ἀγγείων μίμησιν ζωγραφικῶν, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἐπιγραφάς. Ἐκ τῶν τελευταίων σημειοῦμεν τὸ ΜΝΗ-ΣΤΕΡΕΣ ἐν παραστάσει μνηστηροφονίας· ἡ ἐπιγραφὴ δεικνύει ὅτι ἡ παράστασις ἐλήφθη ἐξ εἰκόνος ἀρχαιοτέρας τοῦ τέλους τῆς Ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ ἡ χρῆσις Ε ἀντὶ Η.

Δεξιὰ ἐν τῇ εἰκ. 3 τοῦ Πίν. Β' εἰς τὸ ἄκρον κατὰ τὸ σημεῖον Γ εὐρέθη δωμάτιον κατεστραμμένον, οὗ ἐσώθη τι τοῦ κονιάματος, φέροντος ἐπὶ *νωπῶ* (a fresco) γραπτὰ ἀνθοειδῆ κοσμήματα ζωηροτάτων καὶ μὴ ἐξαλειφομένων ὑπὸ τοῦ ὕδατος πλουσίαν βαφῶν. Τῶν τοιχογραφικῶν τούτων διεσώσαμεν τμήματά τινα μικρὰ κομίσαντες εἰς Βόλον.

3) ναὸς παρὰ τὴν στοάν.

Οὐ μακρὰν τῆς στοᾶς Νοτίως αὐτῆς, ἔνθα οὔτε ὁ κ. Staehlin σημειοῖ τι, οὐδὲ ὑπῆρχεν ἐμφανὲς οἰκοδόμημα,

εὔρομεν κρηπίδωμα μεγάλου ὀρθογωνίου κτιρίου, ὅπερ εἶναι πιθανώτατα ναός.

Αἱ στεναὶ πλευραὶ αὐτοῦ ἔχουσι μῆκος 14.08 μ., αἱ δὲ μακρὰι 19.30 μ., τὸ δὲ πάχος τῶν τοίχων εἶναι 1.42-1.58 μ. τὸ βῆθος κατὰ τὴν ΝΑ γωνίαν, ἔνθα ἐδοκιμάσαμεν, εἶναι 1.80 μ. Πολλαχοῦ ἐν τοῖς θεμελίοις ἐγένετο χρῆσις, ἰδίως κατὰ τὴν Β μακρὰν πλευράν, πωρίνων λίθων· ἐκ πώρου δὲ θὰ ἀποτελεῖτο καὶ ἅπας ὁ ὑπὲρ τὸ ἔδαφος ναὸς κατὰ τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ γενικὴν σχεδὸν συνήθειαν (βλ. ἀνωτέρω Β' ἀριθ. 5). Τούτων εὔρομεν ὀλίγα ἄμορφα τμήματα.

Ἐνωρὶς ὅμως ἀπεσπᾶσθη ἐντεῦθεν ἅπαν τὸ πώρινον ὑλικόν· διηγοῦνται δὲ οἱ χωρικοὶ ὅτι καὶ μέχρις ἐσχάτων ἐξήγοντο ἐκ τῶν θεμελίων τούτων πώριναί πλάκες ἐκ σιδηρολίθου, διότι ἐπωλοῦντο ἀνά τὰ χωρία ὡς «μυλόπετρες», διασκευαζόμεναι καταλλήλως.

Πλὴν σχίζης λευκοφαίου μαρμάρου μετὰ τινων γραμμῶν, σχήματος τῆς Α' π. Χ. - τῆς Α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐξ ἐπιγραφῆς ψηφίσματος ἢ καταλόγου, οὐδὲν ἄλλο εὔρημα προῆλθεν ἐκ τῆς μικρᾶς ταύτης ἀνασκαφῆς.

4) ἔρευναὶ περὶ τὴν κυκλωπεῖαν ἀκρόπολιν.

ΒΑ τῆς κάτω πόλεως ὑψοῦται ἡ ἀκρόπολις, περιβαλλομένη ὑπὸ σημαντικῶν κυκλωπεῖων τειχῶν πρωτογενοῦς κατασκευῆς, διότι οὐδὲ τὰ διάκενα μεταξὺ τῶν λιθίνων ὄγκων ἔχουσι πανταχοῦ πληρωθῆ· φαίνονται δὲ τὰ τεῖχη αὐτῆς μᾶλλον ὑπὸ τῆς φύσεως ἢ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου ποιηθέντα, καίτοι εἶναι βέβαιον ὅτι συμβαίνει τὸ δεύτερον.

Τὰ τεῖχη ταῦτα διέκρινε πρῶτος ὁ κ. Βαλέριος Στάης, πέντε ἔτη πρὸ τοῦ κ. Staehlin, ὅστις ἐπικρίνων τὸν μὴ διακρίναντα αὐτὰ Leake φαίνεται καυχώμενος διὰ τὴν

εὑρεσιν αὐτῶν (βλ. Δελτίον «Φιλαρχαίου Ἐταιρείας Ὁρθρου» Ε' 1903 σελ. 13).

Χρῆσις τῆς ἀκροπόλεως ταύτης ἐγένετο καὶ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς καὶ περαιτέρω κατὰ τοὺς βυζαντιακοὺς χρόνους.

ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν ταύτην κατὰ τὸ Δυτικὸν κράσπεδον τῆς πόλεως οὐ μακρὰν τοῦ ἀριθμ. 2 ἐν τῷ μνημονευθέντι σχεδίῳ τοῦ κ. Staehlin, εἶχεν εὑρεῖ ἐξ ὀνείρου ὄψεως, ὡς ἔλεγε, χωρικός τις Ἀνδρέας ἐπιγραφὴν, ἀναφέρουσαν ὅτι οἱ «ἀρχεσκόποι» ἀνέθηκαν ἀνάθημά τι εἰς τὴν Ἀθηναῶν Πολιάδα. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν BCH (; ὑπὸ τοῦ κ. Vollgraff καὶ ἐν τῷ «Δελτίῳ τῆς Φιλαρχαίου Ἐταιρείας Ὁρθρου ἐν Ἀλμυρῷ» τεύχ. Γ' 1906 σελ. 30· ἐκομίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γιαννοπούλλου εἰς Ἀλμυρὸν, πρὸ τῆς μεταβάσεως ἡμῶν εἰς Θεσσαλίαν).

Σκάψαντες ἐκεῖ εὔρομεν ἐρείπια ἐκκλησιδίου χριστιανικοῦ, ἐφ' οὗ ἐγένετο χρῆσις ὀλίγου ἀρχαίου ὑλικοῦ· τὸ ἀνώμαλον καὶ βραχῶδες ἔδαφος δὲν ἐπέτρεπε τὴν κατασκευὴν ἐκεῖ ἱεροῦ σημαντικοῦ.

Πρὸς τοῦτοις εὔρομεν λεπτὸν ἔλασμα ἀργυροῦν, μικρόν, ὀρθογώνιον (μῆκ. 0.036, πλ. 0.024), ἄνω διάτρητον πρὸς ἀνάρτησιν, εἰκονίζον ἀπλουστέρας ἐν ἐκτύπῳ διὰ πλήξεως ἐκ τῶν ὀπισθεν, ὀφθαλμοὺς μετὰ ῥινὸς καὶ στόματος ἀνθρώπου· κάτω φέρει τὴν ἐπιγραφὴν διὰ γραμμῶν καλῶν χρόνων ΥΠΕΡ — ΕΥΧΗΣ «ὑπὲρ — εὐχῆς».

Κατὰ ταῦτα ἡ ἐπιγραφὴ τῶν ἀρχεσκόπων δὲν ἔκειτο κατὰ χώραν, ἀλλ' ὠλίσθησεν, ἢ ἐκομίσθη ἐκ τῆς ὑπερκειμένης ἀκροπόλεως, ἐν ἣ ἰδέον νὰ ζητηθῆ τὸ μνημονευόμενον ἐν αὐτῇ ἱερὸν ἢ ναὸς τῆς Ἀθηναῶν Πολιάδος (βλ. κατωτέρω ἀριθ. 5).

Ἀνατολικῶς τῆς ἀκροπόλεως καὶ οὐχὶ μακρὰν αὐτῆς παρὰ τὴν εἰς Ἀκκετσι ἀτραπὸν, εἶχε σκάψει ἐπ' ὀλίγον τῷ 1906 ὁ κ. Vollgraff ἐπὶ τοιχαρίου ἀπλοῦ, ἔχοντος ἔμφασιν

μυκηναίου ἀνακτόρου. Ἐξηκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ τὸ ἔργον καὶ εἶδομεν ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ οἰκοδομήματος, ἀλλὰ περὶ « μάνδρας », ἴσως ποτὲ ἐστεγασμένης, ἧς χρῆσις ἐγένετο ὡς σηκοῦ προβάτων, καὶ ἧς τμήματα κεράμων κοινῶν τῆς στέγης εὐρέθησαν. Οἱ χρόνοι, καθ' οὓς τοῦτο καὶ τὰ πολυπληθῆ ἐν τοῖς πέριξ ὅμοια οἰκοδομήματα ἐποιήθησαν, δύνανται νὰ εἶναι προϊστορικοί· ἀλλ' εὐρομεν ὅμοιον οἰκοδόμημα ἐκτισμένον ἐπὶ βυζαντιακοῦ κτιρίου.

Σημειωτέον ὅτι ἐπὶ μακρὰν ἔκτασιν περὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἰδίως Βορείως καὶ Ἀνατολικῶς, ἔνθα ἡ ἱστορικὴ πόλις δὲν ἐξετάθη, διακρίνονται τείχη μερικὰ ἐν εἴδει προपुरγίων, ἄσχετα πρὸς ἄλληλα, μᾶλλον ἢ ἦπτον ἐκτεταμένα καὶ ἀσύνδετα, ἐπὶ μεγάλην ἔκτασιν κατέχοντα τὰ ὄχυρά ἐκ φύσεως σημεῖα, πάντα δὲ κατὰ τὸν κυκλώπειον τρόπον τῆς ἀκροπόλεως τετειχισμένα.

Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι ἐνταῦθα ὑπῆρχε μεγάλη προϊστορικὴ πόλις, ἴσως μεῖζων καὶ τῶν Μυκηναίων αὐτῶν, ἀποτελουμένη ἐκ τῆς ἀρχούντως εὐρείας καὶ λίαν ὄχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἔδρας τῶν ἡγεμόνων, ἐκ δύο ἐλασσόνων ὑπὲρ τὴν μεγάλην ἀκροπόλεων, καὶ ἐκ κάτω πόλεως περὶ αὐτὰς κατὰ μεγάλην ἔκτασιν, ἔνθα κατόκει ὁ πολυάριθμος λαός. Εἶναι ζήτημα ἰδίας ἐρεύνης, ἢ ἄλλαχού θὰ ἐκθέσωμεν, ἂν ἡ πόλις αὕτη δύναται νὰ εἶναι ἡ Ὑποπλακίη Θήβη τοῦ Ἡετίωνος, ὡς νομίζουσιν οἱ κκ. Kern, Bethe, Staehlin κ. ἄ.

5) ἱερὸν καὶ προϊστορικὰ κτίσματα ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως.

Ἐνεκα τῶν λόγων τούτων ἀπεφασίσαμεν νὰ δοκιμάσωμεν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, καίτοι ἦτο πλήρης λίθων καὶ βράχων, ἔτι δὲ κατείχετο ὑπὸ πυκνοτάτων πρίνων οὕτως, ὥστε νὰ μὴ διακρίνηται τι ἐμφανὲς ἐρείπιον πλὴν τῶν κατὰ

τὰ ἄκρα καταπεσόντων ὀγκολίθων τοῦ ἱστορικοῦ τείχους.

Σκιάφαντες λοιπὸν κατὰ τὸ βορειότατον ἄκρον αὐτῆς, ὅπερ εἶναι τὸ ὕψιστον τμηεῖον τῆς ἀκροπόλεως, παρέχον θαυμασίαν θέαν πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν τῶν πέριξ καὶ μακρὰν πρὸς τὴν Πύρασον, Φυλάκην, Ἄλον καὶ πρὸς πᾶσαν ἀξιόλογον στρατηγικῶς θέσιν μέχρι τῆς παραλίας, εὔρομεν εἰς μικρὸν βάθος ἐρείπια οἰκοδομήματος ἀνατετραμμένα ἔνεκα τῆς ἐγγύς κατασκευῆς τετραγώνου φυλακείου κατὰ τοὺς βυζαντιακοὺς χρόνους καὶ ἄλλων περαιτέρω ὁμοίων ὀχυρωματικῶν οἰκημάτων (Πίν. Β' εἰκ. 4· δεξιὰ εἰς τὸ ἄκρον κατὰ τὸ σημεῖον Β διακρίνεται ὀλίγον τὸ τετράγωνον μεσαιωνικὸν φυλακεῖον ἐκ μικρῶν λίθων δι' ἀπλοῦ πηλοῦ ἐκτισμένον).

Τὰ ἐρείπια ταῦτα συνίστανται εἰς μεγάλας καλῶς λελαξευμένας πλάκας λίαν σκληροῦ λίθου, λείας κατὰ τὰς στενάς ἑδρας, δύο ἢ μίαν, μετὰ χαραγῶν καὶ μικρῶν βαθύνσεων πρὸς ἀρμογὴν σιδηρῶν γόμφων καὶ στερέωσιν. Αὐτὰ ἀπετέλουν τοῖχον, οὗ μίαν γωνίαν ἀπεκαλύψαμεν.

Τῶν πλάκῶν τούτων τινὲς ἔχουσι διασκευασθῆ τὰ ἄνω διεδρικῶς, ὡς ἵνα σχηματίσωσιν ἀψίδα ἢ θόλον (βλ. εἰκ. 4 σημεῖον Π), ἄλλαι ἔχουσιν ἰδιάζοντα σχήματα, ἰδίως πεντάπλευρα, καὶ τινες εἶναι αὐτὸ τοῦτο θολότυποι (εἰκ. 4· δεξιὰ τοῦ κατωφλίου σημεῖον Θ).

Ταῦτα δεικνύουσιν ὅτι τὸ ὑλικὸν τοῦτο ἀνήκεν ἀρχῆθεν εἰς ἄλλο τι οἰκοδόμημα. Ἰδίως εἶναι ἀξία προσοχῆς μεγάλη πλάξ φέρουσα ἐκατέρωθεν εἰς τὰ ἄκρα τῆς ἄνω ἐπιφανείας βαθύνσεις πρὸς ἀρμογὴν θύρας (εἰκ. 4 ἀριστερὰ κατὰ τὸ σημεῖον Κ). Αὕτη φαίνεται μὴ κατὰ χώραν οὔσα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐγγύς που μετατεθεῖσα ἐνταῦθα κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἱεροῦ καὶ πάλιν ἔπειτα μετατεθεῖσα.

Διότι ὄντως πρόκειται περὶ ἱεροῦ, ἀφ' οὗ εὔρομεν ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐκ τῶν ἄνω στρώματος, ἤτοι ὑπὸ τὸ μεσαιωνι-

κόν, ὀλίγον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἱστορικοῦ κτιρίου, ὀκτώ ἢ ἑννέα βάθρα ἀγαλμάτων μικρῶν, κεφαλὴν, πῶδας καὶ χεῖρας μαρμαρίνου ἀγαλματίου Ἀθηνᾶς (Πίν. Γ' εἰκ. 5 β, γ), τμήματα μαρμαρίνων πλακῶν ἐκ τεσσάρων ἐπιγραφῶν ἀναθηματικῶν τῆς Δ' π. Χ.- Α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καὶ πολλὰ θραύσματα πηλίνων ἀγαλματίων γυναικείας θεότητος καλῆς ἐργασίας καὶ χρόνων (εἰκ. 5 δ).

Δυστυγῶς οὐδαμοῦ, πλὴν ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου ἀγαλματίου, δηλοῦται τὸ ὄνομα τῆς θεότητος· φαίνεται ὅμως πιθανὸν ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς *Πολιάδος*, ἕπερ μνημονεύεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἀρχεσκόπων (βλ. ἀνωτέρω ἀριθ. 4).

Παρὰ τὸ κατώφλιον εἰς βάθος 0.80 μ. πρὸ αὐτοῦ εὑρομεν θύραν ἐκ σκληροῦ ξύλου κεκαυμένου, ἐφ' ἧς εἶχον ἀρμοσθῆ χαλκοῖ ἤλοι κυκλικῶν, κοίλων τὰ κάτω, πολὺ μεγάλων κεφαλῶν, μικροῦ δὲ σώματος. Καὶ τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ ξύλου πολλὰ καὶ οὐκ ὀλίγους τοιοῦτους ἤλους συνελέξαμεν, οἵτινες μᾶλλον πρὸς κόσμον τῆς θύρας, ἤττον δὲ πρὸς στερέωσιν τῶν ξύλων, ἐξ ὧν αὕτη συνέκειτο, ἐχρησίμευσαν.

Προχωρήσαντες εἰς βάθος εὑρομεν μετ' οὐ πολὺ στρῶμα διάφορον, καὶ δὴ μέλαν, ὀπόθεν ἐξηγάγομεν πολυαριθμούς γεωμετρικοὺς χαλκοὺς κρίκους ἀπλοῦς ἢ μετὰ τεσσάρων σταυροειδῶν ἐξογκώσεων, ὧν τινες ἔχουσι καὶ κεφαλὰς πτηνῶν· εἶναι δὲ ποικίλων διαμέτρων ἀπὸ δακτυλοειδῶν μέχρι διαμέτρου 0.10. Μετ' αὐτῶν εὑρέθησαν καὶ τινες μεγάλαι πόρται χαλκαῖ γεωμετρικῆς ἐπίσης περιόδου, δακτύλιοι χαλκοῖ, μικρὰ ἀγγεῖα καὶ πτηνὰ χαλκᾶ, καὶ θραύσματα γεγανωμένων τῆς αὐτῆς περιόδου ἀγγείων.

Σχεδὸν ἐν τῷ αὐτῷ στρώματι ἀναμειγμένα, ἢ ὀλίγον ὑπ' αὐτό, εὑρέθησαν λίθινα ἐργαλεῖα, βέλη ἐξ ὀψιανοῦ, θραύσματα ὠραίων ἀγγείων μετὰ βαφῶν ἔσω τε καὶ ἔξω

ἐν εἶδει ἐναλλασσομένων τετραγωνιδίων καὶ ἄλλων σχημάτων, κρίκοι ἐξ ἐλεφαντοστοῦ, πέλεκυς ἀμφίστομος ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης μετὰ χαραγῶν, σφενδόναι ἄγλυφοι διάτρητοι ἐκ κρυστάλλου, σφαιρίδια ἢ λίαν μικροὶ κρίκοι ἐξ ὑελώδους μάζης ἢ ἠλέκτρου κτ., ἀνήκοντα εἰς τὴν νεολιθικὴν, τὴν χαλκῆν καὶ μυκηναίαν περίοδον. Τούτων ὅμοια καὶ ἀνάλογα εὑρον ὁ κ. Wolters (βλ. κατωτέρω Η' 1), ὁ κ. Σπάης (βλ. αὐτόθι) καὶ μάλιστα ὁ κ. Τσουντας ἐν προϊστορικοῖς συνοικισμοῖς τῆς Θεσσαλίας.

Ἐκ πάντων τούτων συνάγομεν ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ λίαν σημαντικῆς ἀκροπόλεως, κατοικηθείσης ἀπὸ παλαιτάτων χρόνων μέχρι τῶν βυζαντιακῶν, ἧς ἡ πλήρης ἀνασκαφὴ ἐπιβάλλεται μεταξὺ τῶν πρώτων ἐργασιῶν τοῦ 1908, ἰδίως διὰ τὰ προϊστορικὰ εὐρήματα.

Δυστυχῶς εἶχομεν ἤδη δαπανῆσαι εἰς τὰς ἄλλας δοκιμὰς πολὺ τοῦ ποσοῦ τῶν 1000 δραχμῶν, ἃς εἶχε διαθέσει ὁ κ. Π. Σ. Τοπάλης, καὶ ἠναγκάσθημεν νὰ ἀναβάλωμεν τὴν ἐργασίαν διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, ὅποτε πιθανῶς θέλει ἐξακολουθήσει τὰς δαπάνας ὁ αὐτὸς κ. Τοπάλης, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ διςχιλίας ἔτι δραχμὰς πρὸς τοῦτο, ἐπὶ τῷ ἔρω νὰ γίνῃ ἡ ἀνασκαφὴ μέχρι τέλους Νοεμβρίου τοῦ 1907· τοῦτο ὅμως κατέστη ἡμῖν ἀδύνατον νὰ πράξωμεν, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἀπησχολήθημεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Παγασαῖς (βλ. κατωτέρω Η' 1), καὶ οὕτω μένει ἀδιάθετος ἡ χορηγία τοῦ κ. Π. Σ. Τοπάλη.

Δ') Ἐν Πυράσῳ

Ἰερὸν τῆς Δήμητρος (Δημήτριον).

Κατὰ τὸ βορειότατον τοῦ κόλπου τοῦ Ἄλμυροῦ κεῖται ἡ ἀρχαία Πύρασος, περὶ ἧς βλ. *Staehtlin*, ἔ. ἀ. σελ. 10-13 πίν. 1.

Ἐνταῦθα ἐπειράθημεν νὰ εὕρωμεν τὸν περίφημον ναὸν τῆς Δήμητρος, σκάψαντες Νοτίως τῆς ἀκροπόλεως, καθ' ἣν διεύθυνσιν ὁ Στράβων θέτει αὐτόν, ἐν τῷ κέντρῳ παρά τὰ κτίσματα τοῦ Βελῆ-Πασᾶ, εἰς ἀπόστασιν 300 περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς «Μαγούλας», ἥτις εἶναι ἡ πόλις, ἢ τοῦλάχιστον ἡ ἀκρόπολις, τῆς ἀρχαίας Πυράσου.

Ἐκεῖ εὕρομεν ἐν μέσῳ σωρείας μεσαιωνικῶν ἐρείπειων καὶ τινας σπονδύλους σημαντικοῦ ναοῦ δωρίου ρυθμοῦ· δυστυχῶς οὔτε τὰ βυζαντιακὰ οὔδ' ἃ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ ταῦτα ἐρείπια ἔκειντο κατὰ χώραν, ἀλλὰ συνήχθησαν, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τοῦ Βελῆ-Πασᾶ ἐκ τῶν πέριξ. Οὕτω καὶ ὁ ναὸς τῆς Δήμητρος μένει πρὸς ζήτησιν.

Πρὸς τοῦτοις ἀπεκαλύψαμεν μέρος τοῦ δαπέδου μεγάλης βυζαντιακῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ κειμένης, ὅπερ ποτὲ εἶχε διακρίνει, ὡς εἶπεν ἡμῖν, ὁ κ. Ν. Γιαννόπουλλος. Τὸ δάπεδον τοῦτο εἶναι ἐστρωμένον διὰ ψηφιδώματος μετριωτάτης ἐργασίας, φέροντος τοξοειδῆ κοσμήματα.

Πολλοὺς μῆνας μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην, ἀρξαμένης τῆς ἐν Πυράσῳ ἰδρύσεως τῆς Νέας Ἀρχαίου, εὑρέθησαν πολλαχοῦ ἐρείπια μεσαιωνικὰ ἐν μεγάλῃ ἀφθονίᾳ, ὀλίγα δὲ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορικῆς καὶ ἐλάχιστα τῆς Ῥωμαϊκῆς περιόδου, δεικνύοντα ὅτι κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ἀχμαιοστάτη πόλις, ἥς τὴν σημασίαν ἠδὴ προῆκασεν ἐκ τῶν τέως ἐν τῷ ἐμφανεῖ ὄντων ἐρείπειων ὁ κ. Ν. Γιαννόπουλλος (πρὸς αὐτοῦ «Οἱ δύο Μεσαιωνικοὶ Ἄλμυροὶ» ἐν Ἐπετηρίδι Παρνασοῦ τόμ. Η' 1904). Τὰ εὐρήματα ταῦτα θέλομεν ἀνακοινώσαι κατὰ τὴν ἔκθεσιν ἡμῶν τοῦ 1908, ὅποτε θὰ ἔχη περατωθῆ ἡ ἰδρυσις τῆς νέας πόλεως καὶ ἡ συναγωγὴ καὶ μελέτη αὐτῶν θὰ καταστή εὐχερεστέρα.

Ε') 'Εν «'Αϊδινιώτικη Μαρούλα»

Προϊστορικὸς πτωχὸς συνοικισμὸς.

Μεταξὺ τοῦ χωρίου Ἄκκετσι καὶ τοῦ Ἄλμυροῦ ἐν τῇ πεδιάδι ὑψοῦται λόφος τὰ πολλὰ ἐκ φορητοῦ χάρματος σχηματισθείς, ἐφ' οὗ καὶ ὁ κ. Τσουντας τῷ 1905 καὶ ὁ κ. Γιαννόπουλλος εἶχον ἐπὶ μικρὸν ἀνασκάψει.

Καὶ ἡμεῖς μαθόντες παρὰ τινος χωρικοῦ τῆς Ἄϊδινείου Γεωργικῆς Σχολῆς ὅτι ἐγίνωσκεν ὑπόγειόν τι κτίσμα ὡσάν «ἀλώνη», καὶ ὑπολαβόντες τοῦτο θολωτὸν τάφον, ἀνεσκάψαμεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας εἰς τε τὰ κράσπεδα τοῦ λόφου καὶ ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν μὲν τάφον ἢ τι ἕτερον δὲν εὔρομεν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ κρασπέδου συνηγήσαμεν τοιχάρια τινὰ καὶ ὀρομίσκους, οἷα τὰ ἐν Διμίνι εὑρεθέντα, καὶ τμήματα μεγάλων ἀβαφῶν ἀγγείων, ἐλάχιστα δὲ τῶν συνήθων βεβαμμένων τῆς προϊστορικῆς περιόδου.

Ἐκ τούτου εἰκάζομεν ὅτι ὁ συνοικισμὸς οὗτος εἶναι τῶν λίαν πτωχῶν ὁμοίων ἐν Θεσσαλίᾳ· τοῦτο δ' εἶναι εὐνόητον, ἂν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Φθιωτῶν Θηβῶν ὑπῆρχε σύγχρονος τῷ ἐνταῦθα λίαν ἀκμαῖος συνοικισμὸς (βλ. ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν ἀνωτέρω Γ' 5).

Γ') 'Εν Δημητριάδι

1) πύργος ἐσωτερικὸς τῆς ἀκροπόλεως.

Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐπώνυμος πόλις Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἐκ τῶν νεωτάτων δημοσιεύσεων τοῦ κ. C. Friedrich (Ath. Mitt. XXX 1905, 221-244 καὶ πίν. IX) καὶ τοῦ κ. A. J. B. Wace (Journal of Hell. Stud. XXVI 1906, 154)

Ἐνταῦθα ἐξετελέσαμεν κατὰ μῆνα Ἰούλιον δοκιμαστικὰς τινὰς ἐργασίας δαπάναις τοῦ δήμου Παγασῶν. Ἐν πρώτοις ἐσκάψαμεν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, εἰς ἣς τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν εὗρομεν τετράγωνον ἐσωτερικὸν πύργον, ἡ τι ὅμοιον κτίριον τῆς Δ'-Γ' π. X. ἑκατονταετηρίδος, οὗ τὴν μίαν πλευρὰν ἀποτελεῖ αὐτὸ τὸ τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι ἐπιμελῶς ἐκτισμέναι ἰσοδομικῶς διὰ μεγάλων λίθων. Μετασκευὴ τις αὐτοῦ ἐγένετο κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας, εὐρέθη δὲ καὶ πύργος ἡ κτίριον τῶν χρόνων τούτων, ἀντιθέτως τοῦ παλαιοῦ πύργου, δῆλον ὅτι ἔξω τοῦ τεύχους προβεβλημένος.

Εὐρήματα ἐνταῦθα ἔσχομεν μόνον λιθοβόλους σφαίρας, ὧν εὐρέθη ἀρκούντως μέγας ἀριθμός, 87 καὶ πλέον· ὅμοια εὐρέθησαν ἐν Παγασαῖς (βλ. κατωτέρω Η' 1)· χρήσις τούτων ἐγένετο βεβαίως διὰ τῶν καταπελτῶν ἢ πετροβόλων μηχανῶν.

Πρὸς τούτοις εὐρέθη ὄγκος μολύβδινος ἀρκούντως μέγας, τεκτονικῆς ἴσως χρήσεως, καὶ θραύσματα μελανομόρφων ἀγγείων οὐχὶ καλῆς ἐργασίας τῆς Γ' π. X. ἑκατονταετηρίδος, ἔτι δὲ θεμέλια ἀσθενῶν μεταγενεστέρων οἰκοδομημάτων. Περιέργως οὐδὲν ἔγνος, μηνῦον ὑπαρξίν ναοῦ, εὐρέθη καθ' ἑλὴν τὴν ἀκρόπολιν, καθ' ἣν ἐδοκιμάσαμεν· ὡς φαίνεται ἡ δὲν ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ναός, ἡ ὁ ὑπάρχων ἐξηφανίσθη ἔλωσ. Ἐπειδὴ τὸ δεύτερον δὲν φαίνεται πολὺ πιθανόν, τὰ ὑπὸ τοῦ *Dodwell*, *Tour through Greece* II 90-91 ὀφθέντα ἐρείπια, ἄτινα καὶ ὁ κ. *Γεωργιάδης*, «*Θεσσαλία*» σελ. 178 βεβαίως, ἀνῆκον εἰς ἐκκλησίαν χριστιανικὴν, οὐχὶ εἰς ναὸν ἀρχαῖον. Τὸ μόνον εὐρημα ἡμῶν λόγου ἄξιον εἶναι θραῦσμα καλοῦ μελανομόρφου ἀγγείου, φέροντος ἐγγράκτον ἐπιγραφὴν AN, ἣν δυσκόλως θὰ συνεπληροῦμεν «*ἀν[έθηκεν]*».

2) ὄχετος τῆς Ἀγορᾶς.

Περὶ τὸ μέσον τῆς κάτω πόλεως ὑπάρχει θέσις, συνήθως Ἀγορὰ καλουμένη, ἥς τὴν ἄνω πλευρὰν (Βόρειον) περιθέει βαθὺς ὄχετος ἐπὶ τοῦ βράχου λελαξευμένος καὶ τὰ ἄνω διὰ μεγάλων πλακῶν κεκλεισμένος.

Ἐπειδὴ πολλὰ ἐμυθολογοῦντο ἤδη ἀπὸ τοῦ Leake περὶ τοῦ ὄχετος, παρηκολουθήσαμεν αὐτόν, εὐρόντες τὴν τε ἀρχήν, οὖσαν κατὰ τὸ Νοτιοδυτικὸν ἄκρον τῆς Ἀγορᾶς, καὶ τὸ τέρμα κατὰ τὸ ἕτερον, ὡς σημειοῦται περίπου ἐν τῷ σχεδίῳ τοῦ κ. Fredrich (βλ. αὐτοῦ ἔ. ἀ. πίν. IX καὶ εἰκ. 9)· φαίνεται δὲ μῦθος τὸ ὅτι ὁ ὄχετος οὗτος προερχώρει ὑπὸ τοὺς βράχους πρὸς τὴν θάλασσαν· ἐπίσης εἶναι ἀμφίβολον, ἂν διενέμετο ὕδωρ δι' αὐτοῦ· διότι, ἂν συνέβαινε τοῦτο, εἶναι δυσχερὲς νὰ εἴπωμεν πόθεν ἤρχετο τὸ ὕδωρ, μὴ ὑπάρχοντος ὑπεράνω τοῦ νῦν ἐτέρου ὄχετος. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὁ ὄχετος οὗτος ἐπληροῦτο ὑετίων ὑδάτων, καταπιπτόντων ἐκ τῆς στέγης τοῦ μεγάλου κτιρίου, ὅπερ λέγεται καὶ ἴσως εἶναι ἡ Ἀγορά.

3) πλινθόκιστος μέγας πύργος.

Ἔτι δ' ἐνηργήσαμεν ἀνασκαφικὰς δοκιμὰς καὶ ἐπὶ μεγάλου πύργου, κειμένου ἐπὶ τοῦ ὑψίστου μετὰ τὴν ἀκρόπολιν λόφου ΒΑ τῆς πόλεως, ἔνθα ποτὲ φιλόαρχαιοι τοῦ Βόλου ἐζήτησαν τὸν τάφον Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. Ὁ πύργος εἶναι λόγου ἄξιος, ἐπ' ὀλίγον μὲν διὰ λίθων μεγάλων καλῶς οἰκοδομηθεῖς, τὰ δὲ λοιπὰ δι' ὤμων πλίνθων, διακρινομένων πολλαχοῦ (πρβλ. κατωτέρω Η' 1).—Ἐντὸς τῆς ἀρχαίας πόλεως δοκιμάσαντες εἰς πολλὰ μέρη οὐδὲν σημεῖον εὐρομεν πρὸς ἀνασκαφήν, δυνάμενον νὰ χρηρηγήσῃ

ἄξιόν τι τοῦ κόπου εὕρημα· ἢ καταστροφή τῆς πόλεως ταύτης ἔχει συντελεσθῆ νῦν τελεία.

4) οἰκήσεις ἐπὶ λαξευθέντων βράχων

Ἄλλὰ σημαντικόν τι κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην εὐρέθη δι' ἀπλῆς ἐρεῦνης καὶ ἄνευ ἀνασκαφῶν. Παρατηρήσαμεν ὀφθαλμῶς ὅτι ἀνὰ τοὺς βραχώδεις λόφους ὑπὲρ τὸν πύργον τοῦτον πρὸς τὸ Πήλιον οἰκήσεις ἐπὶ τῶν βράχων λελαξευμένας, ὧν τινες σφίζονται κάλλιστα· ἐπὶ τριῶν λόφων ὑπάρχουσι πολλαὶ τοιαῦται οἰκήσεις, λίαν ἀνάλογοι ταῖς ἐπὶ τῶν λόφων τῶν Ἀθηνῶν. Μάλιστα διακρίνεται ἐν μιᾷ καὶ βῆμα, οἷον τῆς Πυκνός, καὶ ἄλλα ὅμοια τοῖς ἐν Ἀθήναις κατασκευάσματα (μὴ εἶναι ἐνταῦθα τὸ λεγόμενον Πηλεθρόιον;).

Ἡ σημασία τῶν οἰκημάτων τούτων εἶναι μεγάλη, ἂν τις συνδέσῃ τὸ πρᾶγμα πρὸς τὴν πλουσίαν εἰς διηγήσεις Μυθολογίαν τῶν τόπων τούτων. Ἐκ τῆς εὐρέσεως ταύτης συμπεραίνομεν ὅτι καὶ αἱ πολλαχοῦ αὐτῆς τῆς Δημητριάδος οἰκήσεις ἐπὶ βράχων, ὡς καὶ τὰ φρέατα καὶ τὰ τετράγωνα ἐν τοῖς βράχοις δωμάτια τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς, εἶναι παμπάλαια ἔργα, οὐχὶ ἱστορικῶν χρόνων, ὡς νομίζονται, δηλοῦντα ὅτι κατὰ τὴν προϊστορικὴν τοῦλάχιστον περίοδον κατφεῖτο ὡς πρωτεύουσα τῶν οἰκισμῶν τούτων ἡ Δημητριάς, καὶ δὴ ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς. Ἄν δὲ καὶ πρὸ τοῦ Δημητρίου κατφεῖτο ἡ πόλις αὕτη, ὡς τινές, ἰδίως ὁ ἐν Βίλφ Γυμνασιάρχης κ. Δ. Σακελλαρίου διὰ πραγματείας αὐτοῦ ὑποστηρίζει, δὲν δυνάμεθα ὠρισμένως νὰ εἰπώμεν, καίτοι ἀποκλίνομεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πηγῶν (Δημοσθένους, Πανσανίου, Πλινίου κλ.) ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης, ἣν ὅμως αἱ μέχρι τοῦδε μικραὶ ἀνασκαφαὶ δὲν βεβαιούσιν εἰσέτι.

Z') Ἐν τῇ κοιλάδι Μπούφα

Ἰερὲν Κοροπαίου Ἀπόλλωνος.

Ἐνταῦθα ἐξετελέσαμεν ἐπὶ τέσσαρας μόνον ἡμέρας ἀνασκαφὴν, ἵνα εὐρωμεν τὸ Ἀνατολικὸν τέρμα τοῦ περιβόλου, περὶ οὗ βλ. *Πρακτικά*, 1906 σελ. 124. Δυστυχῶς ἀνέβλυσαν εἰς μικρὸν βάθος ὕδατα, καὶ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ προχωρήσωμεν. Εὐρύτεραι ἐργασίαι θέλουσι γίνεαι ἐνταῦθα ἐν τῷ μέλλοντι, διότι ἀπηλλοτριώθη ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπείας ὁ χῶρος.

H') Ἐν Παγασαῖς

1) δύο συγκεντρικοὶ πύργοι.

Ἐν Παγασαῖς ἐξετελέσαμεν καὶ δοκιμαστικὰς ἀνασκαφὰς πολλαχοῦ (βλ. κατωτέρω 2. 3) καὶ εὐρυτέραν ἀνασκαφὴν ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰουλίου μέχρι τοῦ τέλους Νοεμβρίου. Τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου τούτου διεθέσαμεν εἰς ἀνασκαφὴν πύργου τῆς Ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, οὗ πέραξ κατεσκευάσθη ἐσπευσμένως, λόγῳ εἰσβολῆς τινος, ἕτερος συγκεντρικὸς ἐκ ξένου ὕλικου.

Περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης, περὶ τῶν πλουσιωτάτων εὐρημάτων ἐξ αὐτῆς, καὶ μάλιστα περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν καὶ τῆς θέσεως, ἣν καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ *Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Ζωγραφικῆς*, ἐγράψαμεν ἐκτενῆ πραγματείαν, ἥτις ἤρξατο δημοσιευομένη ἐν τῷ α' τεύχει τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ 1908. Τὰ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενα εἶναι συμπλήρωσις τῶν ἐκεῖ λεγομένων (σελ. 1-3)· καὶ τὰνάπαλιν τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὰς δημοσιευο-

μένας ἐκεῖ καὶ ἐνταῦθα εἰκόνας ('Εφ. Ἀρ. 1908 εἰκ. 1. 2).

Ἐν Παγασαῖς εἶχομεν ἐκτελέσει καὶ ἡμεῖς ἀνασκαφὰς καὶ ἐρεῦνας τῷ 1906 (βλ. *Πρακτικὰ* 1906, 123) καὶ ὁ κ. Βαλέριος Στάης (βλ. *Πρακτικὰ* 1901, 39-40), ἀπλᾶς δ' ἐρεῦνας ἄνευ ἀνασκαφῆς ὁ κ. Paul Wolters (βλ. *Athen. Mitt.* XIX 1889, 263 κέ.) καὶ ὁ κ. Τσουντας, πάντες ἄνευ σημαντικοῦ τινος εὐρήματος. Μόνον ὁ κ. Wolters εὔρεν ἐν Βόλφ παρ' ἰδιώταις μυκηναϊκὰ ἀγγεῖα, προελθόντα ἐκ λαθραίων ἀνασκαφῶν τάφων ἐπὶ τοῦ βαθυτάτου ἀκρωτηρίου παρὰ τὸν νῦν φανόν (*Ath. Mitt.* ἔ. ἀ. πίν. 8-11).

Ἐθεωρήσαμεν ὁμῶς ἄξια ἐπιμονωτέρας ἐρεῦνης τὰ ἐρείπια τῶν Παγασῶν (ὁμοίως ἐρεῦνης ἄξια ἐθεώρει καὶ ὁ κ. Wace ἔ. ἀ. 161), ἰδίως διότι ἐκεῖθεν προήρχοντο τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Συλλογῇ Βόλου πάλαι συνηθροισμένων μνημείων, ἅτινα καὶ ἡμεῖς ἠύξήσαμεν, εὐρόντες ἀλλαχοῦ μὲν ἄλλα, ἐντὸς δ' ἀχυρῶνος ἐν τῇ καλουμένῃ θέσει *Καλύβια* εὐθὺς ὑπὲρ τὰς *Ἀλυκάς* (βλ. Πίν. Γ' εἰκ. 6, ἐν ἣ εἰς τὸ βάθος διακρίνονται αἱ Ἀλυκαὶ κατὰ τὸ σημεῖον Α, καὶ περαιτέρω ὁ Παγασιτικὸς κόλπος κατὰ τὸ Π) δύο μικρὰς ἐπιτυμβίους πλάκας, φερούσας διὰ πορφυρᾶς βαφῆς γραπτὰς ταινίας καὶ κυμάτιον.

Τοιαῦτα γραπτὰ κοσμήματα ἔχουσι καὶ πολλὰ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Βόλου καὶ ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ Πηλίου ἐντετειχισμένων ἐπιτυμβίων στηλῶν, ὧν τὰς πρώτας περιέγραψεν ἰδίως ὁ H. Lolling, τὰς δευτέρας ὁ κ. A. Wilhelm (βλ. *Ath. Mitt.*, VII 1882, 225¹· XI 1886, 48-49· XII 1887, 363· XV 1890, 313 κέ.) ὁ H. Lolling διέκρινε καὶ ἔχνη γραπτῶν παραστάσεων ἐπὶ τινῶν). Αἱ στηλαὶ αὗται, ὡς καὶ ἡμῖν εἶπεν ὁ σεβαστὸς συγγραφεὺς τῆς περισπουδάστου «*Θεσσαλίας*» κ. N. Γεωργιάδης, καὶ ἤδη πρὸ ἡμῶν ἄλλοις τε καὶ τῷ ἄγγλῳ ἀρχαιολόγῳ κ. A. J. B. Wace, καὶ ὡς ἤδη ἔγραψε (πρὸ βλ. *Γεωρ-*

μάδην, «Θεσσαλία» σελ. 191), προήρχοντο ἕκ τινος λόφου κατὰ τὰς Ἄλυκας, πρὸ 50 περίπου ἐτῶν ἐξαχθεῖσαι· ἀλλ' ἀκριβῶς δὲν ἐλέγετο ποῦ κεῖται ὁ λόφος οὗτος (βλ. Wace, Journal of Hell. Stud. XXVI 1906, 161: According to Georgiades the inscribed stelae now walled up in the church of Hagios Nicolaos at Volo were found somewhere in the eastern part of Pagasae).

Ἡμεῖς καὶ παρ' ἄλλων ἠκούσαμεν τὴν ὑπαρξίν τοιαύτης θέσεως, ἐν ἣ ἔκρύπτοντο ἀνάγλυφα, ἀλλὰ δὲν ἐγινώσκομεν, οὐδ' ἐμάθομέν ποτε ἀκριβῶς τὸ μέρος, ἕως ὅτου ἡμέραν τινά, περιερχόμενοι τὰ ἐρείπια τῶν Παγασῶν μετὰ τοῦ κ. Μαργαρίτου Ἀποστολίδου, ἀνδρὸς φιλαρχαίου, ἐρευνητοῦ ἐπιμελοῦς καὶ γνώστου πολλῶν ἀρχαιολογικῶν θέσεων τῆς Πελασγιώτιδος καὶ Φθιώτιδος, ἐπληροφορήθημεν ὅτι αὐτός ποτε ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀνασκάψας ἐπὶ μικρὸν παρὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ὑπὲρ τὰ Καλύβια λόφου (βλ. εἰκ. 11· εἰς τὸ βάθος ὑψοῦται τὸ Πήλιον κατὰ τὸ σημεῖον Π δεξιὰ· εἰς τὸ ἄκρον κατὰ τὸ Α ἄρχονται αἱ μὴ φαινόμεναι ἐπὶ τῆς εἰκόνης Ἄλυκαί), εὔρεν εἰς ἰκανὸν βάθος μέγαν λίθον λελαξευμένον, ὃν ἀφῆκεν ἐκεῖ.

Λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς σπουδαίας ταύτης πληροφορίας, ἠρξάμεθα τὴν ἐπιούσαν ἀνασκάπτοντες τὸν λόφον, ἐφ' οὗ οὐδὲν σημεῖον ὑπῆρχε, μνηστὸν περὶ τῶν ἐντὸς κειμένων· μόνον ἐπιπόλαιαι ἐκσκαφαὶ ὑπὸ χωρικῶν πάλαι γινόμεναι διεκρίνοντο μόλις, τὰ δὲ ἄλλα ὁ λόφος ἦτο χῶμα ἀπλοῦν, καλυπτόμενον ὑπὸ ἀκανθῶν καὶ θάμνων.

Κατὰ τὴν πρώτην ὁμῶς ἡμέραν τῆς ἀνασκαφῆς, περιελθόντες τὸν λόφον εὔρομεν πολλαχοῦ συντρίμματα μικρὰ ἐξ ἀνθεμίων στηλῶν, ἀλλὰ δὲν ὑπωπτεύσαμεν ὅτι ἐντὸς τοῦ λόφου ὑπῆρχε τοιοῦτον ὑλικόν. Ἡμεῖς ἐνομίσαμεν κατ' ἀρχὰς ὅτι ἐν αὐτῷ ὑπάρχει πιθανῶς σημαντικὸς τις καμαρωτὸς τάφος, ὡς πολλάκις συμβαίνει ἐπὶ χωματω-

δῶν λόφων ἔξω τῶν τειχῶν τῶν Θεσσαλικῶν πόλεων κειμένων· τοῦτο ἐστηρίζομεν εἰς τὴν παρατήρησιν ὅτι τὰ χῶματα τοῦ λόφου δὲν ἐφαίνοντο ἡμῖν φυσικά, ἀλλὰ φορητά.

Μετὰ τινῶν ἡμερῶν ματαίας ἐρεύνας συνηντήσαμεν τοῖχον ἐξ ὠραίων πλακῶν λελαξευμένων, ἀλλ' ἀρχῆθεν δι' ἄλλα κτίρια προωρισμένων (εἰκ. 12 δεξιὰ κατὰ τὸ σημεῖον N)· σκάψαντες ἐνδοτέρω, εὔρομεν ἕτερον τοῖχον ἐκ λίθων ἀκατεργάστων τὰ ἄλλα πλὴν τῶν ἀρμογῶν (εἰκ. 12 ἀριστερὰ κατὰ τὸ ν). Μεταξὺ αὐτῶν εἶχον τεθῆ ὡς γόμωσις στηλαὶ ἐπιτύμβιοι φέρουσαι πᾶσαι γραπτὰς ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ μαρμάρου πολυχρώμους παραστάσεις καὶ γραπτὰ κοσμήματα. Ἐν τῇ εἰκ. 12 φαίνεται τὸ διάκενον Δ-Δ' μεταξὺ τῶν δύο πύργων μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν στηλῶν· ἡ πλευρὰ αὕτη εἶναι ἡ Νότιος, πρώτη ἀνασκαφεῖσα καὶ ἀποδοῦσα τὰς ὠραιότητας τῶν γραπτῶν στηλῶν.

Τούτων ἀπεικονίζομεν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι πέντε ἐν πίν. 1-4, αὐτόθι δ' ἐν εἰκ. 6 δύο ἐστὶ τῆς Πιρρηίδος καὶ Ἡροδότου, ἧτις ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον εὑρημα, καὶ τὴν τοῦ Μηροφίλου, ἧτις εὐρέθη ἐν ταῖς πρώταις.

Ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τῆς Νοτίου πλευρᾶς ὑπεθέσαμεν ὅτι πᾶσαι αἱ πλευραὶ θὰ εἶχον ὅμοιον ὕλικόν, καὶ ἀνασκάψαντες αὐτὰς δὲν διεψεύσθημεν. Ἐπὶ τῆς εἰκ. 13 ἀποδίδεται ἡ Βορεία πλευρὰ κατὰ τὰ σημεῖα B-B' τοῦ ἔξω, b-b' τοῦ ἔσω τῶν πύργων μετὰ τῆς ἔμπροσθεν οὔσης BA γωνίας αὐτῶν (BA τοῦ ἔξω, ba τοῦ ἔσω) μετὰ τὸ πέρας τῆς ὅλης ἀνασκαφῆς αὐτῶν. Τὴν ἀποψιν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς πλευρᾶς ἀποδίδομεν ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι 1908 εἰκ. 1-2.

Δέον νὰ σημειωθῆ πρὸς τούτοις ὅτι ὁ μὲν ἐσωτερικὸς πύργος, ἐνωρὶς κατὰ τὴν E' π. X. πιθανῶς ἑκατονταετηρίδα κατασκευασθεὶς, ἵνα προστατεύῃ τὸν ἐξωτερικὸν λιμένα, ὃν φαίνεται ὅτι κατέχουσιν αἱ Ἄλυκαὶ σήμερον, οὐδὲν ξέ-

νον ύλικόν περιεῖχεν οὔτε ἐντὸς τῶν λιθίνων τοίχων αὐτοῦ οὐδ' ἐν τῷ ἔσω δαπέδῳ, ἐν ᾧ τοῦ ἐξωτερικοῦ πύργου οἱ ἰσχυροὶ λίθινοι τοῖχοι περιεῖχον πολλὰς στήλας.

Τούτου βεβαιωθέντος, ἠναγκάσθημεν μετὰ πολλῆς ἡμῶν λύπης νὰ κρημνίσωμεν πολλαχοῦ τοὺς ὠραίους τούτους τοίχους, ἵνα ἐξαγάγωμεν τὸ ἐν αὐτοῖς πολυτιμότερον ἐκείνων ύλικόν. Ἐν τῇ εἰκ. 14, ἥτις παριστᾷ τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ἐξωτερικοῦ τούτου πύργου ἄνω μὲν ἐκ Νότου πρὸς Βορρᾶν, κάτω δὲ ἀντιθέτως τὴν αὐτὴν ἤτοι ἐκ Βορρᾶ πρὸς Νότον, βλέπει τις ἐντὸς τῶν διακένων κατὰ τὸ σημεῖον μὲν Α ἄρτι ἐξαγομένην στήλην, ἐν τῷ Β τὴν ἤδη ἐξαχθεῖσαν λίαν σημαντικὴν στήλην *Κρητός τινος Δυτιίου* (βλ. Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1908 σελ. 19), ἐν δὲ τῷ Γ-Δ ἐξ ὄλας στήλας κατὰ τὴν πρόσοψιν αὐτὴν τοῦ τοίχου κτισθείσας, μεταξὺ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν ἄνω καὶ τοῦ δευτέρου ὁμοῦ, πρὸς ἐξίσωσιν αὐτῶν.

Ἄμφότεροι οἱ πύργοι ἔχουσι κατασκευασθῆ ἐπὶ μικρὸν μὲν ὕψος 1,50-2 περίπου μέτρων διὰ λίθων, τὰ δὲ περαιτέρω δι' ὠμῶν πλίνθων (τοῦτο ἤδη παρετήρησεν ὁ Wace, ἔ. ἀ. 160-161 ἐπὶ τῶν φαινομένων πολλαχοῦ πύργων τῶν Παγασῶν· βλ. καὶ ἐνταῦθα ἀνωτέρω Γ' 3), ἃς εἰς τινα σημεῖα ἐδείξαμεν σφζομένης μέχρι ὕψ. 3.50 μ. Ἐποιεῖθησαν δὲ καὶ αἱ πλίνθοι τοῦ ἐξωτερικοῦ πύργου, ὡς καὶ τῶν διακένων, λίαν ἐσπευσμένως, διότι ἐν αὐταῖς εὔρομεν καὶ νομίσματα καὶ στάθμας, ἔτι δὲ συντρίμματα ὠραίων ἀγγείων καὶ μεγάλα τμήματα πηλίνων ἀγαλματίων.

Αἱ διαστάσεις τοῦ μὲν ἐσωτερικοῦ πύργου εἶναι 9×10 μ., τοῦ δὲ ἐξωτερικοῦ ἢ μὲν Ἀνατολικὴ πλευρὰ 20 μ., ἢ Δυτικὴ 9,80 μ. καὶ αἱ λοιπαὶ 22 μ. Τὸ μέγιστον βάθος ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ὑπερβαίνει πολλαχοῦ τὰ 6 μέτρα.

Ἐκ τῶν εὐρημάτων καταφαίνεται ὅτι τὰ νεκροταφεῖα,

ἐξ ὧν ἐλήφθησαν αἱ στήλαι, δὲν ἔκειντο μακράν· ὄντως δ' ἐξηκριθιώσαμεν ὅτι ταῦτα κεῖνται ἐκατέρωθεν εὐθὺς ἔξω τοῦ τείχους εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ λόφου (ἐν τῇ εἰκ. 11 μεταξὺ τῶν δύο λόφων κατὰ τὸ σημεῖον Ν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ δένδρου)· αἱ ἄρισταί στήλαι ἐκομίσθησαν ἐκ τοῦ ἐτέρου νεκροταφείου (κατὰ τὸ Ν' ἄριστερὰ τῆς αὐτῆς εἰκόνας κειμένου, ἀλλὰ μὴ διακρινομένου ἐν αὐτῇ).

Μεταξὺ τῶν εὐρημάτων ὑπῆρχον καὶ πολλαὶ λίθιναι σφᾶϊραι, τινὲς μετὰ βαθέως κεχαραγμένων γραμμῶν ἢ συλλαβῶν ὄλων, ἵνα ρίπτωνται διὰ καταπελτῶν ἢ πετροβόλων μηχανῶν (βλ. ἀνωτέρω Γ' 1). Εὐρέθησαν ἐπίσης καὶ μολύβδινα στάθμαι καὶ σιδηρᾶ μετὰ χαλκῶν ἤλων ἐλάσματα, ἐκ τῶν ξυλίνων θυρωμάτων τοῦ ἔσω πύργου ἢ ἐξ ἀμφοτέρων προερχόμενα· ἔτι δὲ κεραμιδες πολλαὶ μετ' ἐντύπων συμπιλημάτων γραμμῶν καὶ σημείων, ἀνήκουσαι εἰς τε τὸν ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν πύργον.

2) τὸ θέατρον.

Ἡ εὕρεσις τῆς ἀληθοῦς θέσεως τοῦ θεάτρου Παγασῶν ὀφείλεται τῷ κ. Βαλερίῳ Στάη (*Πρακτικὰ* 1901, 40)· διότι ἢ ὑπὸ τοῦ Leake (*Northern Greece* IV 369, ὁ Wace ἔ. ἀ. 161 λέγει ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπανεύρη αὐτὸ) ὑποδεικνυομένη θέσις δὲν δύναται νὰ εἶναι τοῦ θεάτρου. Τὴν ἀνασκαφὴν λοιπὸν αὐτοῦ, ἣν συνίστα τοῦ κόπου ἀξίαν ὁ κ. Στάης, ἐπεχειρήσαμεν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, χωρὶς νὰ περατώσωμεν, διότι εἴμεθα ἀπησχολημένοι εἰς τὰς ἐν τοῖς ἀνωτέρω πύργοις ἐργασίας, ἐν οἷς ἀπηπεῖτο ἡ παρουσία ἡμῶν ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας διὰ τὴν προσήκουσαν ἐξαγωγὴν τῶν στηλῶν.

Κατὰ τὰς δοκιμὰς εὑρομεν μέγα, νεώτερον, ἴσως τουρκικόν, κτίριον, κατέχον τὴν σκηνὴν καὶ πολὺ τῆς κονί-

στρας· τοῦτο κατεσκευάσθη ἐξ ἀρχαίου ὕλικου, οὗ εὔρομεν ἐδώλια τοῦ θεάτρου, μετόπας μετὰ τριγλύφω καὶ ἄλλα ἀρχιτεκτονικὰ τμήματα, ἐν οἷς ὠραῖον καὶ ἴσως μοναδικὸν διὰ τὰ κοσμήματα κιονόκρανον, τμήματα ἀγωνιστικῶν ἐπιγραφῶν καὶ τιμητικῶν εἰς ῥωμαίους αὐτοκράτορας, τμήματα ὠραίου ἀγάλματος ἐκ μαρμάρου φυσικοῦ μεγέθους κττ..

Ζητήσαντες τὰς παρόδους εὔρομεν αὐτὰς μεταβεβλημένας καὶ δυσδιαγνώστους ἐκ μεταγενεσιέρας μετασκευῆς καὶ χρήσεως. Καὶ τῶν ἐδρῶν εὔρομεν κατὰ χώραν μόνον πώρινα ὑποστηρίγματα. Ἄλλ' ἡ ἐργασία, ὡς εἶπομεν, δὲν ἐξετάθη ἐπὶ πολὺ, οὐδὲ διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Νεώτεραι ἐρευναι ἐνταῦθα δέον νὰ γίνωσι, διότι τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ πρώτου ἐν Θεσσαλίᾳ θεάτρου θὰ εἶναι λόγου ἄξια.

3) ναὸς (;) ἐν τῇ πόλει, οἶκημα ἢ ἐργαστήριον.

Ἐπὶ τινος λόφου κατὰ τὸ μέσον που τῆς ἀρχαίας πόλεως δοκιμάσαντες τῇ ὑποδείξει χωρικοῦ τινος εὔρομεν ἴχνη κρηπιδώματος ἐκ μεγάλων μαρμαρίνων πλακῶν· ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης ἔχει κτισθῆ κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας οἰκοδόμημά τι, νῦν ἐν ἐρειπίοις εὐρισκόμενον. Οἱ δὲ χωρικοί, καὶ πρὸ αὐτῶν οἱ Τοῦρκοι, ἔχουσι κατὰ πολὺ καταστρέψει τὸ ἀρχαῖον κτίριον, ἐξαγαγόντες πολλὰ τῶν μεγάλων καὶ καλῶς λελαξευμένων τούτων μαρμάρων, ἵνα μεταχειρισθῶσιν αὐτὰ ἐν οἰκήμασι τοῦ Βόλου.

Διὰ πολλοὺς λόγους, ἰδίως διότι ἡ ἀνασκαφὴ τῶν εἰρημένων πύργων ἀπησχόλει ἡμᾶς, μὴ δυναμένους, ὡς ἐλέχθη, μῆδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐκεῖθεν, ἀνεβάλομεν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐρεύνης εἰς τὸ ἐπόμενον ἔτος 1908.

Ἐπίσης ἐσκάψαμεν κατὰ τὸ Βόρειον τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐγγὺς τῆς παραλίας καὶ οὐ μακρὰν τοῦ κατ' αὐτὴν φυλακείου, ἐπὶ ἔρειπίων ἀδιαγνώστων. Ἐκεῖ εὔρομεν μέγα φρέαρ, ἀρχαῖον, ἐπιμελῶς ἐκτισμένον, ἀρχιτεκτονικά τινα τμήματα, ἄλλοθεν κομισθέντα, καὶ δάπεδον ἐργαστηρίου ἢ οἰκήματος ῥωμαϊκῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων.

Πλησίον τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης εὔρομεν κατακείμενα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀγαλμάτιον μαρμαρίνον τρισωμάτου Ἐκάτης, βραχίονα ἀγαλματίου μετὰ δορᾶς ζφύου ὡς ἱματίου (Διονύσου ἢ Σατύρου) καὶ τινα μικρὰ ἐπίσης τμήματα ἐκ μαρμαρίνων ἀγαλματίων. Ἡ θέσις ἀποτελεῖ ὕψωμα μετ' ἀναλημμάτων καὶ ἴσως κεῖται ἐνταῦθα ναὸς τις ἢ ἱερόν, ἢ δημόσιον οἰκήμα.

Ἐπειδὴ, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται, αἱ *Παρασαὶ* παρέχουσι λίαν σπουδαῖον ὕλικόν, ἐρμηνεῦσον οὐ μόνον τὴν ἱστορίαν τῆς μεγάλης ταύτης καὶ ἐμπορικωτάτης κατὰ τὴν ἀρχαιότητα πόλεως, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα ζητήματα, ἐν οἷς τὸ τῆς Ἱστορίας τῆς ἑλλης Ἑλληνικῆς Ζωγραφικῆς, προτιθέμεθα ἰδίως ἐνταῦθα νὰ ἀφιερῶσωμεν κατὰ τὸ 1908 τὴν προσοχὴν καὶ ἔρευναν ἡμῶν, τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας παρεχούσης, ὡς ἐν παντὶ σπουδαίῳ καὶ διαφωτίζοντι τὴν ἐπιστήμην ἔργῳ, τὴν γενναίαν αὐτῆς ἀρωγὴν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1908.

Α. Σ. ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

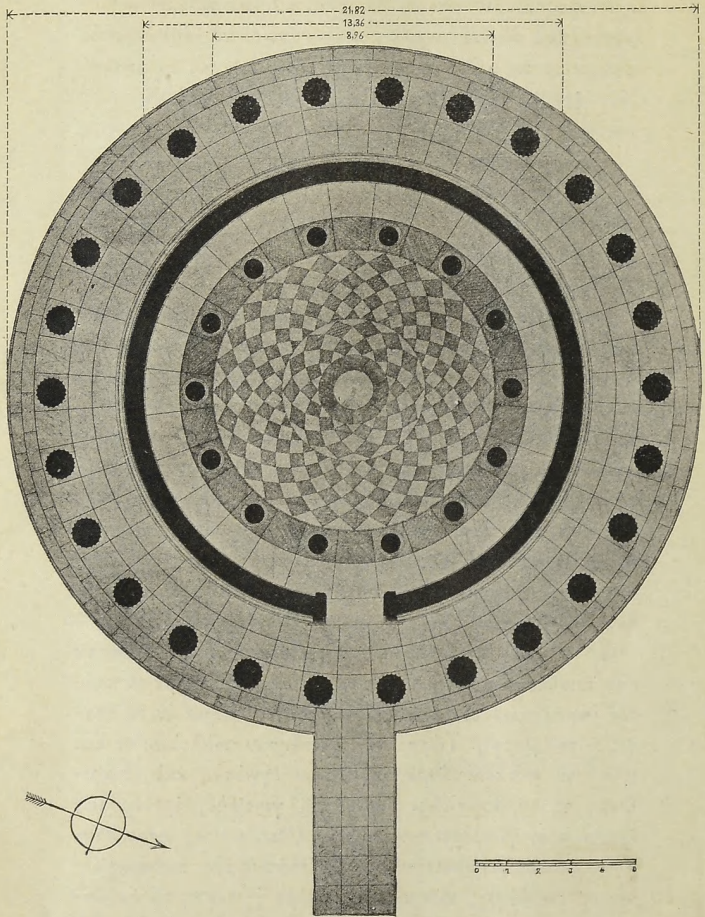
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΩΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(Περὶ τῆς Θόλου).

Συνεγίζων τὰς ἐκθέσεις περὶ τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀπὸ τοῦ 1903 ἐργασιῶν μου πρὸς συγκόλλησιν, συμπλήρωσιν καὶ ἐν τῷ ἐκεῖ Μουσεῖῳ ἀνίδρυσιν τμημάτων τῶν ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων ἀνακοινῶ ἐνταῦθα βραχέα περὶ τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου.

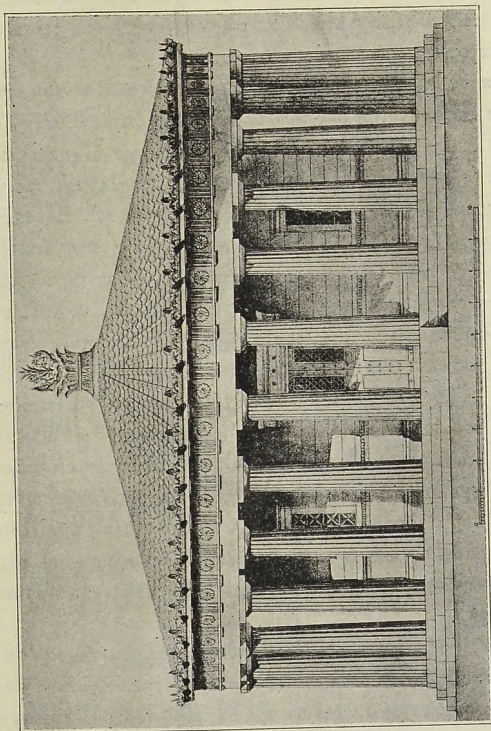
Διὰ τῶν γενομένων ἐν τῷ Μουσεῖῳ ἐργασιῶν συνεπληρώθη καὶ ἀνιδρύθη μέγα μέρος τῶν μαρμαρίνων φατωμάτων τοῦ οἰκοδομήματος, μέρος τοῦ θριγκοῦ τῆς δωρικῆς περιστάσεως μετὰ τῆς ὑδρορρόης, μέρος τοῦ τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος καὶ τμημα τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος σὺν τῷ δαπέδῳ αὐτοῦ.

Τὰ ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἐπιστημονικὰ πορίσματα εἶνε τοιαῦτα, ὥστε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τώρα τὸ πρῶτον γνωρίζομεν τὸ περιφανὲς τοῦτο οἰκοδόμημα ἐν τῇ ἀληθεῖ αὐτοῦ μορφῇ. Τώρα ἀνεγνωρίσθησαν πολλοὶ λίθοι τοῦ ὑπογείου κατασκευάσματος, δι' ὧν ἐγνώσθη καὶ ἐξηκριβώθη τοῦτο ἀσφαλῶς. Ἐν δὲ τῇ γενομένῃ ἐρεύνη τῶν ἐρειπίων ἀνεγνωρίσθησαν πώρινοι λίθοι, οἵτινες ἦσαν στυλοβάται τῶν δωρικῶν κιόνων (ἐν τούτοις εἶνε κεχαραγμέναι αἱ ραβδώσεις τῶν κιόνων). Τώρα ἐγνώσθη τὸ ὑπόβαθρον τῶν κορινθιακῶν κιόνων καὶ τὸ δάπεδον τοῦ οἰκοδομήματος. Ὁ δὲ τοῖχος τοῦ οἰκοδομήματος παρουσιάζεται

Εικ. 1. — Κάτοζιμος τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ θόλου.

ὄλως νέος. Εὐρέθησαν ἡ βᾶσις αὐτοῦ καὶ οἱ ἐπὶ ταύτης ὀρθοστάται, οἵτινες εἶνε οἱ μὲν ἐξωτερικοὶ ἐκ λευκοῦ, οἱ δὲ ἐσωτερικοὶ ἐκ μέλανος λίθου. Ἐπὶ τούτων δὲ ἐπεκράθητο

Εἰκ. 2. — Ἀναπαρθοῦ τῆς θόλου.

ἡ ἔκπαιλαι γνωστὴ μαρμαρινὴ ὠραία ζωφόρος, ὡς καὶ ἐκ τῶν διαστάσεων δείκνυται καὶ ἐκ τῶν ὀπῶν τῶν πρὸς ἔνθεσιν τῶν συγχρατούντων τοὺς λίθους μεταλλίνων δεσμῶν. Τὴν κορωνίδα δὲ τοῦ τοίχου, τὴν ἀμέσως ὑπὸ τὰ φατνώ-

ματα, ἀπετέλει διπλῆ κατὰ τὸ πάχος σειρά λίθων τώρα ἀναγνωρισθέντων, ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων καὶ ἐκ τοῦ σχήματος τῆς καμπύλης δείκνυται· ὁ μὲν ἐξωτερικὸς τούτων εἶνε μέλας λίθος, ὁ δὲ ἐσωτερικὸς πῶρος. Ἀνεγνωρίσθησαν δὲ καὶ πολλὰ τεμάχια ὠραίας μαρμαρίνης θύρας τοῦ οἰκοδομήματος.

Ἡ πρὸς τὰ ἔξω πέραν τῆς ἐπιφανείας τοῦ τοίχου προέχουσα ζωφόρος, ἣ ἐπὶ τῶν ὀρθοστατῶν ἐπικαθημένη, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, δεικνύει ὅτι τὸ οἰκοδόμημα εἶχε καὶ παράθυρα (εὐρέθησαν καὶ ἀρχιτεκτονικαὶ τινες μορφαί, αἵτινες ἐκ θυρίδων ἀληθῶς δύνανται νὰ προέρχωνται). Ἡ στέγη τοῦ οἰκοδομήματος ἄρα ἐδύνατο νὰ εἶνε κλειστή· καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἔχη ἄλλως τὸ πρᾶγμα, διότι ἐν τῷ κέντρῳ τῆς στέγης θὰ ἴστατο μέγα ἄνθος, οἰονεὶ κάλυξ, οὐτινος πλεῖστα τεμάχια ἔχουσιν εὐρεθῆ. Ἡ ἀπὸ τῶν κορινθιακῶν κίονων μέχρι τοῦ κέντρου ἦτο ξυλίνη· ἦτο δὲ θολωτή. Ταύτην τὴν στέγην θὰ ἐζωγράφησεν ὁ Παυσίας, ὡς ἀπὸ τοῦ 1900 ἐδήλωσα (*Ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ* σ. 63) καὶ ἐν τοῖς *Mélanges Nicole*, 1905, σ. 611, ἐπανέλαβον. Εἰς ταύτην δηλ. τὴν στέγην τῆς θόλου θὰ ἀναφέρονται τὰ ὑπὸ τοῦ Πλινίου (N. H. XXXV, 124) περὶ τοῦ Παυσίου παραδιδόμενα: «*Idem et lacunaria primus pingere instituit, nec camaras ante eum taliter adornari mos fuit*».

Τὰ περὶ τῆς θόλου καὶ περὶ τῶν ἐργασιῶν τούτων θέλουσιν ἐκτεθῆ ἐν ἰδίῳ δημοσιεύματι παρασκευαζομένῳ νῦν. Ἐνταῦθα δημοσιεύω σχέδιον τοῦ δαπέδου (εἶχ 1) καὶ σχέδιον ἀναπαραστάσεως τοῦ οἰκοδομήματος (εἶχ. 2).

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ευεργέται τῆς Ἑταιρείας	Σελ.	3
Διοικητικὸν Συμβούλιον	»	5
Ἐπιτίμιοι Ἑταῖροι	»	7
Τακτικοὶ Ἑταῖροι	»	9
Γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1907	»	13
Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως 1907	»	16
» » ἐσόδων » » »	»	18
Κίνησις τοῦ Ταμείου κατὰ τὸ ἔτος 1907	»	37
Ἀνάλυσις τῆς μερίδος « ἔσοδα καὶ ἐξοδα »	»	38
Γενικὸς ἰσολογισμὸς τῆς χρήσεως 1907	»	40
Γενικὴ ληψοδοσία τοῦ ἔτους 1907	»	42
Ἀνάλυσις τῶν γενικῶν λογαριασμῶν	»	44
Πίναξ ἐμφαίνων τὴν περιουσίαν τῆς Ἑταιρείας	»	47
Ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας	»	51
Ἄνασκαφὰὶ παρὰ τὸ Θησεῖον (Ἀρχαία Ἀγορὰ)	»	55
» ἐν τῷ Κεραμεικῷ	»	57, 99
» » Θεσσαλίᾳ	»	58, 147
» » Τεγέᾳ	»	60
» » Ἀρκαδίᾳ	»	60, 122
» » Ἀμύκλαις	»	60, 104
» » Μυκήναις	»	61
» » Σούνιω	»	61, 102
» » Ἀμφιαρείῳ	»	62, 120
» » Εὐβοίᾳ	»	62, 114
» » Χαίρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ	»	62, 108
» » Ἐπιδαύρῳ	»	63, 183
Ἐργασίαι πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ Ἐρεχθείου	»	65, 125
» » συμπλήρωσιν τοῦ τείχους τοῦ Ὀλυμπίου	»	65
» » ἐκκαθάρισιν καὶ περιφραξίν τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων ἐν Ἀθήναις	»	65
» » ἀνέγερσιν τοῦ ἐν Φιγαλεῖᾳ Ναοῦ	»	66
» » ὑποστήριξιν τοῦ ἐν Παλαιᾷ Κορίνθῳ Ναοῦ	»	66
» » ὑποστήριξιν καὶ ἀνέγερσιν τῶν μνημείων Μυστρᾶς	»	67, 129
» » » τοῦ ἐν Δαφνίῳ Ναοῦ	»	68, 129
» » καταρτισμὸν τοῦ ἐν Λυκοσοῦρᾳ Μουσείου	»	72, 112

Οίκοδομή Μουσείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις	Σελ.	70
Δημοσιεύματα τῆς Ἐταιρείας	»	72
Προσθήκη εἰς τὸν ὄργανισμὸν τῆς Ἐταιρείας περὶ διορισμοῦ Ἐπι- μελητῶν Μουσείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις	»	73, 75
Συνελεύσεις Ἐταίρων	»	77
Ἐκθεσίς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς	»	78
Κατάστασις τῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἐταιρείας	»	82
» » πρὸς πώλησιν ἐντύπων » 	»	84
» » τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἐταιρείας	»	91
Ἐκθέσεις περὶ τῶν ἀνασκαφῶν καὶ ἐργασιῶν τῆς Ἐταιρείας	»	97

Μεσημβρινός τοίχος τῶ Ἐρεχθείου μέχρι τοῦ ἔτους 1907.

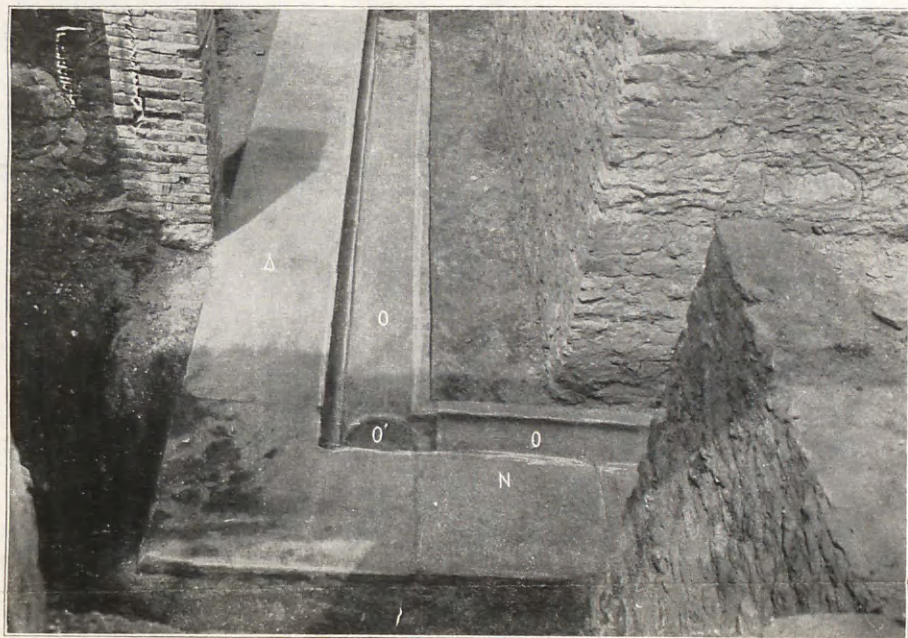
Μεσημβρινός τοίχος τῶ Ἐρεχθείου κατὰ τὸ ἔτος 1908.

Ἄνατολική πρόστασις τῶ Ἐρεχθείου κατὰ τὸ 1907.

Ἄνατολική πρόστασις τῶ Ἐρεχθείου μέχρι τοῦ ἔτους 1908.

Φάρσαλος

Εἰκὼν 1. — Ἡ Νοτιοδυτικὴ πλευρὰ τοῦ αὐλοβάτου τῆς Ἀγορᾶς μετὰ τοῦ ὀγκοῦ.

Φεργαί

Εἰκὼν 2. — Ἡ ὄψις ὡς ἀπὸς ἐν παραστάσει παρὰ τὸν μέγαν πύργον ἐξ αὐτοῦ Φεργῶν.

Φθιώτιδες Θῆβαι

Εἰκὼν 3. — Ἀνασκαφὴ οἰκημάτων μετὰ τῆς Στοᾶς καὶ τοῦ Θεάτρου τῆς κάτω πόλεως.

Φθιώτιδες Θῆβαι

Εἰκὼν 4. — Ἱερὸν (Ἀθηνᾶς Πολιάδος;) ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως μετὰ προγενεστέρου ὄγκου.

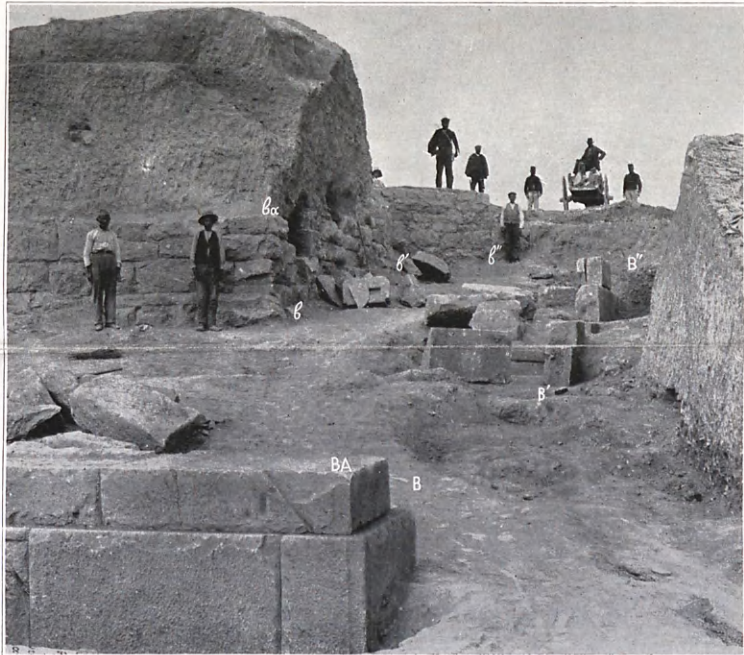
Φθιώτιδες Θῆβαι

Εἰκὼν 5. — Τμήματα μαρμαρίνου ἀγαλματίου (α. β. γ.) καὶ πηλίνου (δ.) ἐκ τῆς κάτω πόλεως (α.) καὶ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς ἀκροπόλεως (β. γ. δ.).

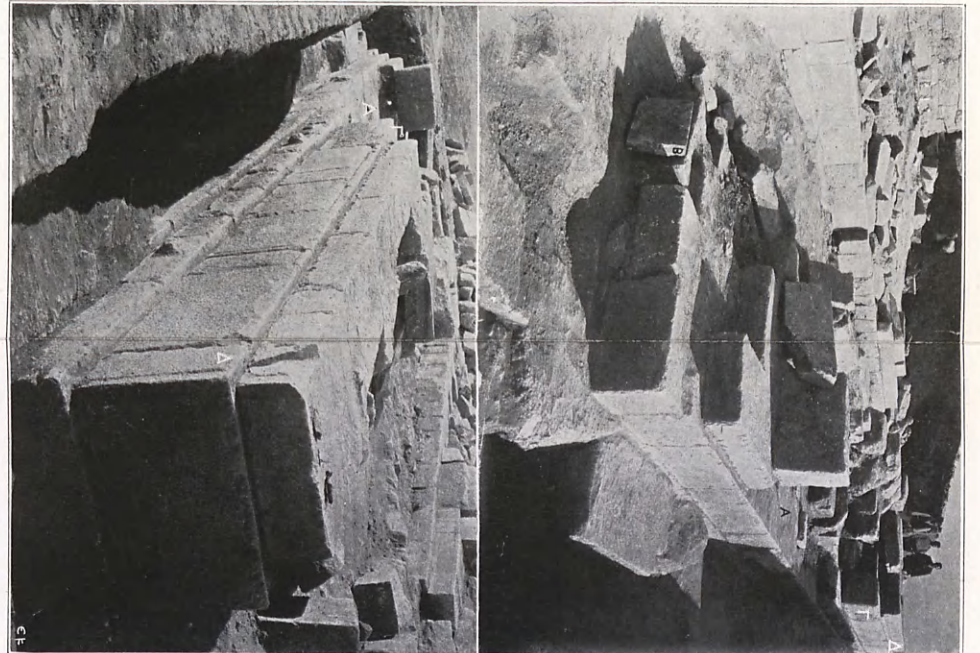
Παγασαί

Εἰκὼν 6. — Ἡ Νότιος πλευρὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ πύργου μετὰ τοῦ πλήρους γραπτῶν στηλῶν διακένου.

Παγασαί

Εἰκὼν 7. — Ἡ Βόρειος πλευρὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ πύργου μετὰ τοῦ πλήρους γραπτῶν στηλῶν διακένου.

Εἰκὼν 8. — Ὁ τοῖχος τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ἐσωτερικοῦ πύργου εἴρων διὰ γύρωσιν γραπτῶν στηλῶν.

Παγασαί